כ"ב כסלו תש"ם, 12.12.1979 מיספר 2206 84 עמודים שנה 44 המחיר: 35.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

בגין בריא-

ראש עיריית רמת-גן ד"ר ישראל פלד

אבל...

הדיסקונטאי הצעיר

משחק מונופול בנקאי

שי חנוכה לחוסכי אגור: „הדיסקונטאי הצעיר" — משחק בנקאי לילדים ולנוער (כמו מונופול), שכל מהלכיו דומים לפעילות הבנקאית במציאות.
בנק דיסקונט מעניק לחוסכיו הצעירים (ולהוריהם!) שי בנקאי של ממש.
משחק המשלב שעשוע עם רכישת ידע בנקאי. רוצה לחסוך ולהשכלה גבוהה?
לקבל הלוואה לדירה? לקנות הכל בכרטיס „אשראית" ו...ליהנות? קח 10,000 ל"י משכורת,
וצא לדרך על לוח „הדיסקונטאי הצעיר", משחק המונופול הבנקאי של „אגור".

משחק „הדיסקונטאי הצעיר" יוענק לכל חוסך ב„אגור", שיביא את קופתו להרקה ובחשבונו 60 ל"י לפחות.
המשחק יחולק בסניפי הבנק מיום שני, כ' בכסלו תש"ם (10.12.79). כל הקודם זוכה!

אגור תוכנית החסכון לילדים ולנוער של

בנק דיסקונט

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03־22262/3/4. תא־דואר 136 • מען מברקים: „עולמפרס" • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • ראש המערכת: יוסי ינאי • עורך־תבנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: ענת ישראלי • צלמי־מערכת: ציון צפריר וגילה רזין • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קריאה יקרה

טוב רגע מזמנך, הפסק את הקריאה שזה עתה החלת בה והתבונן בתמונה המופיעה בטורים אלה, למטה.

מה אתה רואה בה?

במבט ראשון רואים תמונה מישפחתית רגילה. צילום חטף, שנעשה בידי אב מאושר שצילם את שני ילדיו הערומים, כשהם משתעשעים על חוף הים או בפיקניק מישפחתי בקרחת יער. שום דבר מייוחד. לכל אחד מאיתנו יש אינספור תמונות כאלה באלבום או בזיכרון.

אבל אם תקדיש לתמונה שיגרתית זו מבט שני, מעמיק יותר, תגלה בה הרבה יותר מאשר גילית במבט הראשון. הבה נבחון את התמונה שוב, ביחד. התבונן בילדה שבקצה השמאלי של התמונה. שים לב להבעת פניה, למבטה, לתנועת ידיה. כן, אין ספק מה היא חשה.

מבטה של הילדה נעוץ באבר מינו של הילד הניצב לפניה. תגובתה היא תגובת־אפילו רוצה לגעת בילד הערום, מתוך סקרנות, אילו היתה יותר קרובה אליו. זוהי המחשה מובהקת של הדו־ערכיות שבאשה כלפי מערומי הגבר.

ובכן, אם זה מה שאתה למד מהתמונה, אתה טועה בהחלט.

אם תמקד את מבטך על הילד, בצדה הימני של התמונה, תשים בוודאי לב לכך, שבדיוק ברגע הצילום הוא היפנה את פניו אל עבר הצלם. כפות רגליו עדיין מופנות בכיוון הילדה שמשמאל. כף ידו השמאלית פתוחה ומורמת במיקצת. היא מעידה על כך, שברגע הצילום הוא השמיט מידו את המקל שהחזיק בו, וזה נמצא עדיין במס־לול נפילתו אל הקרקע. הילדה מסתכלת לעברו, אין ספק בכך, אבל מבטה ממוקד במקל יותר מאשר בפין של הילד. ידיה מורמות אומנם, אבל לא מתוך תשוקה תת־הכרתית לגעת באבר־מינו של הילד, אלא כדי להתגונן מפני המקל שהועף ו־יכול היה לפגוע בה.

זוהי דוגמה, כימעט קלאסית, לפרישנו־יות השונות שניתן להעניק לצילום, כל צילום, ואפילו מדובר בצילום מישפחתי מוכר, אפור ושיגרתי בהחלט. צילום זה ממחיש גם עד כמה עלול מראה־עיניים התגוננות; ידיה שלוחות לפנים, כאילו כדי להגן על עצמה. יחד עם זה היא נראית מוקסמת, סקרנית, אפילו נלהבת ממה ש־רואות עיניה. יכול להיות שהיא היתה לתעתע בנו. לעתים קרובות אנו נוטים לראות בתמונה מה שאנחנו רוצים לראות בה, או מה שאנו סבורים שמצפים מאיתנו לראות בה.

ידך וילדה בפיקניק מישפחתי
סקרנות? התפעלות? התלהבות?

מה שמרתק בצילומים, ומותיר אותם עדיין ברי־תחרות לתמונות הנעות שב־קולגוע או בטלוויזיה, הוא שניתן להתבונן ולהתעמק בהם עוד ועוד ובכל פעם לגלות משמעויות חדשות או הבנה מעמיקה יותר של ההתרחשות המונצחת או צד נוסף באופיים של האנשים המופיעים בו.

אלא שלשם כך יש להתבונן בצילום ב־קפדנות, לבחון כל פרט ופרט בו ולסכם את כל הפרטים וההוכחות המופיעים בו לפני שמסיקים מסקנה כלשהי לגביו.

מי שמעיין, כמוך, בשבועון מצולם, ש־הצילומים הם אחד ממרכיביו החשובים ביותר, כדאי שיהי המודע לטכניקה של התבוננות בצילום.

★ השפה של הצילומים

בין התורות הנגולדות חדשות לבקרים בארצות־הברית, נולדה לפני כמה שנים מעין תורה חדשה, שממציאה כינה אותה בשם פוטואנליזה. הד"ר (לפסיכולוגיה) רר־ברט אקרט, אמריקאי ממוצא סקנדינבי, הוא נביאה של אותה תורה חדשה, העוסקת על פי הגדרתה ב„חיפוש המשמעות הפסי־כולוגית החבויה בתמונות אישיות או צי־בוריות".

הד"ר אקרט כבר פירסם כמה ספרים בנושא זה, ואפילו שאין בהם בשורה מד־עית חדשה, הרי הם מרתקים ומבדרים. הם מאפשרים לכל חובב־צילום לתת פר־שנות לצילומים שהפיק ולכל פסיכולוג־חובב לגלות אוצר פסיכולוגי גדול באלבום התמונות המישפחתי שלו.

עיקר התורה מבוסס על ההנחה, של־צילומים יש שפה משלהם ושלכל צילום יש סיפור משל עצמו, מעבר לעובדות ה־חזותיות המונצחות על הפילם. בעיקר כש־המדובר בצילומים המציחים בני־אדם. כמו החלומות, מעידות הלשון, כתב־היד ומה שמכונה „שפת־הגוף", חושפים גם הצילו־מים היבטים משמעותיים מאוד של הפר־טים המופיעים עליהם.

לפיכך — גורסת התיאוריה של הפוטו־אנליזה — ניתוח של צילומים מכל סוג שהוא, בתנאי שמופיעים בהם בני־אדם, ולא נופים או גופים דוממים, פותח דרכים חדשות בחיפושינו אחרי הבנה מושלמת יותר של עצמנו ושל יחסינו עם האחרים.

ההנחה היא, שכל צילומי בני־האדם מספרים בדרך זו או אחרת סיפור פסיכו־לוגי, גם אם מדובר בתמונת־פספורט או בצילום־מישפחתי מאולפנו של הצלם, שם הועמדה המישפחה כולה בפוזה מלאכותית.

העובדה שהצילום הוא טכניקה המקפיאה רגע מסויים ובלתי־חוזר אחד, מאפשרת לנו לבחון, לנתח ולהעריך את מה שרואות עינינו בצילום, גם מבלי לדעת פרטים נוספים על האנשים המופיעים בו.

איני מתיימר ללמד אותך את כל תורת הפוטואנליזה על רגל אחת. לשם כך יש לקרוא את ספריו של אקרט ולתרגל את האנליזה על צילומים רבים ומגוונים. אבל עצם הידיעה שקיימת תורה כזו, יכול ל־הגביר את המודעות של הקורא לתוכן ה־נסתר של הצילומים המופיעים בעיתון, מ־עבר למה שמתגלה בעיון חטוף. זה יכול גם להיות מישחק חברתי משעשע.

נסה פעם לבחור תמונה מסויימת ה־מתפרסמת באחד מעמודי העולם הזה, ולהעביר אותה בין הנוכחים עמך בחדר. בקש מכל אחד מהם שיספר מה הוא רואה בתמונה. תופתע לגלות, עד כמה שונות ומגוונות יכולות להיות נקודות המבט.

וזוהי, ללא ספק, אחת הסיבות המותירה את השבועונים המצולמים, דוגמת העולם הזה, כמדיום משגשג בעולם התיקשורת.

★ הסיפור מאחרי הרגליים

כהדגמה, כדאי להביא צילום מוכר, המתפרסם באחד מספריו של אקרט על הפוטואנליזה. זוהי תמונתה של ראש־הממשלה לשעבר, גולדה מאיר, שצולמה בעת ביקורה בניו־יורק בשנת 1969. (אגב, לגולדה מוקדש כימעט פרק שלם בספרו של אקרט, שכן הוא מעריך אותה כאשה משוחררת וספונטאנית, שבצילומיה ניתן לגלות את כל תכונותיה ומרכיבי אישיותה).

הצילום נעשה בעת שראש עיריית ניו־יורק באותם הימים, ג'ון לינדסי, ערך קבלת־פנים לגולדה בפתח בניין העיריה, העניק לה שם את מפתח העיר, שאותו החזיק בשתי כפות ידיו והציג לראווה לעיני הנוכחים.

הנה מה שמבקש מאיתנו הד"ר רוברט אקרט לגלות בתמונה: „שימו־לב כיצד היא עומדת, כששתי רגליה פשוקות, כאילו תקועות באדמה או צומחות ממנה. צורת עמידה זו מנוגדת לדרך שבה בני־אדם עומדים בדרך כלל, על רגל אחת או שתיים, כשרגליהם מחוברות יחד והם מקפידים

גולדה בניו־יורק (1969)
שורשיות

על תדמיתם. אבל לא גולדה מאיר. היא מושרשת באדמה. היא נוכחת שם בצורה מוצקת ודרמאתית, כשידיה הפרושות ו־מבטה מביעים את עצמה כמו בכל צילומיה, כאשה פתוחה שאינה מסתירה דבר."

בתום ניתוח סידרת התמונות של גולדה מסיק אקרט: „סידרה זו מראה את העק־ביות שבאישיותה הארצית, הרגשנית, ה־פתוחה והפיסית עד לקיצוניות. מצילום ל־צילום אנו מגלים תמיד את אותה התגובה: היא אינה מפחדת לעולם להציג את רג־שותיה, היא אינה חוששת לבטא את ה־קירבה שלה לגופה. זו אינה איכות צפה וחולפת; היא מרכזית בקיומה של גולדה מאיר כאדם וכמנהיגה לאומית."

עתה, אחרי שקיבלת גירוי ראשוני לגבי מה שניתן ללמוד מצילומים, ייתכן שתק־דיש גם מבט שני לכמה מהצילומים ה־מתפרסמים מעל עמודי העולם הזה. אם תגלה בהם דברים שאתה סבור שהם בין־עדיים שלך, ושכדאי להציג אותם גם בפני שאר הקוראים, נשמח אם תדווח לנו על כך.

אלי תבור

העולם הזה
בת־גלים, מצרים ונפשה

זה היה העולם הזה שהיה לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה כדיוק, הוקדש ברובו למעצר הספינה „בת־גלים" ומלחיה בידי המצרים, וללחץ הבינלאומי לשחרורם. בכתבת־שער ובראיון מיוחד עם מנהיג האופוזיציה מנחם בגין תיארה מערכת השבועון את פרשת „בת־גלים", תחת הכותרת „במצוה מילחמה". מדור המדיניות, שנשא את הכותרת „דרך בורמה", חשף את מאבקו של שגריר ישראל בבורמה, דויד הכהן, למען חיזוקם וביסוסם של קשרי ישראל במיזרח־הרחוק. במדור „הממשלה" הועלה לראשונה הרעיון לכונן „בית־לורדים ישראלי", שישמש מישכן לגיבורים היסטוריים שפינוי או נאלצו לפנות את מקימותיהם לצעירים מהם.

במדור האופנה תואר ה„גלימטר", פרי תיכנונו של משה גולדמן מרשת חנויות א.ב.ג. במדורו האישי של עמם קינן, „הסכין המשוטט", פורסמו עצות כיצד לטייל באירופה. במדור הכידון המצולם פורסמה כתבה מצחלמת על ביקורה בישראל של מלכת פולי ברוז'ר, ג'וזפין צייקר, המזכרת יותר כשם „הפצצה השחורה". במדור הספורט: אנגליה — גרמניה 1:3, תיאור ניצחונם של האנגלים על הגרמנים, באיצטדיון וומבלי שבלונדון. המדור „בעולם" סיקר את אחד מניסיונותיו של הגנרל שארל דה־גול לשיב לשילטון בצרפת, והציג „נשים בחיי היטלר".

בשער הגיליון: ציור פרי מכחולו של צייר המערכת שמואל בק, בו נראה שלמה לויצקי, אחד מאנשי צוות „בת־גלים". לויצקי נכחר שנה קודם לכן כ„איש צעיר של שנת תשי"ג".

„העולם הזה" 895
תאריך: 9.12.54

ראיון מיוחד עם מנחם בגין, יושב־ראש תנועת החרות *

„נוצר תקדים של אי־מעבר"!

● מר בגין, מה יש לך לומר על פרשת „בת־גלים"?

בראש ובראשונה, הריני רוצה להביע הוקרה לקברניטה ולמלחיה של בת־גלים. מניין המלחים הזה ראוי להוקרת העם כולו. הם ידעו, כי ספינתם מפליגה לעבר נתיב־מים, אשר עם היותו בינלאומי להלכה מופקדים עליו משמרות אוייב. הם הלכו, אימצו, לשבי בעיניים פקוחות. הם קיבלו על עצמם לבצע „הרפתקאה לאומית", במובן החיובי, הנישגב, של מושג זה. כל איש בישראל חייב להצדיע בפני אומץ־ליבם.

כבוד ויקר לבנים, ההולכים לקראת אוייב ואין מורא בליבם!

● אני בטוח, מר בגין, שכך המיפקדות במדינה יצטרפו ברצון לחצדעה זו. אני מניח שיש לך דיעה על כך הפרשה. האם תסכים לנסח אותה למען קוראינו?

* הראיון, שנוסחו המלא מתפרסם כאן, התקיים יומיים לפי שהגיעה הידיעה על הבטחת המצרים לשחרר את בת־גלים.

מאחר שבת־גלים עומדת, ללא צוות עברי וללא דגלה העברי, בפי תעלת־סואץ; מאחר שמלחיה יושבים, זה החודש השלישי, בבית־הכלא המצרי; מאחר שההסגר בתעלה על השייט העברי לא זו בילבד שלא נפרץ, אלא, להפך, עוד הודק — אנסה להשיב לשלוש שאלות: מה עשינו, מה צריך היה לעשות, מה יש לעשות?

החיסרון הגדול ביותר בתיכנון ההפלגה של בת־גלים היה בכך — שלא היה תיכנון. אני מבין שאפשר להקשות על הנחה זו ולהצביע על כך שספינה איטלקית נרכשה בנמל מסאווה, וצוות עברי הוסס לאריתריאה, כדי לקבל את הספינה ולנסות להעבירה בתעלת־סואץ, בדרך לחיפה. כלום בכל אלה, ישאל המקשה, לא היה תיכנון? עלי, איפוא, להבהיר, כי כוונתי לא היתה כלל לתיכנון טכני. אף על פי שפרטיו אינם ידועים לי, הריני מוכן להניח כי התיכנון הזה היה משולם „מאה אחוז", כפי שרגילים לומר הצברים — —

● אתה מתכוון לומר שלא היה תיכנון. אין לראות בתיכנון תנאי יחיד למיבצע מעין זה, אבל הוא תנאי מוקדם. אין לראות בתיכנון ערובה מוחלטת להצלחה; אבל בלעדיו מובטחת האי־הצלחה.

● האם אתה מוכן להכריר לאיזה סוג תיכנון אתה מתכוון?

ברצון.

אשתמש במשל פשוט. אדם המשתק אשקוקי, בשת, אף אם הוא אינו צ'מפיון, חייב לדעת לחשב לפחות שלושה מהלכים והם: את הצעד שלו, את תשובת היריב ואת תשובתו לתשובה. אם האשקוקן אינו מסוגל לכך, מוטב שיהיה משקיף, קיביץ' בלע"ז, ולא ינסה לשחק מישחק הדורש תיכנון.

מבחינה זו דומה שדה־האיסטרטגיה ללוח־האשקוקי. אדם המתכנן מיבצע איסטרטגי־מדיני, גם אם אין לו כושר המחשבה של חניבעל או קיסר או נאפוליאון, חייב לפחות לחשב שלושה מהלכים.

● איזה מהלכים, בדיוק?

ראשית, מה יעשה הוא; שנית, מה יעשה, או מה עלול לעשות, האוייב; שלישית, מה ישוב ויעשה, כדי להשיב לאוייב. מתכנן טוב, כאשקוקן טוב, מוסיף עוד לחשב מהלכים נוספים. אבל הוסכם ביניינו, כי נדבר היום לא על צ'מפיונים ולא על נאפוליאונים, אלא על מתכננים ממוצעים. המינימום הנדרש מהם הוא: חישוב של שלושה מהלכים.

אך מה עשתה הממשלה? היא שלחה את בת־גלים לעבר תעלת־סואץ, אל האוייב. זה היה המהלך הראשון. היא ידעה שהאוייב יעצור את הספינה. אני מניח את ההנחה הזאת דווקא לטובת הממשלה. כי אם נניח, שהיא אף זאת לא ידעה, אין לדעת מה יודעת ממשלתנו. המהלך השני, הבטוח, היה, איפוא, מעצרה של בת־גלים על־ידי האוייב. ומה תהיה התשובה? מה יהיה המהלך השלישי? על כך לא חשבה הממשלה כלל.

● אתה בטוח בזה?

אם יאמרו לי, כי הממשלה חשבה מלכתחילה לפנות למועצת־הביטחון בבקשת התערבות או בתלונה, הרי רק תחזוק טענתי ביחס לחוסר־תיכנון. הממשלה יודעת — כאן עלי להוסיף לשם הדיוק: היתה חייבת לדעת — כי המעצמות, אשר לא שאלנון הלשלוח או לא לשלוח את בת־גלים לדרכה, לא תילחמנה עבורנו, ולא תהיינה מוכנות למען ספינתנו להרגיז את (גמאל עבד אל) נאצר. אם הממשלה חשבה אחרת, משמע שהיא לא חשבה, או חשבה על אשליותיה. באשר למועצת־הביטחון, הרי כבר הובאה בפניה החלטה על חופש־השייט בתעלת־סואץ, והמצרים טענו, כי הם לא יתחשבו בה. איך אפשר היה, לאחר כל נסיונותינו, לסמוך על מוסדות האו"ם או על התערבות זרים.

● מבחינה דיפלומטית, פניות הממשלה למעצמות הזרות מניחות את דעתך?

אני סובר כי גם מבחינה דיפלומטית לא הלכה הממשלה בדרך הנכונה. במקום לפנות בבקשות שתדלנות ובתלונות יוריידיות, היא היתה צריכה להסמיך את איגרותיה־הדיפלומטיות על אמנת־קושטא משנת 1888, הנחשבת גם היום. אף בהסכמת מצריים, ל„אמנת התעלה"; הממשלה היתה צריכה לפנות, קודם כל, אם כי לא רק, למדינות שחתמו על אמנת־קושטא ולדרוש מהן התערבות, שמקורה בחתימתן על מיסמך בינלאומי, בו הן מעוניינות עד היום הזה. אבל עלי להוסיף ולומר, כי גם צעד דיפלומטי זה, עם היותו עדיף משתדלנות ומתלונות, ספק אם היה משנה את המצב, אם בפרשה כולה חסר היה העיקר: התיכנון.

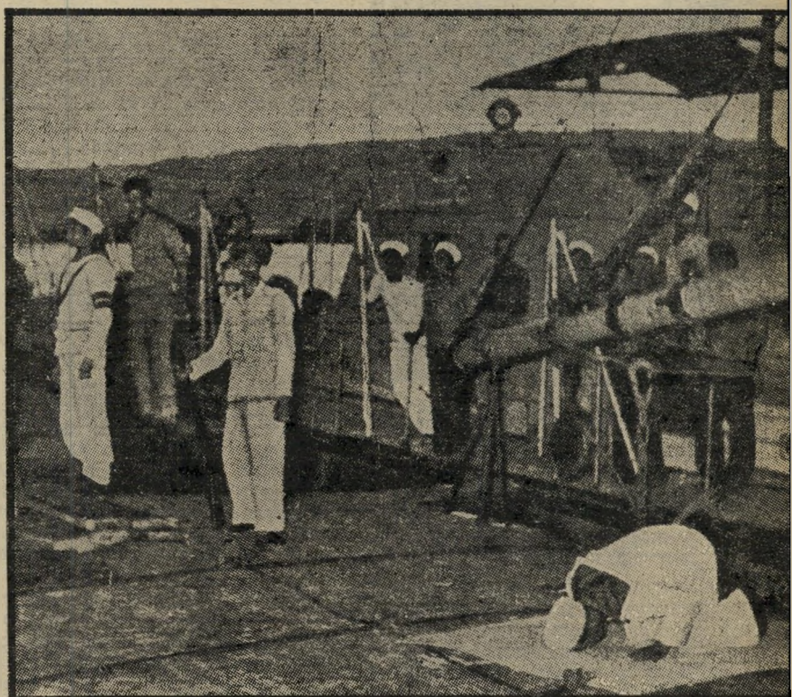

מחים ישראלים ומצרים על סיפון „בת־גלים"
„יש לעשות — בים או ביבשה — אך לעשות!"

תיכנון לגבי התוצאות?

כמובן. השאלה העיקרית נוגעת לתיכנון המדיני, או, מותר לומר, האיסטרטגי. מיבצע בת־גלים היה, א ויכול היה, או צריך היה, להיות מיבצע מדיני־איסטרטגי. כי הגדרה זו נכונה, יבין ויודה כל איש שישים מבטו במפה. הפעולה, אשר הוטל על מלחי בת־גלים לבצעה, נעשתה בשטח אוייב; מטרתה היתה לאלץ את האוייב לעשות משהו, שהוא אינו רוצה, או לא רצה, לעשות. שני סימני היכר אלה מסיפים לחלוטין, כדי לראות בהפלגת בת־גלים לעבר תעלת־סואץ משמה איסטרטגי־מדיני; העובדה כי הספינה היתה ספינת־סוחר בלתי־מזויינת אינה גורעת כלל מן האופי הזה של המעשה.

מעשה מדיני־איסטרטגי סטון, מעל לכל, כה מופקדים עליו משמרות אוייב. הם הלכו, איפוא, לשבי בעיניים פקוחות. הם קיבלו על עצמם לבצע „הרפתקאה לאומית", במובן החיובי, הנישגב, של מושג זה. כל איש בישראל חייב להצדיע בפני אומץ־ליבם.

כבוד ויקר לבנים, ההולכים לקראת אוייב ואין מורא בליבם!

● אני בטוח, מר בגין, שכך המיפקדות במדינה יצטרפו ברצון לחצדעה זו. אני מניח שיש לך דיעה על כך הפרשה. האם תסכים לנסח אותה למען קוראינו?

* הראיון, שנוסחו המלא מתפרסם כאן, התקיים יומיים לפי שהגיעה הידיעה על הבטחת המצרים לשחרר את בת־גלים.

● תיכנון של פעולות ממשיות?

עובדה היא שהממשלה לא הכינה כל תשובה מצידה למעצרה של בת־גלים בתעלת־סואץ. ובאין תיכנון כזה, אין מיבצע, בעל אופי אסטרטגי־מדיני, יכול אלא להיכשל, אומר בגלוי, כי באין הכנת המהלך השלישי, מוטב היה לא לשלוח כלל את בת־גלים לעבר התעלה. מיבצע כזה ללא תיכנון פירושו קלות־דעת ומשמעותו הרפתקנות במובן השלילי של המושג.

● מה, לדעתך, היתה צריכה להיות התגובה?

התשובה לשאלה זו משתמעת מן התשובה הקודמת. צריך היה לתכנן את תגובתנו למעצר בת־גלים. מבחינת החוק הבינלאומי, המכיר בזכות ה„ריטרוסיה", אין־ספק כי היינו זכאים, בתגובה למעשה השוד־הימי של המצרים, לעצור בלב־ים ספינה מצרית, להביאה בליווי לחיפה ולהחזיקה במעצר עד לאחר שיחרור בת־גלים וצוותה.

● האם לא היו המצרים מגישים עלי תפיסת אוניה מצרית?

עלי להפנות אותך לתורת־המהלכים. שניסיתי להסבירה קודם לכן. בוודאי שצריך לחשוב גם על התגובה האפשרית של האוייב על תגובתנו אנו על מעשה האוייב. זהו החישוב של המהלך הרביעי והחמישי. גם חישוב זה אפשרי. גם הוא היה בידינו. לו היינו מחליטים לתפוס ספינה מצרית ולהחזיקה במעצר עד לאחר שיחרור בת־גלים וצוותה.

● האם לא היו המצרים מגישים עלי תפיסת אוניה מצרית?

עלי להפנות אותך לתורת־המהלכים. שניסיתי להסבירה קודם לכן. בוודאי שצריך לחשוב גם על התגובה האפשרית של האוייב על תגובתנו אנו על מעשה האוייב. זהו החישוב של המהלך הרביעי והחמישי. גם חישוב זה אפשרי. גם הוא היה בידינו, כי נדבר היום לא על צ'מפיונים ולא על נאפוליאונים, אלא על מתכננים ממוצעים. המינימום הנדרש מהם הוא: חישוב של שלושה מהלכים.

אך מה עשתה הממשלה? היא שלחה את בת־גלים לעבר תעלת־סואץ, אל האוייב. זה היה המהלך הראשון. היא ידעה שהאוייב יעצור את הספינה. אני מניח את ההנחה הזאת דווקא לטובת הממשלה. כי אם נניח, שהיא אף זאת לא ידעה, אין לדעת מה יודעת ממשלתנו. המהלך השני, הבטוח, היה, איפוא, מעצרה של בת־גלים על־ידי האוייב. ומה תהיה התשובה? מה יהיה המהלך השלישי? על כך לא חשבה הממשלה כלל.

● אתה בטוח בזה?

אם יאמרו לי, כי הממשלה חשבה מלכתחילה לפנות למועצת־הביטחון בבקשת התערבות או בתלונה, הרי רק תחזוק טענתי ביחס לחוסר־תיכנון. הממשלה יודעת — כאן עלי להוסיף לשם הדיוק: היתה חייבת לדעת — כי המעצמות, אשר לא שאלנון הלשלוח או לא לשלוח את בת־גלים לדרכה, לא תילחמנה עבורנו, ולא תהיינה מוכנות למען ספינתנו להרגיז את (גמאל עבד אל) נאצר. אם הממשלה חשבה אחרת, משמע שהיא לא חשבה, או חשבה על אשליותיה. באשר למועצת־הביטחון, הרי כבר הובאה בפניה החלטה על חופש־השייט בתעלת־סואץ, והמצרים טענו, כי הם לא יתחשבו בה. איך אפשר היה, לאחר כל נסיונותינו, לסמוך על מוסדות האו"ם או על התערבות זרים.

● מבחינה דיפלומטית, פניות הממשלה למעצמות הזרות מניחות את דעתך?

אני סובר כי גם מבחינה דיפלומטית לא הלכה הממשלה בדרך הנכונה. במקום לפנות בבקשות שתדלנות ובתלונות יוריידיות, היא היתה צריכה להסמיך את איגרותיה־הדיפלומטיות על אמנת־קושטא משנת 1888, הנחשבת גם היום. אף בהסכמת מצריים, ל„אמנת התעלה"; הממשלה היתה צריכה לפנות, קודם כל, אם כי לא רק, למדינות שחתמו על אמנת־קושטא ולדרוש מהן התערבות, שמקורה בחתימתן על מיסמך בינלאומי, בו הן מעוניינות עד היום הזה. אבל עלי להוסיף ולומר, כי גם צעד דיפלומטי זה, עם היותו עדיף משתדלנות ומתלונות, ספק אם היה משנה את המצב, אם בפרשה כולה חסר היה העיקר: התיכנון.

● האם אתה מכין להבריח לאיזה סוג תיכנון אתה מתכוון?

ברצון.

אשתמש במשל פשוט. אדם המשתק אשקוקי, בשת, אף אם הוא אינו צ'מפיון, חייב לדעת לחשב לפחות שלושה מהלכים והם: את הצעד שלו, את תשובת היריב ואת תשובתו לתשובה. אם האשקוקן אינו מסוגל לכך, מוטב שיהיה משקיף, קיביץ' בלע"ז, ולא ינסה לשחק מישחק הדורש תיכנון.

מבחינה זו דומה שדה־האיסטרטגיה ללוח־האשקוקי. אדם המתכנן מיבצע איסטרטגי־מדיני, גם אם אין לו כושר המחשבה של חניבעל או קיסר או נאפוליאון, חייב לפחות לחשב שלושה מהלכים.

● איזה מהלכים, בדיוק?

ראשית, מה יעשה הוא; שנית, מה יעשה, או מה עלול לעשות, האוייב; שלישית, מה ישוב ויעשה, כדי להשיב לאוייב. מתכנן טוב, כאשקוקן טוב, מוסיף עוד לחשב מהלכים נוספים. אבל הוסכם ביניינו, כי נדבר היום לא על צ'מפיונים ולא על נאפוליאונים, אלא על מתכננים ממוצעים. המינימום הנדרש מהם הוא: חישוב של שלושה מהלכים.

אך מה עשתה הממשלה? היא שלחה את בת־גלים לעבר תעלת־סואץ, אל האוייב. זה היה המהלך הראשון. היא ידעה שהאוייב יעצור את הספינה. אני מניח את ההנחה הזאת דווקא לטובת הממשלה. כי אם נניח, שהיא אף זאת לא ידעה, אין לדעת מה יודעת ממשלתנו. המהלך השני, הבטוח, היה, איפוא, מעצרה של בת־גלים על־ידי האוייב. ומה תהיה התשובה? מה יהיה המהלך השלישי? על כך לא חשבה הממשלה כלל.

● אתה בטוח בזה?

אם יאמרו לי, כי הממשלה חשבה מלכתחילה לפנות למועצת־הביטחון בבקשת התערבות או בתלונה, הרי רק תחזוק טענתי ביחס לחוסר־תיכנון. הממשלה יודעת — כאן עלי להוסיף לשם הדיוק: היתה חייבת לדעת — כי המעצמות, אשר לא שאלנון הלשלוח או לא לשלוח את בת־גלים לדרכה, לא תילחמנה עבורנו, ולא תהיינה מוכנות למען ספינתנו להרגיז את (גמאל עבד אל) נאצר. אם הממשלה חשבה אחרת, משמע שהיא לא חשבה, או חשבה על אשליותיה. באשר למועצת־הביטחון, הרי כבר הובאה בפניה החלטה על חופש־השייט בתעלת־סואץ, והמצרים טענו, כי הם לא יתחשבו בה. איך אפשר היה, לאחר כל נסיונותינו, לסמוך על מוסדות האו"ם או על התערבות זרים.

● מבחינה דיפלומטית, פניות הממשלה למעצמות הזרות מניחות את דעתך?

אני סובר כי גם מבחינה דיפלומטית לא הלכה הממשלה בדרך הנכונה. במקום לפנות בבקשות שתדלנות ובתלונות יוריידיות, היא היתה צריכה להסמיך את איגרותיה־הדיפלומטיות על אמנת־קושטא משנת 1888, הנחשבת גם היום. אף בהסכמת מצריים, ל„אמנת התעלה"; הממשלה היתה צריכה לפנות, קודם כל, אם כי לא רק, למדינות שחתמו על אמנת־קושטא ולדרוש מהן התערבות, שמקורה בחתימתן על מיסמך בינלאומי, בו הן מעוניינות עד היום הזה. אבל עלי להוסיף ולומר, כי גם צעד דיפלומטי זה, עם היותו עדיף משתדלנות ומתלונות, ספק אם היה משנה את המצב, אם בפרשה כולה חסר היה העיקר: התיכנון.

● תיכנון של פעולות ממשיות?

עובדה היא שהממשלה לא הכינה כל תשובה מצידה למעצרה של בת־גלים בתעלת־סואץ. ובאין תיכנון כזה, אין מיבצע, בעל אופי אסטרטגי־מדיני, יכול אלא להיכשל, אומר בגלוי, כי באין הכנת המהלך השלישי, מוטב היה לא לשלוח כלל את בת־גלים לעבר התעלה. מיבצע כזה ללא תיכנון פירושו קלות־דעת ומשמעותו הרפתקנות במובן השלילי של המושג.

● מה, לדעתך, היתה צריכה להיות התגובה?

התשובה לשאלה זו משתמעת מן התשובה הקודמת. צריך היה לתכנן את תגובתנו למעצר בת־גלים. מבחינת החוק הבינלאומי, המכיר בזכות ה„ריטרוסיה", אין־ספק כי היינו זכאים, בתגובה למעשה השוד־הימי של המצרים, לעצור בלב־ים ספינה מצרית, להביאה בליווי לחיפה ולהחזיקה במעצר עד לאחר שיחרור בת־גלים וצוותה.

● האם לא היו המצרים מגישים עלי תפיסת אוניה מצרית?

עלי להפנות אותך לתורת־המהלכים. שניסיתי להסבירה קודם לכן. בוודאי שצריך לחשוב גם על התגובה האפשרית של האוייב על תגובתנו אנו על מעשה האוייב. זהו החישוב של המהלך הרביעי והחמישי. גם חישוב זה אפשרי. גם הוא היה ביד

בצבעים...

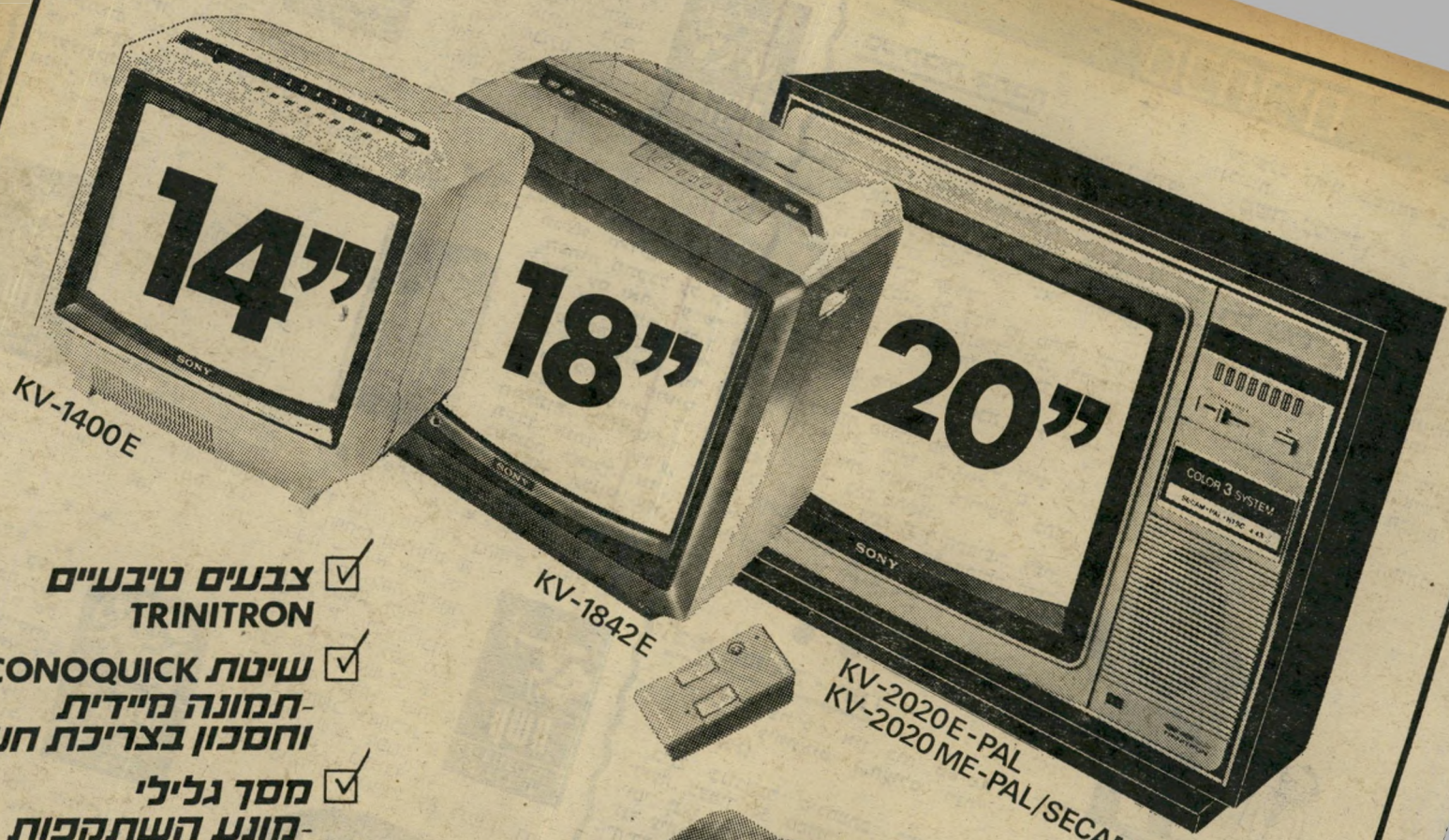

- ☑ צבעים טיבעיים TRINITRON
- ☑ שיטת ECONOQUICK -תמונה מיידית וחסכון בצריכת חשמל
- ☑ מסך גלילי -מונע השתקפות
- ☑ דגם 3 system: SECAM/PAL/NTSC
- ☑ שרות ! -מעבדה מקצועית ומלאי חלקים מובטח

...ובשחור לבן

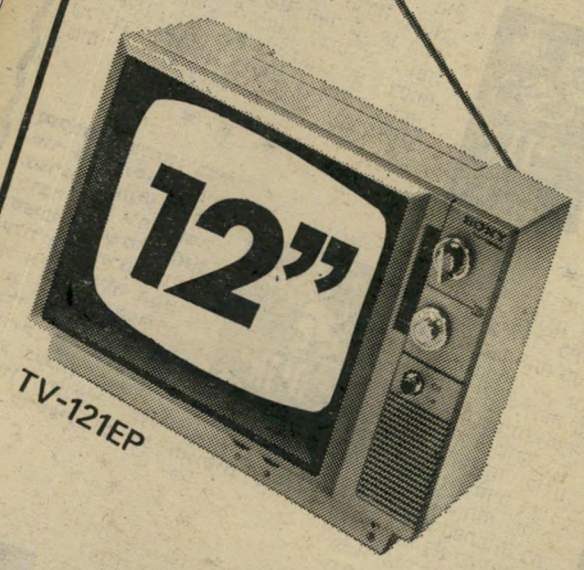

...בדוק והשווה!

SONY
למבקשים את הטוב ביותר

מכתבים

בעיקבות כתבה

בעיקבות הכתבה „מטולה: מרכז הפשע" („העולם הזה" 2202).

בשם מרשנו, ביאליק בלסקי ממטולה, הנני לפנות אליכם כדלקמן:

בגיליון העולם הזה (2202) פירסמתם לשון הרע על מרשנו הנ"ל, בכתבה ה־חתומה על־ידי מר יוסי ינאי והקרויה „מטולה: מרכז הפשע".

הכתבה מרמזת על קשר בין מרשנו ובין הרצחו של יוסף רוזנפלד ז"ל. למותר להדגיש כמה שפלה ומחוסרת יסוד הטענה הנ"ל.

עוד הנכם מייחסים בכתבה הנ"ל למר־שנו:

(א) שיתוף פעולה פלילי עם דויד רו־אמי ורן אפרים ומתן „כיסוי" להם.

(ב) הימצאות דולרים מזוייפים בתוך כספת שבתוך בית מרשנו.

(ג) „עיסקה" ביגו ובין התביעה, לפיה לא הועמד מרשנו לדין על החזקת הדו־לרים המזוייפים בתמורה לעדות מפלילה שלו נגד רואמי ורן אפרים.

יעקוב דוידור, עורך־דין, תל־אביב

● ● ●

כוח משימה - יוק!

דובר צה"ל: אין כוח משימה נגד עיתונאים („העולם הזה" 2203).

ב־21 בנובמבר פירסמתם בעיתונכם ידיעה בעמוד 34 במדור „תשקיף" של יוסי יגאי, תחת הכותרת „כוח משימה נגד עיתונאים". על־פי הידיעה הקים צה"ל יחידה מייוחדת, שתפקידה לגרש עיתונאים בשטח התנחלות אילון־מורה — וגם מפקד מרגה לה.

הידיעה כולה אינה נכונה.

על־פי הוראות דובר צה"ל, מתירים לעיתונאים הנמצאים בשטח לכתוב ולצלם.

עומר קרני, סרן, ראש לישכת דובר צה"ל

● ● ●

החדר של וייצשטיין

מי באמת עובד בחדר שליד חדרו של המישנה ליו"ר ברשות־השידור? („העולם הזה" 2203).

אודה לכם אם תפרסמו תיקון לידיעה שהתפרסמה בעיתונכם במדור „שידור",

עוזרת־דובר חפץ
הסדר זמני

תחת הכותרת „החדר של וייצשטיין".

ליד לישכת הדובר מצוי חדרו של ה־מישנה ליו"ר. בחדר הזה עובד ומקבל קהל המישנה ליו"ר אריאל וייצשטיין — יום ולעתים יומיים בשבוע. בימים האחרים, כאשר החדר פנוי, הסכים מר וייצשטיין שעוזרת הדובר, הגברת עדנה חפץ, תע־בוד בחדר. זהו הסדר זמני, הנובע ממצו־קת החדרים בהנהלת רשות־השידור.

„העובדות" שפורסמו, כאילו סילק ויינ־שטיין את עדנה חפץ אחת לשבוע, או שכימעט ואינו משתמש בחדר — אינן נכונות.

משה עמירב, דובר רשות־השידור, ירושלים

● ● ●

האדם וצלו

בגין איש־כבוד, שהמילה שלו מחייבת — לפחות אותו.

מנחם בגין אינו יכול להשתחרר מהתחיי־בויותיו לשותפים הדתיים. הוא איש־כבוד והמילה שלו היא מילה. אם הבטיח — עליו לקיים. ברצינות.

המבחיל בכל הפרשה הוא התנהגותם

של שותפיו הצעותים. הם ניכנסו לקואליציה בידיעה ברורה כי ניתנו הבטחות מסויימות ומפורשות לאגודת־ישראל, ועתה הם מנסים להציג עצמם לציבור כאנשים חופשיים, הסולדים מכל כפייה דתית.

ענת שפיר, ירושלים

● ● ●

כמה עולה להחזיק ממשלה?

את הסכום המדוייק גילתה הממ־שלה בעצמה:

150 מיליארד לירות ישראליות! זהו הסכום שהקציבה הממשלה להתנחלויות, בעת שהאינפלציה דוהרת, ומקצצים בשי־רותים, ותקציב הרשויות המקומיות מדול־דל.

הסכום הזה הציל את הממשלה מהת־פוררות והוא בבחינת מס־קיום המשולם לגוש־אמונים ולאייתי־אללה אריק שרון.

חמזה מחאג'נה, אום־אל־פחם, המשולש

● ● ●

עוד הישג לאגודה!

על חשבון אוצר המדינה.

לשורת ההישגים של אגודת־ישראל בממשלה הנוכחית יש להוסיף הישג נוסף: הצבא מזמין עתה יותר מ־1000 גיליונות של המודיע, ביטאון אגודת־ישראל, מדי יום ביומו. הרבה יותר מכפי שנהג להזמין לפני הצטרפותה של האגודה לממשלת הליכוד.

לזכותו של מי לזקוף את ההישג הזה? לזכותו של ח"כ שלמה לורנץ, יו"ר וע־דת־הכספים של הכנסת.

קורא, תל־אביב

● הקורא האנונימי הציג עצמו כ„בנו של אחד מחברי ועדת־הכספים של הכנסת".

● ● ●

ירושלים שלי

דרוש פיקוח לאומי ובינלאומי על הבנייה בירושלים.

תהליך הבניה המואץ פגע גם, ואולי בעיקר, בירושלים. העיר הנחשבת לא רק למקום קדוש לשלוש הדתות הגדולות, אלא גם לפנינת־חמד בעולם הגדול כולו, נפ־געת, נפגמת ומתכערת על־ידי קבלנים פרטיים וחברות, הבונים בלי טעם ומתוך התגרות בנוף של העיר ובהיסטוריה שלה.

ראשית, חובה עלינו לקבוע רשות לאו־מית, שתפקח על הבניה בירושלים במיוחד,

(המשך בעמוד 8)

זה לא יהיה נוח במיו־חד, אבל אם אתה רו־צה, אתה יכול להס־תכן. כאב־הראש חריג־עי, הצרות בטווח־קצר, הפגישות עם שונאיך — כל אלה שקולים, אם רק תדע להתמיד על־ידי ההישגים הרצי־ניים וכוח־הרצון שתפ־תח על־ידי עצם התפ־נית. מיקרה נעים ובלתי־צפוי עלול להתגלות, אם לא תיזהר, כתגלית של איבה אישית או של קינאה מיקצועית. אל תראי לו שאת נפגעת ממני. העמידי פנים של לא־איכפתיות.

* * *

יחסיך עם הממונים עליך הולכים ומתער־ערים, לא־מעט בעטייך. חוסר שליטה במצב, אי־בוד עשתונות, או חוצ־פה שאינה במקומה, עלולה להביא אפילו ל־פיטורין; מחשבה על התוצאות תביא רק תו־עלת. בת שור: אין ספק כי הוא באמת אוהב או־תך, ואינו מעמיד פנים כפי שאת חושבת לפעמים, או כפי שנוהגות חברותיך לרגן. ביום א' תאבדי סכום כסף קטן. לבשי ירוק.

* * *

תמזלות דווקא לא חיוביים, אבל כוחו־תיך האישיים כה עצו־מים, בגלל צירופם של שתי פלאנטות שחוסות עליך, שאם תתאמץ ותשקיף על העבר ועל העתיד בעין רגועה, תתגבר על כל מיכשול. אל תאמיני לו: הוא התכוון למשהו אחר לגמרי, ואת למשהו אחר לגמרי. כסף בא — ואתה מפסיד אותו שוב, בגלל שגיאתו חסרת־הזדון של ידידך הקרוב ביותר. אל תטיל בו אשם.

* * *

אומנם ממבט ראשון נראה השבוע כשיגרתי ומשעמם. אך הוא סומן בחובו את תחילתן של קבלת הכרעות חשובות, בעיקר בתחום האישי. מחלה קלה שתפקוד אותך השבוע, בן סרטן, תגרום לך לזעזוע קל, שיחלוף. העיקר הוא לעבוד, הרבה וטוב, ומבלי להתעייף. במישור העבודה או העס־קים: אל תהסס להתחנף לבוס או לממו־נים עליך; כולם עושים זאת, והרי בסופו של דבר זה רק יועיל לך. בת סרטן, שימרי על הופעתך, ולבישי צבע צהוב.

* * *

נשקפת הצלחה במי־שור הפינאנסי. כספים עשויים להגיע אליך הרבה יותר מהר ממה שציפית. לעומת זאת עלולות להתרחש מיס־פר אי־נעימויות הקשו־רות במקום העבודה, מבלי שיגעו דווקא ישירות לך. אם תש־תכנע בעצמך בצידקת הרעיון שנולד בך, תוכל להשפיע גם על האנשים סביבך.

* * *

התחזקי, בת בתולה — לפניך שבוע קשה במיו־חד. אל תנסי להתחמק מהאתגרים שיהיה עליך להתגבר עליהם. מעט שכל ישר, הרבה אומץ־לב ועוד־רוח, יעזרו לך לדלג על פני המשוכות, ויגרמו לך, בסופו של דבר, המון נחת־רוח על הישגיך, שלא יהיו מבו־טלים כלל. אל תוותר!

העבודה בוערת ויש אפילו תוצאות די מפתיעות לעבודתך, אבל ההמולה שאתה מקים סביבך, מחשידה אותך שאתה מדבר יו־תר על העבודה מאשר מבצע אותה. הדבר היחידי שבולם ומרסן אותך היא בעצם שו־תפתך המצביעה בפניך כל הזמן על נקודות התורפה שלך. דע לך כי יש הרבה הגיון וחכמה בדבריה.

* * *

שינוי לטובה במצבך הכלכלי המסובך במיקצת. אתה תמצא ידידים במקום הפחות מתקבל על ה־דעת עם זאת, דע ש־הם מתייחסים אליך בחוסר־התחשבות. הי־זהר מהפכפכים, ועוד יותר, כמובן, מנשים הפכפכות. נטייתך ל־חולמנות ולרומנטיקה תסבך אותך, השבוע, במריבה לא־לך. אזי, אם כבר תכניס את האף לענייני הזולת — סייים לפחות את המלאכה בכבוד.

* * *

הדרך בה נקטת היא בהחלט לרוחך ועל־אף הפחים הזרועים על פניה — היא אשר תו־ביל אותך למה שאתה רוצה להשיג ולמה ש־אתה צריך לעשות. זכור כי עליך לסמוך לפני כל דבר אחר, בראש ובראי־שו"ה על עצמך. נסה גם להתחשב באחרים, עד כמה שרק אפשר. היה מתון בתגובו־תיך, ובינתיים, השתדל לא לגלות דבר.

מצבך הנפשי מוסיף להשתפר — וזאת, בזכות היכרויות חדשות, ועל־יסוד כמה התפתחויות המוכיחות לך, כי יש לך כל הסי־כויים לפענח את ה־קשרים שקשרו אותך למצב סטאסטי. כיש־רונך יתגלה ברגים, למבוכתך ולשימחתך. אל תהיו שוטים, בני גדי: נצלו זאת לפרנסה.

* * *

אם אתה כימאי או עובד מעבדה — היזהר מחומצות, חומרים מסוכנים או אף התפו־צציות. בייחוד בימים ד' עד ו'. אם אתה מסו־בך עם החוק — זהו שבוע רע מאד להחלטים החלטות משפטיות. מצד שני, אם אתה שוקל רו־מן — אל תפחד. קודם כל, הוא לא יהיה רצי־ני. ושנית, הוא יהיה נעים ומלא הפתעות. בת דלי: נסי לא להיות עי־קשת וסוררת. יש אנשים הרוצים באמת ובתמים את טובתך. לבשי צבעים עדים.

* * *

אכזבה גדולה בידידות קרובה היא אחד ה־דברים הפחות נעימים העשויים לקרות לך השבוע, בן דגים, בת דגים: אם את חושבת שקשר עם ידיד הוא חיוני — שימי לפחות עין על מה שהוא עו־שה. ובכלל, הגיע הזמן שתשקלי את מעשייך בזהירות יתרה.

דרבי- תענוג מצופה בשוקולד.

איזה תענוג מצפה לך
כשאתה קונה דרבי?
-תענוג מצופה בשוקולד תענוג נוגט וקרמל
תענוג הנימוח בפה...
והצימוק של הענין
- הצימוקים שבתוך דרבי!
עד שמתחשק לך עוד דרבי
"תענוג מצופה בשוקולד"

טוב לי עם דרבי של עלית

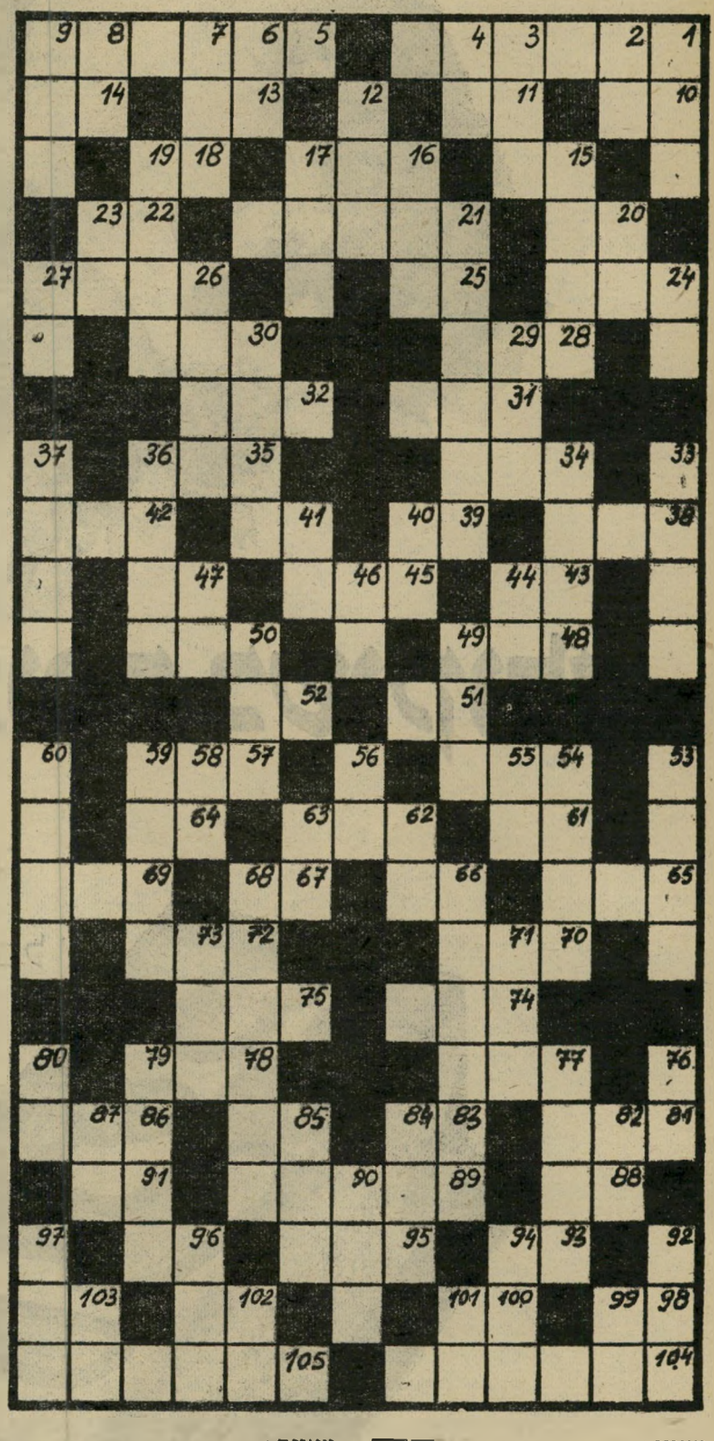

מאוזן:

1) סינמה; 5) עגור; 10) כינוי; 11) קריאת־צער; 13) כיסא־כבוד; 14) שייך ל־; 15) תחילית שמשמעותה שלילית; 1) יפעה, שגב; 18) תבל בלי סוף; 20) מישש; 21) מעורר התלהבות; 22) בילבד; 24) גוף ראשון רבים; 25) פלא; 2) מדסריה; 28) לכאן; 30) נש; 31) שמש; 32) דומה ל־; 34) לא חדש; 35) יוצא ניצנים; 38) נוגה; 39) בת־קול; 41) תחמושת עתיקה; 42) התפארות־שווא; 43) כלי בשחמת; 45) בהמה דקה; 47) חס־וחלילה (ר"ת); 48) כלי־קיבול גדול לנוזלים; 50) דרגה; 51) מזמר; 52) רי־קבון; 54) מערה קטנה; 57) ציפור־שיר קטנה; 1) עליון; 26) משמש לכתיבה; 64) עיר שכבש יהושע; 65) פז; 66) רחמנא־ליצלן (ר"ת); 67) חומת־מים; 69) ריקוד אצילי; 70) הרי; 72) יודה־רימונים; 74) מן השבטים; 75) מכינויי האלוהות; 77) בתוכנו; 78) תבואה; 81) עב־בשר; 83) ברח; 85) מתנה; 86) נציגות נבחרת; 88) זה, בארמית; 89) צאן־קודשים; 91) ערל בלי ראש; 93) מן הגפיים; 95) מין גיבעול; 96) רך בצאן; 98) משאבת הגוף; 100) מבלה את הלילה; 102) עליך לגעת! 103) מן השבטים; 104) עיר בגליל; 105) דג־מאכל.

מאונך:

1) מזימה; 2) יום בלי התחלה; 3) יופי; 4) אות־הגיצחון; 6) צעיר בשנים; 7) רגולאטור; 8) הווייה; 9) היכה בכוח; 12) כואב; 15) סליל־חוטים; 16) כינוי ליוון העתיקה; 17) חוק; 19) מינרל המופק מים־המלח; 20) מזון אבותינו במידבר; 21) ...., תקל ופרסין; 23) בית הציפור; 24) להבה; 2) הרחרגות־ריב; 27) קידומת צרפתית (הפוך); 29) מן הזוחלים; 30) שאינו רך־לב; 33) אוכל; 34) כינוי־גנאי למי שעזב את הארץ; 36) חרוך; 37) מעיין; 40) עולז; 41) נועם, יופי; 44) פקודה מפורשת; 4) לא מהר; 47) התרחש; 49) נתיב; 50) דממה; 53) שיקרי; 54) האבן הקדושה למוסלמים; 55) נהר באפריקה; 56) מספיק! 58) עמית; 59) ויכוח; 0) נקבת הסוס; 62) אביון; 63) קידומת הולנדית; 66) היולי; 68) ילדים קטנים; 71) אגה? 73) גוזל חיוני; 76) סופר עברי (ש"מ); 77) עובד בבניין; 79) ריקוד ישראלי; 80) נצח; 82) בגד־שרד; 84) ירק־גינה; 85) עץ קטן; 87) סופר; 90) מיכסה הפתח; 92) מונארך; 94) מן המזלות; 96)פקק; 97) מחלקי הארוחה; 99) תבואה; 101) מילת־בקשה; 102) תנועת־מים בים; 103) מגופה.

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

בהתחשב במעמדה, בעברה ובארכיטקטורה רבת־הפנים שלה.

שנית, יש לשתף ברשות זו, או בגוף מורחב אחר שיפעל בתיאום עימה, מוסדות בעלי־שם מארצות אחרות.

אל לנו להמשיך בבניה המוסקרת, שתגרום בכייה לדורות לא רק בארץ, אלא גם במקומות רבים אחרים בעולם.

מרדכי אביחי, ירושלים

● ● ●

שתי כל הארץ - התאחדו!

זעקתו המרה של אזרח, שאם עינו בכוס, נוכח העלאת המחירים.

כולם מדברים על מישפחות שבמצוקה ועל מיקרים סוציאליים ועל השכבות החלשות. אולם איש אינו מדבר עלינו, חובבי הטיפה המרה, המתדלדלים מיום ליום בגלל המחירים המרקיעים שחקים.

האם אין מי שיחוש בסבלותינו? אצלנו ההרגל לשתות הפך כבר מזמן לטבע — האם לכן עלינו להפוך לפושטי־יד?

מדינה מתוקנת כמו שלנו צריכה להגיב „תעודת שתיין מוסמך", שתקנה לבעליה הנחה במחירי הקוניאק, הארק והוויסקי. שאם לא כן, אנחנו אבודים, ומאובדנו תסבול החברה כולה.

א.ג., ראשון־לציון

● ● ●

אנטי־הפלה

חדתיים נאבקים נגד ההפלות גם באמצעים רפואיים — למען חגברת הפוריות.

כנראה שהמחנה הדתי החליט למלא את שהחסירו ההפלות, בעזרת מיליון עוברים חדשים, תחת מיליון העוברים ש„נרצחו", לדבריהם, באמצעות הפלות מלאכותיות, מאז קום המדינה ועד היום.

את המודעה המבשרת על פתיחתה של וולטר מונדייל — סגן־הנשיא האמריקאי, שאיתו החלפתי מיכתבים בעניין לשוננו של מנחם בגין, שהיא „השריר החזק ביותר בראשו", אמר בסעודה למען הבונדס: „שלומה של מדינת ישראל הוא אינטרס אסטראטגי של אמריקה." היתה זו הפעם הראשונה שבה הודגש האינטרס ה„איסטראטגי" של אמריקה, ולא ה„דמוקרטי".

הניו־זוויק כתב, כי מדינת ישראל — היינו, ממשלת הליכוד של בגין — הציעה להצטרף לתימרוני חיל־הים וחיל־האוויר האמריקאיים במיזרח־התיכון, וכי הפנטאגון שקל את ההצעה בחיוב.

האם ייתכן שהרמטכ"ל שלנו, רפאל איתן — שהוא חייל אמיץ מאד, אבל דיפלומט לא־כל־כך פיקח — אמר, במהלך ביקורו האחרון באמריקה, כי ישראל מוכנה ומזומנת לחתות את הערמונים האמריקאיים ממדורת המיזרח־התיכון? האם התכוון הרמטכ"ל, שבקנאי דתי אחד, חבר־מיימי, יכול להילחם רק קנאי דתי אחר, מנחם בגין? האם הצביע, לחיזוק דבריו, על הצלחתו של מיבצע־החילוץ באנטבה?

משה דיין יעץ לגנרלים האמריקאיים כיצד להילחם ולנצח במילחמה בוויאטנאם. לפי התוצאות, נראה שהם קיבלו את עצותיו.

גנרל ישראלי אחר, רפאל איתן, אולי הציע לגנרלים של הפנטאגון כיצד להילחם ולנצח במילחמה בטהראן ובאיסלאמאבאד!

יוסף שריק, תל־אביב

● ● ●

גילוי דעת מטעם קבוצת ה־27

על מאסרו של דני אמיר בגין סירובו לשרת בשטחים.

אנו, 27 תיכוניסטים ובוגרי־תיכון, הודענו לשר־הביטחון במיכתב, ששלחנו ב־25 ביולי 1979, כי בהקראנו לשרות צבאי נסרב לשרת בשטחים הכבושים. כיוון שהדבר נוגד את הכרתנו הפוליטית והמצפונית, מרפאה לפוריות מצאתי ביומון המפד"ל, הצופה, ב־23 בנובמבר 1979.

ד.ב.ח., ירושלים

● מודעת הפוריות — ראה גלופה.

● ● ●

דיפלומט לא־כל־כך פיקח

מה לחש הרמטכ"ל הישראלי באוזני מארחיו האמריקאים?

„לאמריקה אין כל בת־ברית ראוייה לשמה במיזרח־התיכון העויין והבלתי־יציב... סרט לישראל." זה היה האני־מאמין של העיתונות האמריקאית אחרי ההפסד האנטי־אמריקאי בטהראן ובאיסלאמאבאד.

ב־29 בנובמבר התגייס דני אמיר, מחותמי המיכתב הנ"ל. בהגיעו לבסיס־קליטה־זימון הודיע לממונים עליו במקום, כי כחייל אינו מתכונן לעבור את גבולות הקו הירוק. ב־2 בדצמבר נדרש לעבור את גבולות הקו הירוק וסירב. הוא נידון ל־35 ימי מאסר.

אנו עומדים כאיש אחד מאחרי סירובו של דני אמיר. התנגדותנו המצפונית לשרות בשטחים הכבושים נובעת מהכרתנו, כי שרותנו בשטחים הכבושים משמעותו השתתפות פעילה בביצוע מדיניות מכוונת של דיכוי, ונתינת יד למדיניות המובילה אותנו למילחמה נוספת.

מאסרו של דני אמיר הוא ניסיון לכפות

(המשך בעמוד 17)

פתחנו בעהשי"ת שירות נוסף במסגרת המרפאות

„מרפאה לפוריות"

בהנהלתו ובראשותו של רופא חרדי ומומחה ידוע,
ד"ר שלום לניי נ"י

שעסק בתחום זה שנים רבות בארה"ב, ובעזרת הרופא לכל בשר הצליח לפעול רבות בנושא זה, וכעת משמש מרצה בכיר בפקולטה לרפואה באוניברסית תל־אביב.

מרפאה זו תעסוק במציאת מזור ותרופה עפ"י התורה לכל הבעיות שטרם מצאו פתרונן בנושאים הנ"ל.

להזמנת תור אפשר להתקשר לטלפון 053-36071 שלוחה 33.

מודעת הפוריות ב„הצופה"
למלא את החסר

International Quality
ברודווי-שווה באיכותה
לסיגריות
המפורסמות ביותר בעולם
סופר קינג סייז
תערובת אמריקאית
BROADWAY
100
American
Blend
SUPER KING SIZE FILTER
CIGARETTES BROADWAY 100
ROLLS
ROYCE

ההתנחלויות - מאיץ לשלום

מאז ביקורו של אנוור אל־סאדאת בישראל, רווחות בציבור הישראלי דעות שונות באשר למניעים שהביאו את נשיא מצריים למהלך זה, שהסתיים בחתימתו של חוזה־שלום. במשא־ומתן שהתנהל בין ישראל למצריים על חוזה השלום ייחסו הצדדים חשיבות מיוחדת לניר־אנסים המישפטיים של עריכת החוזה, ולדעת רבים, עד כדי הגזמה. ואילו שום תשומת־לב לא יוחסה לאפ־שרות, כי ביסודו של המהלך שעשה נשיא מצריים היתה התכרה בתוצאה האפשרית של יישום כללים חשובים מהמישפט הבינלאומי הפומבי, שיאפשרו הנ־צחת שילטונה של ישראל בשטחים שכבשה במלחמות שניהלה עם שכנותיה. מבחינה זו חשוב, אולי, להב־היר כללים אלה ומשמעותם.

הכלל המנחה בסוגיה זו הוא הכלל של האפקטי־ביות במישפט הבינלאומי הפומבי. אפשר למצוא ביטוי לכלל זה בתורה, שבה נאמר: „כל מקום אשר תדרוך כף רגלך לך ולזרעך אתננו". במילים אלה טמון כלל גדול של המישפט הבינלאומי הפומבי, המכיר בכך שטריטוריה של מדינה היא במצב דינמי. משמעותו של כלל זה במישפט הבינלאומי הפומבי היא, כי יתכנו שינויים בשטחה של טריטוריה.

שינויים בטריטוריה יכולים לנבוע מגורמים שונים, הן מהסכם בין מדינות למסירת שטחים או החלפת שט־חים והן מרכישת שטחים או מאיבוד שטחים כתוצאה ממילחמה. גישה זו של המישפט הבינלאומי הפומבי נובעת מכך שהמישפט מכיר בעיקרון האפקטיביות באשר לתיחום גבולות בין מדינות. בין הגורמים המשפיעים על תיחום גבולות כפי שהם מוכרים במישפט הבין־לאומי הפומבי קיימים כמה גורמים מכריעים וביניהם: הגורם האיסטרטגי, הגיאוגרפי, הכלכלי, ההיסטורי

גם סנטימנטים משפיעים על תיחום הגבולות

ואפילו הגורם הסנטימנטלי. גורם אחר שטמונה בו היכולת להשפיע על תיחום גבולות הוא הגורם חדי־מוגרפי.

■ ■ ■

אשר לתושבים הקודמים של שטחים שנרכשו בעיק־בות מילחמה, קיימות לגביהם אפשרויות שונות על פי המישפט הבינלאומי הפומבי. בדרך כלל מקובל לאפשר לתושבים אלה להישאר אזרחי אותה המדינה שממנה נותקו כתוצאה מהכיבוש. קיימת גם אפשרות אחרת — לקבל את אזרחות המדינה הכובשת. כן ניתנת לתושבים אלה האפשרות להגר, הכל בהתאם לבחירה החופשית של כל תושב. אפשרויות אלה מת־ייחסות לא רק למצב של כיבוש זמני, אלא גם למיקרה של כיבוש ממושך, וזאת כאשר המדינה המנצחת מח־זיקה בטריטוריה שכבשה זמן ממושך, ללא הפרעה, כמצב של קבע, תוך התפתחותם של אותם הגורמים התופכים את השילטון של המדינה הכובשת לאפק־טיבי. אין ספק שלמדינה הכובשת כל הנתונים ליישום אותם הגורמים התופכים את שילטונה לאפקטיבי בטרי־טוריה שכבשה, במייוחד בכל הנוגע לגורם הכלכלי והדימוגרפי.

פרק הזמן הנדרש, כדי שאפשר יהיה להסיק כי עיקרון האפקטיביות אכן מומש, אינו נקבע על־ידי המישפט הבינלאומי הפומבי. כן קשה לקבוע סימני תיכר אחרים קבועים, שיצטברו ביחד לכעין קודקס אשר לפיו אפשר יהיה לאבחן מצב שניתן ליישם בו את הכלל של אפקטיביות, הפועל על פי המישפט הבינ־לאומי הפומבי. ההכרה בריבונות על מדינה כובשת לגבי טריטוריה שכבשה מתייחסת על פי מישפט זה גם לגבי כיבוש חלק משטחה של מדינה שנוצחה במיל־חמה. וזאת כאשר המדינה המנצחת מחזיקה בטרי־טוריה שכבשה זמן ממושך וללא הפרעה. מרכיב זה חינו חיוני כדי להצביע על כך שהשילטון הוא אפקטיבי.

עיקרון האפקטיביות במישפט הבינלאומי הפומבי חוכר ושרר במשך שנים רבות בעולם. רק לאחרונה נחלש עיקרון זה במידה מסויימת, כתוצאה מכך שהאו־מות המאוחדות לא הכירו ברכישת שטחים כתוצאה מכיבוש. מאידך, קשה לומר שאי־הכרה זו חינה „אפק־טיבית", שהרי עובדה היא שגם כיום נרכשים שטחים על־ידי מדינות, וביניהן חברות האו"ם, כתוצאה מכיבוש.

■ ■ ■

הסיבה להכרה בעיקרון האפקטיביות נובעת מכך, שמדינות העולם משלימות עם שינויים טריטוריאליים אפילו בא השינוי כתוצאה ממעשה מילחמה. וזאת כדי למנוע אנדרלמוסיה במערכת היחסים הבינלאומיים. ברור שגישה זו, מהאספקט המישפטי, באה לתת לגי־טימציה לאקט שביסודו הוא בלתי לגיטימי. אך התנאי למתן הלגיטימציה למצב החדש שבא בעיקבות הכי־בוש הוא, שהמצב החדש שהשתרר בין הכובשת לנכ־בשת אינו מצב ארעי. דוגמה בולטת ליישומו של עי־קרון האפקטיביות היא ההכרה בדיעבד בגבולות ה־4 ביוני של ישראל על־ידי מרבית אומות העולם, ובכלל זה כמה ממדינות ערב.

אין ספק כי הכרה זו נובעת מכך, שבמשך תקופה ארוכה קיימה מדינת ישראל שילטון אפקטיבי באותם שטחים שכבשה במילחמת השיחרור, ואשר לא נכללו מלכתחילה בגבולות התחלוקה. נראה שעובדה זו עמדה לנגד עיניו של נשיא מצריים כגורם חשוב ביותר במיכ־לול הגורמים שהעלו אותו על דרך השלום עם יש־ראל. דרך זו היתה היחידה האפשרית בשלב זה,

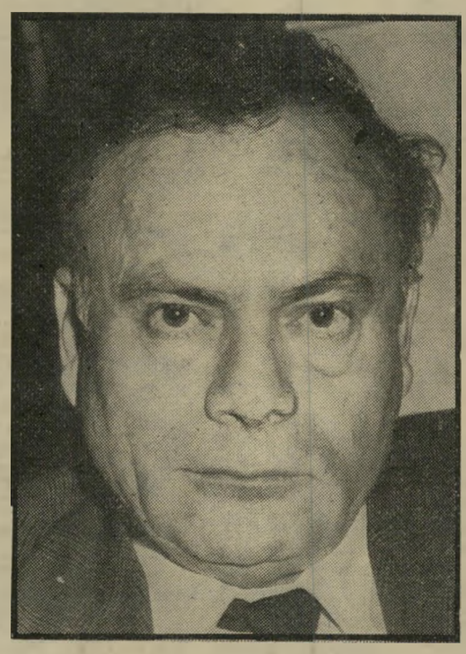

למניעת התהליך שעלול היה להביא בסופו של דבר למצב דומה לזה שהשתרר בשטחים שנכבשו על־ידי ישראל במילחמת 1948 שהרי אם ניישם את הכלל של האפקטיביות ככלל מנחה של המישפט הבינלאומי הפומ־בי לגבי השטחים שנכבשו על־ידי ישראל במילחמת ששת־הימים (תוך התייחסות לגורמים שנימנו לעיל כגורמים המשפיעים על פי כלל המישפט הבינלאומי על תחום גבולות, היינו: הגורם האיסטרטגי, הגיאוגרפי, הכלכלי, ההיסטורי, הסנטימנטלי והדימוגרפי), נראה כי חלק מגורמים אלה הוא משמעותי בכל הנוגע לתיחום גבולותיה של ישראל לגבי השטחים שנרכשו על־ידה במילחמת ששת־הימים.

■ ■ ■

כאמור, אין המישפט הבינלאומי הפומבי קובע אמת־מידה לפיה ניתן למדוד במדוייק את הרגע שבו ניתן להחיל את עיקרון האפקטיביות לגבי שטח נכבש כל־שהו. אם כי העיקרון עצמו והגורמים המשפיעים הינם, לכאורה, אובייקטיביים, נראה שניתן לומר, שיישומו של העיקרון הוא משמעותי כאשר התנאים האוביקטיביים הופכים לתחושה סובייקטיבית של השלמה והכרה בכך שהשילטון של המדינה בשטחים שרכשה הוא אמנם אפקטיבי. תחושה סובייקטיבית זו צריך שתשרור, בראש וראשונה, אצל תושבי המדינה הרוכשת, ולאחר מכן אצל תושבי השטח שנכבש ומדינות העולם. שהרי אם לא תשרור תחושה זו באופן נחוש אצל תושבי המדינה הרוכשת, ספק רב אם תתעורר אצל תושבי השטח שנכבש או אצל מדינה כל שהיא ממדינות העולם.

יהיה זה על כן מן העניין לבדוק את יישומו של עיקרון האפקטיביות לגבי השטחים שנכבשו על־ידי ישראל במילחמת ששת־הימים, וזאת לגבי כל אחת מהגזרות שנכבשו במילחמה זו: סיני, רמת הגולן והגדה המערבית.

קשה לומר כי מדינות העולם אכן השלימו עם שילטון ישראל בשטחים שכבשה במילחמת ששת־הימים, ויהיה זה ודאי קרוב יותר לאמת לקבוע כי מדינות העולם לא השלימו עם שילטון זה, להוציא, אולי, את שילטונה של ישראל במיזרח העיר ירושלים. וזאת משום שלגבי מיזרח העיר ירושלים ניתן למנות חלק ניכר של סימני ההיכר של עיקרון האפקטיביות וחגורמים המש־פיעים ליישומו של עיקרון זה. אין ספק כי מתרבה מיספר האנשים בעולם כולו, ובכלל זה גם בארצות ערב, המקבלים כעובדה מוגמרת את שילטונה של ישראל במיזרח העיר ירושלים ואת החלת המישפט של מדי־נת ישראל בחלק זה של העיר. אמנם נכון הוא, כי תהליך ההכרה עדיין לא הושלם, אך אין ספק כי הוא נמצא בעצם ההתהוותו. גם לגבי השטחים האחרים שנכ־בשו במילחמת ששת־הימים קיימת אפשרות להתפת־חות דומה לזו המתרחשת במיזרח העיר ירושלים, ובכלל זה אף לגבי חצי־האי סיני, אילולא חוזה השלום שקטע אפשרות זו.

■ ■ ■

בחינת עיקרון האפקטיביות לגבי התפתחות בעתיד בשטחים אלה תיראה אולי כפרדוכסאלית, אם יוכח כי היו קיימים סיכויים רבים יותר ליישום כלל זה לגבי חצי־האי סיני, מאשר לגבי הגדה המערבית. שכן בגדה המערבית יושבת אוכלוסיה של כ־800 אלף איש בצפיפות יחסית... לעומת זאת שונה המצב ברמת־הגולן. ניתן לראות בבירור, כי בטווח זמן כלשהו, אם לא יגיעו הסורים לחוזה שלום עם ישראל, יחול על רמת־הגולן עיקרון האפקטיביות על כל המשתמע מכך. אשר לסיני, הרי היא מאוכלסת כיום בדלילות רבה, בעיקר על־ידי אוכלוסיה בדווית המונה כ־50 אלף איש. ניתן היה, על־ידי יישוב סיני על־ידי יהודים, להביא בטווח של זמן כלשהו למצב שבו היו תושבי סיני ישראליים, באופן שניתן ליישם אף לגבי סיני את עיקרון האפק־טיביות...

כישלון המשא־ומתן שהתנהל עם מצריים, או אפילו דעיכתו, יתכן שהיו מביאים לשינוי סדר העדיפויות

לקבל את אזרחות הכובשים או להגר בהתאם לבחירה חופשית

של ישראל, לאור בחינת מדוקדקת של כלל האפקטי־ביות, וזאת על־ידי מתן עדיפות של יוזמה ומשאבים ליישובו של סיני, חריק יחסית. אין ספק כי כל שנאמר לגבי סיני הוא ישים אף לגבי הגולן, ולמעשה מתגשם בגולן תהליך של אפקטיביות, שאם אמנם יתממש לא ניתן יהיה להגיע בגולן לחסדר בדומה לזה שנעשה עם מצריים.

■ ■ ■

המסקנה שיכולה על כן להתקבל מיישומו של כלל האפקטיביות היא, כי התנאים שישראל תהיה מסו־גלת ומוכנה להציע בחוזה־שלום עם המדינות הגובלות הם תנאים שישתנו לאורך ציר הזמן שעליו תנוע עגלת השלום. ככל שירחק הזמן עד השלום, קיימת הסתברות גבוהה יותר כי שילטונה של ישראל בגולן, יהיה יותר ויותר אפקטיבי, ועל כן גם הנסיגה לגבולות הבינלאו־מיים קשה יותר ויותר. ומכאן, שככל שהדבר נוגע לסיני, הרי שהמשא־ומתן לכריתת חוזה־שלום בין יש־ראל למצריים היווה אולי הזדמנות אחרונה לכריתת חוזה שלום שהתבסס על החזרת הריבונות המצרית בכל סיני. בניגוד לדעת הסוברים כי הסכם השלום מוכיח, שאין חשיבות ליישובים הישראליים שהוקמו בסיני, והשלום הושג, כביכול, על אפם וחמתם, ייאמר בזה כי יש יסוד לדעה, דווקא לאור כלל האפקטי־ביות, שיישובים אלה שימשו מאיץ חשוב לנכונות המצ־ריים להסכם שלום, בחוותם, ללא ספק, דווקא מבחינת מצריים, ראש גשר לאפקטיזציה של שילטון ישראלי בסיני או לפחות בחלקים חשובים ממנו. הסכם זה מהווה הוכחה לתזה המועלית בשורות אלה על תנאי השלום המשתנים לאורך ציר הזמן שעליו תנוע עגלת השלום בגולן, ביהודה ובשומרון, או בחלק משטחים אלה.

כלל האפקטיביות מאפשר תסריטים שונים נוספים, גם כאלה שניתן עדיין ליישמם בגולן, ביהודה ובשומ־רון, לאפקטיזציה של שילטון ישראלי. אך אין ספק שכלל זה ישמש גורם מדרבן ומאיץ, לאותם הרואים בשלום חזות הכל, לעשות הכל כדי שהשלום יכון לא רק בסיני, כל עוד לא חל אותו שינוי של הגורמים המשפיעים על תיחום גבולות כפי שהם מוכרים במיש־פט הבינלאומי הפומבי.

זאב טריינין*, תל־אביב

---

* המישפטן זאב טריינין הוא פרקליטה של מיפלגת העבודה ואחיו של האלוף אברהם („אברשה") טמיר, היועץ לענייני ביטחון לאומי של שר־הביטחון.

אנטומיה של פריצה לא מוצלחת.

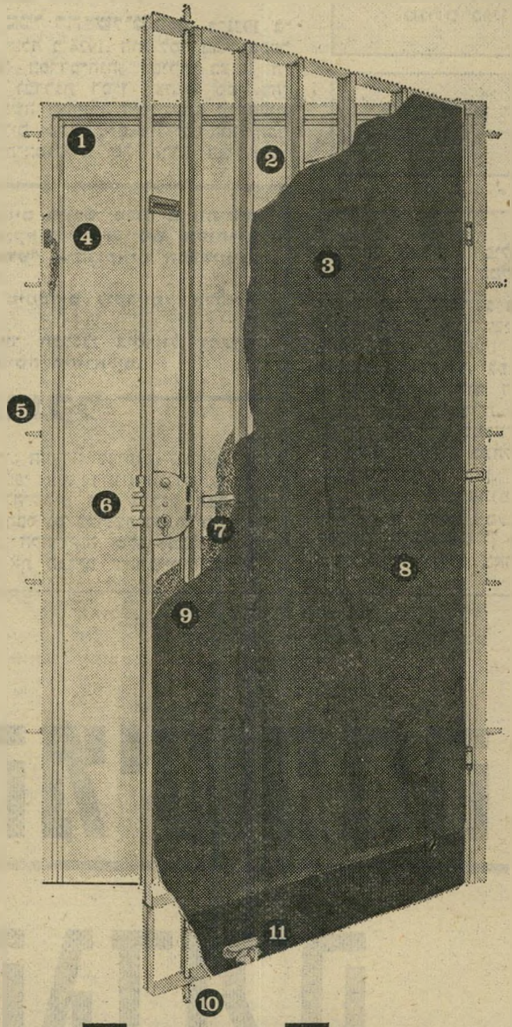

הפְּלָדֶלֶת כוללת:

1. משקוף פלדה בעובי 1.5 מ״מ המותקן על המשקוף הקיים.
2. צלעות חיזוק לאורך כל הדלת.
3. עיגית טלסקופית.
4. שרשרת בטחון.
5. מוטות פלדה בקוטר 9.5 מ״מ לחיזוק המשקוף לקיר.
6. מנעול בטחון רב־בריח עם צילינדר מתוחכם הנרעל בנעילה גיאומטרית 6 בריחי פלדה אל תוך משקוף הפלדת.
7. חומר בידוד טרמי־אקוסטי הממלא את נפח הדלת.
8. ציפוי ויגוריט בגוונ־עץ לפי בחירה.
9. 2 לוחות פלדה בעובי 1.25 מ״מ כל אחד.
10. כיפת פלדה מחוסמת בקוטר 13 מ״מ.
11. מעצור אל הרצפה.

וכן מברשת שיער לאטימה בתחתית הפלדלת.

חתך פְּלָדֶלֶת

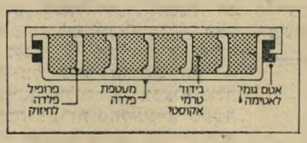

המשפחה שלך- לפני הכל.

הקדם תרופה למכה.

ויש סיבה אחת לכשלון של פריצה: **הצלחה של פְּלָדֶלֶת.**

פְּלָדֶלֶת-50 ק״ג של בטחון

הפלדלת שפותחה על ידי חברת רב־בריח, היא דרך חדשנית ומתוחכמת להגן על הכניסה לביתך. זוהי דלת פלדה שמשקלה 50 ק״ג, ועם זה היא דקורטיבית וקלה להפעלה.
באמצעותה אתה מגן על ביתך בפני פריצה ואנשים לא רצויים.

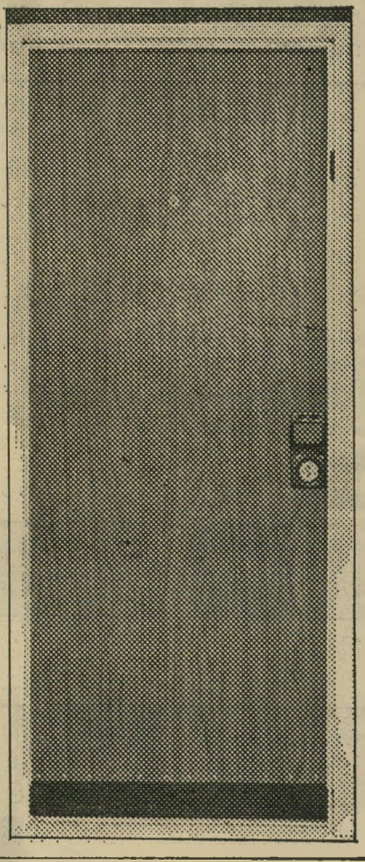

פְּלָדֶלֶת של רב-בריח

יופיה מסתיר את עוצמתה

לפרטים, הזמנות ולהתאמת פלדלת לביתך תוכל לפנות אל:

תל־אביב-רח׳ סוקולוב 45, חולון, טל: 854458, 853791, 855250, 03-844145-6 • **חיפה**-רח׳ האיצטדיון 40, ק. חיים, טל: 04-725111-2-3 • **טבריה**-השוק העירוני החדש, טל: 20024, 067-92969 • **השרון**-רח׳ החלוצים 8, נתניה, טל: 053-37766 • **פתח־תקוה**-רח׳ ההגנה 17, טל: 03-919383 • **ירושלים**-רח׳ עוזיאל 28, בית וגן, טל: 423769, 02-422767 • **אשקלון**-רח׳ צה״ל 5,(בנין סורל בונה),טל: 051-24515 • **באר־שבע**-רח׳ הפלמ״ח 22,טל:057-76840 • **אילת**-רח׳ צופית 4, טל:059-2750 •

או אל המפיץ המורשה הקרוב למקום מגוריך.

פרק נוסף בסידרה המנתחת את הרכב השיכבה השלטת בכל תחומי־החיים – ואת מקורות הכוח שלה

המישפחה

הפוליטיקאים הם הענף השני של המחליטנים. גם הם באים מתוך „המעמד השליט" ו„המעמד החדש".

מחליטני הפוליטיקה הם אותם אנשים היושבים בצומתי ההשפעה הפוליטית. אלה הם שרי הממשלה ומנכ"לי המישרדים הממשלתיים, וגם כמה מנהלי אגפים ומחלקות במישרדים חשובים.

בין מחליטני הפוליטיקה ניתן למצוא גם את „ממשלת ההסתדרות" — הוועדה המרכזת של הוועד־הפועל. מחליטני הפוליטיקה הם גם חברי־הכנסת — בעיקר מן הסיעות הגדולות וסיעות הקואליציה. אך גם כמה עסקנים חשובים, שאינם דוברי־כנסת, נמנים על המחליטנים, כשם שנמנים עליהם מזכירי תנועות התיישבות, ראשי ערים גדולות, וממלאי מישרות בכירות ברשויות ממלכתיות ו־ציבוריות.

לא אחת מטושטשים התחומים בין המחליטנים הפוליטיים והמחליטנים הכלכליים והצבאיים. רפאל רוטר, למשל, הוא עומד בראש המוסד־לביטוח־לאומי — האם הוא מחליטן כלכלי או פוליטי? או אלוף (מיל') ישראל טל, עוזר שר־הביטחון — האם הוא מחליטן פוליטי או צבאי? אלה הן דוגמות לכמה עשרות מחליטנים, שקשה לסווגם ל א ח ד התחומים, אך אולי דווקא משום כך רבה יותר השפעתם.

אחת הדוגמות הטובות לערוב התחומים שבין צבא, כלכלה ופוליטיקה היתה הקמתה של ד"ש ערב הבחירות של 1977.

הסיפור של ד"ש

כמה קבוצות של מחליטנים כלכליים וצבאיים רבי־עוצמה הגיעו למסקנה שצריך להציל את שילטון־המערך מידי עצמו. הם הזו בהתפוררות מיפלגת־השילטון, והיו מודאגים מכך שקהל גדול פנה לה עורף. מובן שלא היתה להם שום ביקורת רצינית על מדיניותו של המערך — זו שהובילה אותם עצמם לרום מעמדם. עקרונית, היתה תפיסתם המדינית זהה לזו של המערך: הניצים מאיר זורע ודן טולקובסקי לא היו שונים בתפיסתם מעמוס הדר ושושנה ארבלי־אלמוזלינו; יגאל ידין זהה בהשקפותיו לשימעון פרס וליצחק רבין, ואילו מרדכי וירשובסקי ואמנון רובינשטיין כמוהם כאבא אבן ויוסי שריד.

למעשה, לא היה הבדל גם בתפיסות החברתיות והכלכליות, ואנשים כמאיר עמית ואמנון רובינשטיין יכולים היו למצוא את מקום במיפלגת העבודה, כשם שאנשים כגד יעקובי או אבא אבן יכולים היו למצוא את מקומם בד"ש.

מסקנתם של המחליטנים שייסדו את ד"ש היתה שהפוליטיקה היא עסק רציני מכדי להשאירו בידי הפוליטיקאים המיקצועיים, וכדי להשפיע על מהלכה עליהם להתערב בעצמם בניהול השילטון. ד"ש לא הוקמה כדי להפיל את המערך, אלא כדי לסייע לו לשלוט כהלכה.

ניצחונה בבחירות היה ניצחון פירהום מובהק, שכן עליית חלי־

המשך בעמוד 12

כוד דווקא ותבוסת המערך — היא שהביאה להתפוררות ד"ש.

מחליטני ד"ש הגיעו מכמה קבוצות־מחליטנים מוגדרות היטב, הן מתוך „המעמד השליט", הן מתוך „המעמד החדש". ברית פוליטית זו שבין שני מעמדות הי־מחליטנים מגולמת היטב באישיותו של האדם שעד היום ממלא תפקיד מרכזי ב־יותר בתנועה הדמוקרטית של ייגאל ידין, מאיר („ממי") דה־שליט.

● **ממי דה־שליט** נולד ב־1921 ב־ליטא, ועלה ב־1924. הוא למד בבית־הספר החקלאי בפרדס־חנה, ושירת בצבא ה־בריטי, ובדרגת רס"ן בצה"ל. ממי דה־שליט עשה קאריירה דיפלומטית ומינהלית במישרדים ממשלתיים, והיום הוא חבר במועצות־המנהלים של הבנק הבינלאומי להראשון, החברה לפיתוח קיסריה, ישרם, פז חיפושי נפט, לרום אינטרנשיונל וביטוח סהר. דה־שליט הוא מנכ"ל חברת נכסי עמית, וחבר גם במועצת־המנהלים של מכון וייצמן. הקאריירה שלו ומכלול עיסוקיו משקף את הברית שהתקיימה בד"ש בין המימסד הצבאי והפוליטי ובין המימסד הכלכלי, על ענפיו המקומי ועגפיו הזרים.

ממי דה־שליט ייצג בד"ש את ההון המקומי (ביטוח סהר של מישפחת סחרוב) והזר (הבנק הבינלאומי הראשון היה שייך לקבוצת רוטשילד, לפני שנרכש על־ידי אייזנברג). המיליונר היהודי־איראני בעל החברות הבינלאומיות, **איוון ראד**, היה מגדולי התורמים למסע־הבחירות של ד"ש. **עקיבא מאיר**, מנהל אש"ד, ייצג בה את קונצרן תדיראן. **דן טולקובסקי** ייצג את בנק דיסקונט, **שלמה אליהו** ייצג נתח חשוב מענף־הביטוח בארץ. **אמנון רובינשטיין** הוא בנו של אחד הקבלנים הגדולים בארץ, אהרון רובינ־שטיין. **מאיר עמית** ו**דויד גולומב** ייצגו את התעשייה ההסתדרותית ואלוף (מיל') **צבי זמיר** ייצג את בתי הזיקוק.

ד"ש היתה הברית המקומית שבין הסק־טור הפרטי והסקטור הציבורי של הכל־כלה הישראלית, בתיווכו הנמרץ של ה־הון הזר, כאשר לברית מצטרפים נציגי המחליטנים הביטחוניים, **כאיסר הראל**, **אהרון יריב** ו**שמואל טודראנו**, ו־„נטעים זרים" בדמות „המרכז החופשי" של **שמואל תמיר** ותנועת „עודד" של **מרדכי אלגרבלי**. בייגאל ידין מצאה הברית הזאת את מנהיגה המוצלח ביותר.

שכן **ייגאל ידין** הוא נצר למישפחה המסועפת והגדולה, שבבסיסה עומדים

המחליטנים בחברה הישראלית הם אשכנזים ברובם, מבוגרים וותיקים בארץ. הם באים מן „המעמד השליט" — הבנקאים, התעשיינים, הסוחרים והאיכרים מן הסקטור הפרטי, ומן „המעמד החדש" — הבנקאים, התעשיינים, הסוחרים והאיכרים של הסקטור ההסתדרותי.

את המחליטנים ניתן למצוא בשלושה מימסדים עיקריים: הכלכלי, הפוליטי והצבאי־ביטחוני.

בשתי הרשימות האחרונות נדון המימסד הכלכלי בישראל, וחשובי מחליטניו. רשימה זו עוסקת במחליטני הפוליטיקה הישראלית.

מאת **שלמה פרונקל**

משפחות רופין, וייצמן ודיין. זו המישפחה שכבר סיפקה למדינת ישראל שני ראשי־ממשלה (שרת ורבין), שני שרי־ביטחון (דיין ווייצמן) ושר נוסף (אהרון ידלין), שלושה רמטכ"לים — ידין עצמו, דיין ורבין, כמה אלופים בצה"ל, כמה חבר־כנסת, ומחליטנים כלכליים רבים. זו המישפחה המתפשטת בכל ענפי המחלי־טנים, מן „המעמד השליט" ומן „המעמד החדש" כאחד.

מישפחת דיין־וייצמן־רופין היא הפוליטיקה הישראלית כולה עד רגל אחת, בתוספת קישרי־דם ז־קשרים עיסקיים ישירים. המערכת הפוליטית הישראלית מהווה מעין „לישכת תיאום" בין קבוצות־אינ־טרסים שונות — כלכליות, חברי־תיות ואידיאולוגיות — הקיימות, זובן ככולן, בתוככי „המעמד ח־שליט" ו„המעמד החדש" עצמם. כימעט ללא קושי ניתן להצביע על הקבוצות חלקו והיקפן, וכיצד הן מיוצגות בכל מיפלגה בפרט, ובמערכת הפוליטית בכלליות.

הכנסת: מכשיר החלוקה

ייתוח של מיבנה הכנסת הנוכחית, בהנחה שהרכב זה משתקף, פחות או יותר, גם במוקדי־כוח אחרים, יכול ללמוד על חלוקת הכוחות והאינטרסים בקרב ה־מחליטנים בישראל ובסיסי־הכוח החברי־תיים שלהם.

בבחירות האחרונות זכתה אחת הקבו־צות הללו בניצחון ניכר ולהגברת ייצוגה. זוהי קבוצת המחליטנים הפוליטיים, ה־מייצגים את „המעמד השליט" העירוני — בין אלה ניתן למנות לא פחות מ־28 חברי־כנסת ושרים. נזכיר כאן את **שימ־חה אריך** (תעשייה חופשית), **משה ארנס** (קשור לבנק דיסקונט ולהון זר בתעשיית־הנשק האמריקאית), **יגאל הר־רוביץ** (מחלבות טנא־נוגה), **עזר וייצמן** (היה קשור לקבוצת מרידור־קרמרמן ול־עיסקי־נשק), **סמך ורטהיימר** (בעל בית־חרושת בשותפות עם בנק דיסקונט), **של־מה אליהו** (ביטוח), **אמנון רובינ־שטיין** (מישפחת קבלנים), **פינחס שיינ־מן** (בנק המיזרחי), **זלמן שובל** (חתנו של המיליונר מאיר), **אסף יגורי** (תיי־רות), **מנחם פרוש** (בעלי־בתים), **חיים קאופמן** (יבואנים), **יצחק שמיר** (תע־שייה פרטית), **דויד שטרן** (קבלנים), **יצחק מודעי** (יבואנים) וכמובן גם **שמואל פלאטו־שרון**.

תדיסר חברי־כנסת מייצגים את מחלי־טני המושבים והמושבות, כשהבולטים ש־בהם הם **פסח גרופר, עמוס חדר, יגאל כהן** וכמובן **אריאל שרון**.

את התנועות הקיבוציות מייצגים שמונה חברי־כנסת. ארבעה אחרים מייצגים את מחליטני „היישוב הישן" הדתי. שמונה חברי־כנסת מייצגים את הענף ההסתדרותי של „המעמד החדש", ושמונה חברי־כנסת נוספים, שמוצאם מן השרות הציבורי ל־ענפיו השונים, מייצגים את מחליטני ה־מינהל הפוליטי.

אין זה מפתיע שבין הח"כים האחרים, שאינם ניתנים להגדרה באחת הקבוצות הללו, ניתן למצוא בעיקר „פוליטיקאים בני פוליטיקאים", או כאלה הקשורים קיש־רי־דם לפוליטיקאים, או לאישי־ציבור.

כאלה הם **יוסי שריד**, בנו של מנכ"ל מישרד־החינוך לשעבר; **יהודה בן־מאיר**, בנו של ח"כ לשעבר; **אורה נמיר**, אלמנת שר; **אמנון לין**, חתנו של אבא חושי; **משה נסים**, בנו של רב־ראשי לשעבר; **רוני מילוא** — קרוב־ל־מישפחת בגין; **אהרון אבו־חצירא**, בנו של רבם של יהודי מרוקו לשעבר; **שושנה ארבלי־אלמוזלינו**, אשתו של חבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות נתן

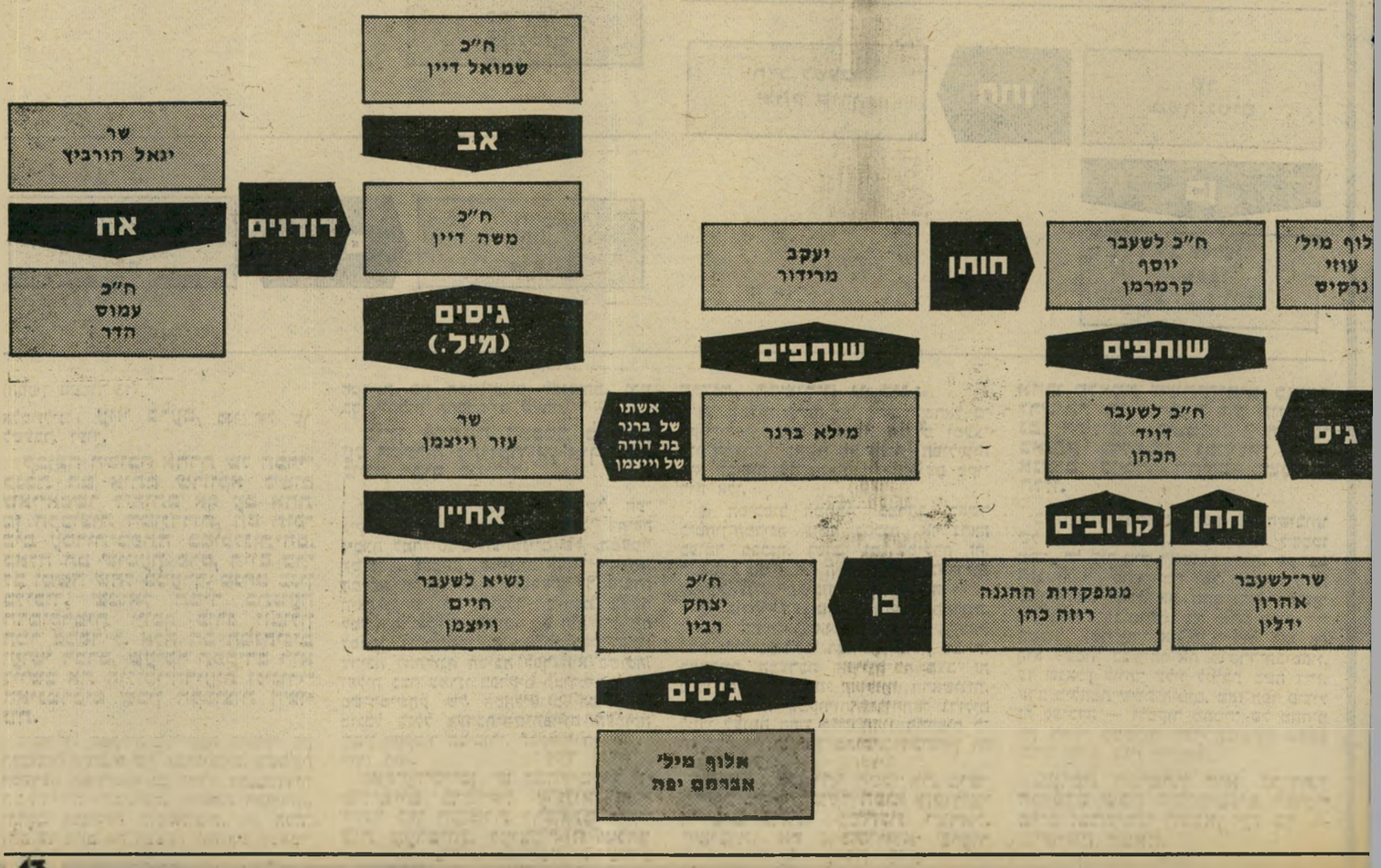

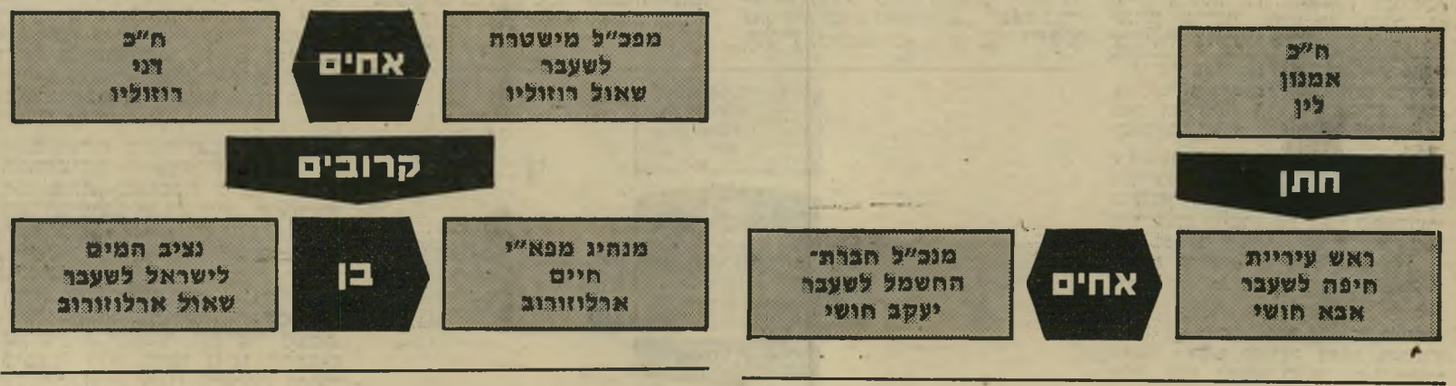

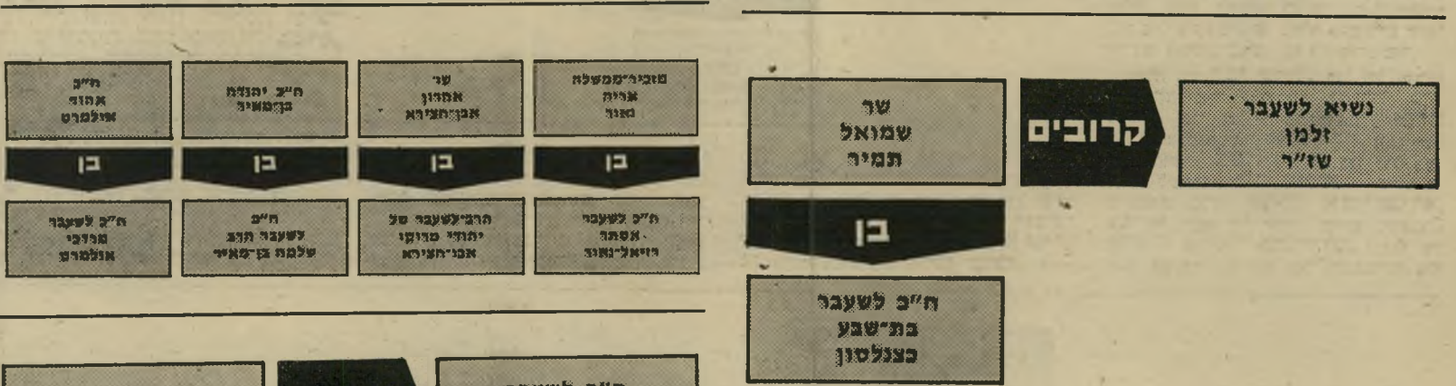

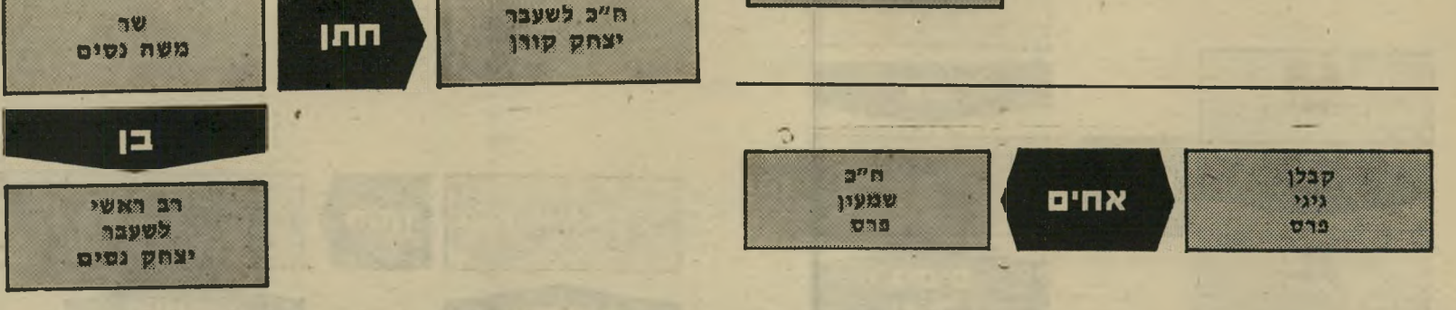

(המשך מעמוד 13)

אלמוזלינו: **עוזי ברעם**, בנו של שר לשעבר, ועוד.

קבוצה חשובה אחרת של חברי־כנסת הם אותם שדווקא משום שאי־אפשר לזהותם אף עם אחת מן הקבוצות המוגדרות, הם תופ־סים עמדות־מפתח כמיפלגותיהם. כאלה הם שימעון פרס, חיים בר־לב ומשה שחל כמערך, מנחם בגין בליכוד, שמואל תמיר בתנועה חדמוקרטית ויוסף בורג וזבולון חמר כמפד"ל. אלה הם המנחיגים ועדשי דברם, שעיקר תפקידם הוא ליישב את חילוקי־הדיעות וניגודי־האינטרסים שבין הקבוצות השו־נות.

נוסף על תפקידה כ„לישכת תיאום" בין הקבוצות השונות של המחליטנים, משמשת המערכת הפוליטית גם כזירת ההתמודדות הגלויה שביניהם. תוצאות הבחירות, והרכב הממשלה והקואליציה, הם המה־ווים עד היום את המפתח לחלוקת משאבי־המדינה בין המחליטנים לענפיהם, ובין בסיסי־הכוח החברתיים שלהם.

כיוון שקיומת המכסמה כמיפות על המפתח לחלוקה זו, אין חשי־נויים רבים במיוחד.

עליית הליכוד לשילטון, למשל, הע־ניקה, לפחות בתחילת הדרך, דחיפה ניכרת למחליטנים העירוניים של „המעמד השליט", וכמובן ל„יישוב הישן" הדתי, המיוצג על־ידי אגודת־ישראל. אך עובדה היא שלחששות, שהועלו פה ושם, באשר למעמדם של הקיבוצים, לא היה על מה לסמוך, וגם התעשייה ההסתדרותית אינה צריכה להתלונן. הסיבה לכך היא פשוטה, ועליה כבר עמדנו בפרקים הקודמים: חו־פש־המישחק של המחליטנים הפוליטיים מוגבל בגלל מערכת־השותפויות העמוקה שבין הסקטור הציבורי, הסקטור הפרטי ו־ההון הזר.

ואף־על־פי־כן יש למחליטנים ה־פוליטיים בישראל עוצמה רבה יותר מזו העומדת לרשותם בארי־צות מערביות. לעוצמה זו שלוש סיבות, הקשורות זו בזו:

● התלות הרבה של מדינת־ישראל ב־מקורות חיצוניים, כיהדות העולם ומעצ־מות־המערב, כאשר המערכת הפוליטית היא המהווה את הקשר העיקרי עם מקו־רות אלו.

● הסיכסוך המתמיד במרחב, כאשר ביטחון־המדינה עומד בסכנה, או נראה כעומד בסכנה. ושוב, גם במיקרה זה, המערכת הפוליטית היא הנושאת באחריות לניהול ענייני־הביטחון של המדינה.

● גודלו העצום של תקציב־המדינה, יחסית לתוצר הלאומי. כלומר: הקצאת חלק גדול ממשאבי המדינה למשק מצוייה באחריות המערכת הפוליטית. מצב זה נובע בעיקרו משתי הסיבות הראשונות, הן מהעובדה שמקורות־ההון הזר גדולים למדי לעומת ההון המקומי, ומתווספים ל־תקציב־המדינה, והן מתקציב הביטחון ה־עצום בגודלו.

שלושת אלו יחד הפכו את מיש־רד־הביטחון למוקד־הכוח החפוליטי החשוב ביותר במדינת ישראל. חשיבותו אף גדלה ולא שיעזר אחרי מלחמת ששת־הימים, כאשר לרשותו של מישרד זה הועברה גם השליטה בשטחים שנכבשו באותה מילחמה, ובמיליון וחצי אנשים בערך, החיים בשטחים הללו.

בן־גוריון, שהקדים להבין את חשיבותו של מישרד־הביטחון, נזהר שלא לשמטו מידו, כל עוד היה ראש־הממשלה. כשרצה להבטיח את קוצר ימיה של ממשלת משה שרת, דאג לפצל את התפקידים ולמסור את מישרד־הביטחון בידי פנחס לבון. לוי אשכול, אשר ירש את בן־גוריון, דאג אף הוא לשמור ברשותו את מישרד־הביטחון, עד שנאלץ לוותר עליו לטובת משה דיין, ערב מילחמת־ששת־הימים. מאז הפך פיצול זה לעובדה — ולמקור מתמיד של מתחים בין ראשי ממשלות ושרי־הביטחון שלהם (רבין ופרס, בגין וויייצמן).

מערכת הביטחון היא נקודת־המיפגש שבין המחליטנים הפולי־טיים ומחליטני הצבא, ועל כך — ברשימה הבאה.

ויזה
עם כל הכבוד !

לחופשה יוצאים עם ויזה

עבר עליך שבוע ארוך ומייגע ואתה מעוניין
לצאת לחופשת סוף שבוע עם בני משפחתך.

צא לחופשה ב"ראש שקט" מבלי לדאוג למזומנים בכיסך
קח איתך את **ויזה** כרטיס האשראי של
בנק לאומי ובנק דיסקונט
ותהנה מבטחון, מחופשה נוחה ורגועה,
אשראי עד חודש ימים
ומכל הכבוד !

צא לחופשה עם ויזה-כדאי לך.

ויזה - כרטיס האשראי של:

בנק לאומי

בנק דיסקונט

מוסיקת לילה צעירה

לגילאי 8–14

תיזמור וניצוח: כלי־זמר בע"מ
בביצוע פסנתר ימאהא M5.

פתיחה מוסיקלית: נועם שריף

אם עד גיל 8 פסנתר עלול "להפחיד" את הילד בגלל גודלו, הרי מגיל זה הוא כלי נגינה מועדף. שכן, הנגינה בפסנתר מעניקה את אחד המרכיבים החשובים במוסיקה – היכולת לחבר אקורדים (הרמוניה).
לגילאי 8–14 מומלץ לרכוש פסנתר בעל מערכת נקישה טובה. חשוב לדעת כי עבודת אצבעות נכונה היא המפתח להצלחה. שרירי האצבעות מתפתחים בהתאם לטיב הפסנתר.
אם המערכת הנקישתית אינה מגיבה בדייקנות ובמהירות הטכניקה של הנגן הצעיר נפגמת כי שרירי האצבעות מתרגלים לפעולה מוטעית. אך כאשר התגובה מדויקת נקיה ומהירה, קל לפתח את שרירי האצבעות ולהגיע לסינכרוניזציה מצוינת ולצליל עשיר ואמין.

פסנתר ימאהא M5.

אישור לדברי נועם שריף תמצא בפסנתר ימאהא M5. עיקר גאוותה של ימאהא על מערכת הנקישה של פסנתריה.
עשרות שנות מחקר ופיתוח הוקדשו למטרה אחת ויחידה: תגובה נכונה של המערכת למגע האצבעות.
להשגת מטרה זו, הרחיקו אומני ימאהא עד יערות אלסקה בחיפושים אחר עצים משובחים. אלה, עוברים תהליך ייבוש ומתיחה מהפכני המכשירים לעמוד בפני שינויי טמפרטורה, ומסווגים בהתאם ליעודם: מי לקלידים, מי לפטיש ומי לתיבת התהודה.
הדייקנות והמקצועיות של חב' ימאהא נשמרים לכל אורך תהליך היצור והתוצאה – מנגנון תפעול מושלם המגיב בצליל אמין ונקי למגע הקל ביותר.
לכן, אתה שרצונך להעניק לילדך מקדמה מוסיקלית, הושיבו ליד פסנתר ימאהא M5. גם נועם שריף יאמר לך כי התוצאות לא יאחרו לבוא.

דור מוסיקלי חדש

"מסע לקידום וטיפוח התודעה המוסיקלית בחסות כלי־זמר בע"מ".

1980 המוזר הנבחר

כלי זמר

גדול יבואני כלי הנגינה בישראל.
ת"א: ביזנגוף 210, חיפה: החלוץ 53, ב"ש: החלוץ 124, נתניה: הרצל 45.

שם

השבוע במאה ה־20

מה אירע במאה ה־20׳ בשבוע שבין ה־12 בדצמבר ל־18 בדצמבר? במדור זה יסקור „העולם הזה" כמה מן המאורעות שאירעו ב־78 השנים הקודמות בשבוע שבו מופיע הגיליון.

1901

12.12 — אותות רדיו שודרו אל מעבר לאוקיינוס האטלנטי, מקורנוול שבאיים הבריטיים לניו־פאונדלנד שבאמריקה, על־ידי הממציא האיטלקי ג׳וליאלמו מארקוני ששידר את האות „אס".

1903

17.12 — טיסה ממונעת ראשונה של כלי־טייס כבד. האחים רייט טסו 36.5 מטרים בגובה של שלושה מטרים מעל פני הקרקע, במשך 12 שניות.

האחים רייט
17.12.1903

1905

16.12 — הופיע הגליון הראשון של השבועון ארי״ט, שבועון הבידור החשוב בעולם.

1911

14.12 — החוקר הנורווגי רולאד אמונדסן הגיע ראשון לקוטב הדרומי.

1914

17.12 — היום החמישי השחור. 700 מתושבי יפו ותל־אביב גורשו על־ידי התורכים למצריים.

1916

16.12 — גריגורי יפימוביץ׳ רספוטין (45) הוזמן בעורמה לארמונו של אציל בפטרוגרד, רוסיה, ונרצח שם בגיל 45.

1917

16.12 — יוסף לישנסקי ונעמן בלקינד נתלו בדמשק.
17.12 — מנהיג פועלי־ציון, דב בר בורוכוב, נפטר בגיל 36.

1918

14.12 — לראשונה בתולדות בריטניה משתתפות נשים בבחירות.

1921

16.12 — נוסד כפר־יחזקאל, מושב העובדים השני בעמק יזרעאל.

1922

16.12 — אליעזר בן־יהודה, מחיה הלשון העברית, נפטר בגיל 64.

1927

13.12 — כנר יהודי צעיר בן 10, יהודי מנוחין, ערך את הופעת הבכורה שלו באולם קרנגי בניו־יורק.

1928

17.12 — הממשלה הבריטית מפרסמת ספר־לבן על מעמד הכותל המערבי. היהודים רשאים להתפלל ברחבת הכותל, אך הוא עצמו בבעלות הערבים.

1935

14.12 — נשיא צ׳כוסלובקיה מאז הי־וסדה, תומאס מסריק, מתפטר מטעמי בריאות בגיל 85.
18.12 — שר־החוץ של צ׳כוסלובקיה, ד״ר אדוארד בנש, נבחר פה אחד כנשיא המדינה בהמלצת מסריק.

1937

17.12 — הגליון הראשון של הצופה, עיתון היהדות הדתית, יצא לאור.

1939

14.12 — ברית־המועצות גורשה מ־חבר־הלאומים בגלל התקפתה על פינלנד.
17.12 — אוניית המילחמה הגרמנית הגרף שפי מטביעה עצמה בנהר לה־פל־טה, סמוך לחוף אורוגוואי, אחרי שנר־דפה על־ידי אוניות־מילחמה בריטיות. ה־טבעה על פי הוראתו האישית של היטלר.

1940

14.12 — אוניית המעפילים סלוודור טבעה בים השיש, כשעל סיפונה 322 מע־פילים. 254 מהם ניספו.
הכביש החדש מבאר־שבע למצריים — נפתח לתנועה.

1945

15.12 — הנסיך קונוייה, מי שהיה ראש ממשלת יפאן והואשם בפשעי־מל־חמה, התאבד.

גריגורי רספוטין
16.12.1916

1948

12.12 — וינסטון צ׳רצ׳יל תובע הכ־רת בריטניה במדינת ישראל.
17.12 — החל מיבצע מרבד הקסמים שבמהלכו הועלו יהודי תימן לישראל.

1949

13.12 — דויד בן־גוריון מודיע בכנ־סת על העברת הכנסת ומישרדי הממש־לה לירושלים.

1951

14.12 — התנגשויות דמים בין שוט־רים לימאים שובתים בחיפה.
18.12 — חוקר המיקרא, משה דויד קסוטו, נפטר בגיל 68.

1952

12.12 — הממשלה הרביעית הוצגה בכנסת. ארבעת השרים החדשים, כולם ממיפלגת הציונים־הכלליים: שר־המיסחר־והתעשיה פרץ ברנשטיין, שר־התחבורה יוסף ספיר, שר־הפנים ישראל רוקח ושר־הבריאות יוסף סרלין.

1960

14.12 — הפיכה צבאית באתיופיה נגד הקיסר היילה סלאסי, ששהה באותה עת בבראזיל. כעבור שלושה ימים שב הקי־סר ונטל את רסן השילטון לידיו.

1961

15.12 — גזר־הדין במישפט אדולף אייכמן. השופט משה לנדוי מודיע על גזר־דין מוות.

1965

16.12 — הסופר והמחזאי הבריטי סו־מרסט מוהם נפטר בגיל 89.

1966

15.12 — וולט דיסני, מפיק הסרטים המצויירים, נפטר בגיל 65.

1967

13.12 — רפ״י החליטה לחזור למיפ־לגת העבודה. בן־גוריון הקים את הרשי־מה הממלכתית.

1970

15.12 — הבלש ועורך האנציקלופדיה לחלוצי הישוב, דויד תדהר, נפטר בגיל 73.
17.12 — מהומות דמים בפולין, לאחר העלאת מחירי המזון.

1973

12.12 — נשיא מצריים אנוור אל־סאדאת מינה את הגנרל מוחמד עבד־אל־גאני גמאסי כרמטכ״ל צבא מצריים.

1974

15.12 — דו״ח ועדת־החקירה פנימית של החברה לישראל מאשים את מיכאל צור וטיבור רוזנבאום בהתנהגות פלילית.

1976

14.12 — ח״כ פא״י קלמן כהנא הגיש הצעת אי־אמון בממשלה, בשל חילול ה־שבת שנגרם בעת טכס קבלת הפנים ל־מטוסי אפ־15.

1977

13.12 — ועידת קאהיר נפתחה במלון מנה האוס.
14.12 — המלך חאלד מסעודיה הו־דיע, כי ארצו תומכת ביוזמת השלום של אל־סאדאת.

1978

12.12 — קרבות דמים נערכו באיראן, בעיר אספאהאן, בין חיילים למתנגדי ה־שאה.
גולדה מאיר הובאה למנוחות עולמים.
16.12 — נשיא ארצות־הברית ג׳ימי קארטר מודיע על כינון יחסים דיפלומ־טיים מלאים עם סין העממית.

אליעזר בן־יהודה
16.12.1922

מכתבים

(המשך מעמוד 8)

עליו לתת יד להמשך הכיבוש, להשלים עם מדיניות הדיכוי ולהשתתף בביצועה. על־ידי מאסרו של דני מקווים השילטונות להרתיע אחרים מללכת בדרכו, משמע: מלנהוג על פי מצפונם.

אנו רואים במאסרו פגיעה חמורה בחופש המצפון. אנו עומדים לנקוט בפעולות מחאה למען שיחרורו.

אנו, תובעים: ישוחרר, מייד דני אמיר! תוכר הזכות לא לשרת בשטחים הכבושים!

גיא פיינבסקי וגדי אלגזי,
בשם קבוצת ה־27, תל־אביב

● ● ●

עבודת־אלילים

מתקופת האבן

על הפלות, ברית־מילה וכפיה דתית.

צודקים הדתיים בדרישתם לאסור הפלות. הסיבה פשוטה: ההפלה היא בניגוד לברית של עם־ישראל עם אלוהיו. ולכן, על כל יהודי שכרת ברית עם ה׳ על־ידי חיתוך עורלתו בטכס הברית־מילה — למלא אחר כל סעיפי הברית. הברית מחייבת! אותו ציבור ישראלי הדורש להתיר הפלות חייב להיות עקבי ולהפסיק לחתוך את עורלו־תיו — רק אז תהיה לו הזכות לדרוש שיחרור מכבלי הדת. כל עוד הוא ממשיך „לחתום" על החוזה האלהי — הוא חייב לקיים את כל סעיפיו.

הישראלי החופשי צריך להחליט פעם ולתמיד איזה מין יהודי הוא. אי אפשר לרקוד בשתי חתונות. או שאתה יהודי־דתי או חילוני. אם חילוני — מה לך ולכריתת העורלה ולטכסים דתיים? לקיים טכס ברית־מילה ולא לקיים את המצוות המת־חייבות ממנו זהה צביעות נבזית ופגיעה באדם ובאלוהים! למיפלגות החילוניות תהיה זכות לדרוש חופש הפלה רק אחרי שישיגו שיחרור גמור מהכפיה הדתית. שיחרור זה לא יוכל להתבצע כל עוד החילוניים מבצעים על גופם טכס דתי של עבודת־אלילים מתקופת־האבן. הטענה ה־נפוצה, שחיתוך העורלה טוב לבריאות, היא איוולת חסרת־שחר וגטולת אמת מד־עית. זהו תירוץ של התחמקות מהאמת. גוף האדם הוא יצירה טבעית מושלמת, שכל פגיעה בה היא בלתי־מוסרית ובלתי־תרבותית. כשם שאין חותכים את האף ואת האוזניים מטעמי בריאות, כך אין לחתוך את העורלה. למען הנקיון יש להת־רחץ במים ובסבון.

אם החילוניים רוצים פעם להשתחרר ב־אמת מהכפיה הדתית עליהם להכריז זאת במפורש במצע הבחירות שלהם, ולהתחיל כבר מהיום להימנע ממטכסים דתיים, ובעקר מהטכס הפרימיטיבי של ברית־מילה.

שוחרי מוסר בישראל,
תל־אביב

● כתובתם של שוחרי־מוסר: ת.ד. 20178 תל־אביב.

● ● ●

שוב נצחנו, ב״ה

היידי! קדימה, אגודת־ישראל!

כן. על אפם ועל חמתם של כל החילו־ניים הבוגדים בתרי״ג מצוות השם — ניצחנו שוב. תודה לאל מלא עולם. הסוף שתמיד התורה מנצחת. הצלחנו בע״ה למנוע מחלק הארי של בנות ישראל מ־ללכת לצבא המושחת (והסיפור על מפקד חיל־הים הלפני־אחרון מהווה דוגמה למוסר בצבא); הצלחנו להעביר חוק נגד ה־מיסיון ימ״ש; בטוח במאה אחוז שנצליח להעביר חוק שימנע ניתוח גופת מת בלי רצון המישפחה והסכמתה; עכשיו, בעי־קבות החלטת המיפלגה הליברלית לחייב את כל חבריה להצביע בעד תיקון חוק ההפלות, אין ספק שגם כאן ננצח בע״ה; ובקרוב מאד נצליח גם לתקן את חוק „מיהו יהודי", ואז יהיה נצחוננו מושלם, לטובת כל עם ישראל. כי רק התורה מו־ליכה את עם ישראל לגאולה השלמה. ו־ב״ה שילטון הליכוד מבין זאת והולך לקראת הדוגלים בדרך השם ובקרוב מאד אי״ה נזכה כולנו לביאת המשיח אמן כן יהי רצון. ושיעשו כולם אגודה אחת לע־שות רצון ה׳, כולכם, כל קוראי העולם הזה — תתפוצצו!

העיקר: עם ישראל חי!
חי! חי! חי!

איש אגודת־ישראל, ירושלים

אנרג'י

מאז שהומצאו
הגרביים, לא המציאו
משהו כל כך חשוב
לרגליים:
אנרג'י של גבור.

ישו הם כאן! גרבי המכנס החדשים
של גבור: אנרג'י.
גרבי מכנס, המעסים את הרגליים
במשך כל היום, ומונעים מהן עייפות.
האנרג'י עשויים מחוט לייקרה אלסטי,
הפועל על הרגליים בשיטת העיסוי
ומשמש להן תמיכה במשך כל היום.
אם את אשה פעילה בעלת מרץ,
הנמצאת בתנועה במשך רוב שעות
היום; אשה הצריכה את רגליה בבוקר
ורוצה אותן בערב — אנרג'י זה בשבילך.
אנרג'י, הדור החדש של גרבי המכנס.
הם נראים כמו עוד זוג גרבי מכנס —
שקופים, יפים, אלגנטיים ובקרוב
אופנתיים. הם מרגישים — כמו עוד זוג
רגליים.
עד שלא תנסי את האנרג'י, לא
תאמיני מה הם יכולים לעשות למען
רגלייך!

CAN CAN ENERGY

59 ל"י
(כולל מ.ע.מ.)

CAN CAN ENERGY

אנרג'י גרבי המכנס החדשים של גבור

אבנת | קרמון | שיפרין | נעמן

ארצות־הברית: „זביג וגמרנו"

רגש הנחיתות המוצדק של כל נשיאי ארצות־הברית בדור האחרון, בכל הנוגע לכושרם האינטלקטואלי, העלה מאד את קרנם של פרופסורים למדעי־המדינה כיועצים.

הנרי קיסינג'ר סיבך את נשיאו, ריצ'ארד ניכסון, במחדלים אין ספור. לעומת זאת היה אמן הפירסומת ויחסי־הציבור. עתה זוכה גם הנשיא הנוכחי, ג'ימי קארטר, בקיתונות של ביקורת חריפה על כישלונותיו של יועצו־לביטחון־לאומי, הפרופ' זביגנייב („זביג") בז'ז'ינסקי.

ד"ר סטריינג'לאב. בז'ז'ינסקי, אמריקאי ממוצא פולני, נחשב כמומחה ידוע־שם בענייני מיזרח־אירופה. סיפרו, הגוש הסובייטי, חרף מגמתו התעמולתית, מהווה ספר־יסוד בכל האוניברסיטות במערב, כולל האוניברסיטה

יועץ בז'ז'ינסקי
באש צובעת

העברית בירושלים. מינויו של ליברל תוקפני מסוגו של בז'ז'ינסקי לתפקיד־מפתח בבית־הלבן מהווה, לדעת רוב המומחים בארצות־הברית, מישגה חמור מצד הנשיא קארטר.

קארטר הוזהר בעבר, בשיחות פרטיות, שבז'ז'ינסקי הוא אנטי־סובייטי קנאי ואידיאולוגי, ושגישתו עלולה להשתקף בהערכותיו ובעצותיו לנשיא.

המתיחות הישנה, הקיימת בין מישרד־החוץ האמריקאי ובין יועץ־הנשיא לביטחון לאומי הגיעה לשיא מאז משבר איראן. מומחים בסטייט־דפרטמנט כבר מביעים דאגה חמורה מהמשבר בבנקאות העולמית, מאז החלטתו של קארטר להקפיא חשבונות איראניים בכל הבנקים האמריקאיים, ובכללם סניפיהם מעבר לים. הם נוטים להאשים את בז'ז'ינסקי בנטייה כימעט אוטומטית לצעדים קיצוניים ובהטפה בלתי־פוסקת להתערבות צבאית במשברים בינלאומיים.

פקידי מישרד־החוץ טוענים שבז'ז'ינסקי ניפח שלא לצורך את פרשת הנוכחות הסובייטית בקובה, בספטמבר האחרון. „זביג" גם ניסה לסבך את ארצות־הברית בהתערבות צבאית בניקאראגואה ובאל־סלבדור.

בניסיון להגביל את השתוללותו של „ד"ר סטריינג'לאב" הורה המישרד לניהול ולתיקצוב בממשלה האמריקאית לחקור את דרך פעילותו של היועץ־לביטחון־לאומי.

עולם קטן

החוקר, פיליפ אודיין, שהיה בעצמו חבר המועצה־לביטחון, מתח ביקורת חמורה על בז'ז'ינסקי, והאשים אותו בהעדר שיקול־דעת ובטיפול רגשני בבעיות קריטיות של יחסי־חוץ וביטחון. אודיין המליץ לנתק את הקשרים ההדוקים בין בז'ז'ינסקי והמטכ"ל האמריקאי, כדי למנוע חזרות על התרגיל הקיסינג'רי בקמבודיה. הוא דרש למנות ועדה של מישרד־החוץ, שתפקח ישירות על הצבא, ושתמסור את מסקנותיה לנשיא. ועדה זו תהיה גם אחראית לתוכניות־חירום צבאיות באזורים איסטרטגיים, כמו המיזרח־התיכון או דרום־אפריקה. אודיין דרש גם להדיח את בז'ז'ינסקי ממישרתו כיו"ר הוועדה העליונה לטיפול במשברים בינלאומיים ממדרגה ראשונה, כמו משבר אירן הנוכחי.

קארטר עדיין לא החליט כיצד להגיב על דו"ח אודיין. הוא הוזהר פעמים רבות בעבר שבז'ז'ינסקי מטעה אותו בזדון. הפעם מדובר בהמלצות מפורטות, המבוססות על ידע ומחקר מעמיקים.

פיטוריו של בז'ז'ינסקי בשנת־בחירות אינם באים כלל בחשבון. צעד כזה עלול להמיט שואה על שארית יוקרתו של הנשיא קארטר. עם זאת צפוי, ככל הנראה, פיחות הדרגתי בהשפעתו של בז'ז'ינסקי בממשלה.

לכל ההתרוצצות הזאת ישנה גם השלכה ברורה לגבי ישראל. ירידת קרנה של המועצה־לביטחון־לאומי, ועליית השפעתו של מישרד־החוץ, תתגבר את הנטייה בממשלה האמריקאית ללחוץ על ישראל בענין הפלסטיני.

ויאט־נאם: הקשר הסיני

בישראל אין מגלים אהדה יתרה למאמצי ויאט־נאם להציל את קמבודיה מציפורני פול פוט והחמר רוז'. רק העבודה שההצבעה על קמבודיה בעצרת האו"ם התקיימה בערב יום־כיפורים מנעה מממשלת ישראל להצטרף לקואליציה האמריקאית־סינית, התומכת בפירור הקמבודי.

ביגתיים יוצרים הדיפלומטים הסיניים קשרים אמיצים עם כל המדינאים הניציים, תומכי המילחמה הקרה בעולם. מרגרט תאצ'ר, הנרי ג'קסון ורונאלד רגאן הפכו ידידי סין, ואילו תומכי הדטאנט עם ברית־המועצות הפכו, בעיני הסינים, אוייבי הסוציאליזם.

עתה משתפת סין פעולה, ללא כל ניסיון לחשאיות, עם כוחות שמרניים, אנטי־קומוניסטיים, בהודו־סין עצמה, במטרה להפיל את המישטר בוויאט־נאם. הוויאט־נאמים עצמם עסוקים עתה באירגון הסיוע והשיקום בקמבודיה ובמילחמה נגד שרידי החמר־רוז', הנהגים מסיוע סיני ומתמיכה פסיבית של ממשלת תאילנד.

סין ריכזה 15 אוגדות בגבול הוויאט־נאמי, ומאיימת גם לפתוח במילחמה נגד בעלת־בריתה של ויאט־נאם, לאוס. לאחרונה גייסה סין 10 אלפים פליטים מלאוס ממחנות בתאילנד, כדי ליצור כוח־גרילה אנטי ממשלתי בארץ זו. הפליטים שייכים לשבט קטן, המונג, שגוייס כולו על־ידי הסי־איי־אי בשנות ה־60, כצבא־שכירים נגד ממשלת לאוס. עתה הועמד צבא זה לרשותה של סין.

גם בתוך ויאט־נאם נעשה עתה ניסיון לגייס את שיבטי־המיעוטים („מוטאנארד") למאמץ המילחמה הסיני.

פיטה מה„חמר רוז'" בקמבודיה
עוד שואה

באיזור המאוכלס על־ידי שבטים אלה, במרכז ויאט־נאם, קיימו האמריקאים מעין מחתרת, שלחמה בשעתו בוויאט־קונג. כל הקשרים עם מנהיגי־הגרילה הימניים הועברו עתה על־ידי הסי־איי־אי לממשלת פקין.

סכנת שואה. הוויאט־נאמים חוששים מהתקפה חזיתית של סין על לאוס, כצעד ראשון לקראת מילחמה מלאה נגד ויאט־נאם. אפשרות מדאיגה אחרת היא הסתערות סינית בים, באוויר ובישבשה על איזור קוואנג־נין, העשיר בפחם.

מומחים צבאיים במערב אינם מנבאים טובות לסין, אם אומנם תחליט לתקוף את ויאט־נאם. הצבא הוויאט־נאמי עבר תהליך מקיף ומעמיק של מודרניזציה מאז מארס 1979. הוא חומש וצוייד היטב בנשק איכותי מתוצרת סובייטית, וצבר ניסיון קרבי הן בקמבודיה והן במערכה נגד סין בשנה שעברה. סין עצמה עורכת סיורים של קניית־נשק במערב, אבל אין עדיין כל ידיעות על מישלוחים משמעותיים.

אם תחליט ארצות־הברית על סיוע צבאי מאסיבי לסין, תשים בכך קץ לדטאנט. צעד כזה ישים קץ להנהגה המתונה, המזדקנת, של ברית־המועצות. בעיקבותיה עלולים לעלות לשילטון טכנוקראטים צעירים, אשר יראו במערב אוייב, בנוסח שנות ה־50'.

לפי שעה לא החליט עדיין קארטר על סיוע צבאי לסין, העלול להמיט שואה על העולם, נוסף על שואת־הרעב הקמבודית שזיעזעה את האנושות. הקשר הסיני־אמריקאי מתבשל עדיין על אש קטנה, ומתבטא בעיקר בתמיכה בפול פוט ובמחתרות הימניות בהודו־סין.

הנרי קיסינג'ר: „חסר־אחריות ודוחה"

ההערכה החדשה על דמותו של הנרי קיסינג'ר כבר חרגה מנחלתם הבילעדית של המשכילים האירופיים ושל קוראי העולם הזה. אפילו הגליון האחרון של טיים כבר סוטה מהמסורת של פולחן־האישיות של קיסינג'ר.

הכעס כלפי הנרי היקר אינו גובע, כמובן, מפרשת קמבודיה, המתחילה כבר לאבד את ערכה האופנתי. קיסינג'ר מואשם עתה בניסיון לסייע לשאה לזכות במיקלט מדיני בארצות־הברית, בניפוח חומרת מחלתו של השאה, כדי שיקבל טיפול רפואי בניו־יורק, ו־בביקורת בלתי־הוגנת על חולשת הממשלה האמריקאית בעניין השאה.

קיסינג'ר אינו מסתיר את חיבתו העמוקה לשאה. אומנם, כל העולם, ואפילו טד קנדי, כבר יודעים שמדובר ברוצח ובמועל בממדים אדירים, חסרי־תקדים כימעט — להוציא, כמובן, את פישעי הנאצים, שהיו בסדר־גודל שונה לגמרי. לקיסינג'ר אין הדבר מפריע כלל. הוא ממשיך לתקוף את „אי־אוזנות" הנשיא ג'ימי קארטר, לא רק בעניין בני־הערובה, אלא בעצם פרשת הדחתו של השאה. הוא בוודאי סבור שהפצצה בנוסח קמבודיה היתה מנציחה את שילטון המישטרה החשאית — סאוואק — באיראן.

הימורי על „עיתונות טובה" לא הצליח הפעם. אוסף הציטטות של טיים מורה על־כך שפרצופו האמיתי של קיסינג'ר נתגלה לעיני־כל. שיקאגו טריביון מאשים את קיסינג'ר בניצול ציני של המשבר לצרכים אנוכיים. ניו־יורק טיימס הכתיר את התנהגותו של קיסינג'ר כחסרת־אחריות ודוחה. ואילו פקיד בכיר בבית־הלבן כינה אותו כאיש חמקמק ובלתי־מכובד.

קיסינג'ר עם השאה
פושע בממדים אדירים

קיסינג'ר עצמו מנסה, כרגיל, להתפתל ולהתחמק. כל המליצות על השאה, ידיד ארצות־הברית, אינן עוזרות. גל השינאה באמריקה כלפי איראן מלווה גם בהרבה ביקורת עצמית וחשבון־נפש על תפקידה של ארצות־הברית בעולם.

קשה להניח שקיסינג'ר יצא מהעניין בשלום.

פתחי את הדלת ליועצת היופי של קִיו.

"קִיו" הינה החברה הגדולה בישראל
המשווקת את מוצריה באמצעות יועצות יופי.
יועצת היופי שלנו תציג בפנייך
את קו היופי של "קִיו" - סידרה רחבה
של תכשירי יופי באיכות מעולה.
אותנו לא תמצאי בחנויות, אך נוכל
לפגוש אותך בביתך, תוך מתן יעוץ אישי
ללא כל התחייבויות מצידך.
בארה"ב ואירופה זוהי השיטה !!
אם טרם הגיעה אלייך יועצת היופי, נא התקשרי,
או פני לאחד מסניפי החברה בישראל.

"קִיו" מוכרת איכות ולא אריזה!

מוקד

קִיו
קו היופי שלך

מבצע פרסים מיוחד!

25.000 ל"י במזומן
ועוד 20 פרסי ביניים שימסרו לזוכה
בהגרלה שתתקיים ב-31.1.80.
דירשי את טופס ההגרלה החודשי
על כל קניה מעל 200 ל"י

ת"א: כיכר המדינה, רח' הא' באייר 44, טל. 03-253191, 03-210202-3. **חיפה:** שד' הציונות 121, טל. 04-522650. **רשל"צ:** רח' ויצמן 7, טל. 03-999559.
אשדוד: רח' הראשונים 185/54-23744. 055-. **עפולה:** רח' הולנד 7, בנין כוכב. **פ"ת:** רח' בר־כוכבא 29, טל. 03-908163 **רמלה:** רח' בר־אילן 22, טל. 054-23391.

אנשים בעולם

ננסי ורונאלד רגן: ניצחון מתוק בהצבעה ניסיונית

ננסי ורונאלד (בתמונה שצולמה אחרי הצבעת הצירים הרפובליקנים בוועידה שנערכה באורלנדו, פלורידה) **קיבלו באושר את הבשורה שריגן הצליח להביס, בהפרש ניכר, את מתחרהו העיקרי במיפלגה, ג'ון קונולי. רגן, מושל־קליפורניה לשעבר, גבר על מושל־טכסאס, כשעבורו מצביעים 83 ציריים לעומת 354 שהצביעו עבור קונולי. היה זה ניצחון שגלש מעבר לתחזיות, ובהתחשב בעובדה שרגן הוא המועמד הקשיש ביותר לנשיאות בכלל, הרי אפילו כאשלייה של סיכוי לשבת בבית־הלבן, גם זה הישג.**

יוחנן פאולוס השני: פגישות עם דימיטריוס

אחרי שנפגש בחום עם מנהיג הקהילה הנוצרית בקונסטנטינופוליס, דימיטריוס השני (אותו הוא מחבק בנמל־התעופה בצילום למעלה), **ניצל האפיפיור הספורטיבי, יוחנן פאולוס השני, את ביקורו בתורכיה גם לכמה הצהרות פוליטיות במסווה אלגנטי: בעוד המהפיכה החומיינית משתוללת, קרא לאחווה הדתות כולן, לחרות האדם ולחינוך האמונה דווקא באנקרה, שבה חיים 45 מיליון מוסלמים.**

קיסרית־לשעבר סוראייה: מה יפים הלילות בפאריס

הנסיכה סוראייה ערכה במועדון־הלילה אלקאזאר בפאריס, ארוחת־ערב חגיגית למאתיים מוזמנים, שהפכה בין־לילה שיחת העיר. זאת, משום שאשתו לשעבר של השאה המודח בחרה לצאת מביתה לאחר זמן רב שלא נראתה בחברה, דווקא בשיא המהומות באיראן, ועם נער־הזוהר המפורסם ביותר בעיר האורות, ז'אק שאזו (עימה בתמונה).

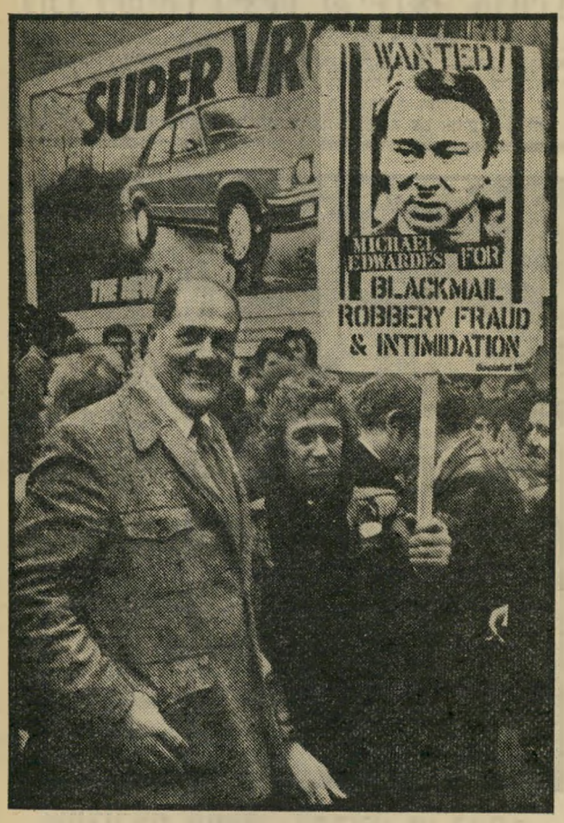

פועלי ליילאנד התאחדו: מבוקש!

כך מפגינים בבריטניה נגד פיטורין: חמשת־אלפים פועלי מיפעל המכוניות העצום לייליאנד שבברמינגהאם יצאו במחאה נגד פיטורין של מנהיג איגודם, דרק רובינסון, שהתנגד לתוכנית ייעול שהציע נשיא־החברה, מייקל אדוארדס. „מבוקש בעוון סחיטה, שוד והפחדה" כתבו על כרזה עם דיוקנו של אדוארדס (המפגינים בראשות המפוטר רובינסון נראים בתמונה).

יוג'ין יונסקו: תרגילים במחזאות מפי התינוקת

המחזאי הנושא את כתר האבסורד, יוג'ין יונסקו, בא לברך את השחקנים המעלים בבכורה עולמית את מחזותיו חשבונות **ותרגילים בשיחה לסטודנט אמריקאי בתי־אטרון של דניאל סוריאנו בואנסן, בחברת רעייתו** (במרכז התמונה). **סיפר המחזאי: „היתה זו בתי הקטנה בת השלוש, מארי פראנס, שנתנה לי את הרעיון המרכזי, כשאמרה: ,הנשמה היא משהו שלא רואים ולא שומעים'."**

אנשים בעולם

כוכב־פסנתרן ריצ'רד קליידרמן: הבחירה

יפה־תואר, צעיר ומצליח באמנותו. כזה הוא ריצ'רד קליידרמן, הפסנתרן בן ה־25, שזכה בפרס הראשון של הקונסרבטוריון הפריסאי כבר בהיותו בן 16. מאז ועד היום הוא זוכה בשבחים רבים, וכבר הוציא לאור כמה אלבומי תקליטים. הופעתו האחרונה זיכתה אותו בשבחים על סעמו הטוב: כך הוא נראה בתמונה עם ארוסתו כריסטין.

שערוריית הסופר האדום: מי רצח?

ב־1976 הוצא להורג בצרפת כריסטיאן ראנוצ'ו בעוון רצח ילדה. היום מסעירה הפרשה שוב את הצרפתים בעיקבות סירטו של מישל דראך הסופר האדום, המעלה השערות ומיסמכים שהתגלו כאילו לא ראנוצ'ו היה הרוצח האמיתי. הוריה של הילדה (הנראים בתמונה בחדר־המדרגות שבביתם) ניסו לאסור את הצגת הסרט בטענה שזו חדירה לתחום הפרט. הסרט אומנם לא נאסר, אולם את הסצנה המקבילה לתמונה זו הוציאו מן הסרט בפקודת בית־המישפט.

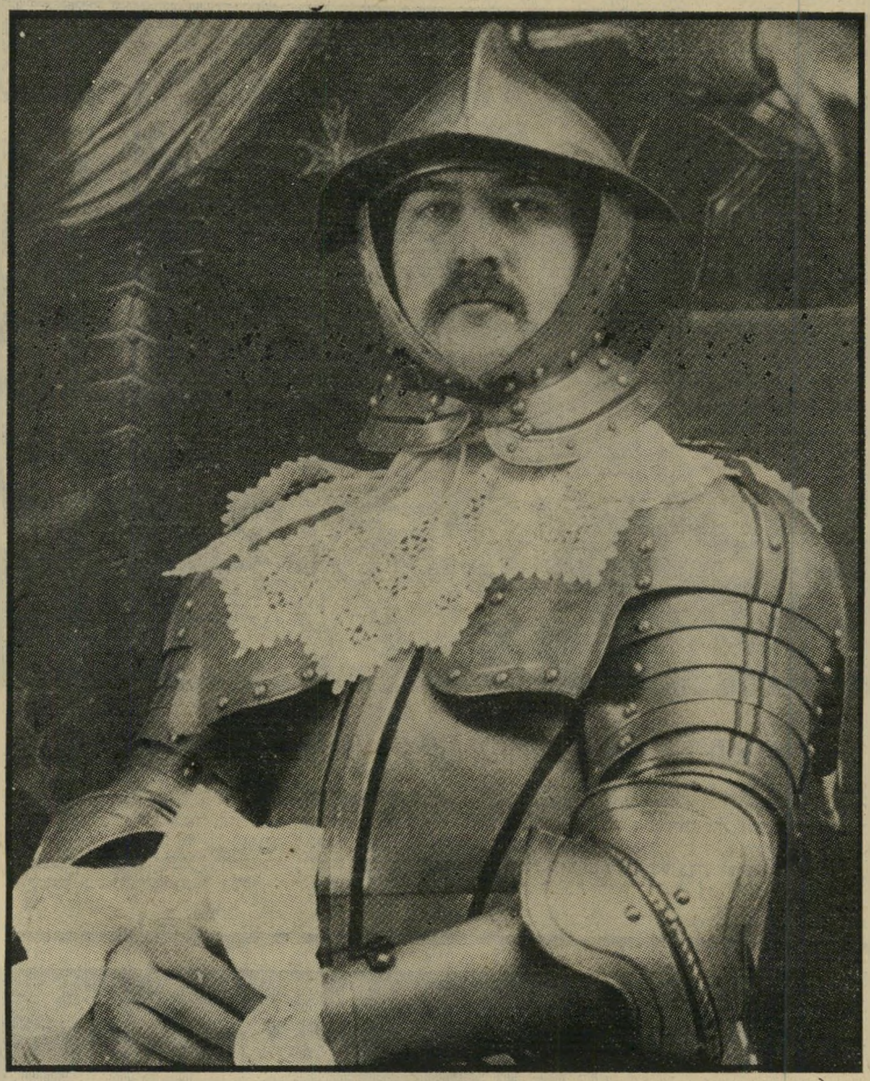

תיבו מאורליאן: הנסיך האחרון הלובש שירין

אומנם הוא איננו מתלבש כך לעבודה, אבל הנסיך תיבו מאורליאן, שאינו אלא צאצא ישיר למלך לואי השלושה־עשר (מאחוריו בתמונה בדיוקן התלוי על הקיר) ואחרון הנסיכים הצרפתיים המקוריים, אוהב להיראות לפעמים כמו נסיך אמיתי. בגם האחד־עשר של הדוכס והדוכסית של פאריס, העוסק באיסוף עתיקות ומתמחה בכלי־נשק עתיקים, הצטלם בתילבושת הלקוחה מאוסף הפרטי שאותו הוא מציג בימים אלה בתערוכת נשק היסטורי. כיצד חי היום נסיך אמיתי? „כמו כולם," אומר תיבו. „נורמלי לגמרי. אפילו הולך לעבודה ככל האדם. האצילות האמיתית היא האצילות שבלב ולא הכתר על הראש."

הארולד רובינס: הלהיט החמישה־עשר בחדר המיטות

לשורת רבי־המכר של הארולד רובינס (הפילגש, סוחרי החלומות, פאר אבניו 79, לאן פנתה האהבה, ההרפתקנים, הירושים, בטסי) נוסף הספר החמישה־עשר זכרונותיו של יום אחד. על פי התקדימים גם הוא יהיה רב־מכר. את צאתו של הספר לאור חגג הסופר, המומחה לסיפורים נוצצים בחדרי־מיטות, עם לארי פלינט (בתמונה, בשעת המסיבה) בעליו של האסלר, העיתון הפורנוגראפי האמריקאי.

בול אוז'ייה: מחיאות כפיים לירושת

למרות שהשתיים נראות יותר כאחיות, הן בכל זאת אם ובת. האם, בול אוז'ייה (מימין), שחקנית קולנוע צרפתיה, באה לברך את בתה פאסקאל, העושה קאריירה על הבימה. פאסקל מופיעה במחזהו של הייניריך פון קלייסט קתרין דה־הילברון, בבימויו של הבמאי המעולה אריק רוהמר.

אנטונין מאייה: פרס הסיפרות - לאשה

סוף־סוף יש כלה לפרס גונקור, הפרס הספרותי החשוב בצרפת. אנטונין מאייה היא האשה הראשונה שזכתה בפרס מאז 1966, וזאת על ספר שכתבה על תולדות המושבה הצרפתית הראשונה באמריקה לפני 375 שנה. הכוונה לקנדה הצרפתית שנקראה בשעתו אקדיה. מאייה הקנדית חיה במונטריאול, אך עיקר גאוותה על העובדה שבקנדה נשמרת שפתו של ראבלה, הצרפתית, שהיא שפת־הספר.

מריה שניידר: הקאריירה המבטיחה של אחי הקטן

לאחיה הקטן של מריה שניידר (הנראה עם אחותו בתמונה) קוראים מנואל. הוא בן 20 והולך בעיקבות אחותו ואביו, שחקן התיאטרון והבד, דניאל ז'לין. „סוף־סוף אני מרגישה אחריות לגבי מישהו אחר ולא רק לגבי עצמי," מצהירה בגאווה מריה, כוכבת טנגו אחרון בפאריס ולה דרובד. „לא איכפת לי מה אומרים עלי הרכלנים בעיקבות התפקידים שאני משחקת. העיקר בשבילי זה מה אני חושבת על עצמי." דבר אחד ברור: למנואל הקטן תהיה הדרכה טובה בעולם־הקולנוע, ואולי תיחסך ממנו עוגמת־הנפש שהיתה מנת חלקה של אחותו בתחילת הדרך.

אל תקנה באוזניים עצומות

אתה קנה בהגיון

לפני שאתה קונה מערכת סטריאופונית;
בדוק היטב כמה שיותר ופקח עיניים.
למרבה הצער כל אחד רשאי למכור
סטריאו, סוחרים ממולחים וכל מיני
מתחזים ליבואנים או סיטונאים.
קונים רבים נפלו כך בפח.

אנשי ''בית הסטריאו'' אינם סוחרים ממולחים, הם אנשי
מקצוע מעולים בתחום מערכות הקול.
הנדסאי אלקטרוניקה אלה מכירים היטב את כל המערכות
המצויות בשוק.

ב''בית־הסטריאו'' של דורון, תוכל למצוא את מערכות
הסטריאו המתקדמות ביותר, במחירים נמוכים במיוחד
ביחס לאיכות.בשל היקפן הגדול של המכירות (למושבים,
קיבוצים, קואופרטיבים ולקוחות בכל רחבי הארץ).

כך למשל, מייעץ לך דורון, מנהל ''בית־הסטריאו'',
שעבר השתלמויות אודיו בחו''ל,
לבדוק את אפשרויות השילוב בין כל המערכות וכל סוגי
הרמקולים, בעזרת מערכת הבקרה המשוכללת IR 360
כך תוכל להתרשם נכונה, ולבחור בצירוף המתאים לך
מבין 144 אפשרויות שונות.

אנשי ''בית הסטריאו'', הנחשבים כברי־סמכא בענף, אינם
מסתפקים ביעוץ שבטרם קניה. מיקומה הנכון של המערכת
בביתך, **ושירות צמוד של מעבדות ''בית־הסטריאו'' הנותנות
שירות לכל ציוד האודיו הקיים בארץ,** מהווים חלק בלתי
נפרד מן השירות הניתן על ידם. ובאשר לאחריות, מציעים
אחריות כפולה: של היצרן ושל מעבדות ''בית הסטריאו''.

גם אם כל אחד רשאי למכור לך סטריאו,
הכנס ל''בית הסטריאו'', מובטח לך, כי
אם תצא ללא מערכת, תצא לפחות
בהרגשה, שעכשיו אתה יודע, את כל
אשר עליך לדעת אודות מערכות קול.

• יבוא • מכירה • מעבדות שרות

בית הסטריאו

רח' ארלוזורוב 1. כופר הישוב. טל' 736618 רמת־גן

אנשים

ירוחם משל אינו מוכן לנשק את אמנון לין

ומי הפך כימעט לאביו של הנשיא יצחק נבון

■ ה„בדיחה" האחרונה מ־מיזנון הכנסת שואלת: „מדוע אין ראש־הממשלה, **מנחם בגין**, מרבה להצטלם בעת האחרונה?" והתשובה: „כי יש שביחה של עובדי הרנט־גן."

■ ללא קשר לבדיחה מ־פוקפקת זו, הורה ראש־הממ־שלה בשבוע שעבר לשומרי־ראשו לשטות בעיתונאים וב־צלמים, שצבאו על מישרד־ראש־הממשלה, שהמתינו ל־סיום הפגישה בינו לבין מת־יישבי אילון־מורה. לצלמים לא ניתן להיכנס לאולם־הכניסה של המישרד, למרות הגשם ה־שוטף שירד. הם המתינו בחוץ משך שעתיים. כאשר ירד בגין בסופו של דבר, כדי לצאת מהמישרד, כיבו את האורות כדי שאי־אפשר יהיה לצלם אותו. בגין מיהר אל המכונית והסתלק מהמקום, כאשר הצ־למים הזורים, הרטובים והכו־עסים, קוראים אחריו קריאות־בוז.

■ נשיא־המדינה, **יצחק נבון**, סיפר בתוכנית־הרדיו מיקים שמנסות לגעת, שתשר־דר בשבוע הבא, על נסיונות־החיזור של הסופר **יהודה בורלא** אחרי אמו של נבון, **מרים**. סיפר נבון: „בורלא כימעט והיה האבא שלי. לפני שאמא שלי התחתנה, הוא חיזר אחריה וביקר אצלה בבית. היא היתה נערה יפה, ורצתה להראות לו כי הוא מוצא חן בעיניה, וכי היא מקבלת בעין יפה את חיזוריו. איך עושים זאת? להגיד — חס וחלילה. אז היא הגישה לו צלחת מרק, היא והוא שתו מאותה צלחת, וזה סימן שיש על מה לדבר. אתם כולכם יודעים את הסוף, שלא יצא מהרומן הזה שום דבר."

■ החווייה הגדולה ביותר שהיתה ל**יואל רקם**, עורך ומפיק ברדיו, מסיורו במכסי־קו, היתה קשורה דווקא ב־ישראל. רקם מספר כי הבחין במכונית־לימוזין שחורה ומ־הודרת, הנהוגה על־ידי נהג ב־מדים, ומאחוריו ישבה אשה. רקם לא האמין למראה עיניו כשהבחין כי האשה היא כתבת ידיעות אחרונות, **מירה אב־רך**. אחר כך נודע לו כי אברך היא ידידה אישית של נשיא מכסיקו, וכי בכל פעם שהיא מגיעה למכסיקו־סיטי ממתינה לה לימוזין הדורה, המשרתת אותה בכל עת שהותה בבירה המכסיקאית.

■ ח"כ **אבא אבן** הרצה בפני עובדי־הטלוויזיה הבכי־רים במועדון שהקימו אלה ל־דיונים אקדמיים, במוסד ואן לייר בירושלים. אבן חישב ב־אוזני עורכי הטלוויזיה כמה קילומטרים עשה בשנים האח־רונות כל אחד מהאישים המ־פורסמים בעולם, והתברר כי שר־החוץ האמריקאי לשעבר, **הנרי קיסינג'ר** ו**אבא אבן** עצמו עומדים בראש רשימת־הנוסעים. לפתע קם עורך מבט, **יעקב אחימאיר**, וא־מר לאבן: „שכחת מישהו ש־יביס את כולכם." כשהתבונן בו אבן בתמיהה, הוסיף: „**אלכס גילעדי** שלנו. הוא נוסע יותר מקיסינג'ר וממך ב־יחד." למחרת היום שב גילעדי מסיור בן שלושה ימים ב־מוסקווה.

■ יום לפני ש**אופירה נבון** חזרה מסיורה במכסיקו התארח בעלה בבית ידידים ב־עין־כרם בירושלים. אחרי ש־הסתיימה המסיבה, הגישה בע־לת־הבית קפה. יצחק נבון הציע לשנות את הסדר וטען: „זה לא הגיוני להגיש קפה לפני שהולכים לישון. צריך להגיש את הקפה בתחילת המ־סיבה, כדי שהאנשים במסיבה יהיו ערים יותר במהלכה."

■ ח"כ **גוסטב בריאן** היה בשבוע שעבר האיש המ־אושר ביותר בכנסת. ליד הכ־ניסה למליאה הותקן לוח־נוכ־חות חשמלי חדש, שבו יש לכל ח"כ מיסגרת, שעליה כתוב שמו, והיא מוארת כאשר הוא נמצא בבניין. שמו של בדיאן הוצב תחת שמו של ראש־ה־ממשלה, מנחם בגין, ובדיאן אמר לכל מי שעמד ליד הלוח והתבונן בו: „אני הסגן של בגין."

■ הופעתו של מזכ"ל ה־הסתדרות **ירוחם משל** בטל־וויזיה, כשהוא מנשק את הה־מונים כמו האפיפיור, גררה אחריה תגובות ליציניות מצד חברי־כנסת, כאשר עלה משל בשבוע שעבר לנאום במליאה. משל תקף את הליכוד, ואז אמר לו ח"כ **אמנון לין**: „מה אתה רוצה? אתה אפילו נישקת אותנו!" משל ענה לו: „אתה לא תחייב אותי לתת לך נשיקה!" ולין בשלו: „אבל אתה נתת!" הסביר לו משל: „לא נתתי לך, נתתי לאלה שהיו מולי." לעזרתו של לין נחלץ ח"כ **יוסף** („יוסקה") **רום**, שהסביר: „אבל לין ישב מול הטלוויזיה." משל: „שיתן נשיקה בחזרה לטלוויז־יה. אתה לא תחייב אותי לנשק את לין!" ח"כ **משה קצב** התערב בשיחה ואמר למשל: „מה איכפת לך? תן לו נשי־קה!" ומשל השיב: „אותך אני מוכן לנשק, אותו לא!"

■ שיטה מקורית לזרז את את מועצת העיר שלו לאשר תקציבים במהירות גילה ראש עיריית ירושלים, **טדי קולק**, בישיבה האחרונה של מועצת־העיריה. קולק האיץ בחברי ה־מועצה לאשר תקציב בן מיל־יונים רבים להקמת מרכז קהי־לתי בשכונת גילה, באמרו להם: „בעוד שעה עלול המ־חיר להתייקר. אז תאשרו מהר!"

■ מיצעד־המבקרים אצל מפקד המחוז הדרומי של ה־מישטרה, ניצב **אריה איכ־צן**, ששכב מאושפז בעיקבות שבירת לסתו מאבן של מפגי־נים, התמשך. בשבוע שעבר ביקרו אצלו תושבים דתיים, שנתנו לו במתנה ספר. תחת לציין את התאריך בהקדשה, כתבו: „פרשת ויצא." כאשר הביע איבצן, בתנועות־ידיים, מאחר והדיבור אסור עליו, את תמיהתו לתאריך המוזר, הם הסבירו לו: „הכוונה ש־תצא במהירות מבית החולים."

■ נראה כי המשכורת ש־הוא מקבל מהטלוויזיה אינה מספיקה גם למנהל מחלקת־החדשות, **חיים יבין**. יבין הודיע למחלקת דובר־הטלוויז־יה שהוא מוכן לתת הרצאות בתשלום, והמקום הראשון ש־הזמין אותו היה מושב אוגדה, ברצועת־עזה. יבין יצא לשם ביום־חורף סוער, וכאשר נפ־רדה ממנו רעייתו **יוספה** היא אמרה לו: „את הביטוח חיים כבר סידרת? יש שיטפונות ב־נגב!"

אריה איבצן מפקד המחוז הדרומי של המישטרה, הגיע לכנס אירגון השוט־רים בלי־ווית אשתו, יוכבד. איבצן לא החלים עדיין מפצי־עתו ולכן הדיבור קשה עליו. שר־הפנים יוסף בורג מאותת לו שלא ינסה לדבר. איבצן השתמש בידיו ובפתקים כדי להביע עצמו. כאשר פגש במנחה־הערב, שייקה אופיר, הציע לו שייקה שיהפוך לפנטומימאי במקומו, בתנאי שיתן לו דרגות של קצין־מישטרה (למטה, מימין). לנשיא־המדינה, יצחק נבון, הראה את ליסתו השבורה (למטה משמאל).

יש כרמליטה יש חגיגה!

כרמליטה סנגריה - אין מה להוסיף, הכל כבר בפנים.
כרמליטה סנגריה - מתחרה בהצלחה מזה 10 שנים בסנגריות הספרדיות ברחבי העולם, עשוייה ממיטב הענבים של כרמל.

כרמליטה סנגריה - זה מה שהיה חסר אצלכם בחגיגה.

כרמליטה
סנגריה
הלהיט החדש של
כרמל מזרחי
מיקבי־ראשון לציון וזכרון יעקב

מוקד

אנשים

האם זוהי היא עובדת־ייצור או עובדת־שרותים, ומדוע חקרה המישטרה את ריבקה מיכאלי בפרשת הרצח של דויד שולמן?

■ בעת שח"כ **גד יעקובי** נאם מעל דוכן הכנסת, שוחח שר־האוצר **יגאל הורביץ** עם ח"כ **שולמית אלוני**. יעקובי התרגז, הפסיק את נאומו ואמר להורביץ: „אולי תשים לב אלי?" הורביץ ענה לו: „מי לדעתך יותר מעניין אותי, אתה או הגברת?" ויעקובי השיב: „במקום הזה, כשיש כל־כך הרבה אנשים מסביב, אני יותר מעניין."

■ למי התכוון ח"כ הדמוקרטים **בנימין הלוי**, כשבטא את מורת־רוחו מחבריו לסיעה, המוכנים להצביע בעד תיקון חוק־ההפלות, או להעדר מן ההצבעה. הלוי הפיץ בין כל חברי־הכנסת גוסח מוכפל של קטע מהתלמוד, לאמור: „עקביא בן מהללאל העיד ארבעה דברים. אמרו לו: עקביא, חזור בך בארבעה דברים שהיית אומר, ונעשך אב בית־דין לישראל. אמר להן: מוטב לי להיקרא שוטה כל ימי, ולא לעשות שעה אחת רשע לפני המקום, שלא יהיו אומרים: בשביל שררה חזר בו."

■ ח"כ הליברלים **יצחק ברמן** אינו מאמין כל־כך לטענתם של ראשי ההסתדרות, שהם מייצגים את העניים. „זה מזכיר לי," אמר, „את הבדיחה על הכיתה בהוליווד, שהמורה הטיל עליה לכתוב חיבור על מישפחה ענייה. אחת התלמידות כתבה: 'היה היתה מישפחה עניה. האבא היה עני, האמא היתה עניה, הילדים היו עניים, הנהג היה עני, המשרתות היו עניות, הגנן היה עני...'"

■ ואילו ח"כ ש"י **מרדכי וירשובסקי** טוען כי לממשלה יש מזל. בכל פעם שהיא נכשלת נמצא מישהו — בית־המישפט או ועדת־ערר — המציל אותה מתוצאות כישלונה. „זה דומה לאדם הנדרס על־ידי אמבולנס. אמנם קרה לו אסון, אך לפחות היה מישהו שלקח אותו מייד לבית־החולים."

■ וירשובסקי גם אינו מתלהב מן הרעיון שיש הבדל בין עובדי־ייצור ועובדי־שרותים: כפי שטוען בלהט חברו־לסיעה, התעשיין **סטף וורטהיימר**. טען וירשובסקי: „קבוע שבתי־המלון הם מיפעלי־ייצור, מפני שהם מכניסים דולרים. אם כן, גם זונה המציעה את שרותיה לתיירים היא עובדת־ייצור. ואילו הרופא המשגיח על בריאותה הוא רק עובד־שרותים."

■ מגישת־התוכניות הוותיקה, **ריבקה מיכאלי**, מדהימה לאחרונה את ידידיה כשהיא מתוודה בפניהם שגם היא נחקרה על־ידי המישטרה בפרשת רצח איש־העסקים **דויד שולמן**. הידידים, כמובן, אינם מאמינים. אבל ריבקל"ה נשבעת להם בכל היקר לה, שאומנם באו אליה חוקרי־המישטרה. ואכן, אין זו מתיחה. ריבקה מתגוררת אף היא בשכונת אפקה, שבה התגורר ונרצח שולמן. יום אחד הופיעו בביתה חוקרי המישטרה וביקשו לדעת מה שמו של מוכר־הלחמניות, המניח כל בוקר את חבילת־הלחמניות בפתח ביתה. „הרגשתי שאני בצרות," מספרת ריבקל"ה, „אני קונה ממנו מזה שלוש שנים לחמניות, ועד היום אינני יודעת איך קוראים לו." אבל נראה שזאת לא היתה סיבה לעצור אותה.

■ לפיזמונאי **דידי מנוסי** יש דרך משלו כדי להביע את דעתו על המהפך הכלכלי החדש. „תנובה פנתה לבנקים," מספר דידי, „כדי שישאילו לה את המכוניות של ברינקס, כדי שתוכל להוביל את החלב ביטחה. הבנקים אמרו שאין בעיה. ממילא הם עומדים להתחיל להעביר את הכסף במכוניות האשפה."

■ כלתו של כתב־הספורט הוותיק **יזהר** („זוריק") **ברנר** כרעה ללדת. כמי שעתיד להיות סב בפעם הראשונה ב־חייו, התרגש זוריק, ליווה את הכלה לבית־החולים ואף הסתובב אחוז־דאגה במיסדרון, יחד עם אשתו **פועה**. הוא הופתע לגלות שם, במיסדרון בית־היולדות של בית־החולים תל־השומר, גם את ראש־הממשלה **יצחק רבין**. למרות שרבין כבר הפך סבא בזכות בתו, הוא לא התרגש פחות כאשר עמד להיות לסבא בשנית, הפעם בזכות כלתו, שגכנסה לחדר־הלידה יחד עם כלתו של זוריק. התחרות בין השניים — מי יסיים את תקופת־ההמתנה ראשון — הסתיימה בתיקו. כאשר יצאה האחות מחדר־הלידה, היא פנתה אל זוריק ואל רבין גם יחד, והודיע: „לך יש בן וגם לך יש בן!"

■ בחיפה יש לחבר־הכנסת יצחק רבין מעריצים רבים. „חוג אורים" הוא מעין חוזרה בתשובה פוליטית. חברי החוג רוצים ברבין כבמועמד ל־ראשות־הממשלה בבחירות הבאות. לאחת מישיבות החוג הזמין רבין. היא התקיימה בווילה של **גיתית הראל**, ציירת ואשת־חברה חיפאית. הנושא למורה לנהיגה. לזוג יש וילה בשכונת דניה, „סביון של חיפה".

■ הידיעות האחרונות מ־**איבון מיכאלי**, כוכבת הסרט יוצאים קבוע, מגיעות מלונדון, לשם הגיעה יחד עם ידידה לסרט ולחיים, השחקן **יפתח קצור**. מסתבר כי הסניים החליטו להשתקע זמנית בלונדון, שם נרשמה איבון לקורס מתקדם בפאראפסיכולוגיה.

■ השופט **חיים דכורין** הוציא צו־מעצר נגד **דב ופרדריקה סבג**, שלא הופיעו כעדים במישפט. הם יוכלו להשתחרר תמורת 5000 לירות במזומן. השופט הביע את דעתו כי הזוג, שניהל מועדוני־לילה, חושב כי הם מעל לכל ענייני בית־המישפט. „אני בטוח שהם לא יתנו לי עוד להיכנס למועדון שלהם," אמר השופט בחיוך. הוא לא ידע

מרדכי שורר אחד מעורכי־הדין המפורסמים בתל־אביב ערך קבלת־פנים כאשר בנו שי חגיע לבר־המיצווה. בקבלת־הפנים נכחו רבים מלקוחותיו ולקוחות־תיו־לשעבר של שורר, ורבים מהשופטים ששפטו לקוחות אלה. בתמונה נראה שורר כשהוא מנשק את טלי ידלין־ליבני, אשר הביאה לו ברכה מאשר ידלין הנמצא בכלא. שורר היה אחד ממגיני ידלין.

חזי כרמל כתב השבועון הצרפתי „לאקספרס", נפצע כבר לפני שלושה חודשים בעת שיחות האוטונומיה, שנערכו במלון „אכדיה". הוא טיפס על סולם כדי להיטיב לחזות במצרים, ומעד. מאז הוא נעזר בקביים בעת ההליכה. רק בימים אלה הוא מנסה להלך ללא הקביים, אך למסיבה שנערכה בתל־אביב הגיע בכל זאת על קביו.

מיכל אדר

דיילת „אל־על" העומדת לדין בפרשת הברחת הזהב של ידידה הקברניט עקיבא פרסמן, מיוצגת אף היא על־ידי עורך־הדין מרדכי שורר ובאה למסיבת בר־המיצווה של בנו שי. אדר נפגשה לראשונה עם שרה הרי, אחותו של אשר ידלין, אשר זוכתה בבית־המישפט מהאשמות שהועלו נגדה בפרשת ידלין, והיתה אף היא לקוחתו של שורר (בתמונה מימין). הרי אמרה למיכל: „המשותף בינינו שאני כבר זוכיתי על־ידי שורר ואת עוד תזוכי על־ידו." בתמונה משמאל נראית אדר מאחרי גבו של השופט בוריס רפפורט (מחזיק את המיקטורן שלו בידיו), שחיה השופט הראשון שעצר את אדר למשך עשרה ימים תמימים.

חיים פורת

שופט בית־המישפט בתל־אביב (שני משמאל) נפגש במסיבת בר־המיצווה של שי שורר עם שופט אחר, אליעזר שינבויים (ראשון משמאל). שני השופטים נפגשו עם זוג הפרקליטים נירה וצבי לידסקי החיים בנפרד כבר זמן רב. אחרי שפורת החמיא לנירה לידסקי במשך שעה ארוכה, אמר צבי: „אני חושב שהוא שיכנע אותי בדבריו לחזור בסופו של דבר אל נירה."

איסר פרנקל

מי שנחשב הרב של הבוהמה בתל־אביב, הגיע אף הוא לחגיגת בר־המיצווה שערך עורך־הדין שורר לבנו. פרנקל היה הרב שחיתן לפני חודשים אחדים את אשר ידלין עם טליה ליבני, ואז קשר קשרי ידידות עם עורך־הדין של השניים, שחיה גם הוא בין המוזמנים המעטים לטכס־הנישואים. בתמונה נראה פרנקל משוחח עם השופט הראשון שעצר את ידלין, השופט בוריס רפפורט.

כי הזוג אינו מנהל בימים אלה כל מועדון.

■ הזמרת **יפה ירקוני** הצטערה מאד כאשר הציגה את רב־סרן **כעך חדאד**, ש־הגיע לפתע אל מועדון החאן הירושלמי, שם היא הופיעה. מהרגע שהציגה אותו לפני ה־קהל, חדלו האורחים להתענין בה, ועמדו בתור כדי לקבל חתימות ממפקד המליציות ה־גוצריות בדרום־לבנון.

■ אחד הכוכבים היחידים שלא ברחו מהארץ, להתאוורר באירופה במשך שלושת החו־דשים הרצופים של הסרטת מצדה, היה **פיטר אוטוך**. הוא היחידי בין השחקנים ש־בחר להתגורר בבאר־שבע, ולא בערד, נהנה משהייתו בישראל ובעיקר מן ההזדמנות לראות במו עיניו אתרים היסטוריים. אוטול הוא היסטוריון וארכי־אולוג־חובב, ובעל השכלה רבה בנושא זה. אחד הנהגים, שזכה להילוות אליו בביקור מרתק בהירודיון, מצודת הורדוס ש־בין ירושלים לבית־לחם, סיפר כי אוטול התעכב במצודה שלוש שעות תמימות, ושיחזר בעיני רוחו ובהתלהבות רבה את האירועים ההיסטוריים ב־עברו על המקום.

■ איש־העסקים **אלי אפ־רתי** היה עד השנה האחרונה חבר הנהלת קבוצת־הכדורסל של הפועל תל־אביב. למרות זאת לא האמין כי הקבוצה אכן תצליח השנה לעבור לשלב הבא במישחקי גביע קוראץ'. לפני מישחקה של הפועל עם קבוצת ראדניצקי, בשבוע ש־עבר, התערב אפרתי עם עיתו־נאי־הספורט **שאול אייזנ־ברג**, כי הפועל תל־אביב לא תעבור לשלב הבא. סכום ההת־ערבות: 10 אלפים ל"י. כאשר נודע כי הפועל אומנם עברה לשלב הבא, לא היסס אפרתי, הוא שילם את חובו לאייזנברג עוד בלילה בו נערך המישחק.

■ רבים מיושבי כסית תמ־הו במשך כמה שבועות על ה־שקט השורר שם בימי שישי. הצייר **אורי ליפשיץ** פשוט לא היה בסביבה. הוא המיר את כסית בצפת, ויצא לשם להכין כמה עבודות חדשות לקראת תערוכות בעתיד. ה־ציירת **רות נילס** העמידה לרשותו את ביתה שם, והצייר היה עסוק בעבודתו. הצטרף אליו המלחין **עודד זרר**, ה־עסוק בלחנים חדשים. שני ה־יוצרים עבדו ביום, ובערבים היו נוסעים ליישובי הסביבה לחפש בילויים בסיגנון תל־אביב. ה־שבוע חזר ליפשיץ לכסית.

■ קריין־הרדיו־והטלוויז־יה **דן כנר** נראה השבוע, ב־משך כמה ימים, כשהוא לבוש באותם בגדים קיציים, בעיצו־מם של הגשמים הכבדים. הס־תבר כי לדן אירעה תקלה. הוא עמד לעבור דירה, והסב־לים שבאו לארוז את הרהיטים לפני העברתם ארזו בטעות גם את חבילת הבגדים החורפיים, שהניח לעצמו בצד, כדי שיהיה לו מה ללבוש.

■ במיפגש־ערים ארצי של אירגון השוטרים הבינלאומי, שהתקיים בהיכל התרבות בתל־אביב, דיבר הנשיא יצחק נבון. בין היתר אמר: „בימים ה־אחרונים, כאשר שרים רבים משתובבים יותר מדי, אומרים להם, לצורך הפחדה, „לך אל הנשיא!' פעם, כאשר רצו ל־הפחיד מישהו, אמרו לו, לך לשוטר!"

■ באותו מיפגש הופיע הזמר **אריק לביא**. הוא הציג את המלווה שלו, הגיטאריסט **יגאל חרד**, באומרו: „זה תימני, זה, בניו־יורק הייתי מציג אותו כך: „Every day, Holiday. Every night, Yemenight.

■ בעיריית תל־אביב זכה **אריק קרמר**, ראש אגף־ה־תברואה, בכינוי „מר זבל". כל זאת בגלל שביתת עובדי ה־ניקיון.

■ בערב עליו, בחסותו של שגריר רומניה בישראל, **יאן קובאץ**, שנערך במלון הית־טון עם ארוחה שעל טהרת ה־מיטבח הרומני, ישבו ליד שול־חן אחד **אברהם** („כומה") **שביט** ו**מרדכי בן־ארי**. לפי התנהגותם אפשר היה ל־הבחין מי יצא מן התפקיד ה־סבוך של מנכ"ל אל־על ומי עוד עובד. בן־ארי היה עליז מאד במשך כל הערב, בעוד ששביט היה עצבני, עישן ללא הרף ואף עזב את הארוחה לס־ני שהסתיימה.

■ הצייר **גד אולמן**, ש־חזר מביקור במצריים, מספר כמה בדיחות ששמע, לדבריו, מנהגי־המוניות בקאהיר. הם טוענים שראשי־התיבות של עירם הם איי־בי־אם, שפירושם „אינשאללה" (אם ירצה השם), „בוקרה פי מישמיש" (מחר יהיה מישמש, כלומר — לעולם לא), ו„מעלש" (אין דבר).

■ הוא גם סיפר כי אחרי מינויו של **אליהו בן־אל־ישר** כמועמד לתפקיד שגריר ישראל במצריים, הוא זכה ב־כינוי אבו־אל־הול — השם ה־ערבי לספינכס (שפירושו: אבי האימה). זאת לא בגלל ה־דימיון הפיסי שלו לספינכס, אלא ביגלל איי־ידיעתו את ה־שפה הערבית.

■ שלושה מעובדי הסרט טעות במיספר קיבלו בונוס, בצורת נסיעה ללונדון. השלו־שה: **משה איש־כסית**, ששיחק בסרט, **צדוק קראוס**, שהשקיע בו כסף **המיכה שרפשטיין**, שעבר בהפקתו. השלישיה העליזה ערכה מסי־בת־פרידה. הם מתכוונים לש־הות בלונדון במשך שלושה שבועות. לא עברו עשרה ימים, וכולם חזרו ארצה. „הקור ב־לונדון היה בלתי־נסבל," הו־דיע איש־כסית. כל מה שהוא זוכר מהנסיעה הוא הפסד של 50 אלף לירות ישראליות בקא־זינו של לונדון.

■ הרומן הסוער, המתנהל בין השחקנית **פארה פוסט** לבין השחקן **ריאן אוניל**, מעסיק מאד את הרכילאים ב־לוס־אנג'לס. הם טוענים שהא־הבה שם בוערת, בעוד הזוג הצעיר מכחיש את הרומן כולו. מתכננת־האופנה **דורין פרנקפורט**, לעומת זאת, בטוחה כי יש שם רומן. היא גילתה זאת כאשר ראתה תמ־נה של השניים בעיתון אמרי־קאי, כאשר אוניל עונד על דש מעילו פונפון מנוצות, ש־אותו היא תיכננה במיוחד עבור המלאכית. כאשר פוסט היתה בארץ, היא קנתה חליפות רבות מסרי ידיה של דורין, וביניהן שני פונפונים מנוצות, שאותן היא אהבה מאד. מסתבר שאחד מהם הועיקה פוסט לאהובה אוניל.

אמא.

דני עולה היום פחות משמנת.

דני של שטראוס

מחלב טהור.

אנאטומיה של פרשה

פוסט מורטם

מאת

אורי אבנרי

מ ה ההבדל בין חכם ופיקח? לפי הפיתגם העתיק, אדם פי־קח יודע להיחלץ ממלכודת אשר אדם חכם לא היה נכנס אליה מל־כתחילה.

מעולם לא הודגם פיתגם זה בצורה כה קולעת כמו בפרשת בסאם אל־שכעה.

בשבוע שעבר נחלצה הממשלה ממל־כודת זו. על כך מגיעה הברכה לשר־הביטחון, עזר וייצמן.

אך ממשלה נבונה לא היתה נכ־נסת כלל לפרשה זו, שגרמה נזק כביר, שלא ישוער, למדינת־ישראל ולסיכויי־השלום.

כדאי לנתח, בדיעבד, את הפרשה ה־זאת, שלב אחרי שלב, כדי להבין כיצד מתפקדת ממשלה אומללה זו.

פרק 1: שיחה פרטית

ל תכן שיש להתחיל בפיתגם אחר: אלף חכמים אינם מסוגלים לתקן את הנזק הנגרם על־ידי טיפש אחד.

ב־6 בנובמבר 1979 הוזמן בסאם אל־שכעה, ראש־העירייה הנבחר של שכם, לשיחה עם מתאם הפעולות בשטחים ה־מוחזקים, האלוף דני מט.

שתי הנפשות:

● **בסאם אל־שכעה**, בן למישפחה טובה בשכם, לשעבר איש מיפלגת־הבעת („התחייה") הסורית, פלסטיני לאומי ש־נכנס בשלבים השונים לעימות עם ממש־לות ירדן, סוריה ומצריים. אין הוא פו־ליטיקאי משופשף כמו פאהד קוסמה מ־חברון, למשל. הוא מתקשה לדבר בכל שפה מלבד ערבית. אך הוא מנהיג עם־מי, „בלי חוכמות", האומר את אשר עם ליבו, ואהוב משום כך על ההמונים. הוא תמך בזרם המרכזי באש"ף, החותר להק־מת מדינה פלסטינית בגדה וברצועה.

● **דני מט**, קצין־הצנחנים לשעבר, מאנשי הקבוצה המצומצמת של ראשי־הצנחנים הקשישים, שאליה שייכים אריק שרון ורפאל איתן. מעולם לא הסתיר את דיעותיו האולטרה־לאומניות. הוא נחשב תמיד כקצין מסור, אמיץ, פשוט ולא־חכם.

עם מט היתה פמלייה של חמישה קצי־נים, וביניהם מושל שכם, אל"מ יוסף לונץ, שהצטלם לא־מכבר כשהוא רוקד בהפגנת גוש־אמונים באילון־מורה, כשספר־התורה בידיו. (העולם הזה 2198). אותה הפגנה התחזתה כתגיגת חנוכתו של היישוב, ב־שעה שהעניין היה תלוי־ועומד בבית־המישפט העליון, וכל ילד הבין שהיתה זאת הפגנה על ביזיון־בית־המישפט.

השיחה נועדה להיות פרטית ושיגרתית. השניים דיברו באמצעות תורגמן. אחד ה־קצינים, סגן־אלוף קראוס, רשם — כפי שנמסר לאחר מכן — „רשימות". לא ברור אם נרשם פרוטוקול קצרני, או רק ראשי־פרקים, או אם השיחה הוקלטה ב־חשאי. גם לא ברור אם הרשימות נערכו לפי הנוסח הערבי או העיברי של השיחה.

מטרת השיחה היתה לדבר על היחסים בין הצדדים, ובעיקר על סירובה של עי־ריית שכם להתחבר לרשת החשמל וה־מים של מדינת־ישראל.

לגבי ההמשך יש שתי הערכות שונות. לפי הראשונה, הטמין מט מלכודת מתוחכמת לראש־העירייה, ומשך אותו בכשון במזיד ובכוונה תחילה. לפי השנייה, פעל מט בתום־לב, בהתאם לאופיו ולפי מושגיו המוגבלים.

אל־שכעה התלונן על היחס לעצירים הערביים בבתי־הסוהר, ובעיקר בכלא באר־שבע. מט השיב: „את עניין היחס (לעצירים) אני מוכן לבדוק עם מפקד שירות בתי־הסוהר. אך אשאלך: מה צריך להיות היחס בין אדם שרצח את אשתו ונשפט למאסר לבין אלה שביצעו את שכעה חזר על הסברתו, רמז על ההפצ־צות האכזריות של ישראל בדרום־לבנון, דיבר על „פעולות־טרור של בודדים", הס־ביר כי „כל עוד יש כיבוש והרג, תהיו צפויים להרבה פעולות מסוג זה." בתשו־בה לשאלה השביעית אמר: „אני אמרתי שהפעולה עצמה היא תוצאה מהמצב. אך המעשה של זריקת ילד לאש הוא לא בסדר, זה לא מוצדק. אבל במאה ה־20, צריך אדם סביר לבדוק את הסיבות ול־טפל בהן."

התמליל, שפורסם על־ידי צה"ל באי־חור, בשיא הפרשה, יכול לעורר את ה־רושם כי מט אכן התעקש למשוך את אל־שכעה בלשון, וכי זאת היתה כל מט־רתה של השיחה. אך יכול גם להתקבל הרושם כי היה כאן דו־שיח של חרשים. אל־שכעה ניסה להסביר לאלוף הישראלי, שעימו לא דיבר עד אז מעולם באופן רצי־ני, איך מתייחסת האוכלוסיה הפלסטינית לפיגועים של אירגוני־הפידאיון. מט נרעש ונרגש על כי מישהו יכול למצוא הצדקה, ולוא גם בעקיפין ובמישור התיאורטי, ל־מעשי־טרור מסוג הפיגוע בכביש־החוף, ו־על כן חזר לעניין זה שוב ושוב.

אני כשלעצמי נוטה לגירסה ה־שנייה, מתוך הכרת האישים הנוג־עים־בדבר. איש כמו מט, שאין לו מושג במורכבות הבעייה הפלסטי־נית, ושכנראה מעולם לא ניהל דו־שיח רציני וכן עם מנהיג פלסטי־ני, אכן עשוי היה להתרגש ולהת־עקש.

אם כן, הרי מוביחה השיחה רק דבר אחד: שמט הוא דוגמה קלאסית של „ה־אדם הלא־נכון במקום הלא־נכון", וכי אסור היה למנות אותו לתפקיד רגיש ומ־סובך זה, המחייב רמה שונה לגמרי של תיחכום והבנה.

אבל עד לאותו רגע לא נגרם עדיין שום נזק. השיחה היתה פר־טית. לקראת תום השיחה אף אמר מט לשכעה: „השיחה הזו רק מו־כיחה איזו מדינה דמוקרטית היא מדינת־ישראל." בצאתו, בירך אותו מט בחמימות.

פרק 2: כותרת בעמוד הראשון

מ ה שקרה מייד לאחר מכן, תוך דקות, ניתן רק לנחש.

שכעה עצמו יצא מן השיחה מרוצה. כשלבו טוב עליו. הוא לא הבין שקרה משהו מייוחד. היה נדמה לו שהצליח להס־ביר לקצין הישראלי דברים שהלה לא הבינם קודם לכן. הוא אף הודיע לאשתו של עציר חולה ומשותק, שאת גורלו הזי־כיר במהלך השיחה, כי האלוף הבטיח לטפל בעניין.

אך תוך שעה הופרע משלוותו. כתב קול ישראל בערבית התקשר עימו ושאל אם הוא הצדיק בשיחה עם האלוף מט את פעולת כביש־החוף.

מה קרה? אני מנחש שמהלך הדברים היה כך: כשיצא אל־שכעה, והאלוף מט היה עדיין נרגש, הציע אחד הנוכחים — אולי לונץ, אולי מישהו אחר — דברים כגון אלה:

„אנחנו רוצים לפרק את האיש הזה מזמן. הוא מפריע לנו בעניין אילון־מורה. זה הוא שאירגן את הבג"ץ של בעלי־הקרקעות. השיחה הזאת יכולה לתת לנו אמצעי מצויין כדי להיפטר ממנו."

על כל פנים, אחד הקצינים הדליף מייד גירסה מסולפת לקול ישראל בערבית. ה־כתב התקשר עם אל־שכעה. זה לא הבין מה מתרחש. הוא זכר את האווירה הידי־דותית ששררה בשיחה ומסר תגובה סת־מית, ברוח הדברים שאמר קודם לכן. הוא לא הוסיף כי הוא מגנה רצח נשים וילדים.

בסאם אל־שכעה בחיק מישפחתו ביום שיחרורו

הרצח בכביש־החוף. מה דעתך האישית?"

על כך השיב אל־שכעה: „אלה מכביש־החוף ביצעו את מעשיהם ביגלל הכיבוש והם רוצים את עצמאותם." היתה זאת התשובה שכל מנהיג פלסטיני היה נותן אותה, בסיגנון זה או אחר.

אילו היה אל־שכעה פוליטיקאי מישופשף, או אילו דיבר בשיחה פומבית, היה מן הסתם מוסיף שעם הכנתו למבצעי־פיגועים בתנאים של כיבוש, הוא מתנגד להריגתם של אזרחים חפים־מפשע.

אבל השיחה היתה פרטית, ואל־שכעה לא רצה אלא להסביר למט בכנות מה מרגישים הפלסטינים.

ההמשך הוא מוזר, והוא מחזק את ידי בעליהן של שתי ההערכות הסותרות כאחת.

מט לא הירפה מן העניין, וחזר על שאלתו ש ש פעמים, שוב ושוב. ואילו זאת היתה שגיאה מרחיקת־לכת.

אולם הנזק היה עדיין קטן. קול ישראל הזכיר את העניין רק בשידור ערבי. השי־דורים העיבריים לא ייחסו לעניין חשי־בות כלשהי, והעניין לא הוזכר במשך כל אותו יום — לא ברדיו ולא בטלוויזיה — בשפה העברית.

העניין יכול היה למות בשיבו זה, לולא דאג מישהו להחיותו.

למחרת הבוקר, ה־7 בנובמבר, הופיעה בעמוד הראשון של הארץ, בצורה מובל־טת ביותר, ידיעה תחת הכותרת הבאה, שהשתרעה על שלושה טורים: „ראש ער־ריית שכם, באסם שכעה: אני מזדהה באופן מחלט עם רצח נוסעי האוטובוס בכביש החוף".

ידיעה זו שימשה כנפץ, שפוצץ את הפצצה.

היא לא היתה חתומה בידי כתב הארץ לשטחים המוחזקים, יהודה ליטאני, אלא בידי סופרו הצבאי של העיתון, זאב שיף, שיש לו יחסים מצויינים עם שיל־טונות צה"ל והשירותים החשאיים.

כל מיהו בכותרת מר־עישה זו היתה שקר גמור.

השפעתה היתה הרת־אסון. יש לציין מתוך צער, כי הארץ לא מצא לנכון עד היום להתנצל על פירסום זדוני זה, או אף להסבירו. גם כאשר פירסם הארץ עצ־מו את התמליל של צה"ל, שהוכיח בעליל כי הידיעה הראשונה היתה שיקרית לח־לוטין, ואחרי שעוצמת הנזק כבר היתה ברורה לכל, התעלם הארץ מחלקו שלו בפרשה. שיף עצמו סיפר, במאמר אחר, כי נזדמן במיקרה לשיחה עם קצין (ש־אותו לא זיהה) שנקבעה זמן רב מראש, וכי שם ניתן לו החומר.

מוזר, מוזר.

פרק 3: שערוריה בכנסת

ה ייתי עד־ראיה להמשך הדברים. הם התרחשו במליאת־הכנסת.

כשאך נפתחה הישיבה, באותו יום, ה־7 בנובמבר, בשעה 11 לפני־הצהריים, ערכו שני הח"כים של הסיעה הפאשיסטית ה־חדשה, משה שמיר וגאולה כהן, את אחת הסערות המפוברקות שלהם, שהפכו לאח־רונה שיטה.

הם קפצו ממקומותיהם, צרחו וצווחו, ולא הניחו ליו"ר לנהל את הישיבה. ה־בשורה: אסור לכנסת לטפל בכל עניין אחר, זולת פרשת שכעה. היו"ר התייחס אליהם, כרגיל, בכפפות־משי, והשניים השביתו את דיוני הכנסת במשך שעה ארוכה.

הסעיף הראשון בסדר־היום היה הודעתו של מנחם בגין על השינויים בממשלה. ראשון המשתתפים בוויכוח היה שימעון פרס. גם הוא קרא לפני כן את הידיעה בהארץ.

בחופר־אחריות מונומנטלי, מבלי להבין שהוא משחק באש, הוא החליט לנצל גם פירסום זה כדי „לאגוף את הממשלה מימין". לכן תקף את הממשלה בחריפות רבה על אזלת־ידה בשטחים הכבושים. ההתכתבות הנוראה של אל־שכ־עה, כך רמז, היא סימן נוסף לאי־יכולתה של הממשלה לתפקד.

מאותו רגע נתגלגל כדור־השלג.

(המשך מעמוד 29)

שיתוף־הפעולה האוטומטי בין „הארץ", משה שמיר, גאולה כהן ושימעון פרס הוא שרחף את הלי־כוד לשרשרת מעשים מטופשים.

מנחם בגין, שנכח במליאה, ביקש מעזר וייצמן להגיב מייד. אחרי שסיים פרס את דבריו, עלה וייצמן על הדוכן. דבריו היו שקולים למדי. הוא הודיע שלא קיבל שום דיווח מידי האלוף מט, ושקרא על העניין רק בהארץ. הוא ציווה זה עתה על ה־אלוף מט לבוא אליו ולמסור לו דו״ח. אם אכן אמר אל־שכעה מה שייוחס לו, העניין הוא חמור ויוסקו מסקנות נמר־צות. אך בינתיים אין לפעול בחופזה.

באותו זמן פעלתי גם אני כדי להשיג גירסה מוסמכת של דברי אל־שכעה, מפי אל־שכעה עצמו. לא הצלחתי להשיגו ב־טלפון בשכם, והזמן דחק, כי התקרב תורי לנאום. התקשרתי עם מקור פלסטיני מהי־מן ביותר בגדה, וביקשתי להשיג גירסה מוסמכת כזאת. המקור הודיע לי שכבר יש בידו הגירסה של אל־שכעה. הוא קרא אותה בטלפון. ואני רשמתיה, בו במקום מילה במילה, תוך תירגומה לעברית. (ה־שבוע הודיע לי אותו מקור כי מייד אחרי אותה שיחה שלי עימו, וכדי להיות בטוח לגמרי, הוא התקשר שוב עם אל־שכעה וקרא באוזניו את הדברים שמסר לי. אל־שכעה אישר גירסה זו שוב).

בהגיע תורי לנאום, הודעתי שיש בידי גירסה של אל־שכעה. מייד החלה סערה מפוברקת שניה. כמה מאנשי הליכוד, יחד עם אנשי־התחייה ואחרים, התחילו לצ־רוח שאני סוכן אש״ף, שאני עומד לק־רוא הודעה של אש״ף, וכיוצא באלה דב־רי־הסתה פרימיטיביים, מן הסוג שהפך שיגרתי בכנסת התשיעית, שבה אין איש שומר על כבוד הכנסת ורמתה.

קראתי את ההודעה. אל־שכעה חזר בה וקבע כי הסביר לאלוף מט שאפשר לה־בין, וגם להצדיק, את פיגועי הפידאיון, כל עוד נמשך הכיבוש.

הגירסה היתה הרבה יותר סבירה מאשר ידיעת־הזדון שפורסמה באותו בוקר ב־הארץ. אולם גם בה חסרה הקביעה שאל־שכעה מגנה (או לפחות אינו מצדיק) הרי־גת נשים וילדים. ציינתי זאת מעל דוכן הכנסת, וגיניתי מחדל זה.

בדיעבד ברור לי שכאשר חיבר אל־שכעה את תמצית חדבריו שאמר לאלוף מט, לשם פירסום, הוא לא היה עדיין מודע למחוללי השדים שחבל. אני מאשים את עצמי עד שלא עשיתי מאמץ נמרץ יותר לבוא עימו במגע באותו בו־קר, ולהסביר לו את מחות הפרי־שה. אין לי ספק ששכעה היה מס־ביר לדעת־הקהל הישראלית שאי־נו מצדיק הריגת חפים־מפשע.

למרבה הצער הייתי רתוק לכנסת, ולא יכולתי לזוז.

פרק 4: כדור השלג

ב יתים התגלגל כדור־השלג, וה־ממשלה נגררה באוירת ההיסטריה שנוצרה. הוחלט — אינני בטוח על־ידי מי, אך סביר להניח כי ראש־הממשלה היה שותף לעניין — כי אל־שכעה יגורש מן הארץ, ובינתיים נכלא האיש בכלא רמלה.

המשך הדברים ידוע. אשתו של אל־שכעה, עיינאייה, הגישה עתירה לבג״ץ, כדי למנוע את ביצוע הגירוש, והשיגה צו־מניעה זמני. כל ראשי־העיריות וחברי ה־מועצות בגדה המערבית וברצועת־עזה התפטרו מתפקידיהם. עיתוני־העולם הפכו את העניין לסנסציה עולמית, וכולם — פה־אחד, באחדות־דיעות נדירה — גינו את ממשלת־ישראל. ניו־יורק טיימס, אחד העיתונים הפרו־ישראליים ביותר בעולם, פתח במילים: „ישראל הופכת את הצעת ה־אוטונומיה׳ לערבים הפלסטינים למע־שה־הונאה... היא מתגרה אף במנהיגים ה־מתונים בגדה המערבית, דוחפת אותם ל־עמדה עויינת וקושרת אותם לאש״ף. כי־צד מבקשים הישראלים לשאת־ולתת עם אנשים שמנוי וגמור עימם להשפילם — הרי זה כימעט מעבר לתחום ההבנה...״

הכותרת: „מעשה־חשטות בגדה המערבית".

לבסוף ניעורה גם מצריים, והזהירה את ממשלת־ישראל בשקט. ארצות־הברית עש־תה זאת בגלוי. עצרת האו״ם קיבלה כימ־עט פה־אחד החלטה לגנות את ישראל על פרשה זו.

בשלב זה כבר היה ברור, כי מערכת־הביטחון אינה מאושרת מן המצב. אך היא לא ידעה כיצד לרדת מן העץ, מבלי לאבד את יוקרתה בשטחים המוחזקים, ומבלי להחשף את עצמה להתקפה פרוי־עה מצד הפאשיסטים בממשלה ומחוצה לה.

למחרת מעצרו של אל־שכעה נסעתי ל־שכם ונפגשתי עם חברי מועצת־העירייה שהתפטרה. שאלתי אם הם מוכנים לפש־רה, שעל פיה יוחזר אל־שכעה לתפקידו כראש־העירייה, אחרי שיצהיר חד־משמ־עית שהוא מתנגד להריגת נשים וילדים. הדיעה הכללית היתה חיובית, ועוד באו־תו יום העברתי הצעה זו לשר־הביטחון. לאחר מכן נפגש וייצמן עם מישלחת של ראשי־עיריות מתונים, ואלה הציעו לו הצעה דומה.

היה נדמה כי מערכת־הביטחון נוטה לפיתרון זה, ובאותו יום סברתי כי העניין עומד להסתיים. אך קרה ההיפך.

וייצמן הביא את העניין לפני ועדת־השרים לענייני־ביטחון, ושם נדחתה ה־הצעה. מנחם בגין היה נגד. אריק שרון פסל אותה מכל וכל. וגם עזר וייצמן עצ־מו לא התייצב מאחריה. אני מניח שה־נסיבות הפוליטיות הפנימיות הניאו אותו מלעשות זאת, מה גם שפרשת אילון־מורה הסעירה את הרוחות.

בלית ברירה, נאלצה מערכת־הביטחון להמציא „קופת שרצים", כדבריה, התלו־ייה לה מאחורי אל־שכעה. חומר זה לא פורסם מעולם, ולא הובא לפני כל מוסד שהוא. אם הוא קיים ביכלל — ואני מפק־פק בכך — הרי היה בפירסומו מעשה חסר־אחריות מאין כמוהו, שהרי היה מג־לה שיטות־פעולה חשאיות של השרותים, ואולי גם מרגלים ומלשינים שלהם.

חוץ מזה ידעו תועמלני השילטון לספר כי אל־שכעה הוא יו״ר של ועדת־תיאום חשאית מטעם אש״ף בשטחים המוחזקים. בכך אין כל הפתעה — מכיוון שכל ראשי־העיריות הם אוהדים גלויים של אש״ף, סביר להניח, כי כולם מתואמים, איכשהו, במוסדות בלתי־רשמיים בחסות אש״ף.

בינתיים היה העניין תלוי ועו־מד לפני בית־המישפט הגבוה לצדק. רבים בצמרת ישראל — ואוזי גם שר־הביטחון עצמו — התפללו במתרי־ליבם שבית־המיש־פט יחזיק את הממשלה מן הצורך לכצע את הגירוש.

בעלי־התבונה כבר הבינו אילו תוצאות הרות־אסון עלולות להיות לגירוש, אם יבוצע.

ב־20 בנובמבר נימקתי בשם סיעת של״י מעל דוכן הכנסת הצעה להביע אי־אימון לממשלה, ביגלל פרשה זו. גם רק״ח הגי־שה הצעה דומה. שתי ההצעות נדחו. ה־מערך וש״י נמנעו.

בנאומי גוללתי בצורה עניינית את התי־פתחות הפרשה, שלב אחרי שלב. הבית

(המשך בעמוד 52)

אל״מ לונץ רוקד עם גוש־אמונים ופלי׳ציה לנגד בבית־המישפט

חיבוק הדב: מאיר וילנר וחופיק טובי מחבקים את בסאם אל־שכעה ביום שיחרורו

טלוויזיה צבעונית

סימנס

היהלום של הטלוויזיות

באותו המחיר יש לך יהלום של טלוויזיה

הטלוויזיה הצבעונית של "סימנס" לשואפים לטוב ביותר

צריכת חשמל נמוכה

חסכון, הוא גורם חשוב בהחלטתך לרכוש טלויזיה. כדאי שתרכוש את "סימנס" אשר בנויה לעבודה בהס-פק נמוך ובצריכת חשמל מינימלית ובכך הנך חוסך כסף והטלויזיה שלך מאריכה ימים.

איכות ללא פשרות

קווי הייצור במפעלי "סימנס" בגרמניה, הם הקפד-נים והמחמירים ביותר כל מעגל מודפס וכל טרנזיסטור נבדקים פעם אחר פעם להבטחת מערכת קליטה מושלמת וחסרת ליקויים.

חדות הצבע

מסך הטלויזיה בשיטת P.I.L. נותן לך תמונה צב-עונית חיה ממש כבטבע. גם בשידורי שחור לבן התמונה הרבה יותר חדה מאשר בטלויזיות אחרות.

שליטה מרחוק

שלט רחוק חדיש הפועל בשיטה האינפרה-אדומה. אינו משמיע צלילים חדים בשעת הפעלתו הצורמים את האוזן ופוגעים בבעלי חיים בבית.

בקרה אלקטרונית

ל"סימנס", בקרה לייצוב המתח ולמניעת הפרעות בקליטה וכן בורר-סורק תחנות אלקטרוני הנותן לך קליטה מירבית.

אחריות ושרות תדיראן

לא לכל טלויזיה יש "אבא" שכזה -"תדיראן" קונצרן האלקטרוניקה מן המתקדמים בעולם, הוא האחראי ל"סימנס" שלך, הוא אשר מעמיד את השרות המ-עולה שלו לרשותך בכל עת.

"סימנס" יהלום של טלויזיה

קניית "סימנס" היכה השקעה משתלמת. אתה מקבל מכשיר אמין ביותר שהפך לשם דבר בגרמניה וב-עולם כולו ומצטרף לחוג הלקוחות היודעים כי כדאי להתאמץ מעט יותר ולרכוש רק את הטוב ביותר. להשיג בחנויות החשמל המובחרות.

SIEMENS

שיווק אחריות ושרות
תדיראן

תוצרת גרמניה

פרסום

מדוע רק מץ צבע נותנת לך 5 שנות אחריות עליה?

מנורת מסך 30 AX

''מץ צבע'' היא הטלוויזיה היחידה עם מנורת מסך Super Bright in Line המשולבת בשיטת 30AX. אינך צריך להיות מומחה לאלקטרוניקה כדי להעריך את עליונותה. הצבע המקורי של ''מץ צבע'' מדבר בעד עצמו.

אחריות ללא תחרות

כל חלק וכל פריט של ''מץ צבע'' עוברים מבחני עמידות קפדניים בפיקוח מחשבים במשך 3 ימים: סידרת זעזועים, שינויי מתח חשמלי והפעלה רצופה של 24 שעות. רק אז אנו יכולים לעמוד מאחורי מקלט ''מץ צבע'' שאנו מציעים לך. אתה מקבל טלוויזיה מעולה המיוצרת בארץ בידע גרמני, דבר המבטיח לך אספקת חלקים לאורך זמן. קנה ''מץ צבע'' עד 30.11.79 ותקבל אחריות ל-5 שנים על מנורת המסך ו-3 שנים על שאר החלקים. אנו בטוחים שלא תצטרך למנוש אותה.

אתה קובע מתי וכמה

אנו מציעים לך ''מץ צבע'' עם מסך 26 אינטש במחירים מיוחדים לקניה במזומן:

ל''י בלי ''שלט רחק''

ל''י עם ''שלט רחק''

הטכנולוגיה המתקדמת של ''מץ צבע'' מאפשרת לך לשלוט בטלוויזיה ללא ''שלט רחק'' ולקנות אותו במועד מאוחר יותר ולהוסיף לנוחיותך. אנו נתאם את זמן אספקת ''מץ צבע'' לתקציבך: אם תוכל לשלם הכל במזומן – תהנה מ''מץ צבע'' כבר היום. אם תרצה, תשלם ב-3 תשלומים ותקבל ''מץ צבע'' בעוד 3 חודשים וכן הלאה. תוקף האחריות יהיה מיום אספקת הטלוויזיה. בנוסף יש לנו מבחר תכניות תשלומים שמהן תוכל לבחור את המתאימה לך. חלקן מפורט בטבלה המצורפת.

בוא עוד היום לסוכני ''מץ צבע'' המורשים או ל''בית מץ'', או שלח את התלוש המצורף – ותקבל פרטים נוספים.

קח לנסיון בביתך

לכבוד
מץ (ישראל) בע"מ
רחוב מדיעין 19, בני ברק

הנני מעונין בהדגמת טלוויזית מץ צבע בביתי למשך 3 ימים, 5 ימים, 10 ימים (מחק את המיותר).

שם.....

טל..... כתובת.....

.....

ארתון

Metz 80 AX

תקניה הטובה ביותר 1980

אמות בע"מ

הישגים שאפשר לראות.

אולם התצוגה – ''בית מץ'', רח' מודיעין 19, בני ברק.

● השרות חינם במעבדות ''מץ'' ברחבי הארץ. ההובלה ע"ח הלקוח. ● שרות בית תמורת תשלום. החלקים בחינם.

מס. סד.	תשלום מזומן	מספר תשלומים	תשלום חודשי עם ''שלט רחק''	תשלום חודשי בלי ''שלט רחק''	סה"כ מחיר עם ''שלט רחק''	סה"כ מחיר בלי ''שלט רחק''	מועד האספקה
1	7,500	12	4,500	4,075	61,500	56,400	בגמר התשלומים
2	11,500	9	5,100	4,545	57,400	52,405	"
3	11,500	12	3,750	3,325	56,500	51,400	"
4	12,500	9	4,750	4,195	55,250	50,255	"

מס. סד.	תשלום מזומן	מספר תשלומים	תשלום חודשי עם ''שלט רחק''	תשלום חודשי בלי ''שלט רחק''	סה"כ מחיר עם ''שלט רחק''	סה"כ מחיר בלי ''שלט רחק''	מועד האספקה
5	12,500	12	3,500	3,075	54,500	49,400	בגמר התשלומים
6	27,500	9	2,850	2,295	53,150	48,155	"
7	27,500	12	2,000	1,575	51,500	46,400	"
8	20,000	6	6,500	5,666	59,000	54,000	"

דבר

יהיו הרבה

אילוני־מורה

הצהרתו המפורסמת של ראש־הממשלה, מנחם בגין, זמן קצר אחרי עלותו לשילטון, כי „יהיו עוד הרבה אילוני־מורה", עומדת לפני התגשמות. אם אכן יסכימו מתנחלי אילון־מורה הנוכחית להתפנות לבסוף לאתר החדש בהר־כביר, הם יכנו גם את ישובם החדש בשם אילון־מורה.

באותו זמן עצמו יוקמו על השטחים, שנרכשו ליד הכפר־רוג'יב, התנחלויות־דמה חדשות, כצורת בתי־ספר־שדה או ישיבות, שישאו אף הם את השם אילון־מורה.

לויגר וואמן

ברשימת המפד"ל

יותר מבכל מיפלגה אחרת עוסקים כבר עתה במפד"ל במלוא המרץ בהרכבת רשימת מועמדי המיפלגה לבחירות הבאות. הצמד זבולון המר ואהרון אבו־חצירא מתכוון להתייצב בראש הרשימה, אולם מילבדם ומילבד נציגי שאר הסיעות במיפלגה מדברים על צירוף פנים חדשות.

המועמדים הכימעט־ודאיים הם: הרב משה לויגר, איש גוש־אמונים וקריית־ארבע, המיועד יחד עם הרב דרוקמן לחוות מישקל־נגד לאנשי גוש־אמונים בתנועת־התחייה; מנכ"ל מישרד־האוצר, עורך־הדין יעקב נאמן ואהרון מאיר, מנכ"ל „בנק המיזרחי המאוחד".

יציעו לפרק

את ההסתדרות

בוועידת מפ"ם, אשר תתכנס בתחילת החודש הבא, תוגלה הצעה מפתיעה: לפרק את הסתדרות העובדים ולהקימה מחדש על בסיס המיפלגות הציוניות־סוציאליסטיות בילבד. ההצעה תנומק בכך שפעילות הליכוד בתוך הסתדרות־העובדים הפכה את הוועד־הפועל לקירקס, ומנציחה את האלימות ביחסים בין העובדים.

מגישי ההצעה יטענו כי אם לא תימצא דרך לסיים את חרות מההסתדרות, עלול להיווצר מצב אבסורדי, שבו יחזור המערך לשילטון בממשלה, אבל יאבד את ההסתדרות לליכוד.

אין מיקלט

לשאה בישראל

אם יבקש השאה הגוסס של איראן לקבל מיקלט בישראל או לבוא לביקור במדינת־ישראל, תיאלץ הממשלה לאסור את כניסתו לארץ. למסקנה זו הגיעה צמרת מישרד־החוץ, שניפתה לחבין תגובה ישראלית במיקרה שהשאה יבקש לבוא לישראל.

המסקנה שעל ישראל יהיה לדחות את בקשת השאה נובעת מן העובדה שישראל, למרות שאין לה קשרים דיפלומטיים עם איראן, פגיעה יותר מכל מדינה אחרת בעיום למחישה איראנית. האיראנים יוכלו לתבוע משרא"ל את הסגרתו של השאה לידיהם, תוך תפיסת אזרחי ישראל כבני־ערובה, ואיום מהוצאתם להורג אם לא יוסגר השאה לידיהם.

יריב מגשש

לעבר העבודה

ראש אמ"ן לשעבר, האלוף־במילואים אהרון יריב, שהוא כיום ראש המכון ללימודים אסטרטגיים באוניברסיטת תל־אביב, מגשש את דרכו חזרה למיפלגת־העבודה. יריב נשמר בשעתו כ„נשק הסודי" של ד"ש, והודיע על הצטרפותו לתנועה כימעט ערב הבחירות. עתה נראה שהוא יחזור לפעילות במיסגרת מיפלגת־העבודה דרך חוג „אתגר" של קציני־צה"ל־לשעבר, שחידש לפני שבועיים את פעילותו, והעומד לארגן שורה של כנסים איזוריים.

גם קציני מילואים בכירים אחרים, שפרשו בשעתו מהעבודה, ושהצטרפו לד"ש, יחזרו לפעילות במיסגרת חוג זה.

נבו הבים

את בר־לב

ראש עיריית הרצליה, אלוף־המישנה במילואים יוסף נבו, הבים בשבוע שעבר את מזכ"ל מיפלגת־העבודה, רב־אלוף במילואים חיים בר־לב, בהתמודדות שנערכה ביניהם על הוועדה המוניציפלית של מיפלגת העבודה.

בר־לב ביקש להשתלט על הוועדה ולהכפיפה לו. לצורך זה ניסח אף תקנון חדש. אולם נבו, הלוטש עין על הזירה המדינית, והרואה את עצמו כמועמד לתפקיד שר־הפנים בממשלה הבאה שיקים המערך, אירגן נגד בר־לב מרד של כל ראשי הערים והמועצות המקומיות של מיפלגת־העבודה.

אלה סירבו לקבל את התקנון של בר־לב, ומנעו מצב שבו הם יהיו מיעוט מבוטל בוועדה המוניציפלית, שתקבע את מדיניות המערך לגבי השילטון המקומי. באותה הזדמנות נמתחה ביקורת קשה על שלמה הילל, יו"ר ועדת־הפנים של הכנסת, על שאינו מייצג כראוי את האינטרסים המוניציפליים של מיפלגת־העבודה.

אישיות חשובה

נרדמה בישיבה

אישיות רמת־מעלה עוררה לאחרונה תדהמה בקרב הכפופים לה, כאשר שקעה בשינה עמוקה, בעיצומו של דיון תקציבי חשוב של המוסד שבראשו היא עומדת. מכיוון שתוצ־אות אותו דיון היו קשורות בהחלטו־תיה של אותה אישיות, היה צורך להפסיק את הדיון.

מקורביה של אותה אישיות הסבירו כי התרדמה המפתיעה, שאינה אופיי־נית לאותה אישיות, היא תוצאה של עייפות מצטברת.

ראש אכ"א

נפגש עם עריקים

האלוף משה נתיב, ראש אגף־כוח־האדם במטכ"ל, נפגש לאחרונה בשכונת־התיקווה עם קבוצה גדולה של עריקים מצה"ל. הפגישה נערכה אחרי שהובטח לעריקים כי לא ייעקטו נגדם כל צעדים כתוצאה מפגישה זו, שנועדה לאפשר לאלוף לעמוד על הסיבות הסוציאליות הגורמות לעריקות.

כתוצאה מפגישה זו הובטח לעריקים שכך אחד מהם, שיבקש לחזור לשורות, יקבל טיפול אישי, ומצבו הסוציאלי ייילקח בחשבון. 11 עריקים מימשו התחייבות זו והתייצבו בפני השלישי הראשי.

שמירה צמודה

על עד־הראייה

מחקר־חשיתונים באפקה, יצחק ונטו־רה, שעל פי עדותו ציירה המישטרה קלסתרון של אדם זה, שהוא חשוד פוטנציאלי בהנחת מיטען חומר־הנפץ במכוניתו של אישי־העסקים דיזי שוקמן, נמצא תחת שמירה מישטר־תית לכאורה.

המישטרה חוששת שמא בעיקבות חסירמומים, שגילו כי דמותו היה עד־ראייה היחידי היכול לזהות את החשוד האפשרי, ינסו רוצחיו של שוקמן להתנקש גם בחייו. שומרים חמושים מופקדים על ביטחונו האישי של עד־מדינה, ומלווים אותו גם בשעה שהוא מחקר עיתונים.

סגן הרמטכ"ל

יחזור ללמוד

סגן הרמטכ"ל, האלוף יקותיאל („קותי") אדם, שנקרא להפסיק את השתלמותו בחו"ל כדי לקבל על עצמו את תפקיד ראש־אג"ם, יחזור וימשיך את לימודיו, כאשר יסיים את תפקידו.

שילון חוזר

לשדר ברדיו

רק לפני שבועיים, חודשים אחדי שנכנס לתפקידו, שוחח מנהל־הרדיו גידעון לב־ארי עם כתב־הטלוויזיה בניו־יורק, דן שילון, כדי לתאם את עבודתו של שילון עבור הרדיו. בעיקבות שיחה טלפונית זו הוסדרו חילוקי־הדיעות, ושילון חזר לשדר כתבות־חדשות באופן סדיר ברדיו.

לאותם שהאשימו אותו (העולם הזה 2205) על שלא שידר כתבה על ניסיון־ההתנקשות בסד קנדי, השיב שילון שסיקור פעילותו של קנדי שייך לכתבי הרדיו והטלוויזיה בוושינגטון, ואינו נכלל בתחום כיסויו.

עצומה ברדיו

נגד האירוויזיון

כל אנשי מחלקת־התוכניות ברדיו חתמו על מיכתב שהופנה אל מנכ"ל רשות־השידור, יוסף לפיד, שבו הם תובעים לבטל את השתתפותה של ישראל בתוכנית האירוויזיון לשנת 1980.

אנשי מחלקת־התוכניות טוענים כי אף שהתוכנית לא תועבר בשידור ישיר, הרי שעצם השתתפות בתחרות, שתיערך בערב יום־הזיכרון, היא ביזיון לרשות־השידור.

אולמרט חוזר

בתשובה בישיבה

נראה כי מסכת השקרים והעלילות של ח"כ אהוד אולמרט החלה להעיק גם על מצפונו, שכן לאחרונה הוא התחיל לבקר בישיבת „אור שמח" בירושלים, שם לומדים חוזרים־בתשו־בה. הוא משתתף שם בשיעורי דת ומיצוות.

אולמרט טוען שהוא מבקר בישיבה כמיסגרת מאמציו לשיפור התדמית הציבורית שלו. לצורך זה גם החליף לאחרונה את המיסגרת של משקפיו.

אלי חבור

משקיף

האם קרא בגין את המיסמך?

עתה כבר ברור לגמרי כי חברי גוש־אמונים לא חזרו בהם אף ממילה אחת שאותה כתבו במיסמך שהגישו לראש־הממשלה בעניין אילון־מורה. במיסמך צויין בבירור כי גוש־אמונים יסכים לפנות את אילון־מורה רק אם ישונה המעמד החוקי של השטחים בגדה המערבית.

מקורבי ראש־הממשלה טוענים כי בגין עצמו לא קרא את המיסמך, אלא שאחד מעוזריו תימצת באוזניו את תוכנו והיטעה אותו לחשוב שגוש־אמונים מוכן לפנות את אילון־מורה ללא כל תנאי משמעתי.

לוי פעל להדחת בגין

למרות המיכתב ששיגר השבוע שר־הבינוי, דויד לוי, לראש־הממשלה, ובו הכחיש כל פעילות שלו להדחת בגין, יודעים ראשי־חרות לספר כי לוי עמד בראש המסע שהתנהל בשבועיים האחרונים להחלפת בגין בעזר וייצמן.

לוי שיגר את המיכתב רק אחרי שהתברר לו כי וייצמן אינו מוכן לערוך את ה„פוטש" נגד בגין.

80 איש בשגרירות בקאהיר

מנכ"ל משרד־ראש־הממשלה, הד"ר אליהו בן־אלישר, המיועד להיות השגריר הראשון של ישראל בקאהיר, כבר השלים את מצבת התקנים של השגרירות החדשה. בשגרירות יהיו בשלב הראשון 80 עובדים, כולם ישראלים.

המצרים המציאו כבר לבן־אלישר שם. הם מכנים אותו: „הרצל מבלסטיק."

התללו בצעיר האוהב

הדתיים, שהיכו את צמד־האוהבים במכונית בשכונת־סנהדריה בירושלים לפני שבועות אחדים, לא הסתפקו במכות, אלא התעללו בו התעללות חמורה.

עדיין לא ברור אם אפשר יהיה להכריע את כל החבלות.

בוטל טכס הענקת פרס כץ

נשיא־המדינה, יצחק נבון, החליט שלא לערוך במישכן־הנשיא את הטכס להענקת המילגות מקרן מרכוס כץ.

המילגות היו ניתנות מדי שנה במישכן־נשיאי־ישראל לאנשים שחידשו חידושים טכנולוגיים ברוח הדת. בראש הקרן עומדים הרב הראשי שלמה גורן וחברי־הכנסת זרח ורהפטיג ויהודה בן־מאיר.

הנשיא החליט על ביטול האירוע, אחרי שהתפרסמו בעיתונים ידיעות על מממן־הפרס מרכוס כץ, סוחר־נשק ממכסיקו, אשר הסתבך בעיסקות שונות בישראל. כץ מקורב לחוגי צעירי המפד"ל, ומימן בעבר רבות מפעולותיהם.

חברי ועדת־הפרס, בראשותו של הרב גורן, ניסו להפעיל לחצים על הנשיא כדי לשנות את החלטתו, אך ללא הועיל.

יושב־ראש הכנסת, יצחק שמיר, נתן את הסכמתו ליעריכת טכס חלוקת הפרס במישכן הכנסת.

שובל מ"מ שר־החוץ?

ראש־הממשלה, מנחם בגין, נוטה שלא למנות שר־חוץ, ולהמשיך ולהחזיק בתיק.

כוונת ראש־הממשלה למנות את ח"כ לעם, זכמן שובל, כסגן־שר במישרד ראש־הממשלה, שיהיה מופקד על ענייני מישרד־החוץ.

פלד יגורש מהסוכנות

ראש־עיריית רמת־גן, הד"ר ישראל פלד, שהוא גם חבר הנהלת הסוכנות היהודית,

הפלת הממשלה חציל את פלאטו

יתכן כי ח"כ שמואל פלאטו־שרון יצביע נגד הממשלה בעניין חוקי ההפקות, למרות שבהצבעה הראשונה הצביע עם הממשלה. פלאטו מנמק זאת בכך שהצבעתו הראשונה היתה מצפונית, ואילו ההצבעה החוזרת הוכרזה ע"ידי ראש־הממשלה כהצבעת־אמון בממשלה, זה הוא מתנגד. האמת היא אחרת. פלאטו יודע כי אם תיפול הממשלה ויתקיימו בחירות חדשות, גדול הסיכוי שהמישפט ח' פיליפ המתנהל נגדו ייפסק. אם פלאטו ייכחר לכנסת הבאה, תצטרך הכנסת לדון שוב בהסרת חסינותו, והמישפט יצטרך להתחיל מהתחלה — אם אכן תחליט אז הכנסת להסיר את החסינות.

יגורש, ככל הנראה, מהנהלת הסוכנות, על־פי הצעתו של יושב־ראש ההנהלה, אריה דוכצ'ין.

בישיבה של הנהלת המיפלגה הליברלית, שתיערך בשבוע הבא, תתקבל ככל הנראה הצעת־גינוי לפלד וליושב־ראש המיפלגה, שימחה ארליך, על התבטאויותיהם נגד בגין.

צבעים בלי ידין

נכונותה של הטלוויזיה, לאחרונה, לשדר מיספר גובר וחיוך של תוכניות זרות בצבעים, היא אות לאובדן השפעתו של יגאל ידין במערכת־השילטון.

היה זה ידין שהתנגד נמרצות לשידורי־צבע, מתוך הנמקה סוציאלית, וזבולון המר נאלץ לתמוך בו. עתה, אחרי שמעמדם של ידין ומיפלגתו ירדו פלאים, מעזה הטלוויזיה להתעלם מרצונו בשקט, אך בהתמדה.

לגאון אין אחוזים בופט

ניסים גאון מחה באוזני ראש־הממשלה על הודעת שר־האנרגיה, יצחק מודעי, כאילו הוא אחד המתווכים בעיסקות־הנפט בין ישראל למצריים, יחד עם גיסו, ויקטור תמן, ושאול אייזנברג.

לדברי גאון, אין זו כל קשר לעיסקה. הוא דרש שבגין יכפה על מודעי להתנצל על הודעתו, אך מודעי עומד על שלו שיש לגאון ככל זאת קשר לעיסקה.

יערכו בחירות במפד"ל

הסיעה הגדולה במפד"ל, סיעת למיפנה, עומדת לדרוש בחירות תוך שבועות אחדים לוועידת מיפלגה זו, שיכחדו במוסדות.

הדרישה באה על רקע הקואליציה בין השר אהרון משה חובב דובר הנשיא

לנשיא־המדינה יש עתה שני מועמדים לתפקיד ראש־לישכה ודובר. המועמד המועדף הוא מי שהיה מנהל וקריין „קול ישראל", משה חובב, ואילו המועמד השני הוא עורך־הדין דני רקנטי.

אבו־חצירא ודויד גלאס לבין צעירי המפד"ל. קואליציה זו הנחילה לצעירים רוב מוחלט בכל עמדות־המפתח של המיפלגה, ולדעת למיפנה, שבראשה עומד השר יוסף בורג, הבחירות יביאו לדעתם לחיסול הרוב המלאכותי ולהכרה בכוחה האמיתי של סיעת למיפנה, שלה יש רוב.

תיחקר העברת כספים לישיבה

ועדת־הכספים של הכנסת סירבה לאשר השבוע הקצבה מיוחדת של 16 מיליוני לירות לישיבות חב"ד, ו־18 מיליוני לירות לישיבת איתרי.

למרות שוועדת־הכספים לא אישרה את הצעת מישרד־הדתות, התברר לחבריה הנדהמים כי מישרד־הדתות כבר העביר את הסכום לרב חיים אוליפנט, ראש ישיבת „איתרי". עתה דורשים חברים של ועדת־הכספים לבדוק מי אישר את העברת 18 מיליוני הלירות לאוליפנט, עוד לפני שההצעה הועלתה כלל בפני הוועדה.

בגין לא בשידור חי

ראש־הממשלה מנחם בגין עומד לפנות בשידור לאומה. לאנשי־הטלוויזיה, שתודרכו ע"ידי יועציו, הובהר כי בגין לא יסכים לשידור חי, אלא להקלטה באולפן.

צנזורה ב„פי האתון"

עיתון־הסטודנטים הירושלמי פי האתון יצא לאור השבוע עם כמה עמודים ריקים. שני כתבים של העיתון הוציאו ממנו את כתבותיהם ברגע האחרון, מתוך מחאה על הצנזורה שאותה הטיל יושב־ראש הסתדרות־הסטודנטים, צחי הנגבי, בנה של ח"כ גאולה כהן.

הפרשה התעוררה כאשר הנגבי ציווה על חברתו־לשעבר, טלי בשן, עורכת „פי האתון", להוציא מהגיליון כתבה שתיארה את חלקו בהתפרעויות חימין בשבוע שעבר באוניברסיטה. בכתבה הואשם הנגבי ככך שהביא כיריונים מזויינים בשרשרות וסכינים מחוץ לאוניברסיטה, כדי להכות בערבים ובאנשי־שמאל.

בשן, בתם של העיתונאים רפאל בשן ורות בונדי, עומדת להתפטר מתפקידה כעורכת־העיתון.

אמא.
פה יש לא יפה חשבון!

לבית פה שטראוס מכיל 120 מ"ל
לבית שמנת תנובה מכיל 170 מ"ל
החשבון הנכון: 170 מ"ל של פה 8.78 ש"ח
170 מ"ל של שמנת 8.45 ש"ח
השמנת עולה מפה!

תנובה

מודעה זו שווה לך *10,000 ל"י וטלויזיה "12 חדשה

שחור לבן תמורת הטלויזיה הישנה שלך.

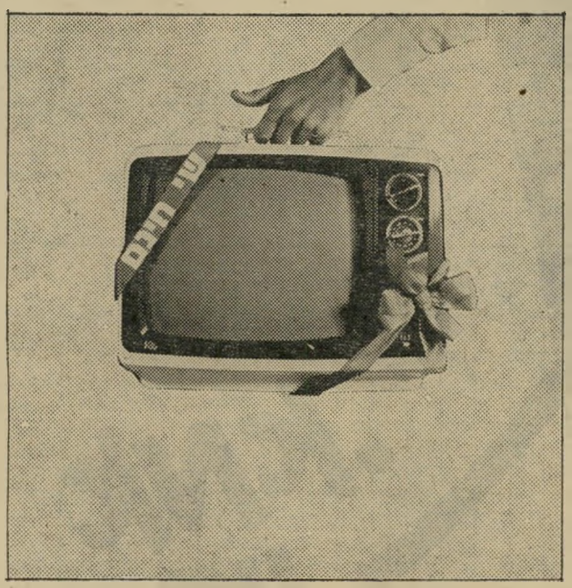

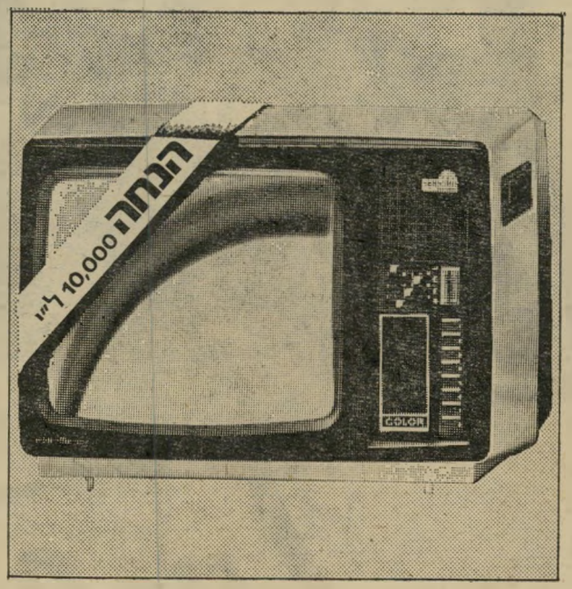

אם תקנה טלויזיה צבעונית NORDMENDE פאר תוצרת גרמניה במבצע חנוכה של אמקור

לתקופה מוגבלת

טלויזיה צבעונית NORDMENDE - הצבע הנכון.

אמקור

מפיצים אמפא וסוחרים מורשים

* הנחה של 10,000 ל"י לטלויזיה "27
הנחה של 8,000 ל"י לטלויזיה "22
למעט הסדרים מיוחדים ופטורי מס.

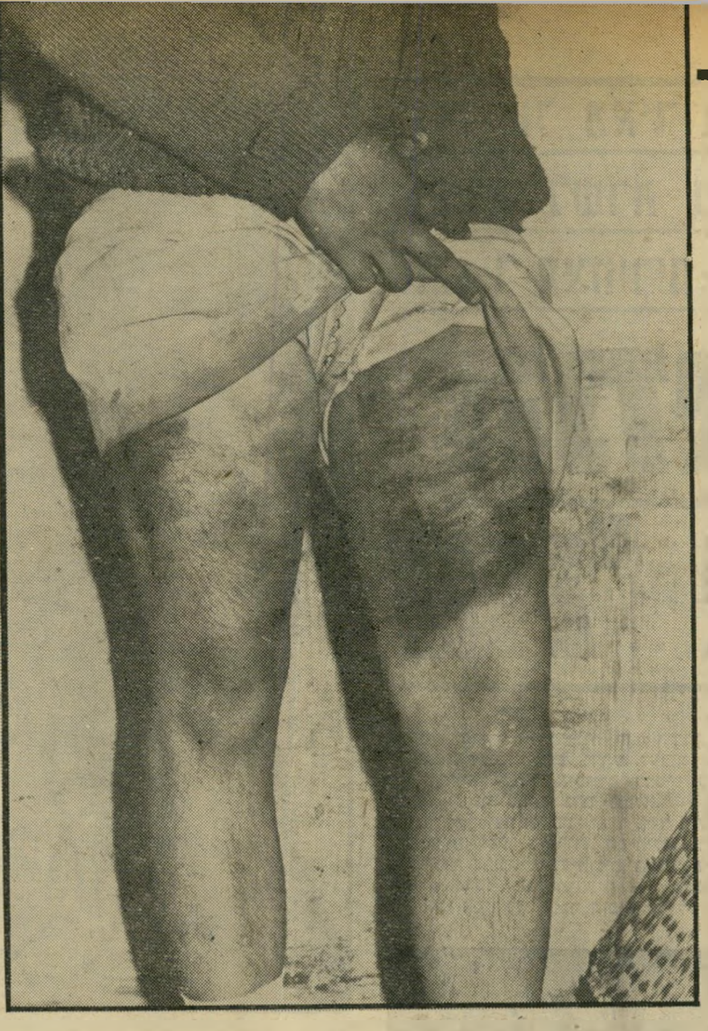

האם הם מבין נערות?

כך נראו ירכיה של אינתיצאר (15) שלושה ימים אחרי החקירה בבניין המימשל

ידיעות על שימוש באמצעים דומים גם נגד בני גילאים צעירים יותר.

פרשת בסאם אל־שבעה התסיסה בשבועות האחרונים את הרוחות בגדה. במשך 25 ימי שהותו של ראש־עיריית שכם בכלא לא פסקו שביתות המחאה, ההפגנות והמהומות. אלה התחדשו מדי יום ביומו, כל פעם במקום אחר. תלמידי בתי־הספר בגדה נטלו חלק פעיל במאורעות, ולא אחת גם היוו גורם מתסיס ומדרבן.

אנשי המימשל הצבאי פעלו לשיכוך המהומות ביד קשה. רק הדים קלושים מן המתרחש הגיעו אל הציבור הישראלי, באמצעות העיתונות ושאר כלי־התיקשורת. אלה היו עסוקים בעיקר בסיקור ההליכים המישפטיים והמדיניים סביב פרשות אל־שבעה ואילון־מורה, שעמדו במרכז אירועי החודש שעבר. מעט הדיווחים שפורסמו על המהומות והדיכוי, התבססו רובם ככולם על גירסת המימשל הצבאי.

תמונה שונה לחלוטין עולה מעדויותיהם של בני־הגדה עצמם. בשבוע שעבר נפגש העולם הזה עם כמה נערות שהוכו, לדברייהן, כולן מתגוררות במחנה־הפליטים ג'לזון ולומדות בבית־הספר לבנות בכפר ביתין. בזמן גביית העדויות טענו הנערות כי חברותיהן עדיין מוכות, ממש באותה השעה, בידי אנשי המימשל הצבאי.

מוכן שזוהי הגירסה של צד אחד.

עם המקל — על הרגליים

מ חנה הפליטים ג'לזון שוכן ליד רמאללה, על הכביש לשכם. תושביו הם פליטים מלוד, מרמלה ומחיפה, החיים בצפיפות ובעוני משווע. חלק מהילדים אינו מבקר כלל בבית־ספר.

נחקרת מרים סעיד מוחמד
מכות במקל

בקרב הילדות חמור המצב עוד יותר. אך יש גם הורים שדאגו לשלוח את בנותיהם ללמוד. הן לומדות ברובן בבית־הספר לבנות בכפר הערבי ביתין, המרוחק כשמונה קילומטרים מן המחנה.

ביום הרביעי לפני שבועיים הושבתו הלימודים במרבית בתי־הספר בגדה, על רקע מעצרו של בסאם אל־שכעה. גם בית־הספר בביתין הושבת. חלק מתלמידותיו השתתף, כנראה, באותו היום בהפגנת־מחאה, שבמהלכה הובערו צמיגים ונזרקו אבנים.

למחרת היום נפתחו מחדש שערי בית־הספר ללימודים.

בשעה שמונה בבוקר הגיעה לבית־הספר אינתיצאר חוסני שייח'־קאסם, תלמידת כיתה ז' (אינתיצאר בעברית: ניצחון). חברותיה סיפרו לה, כי אנשי המימשל היו בבית־הספר, וחילקו לכמה מהתלמידות הזמנות לבוא מייד לחקירה בבניין מיפקדת המושל הצבאי של רמאללה. „בשבילך לא היתה הזמנה," אמרו לה, „אבל הם אמרו שגם את תבואי. אנחנו נוסעות עכשיו למושל, וכדאי גם לך לבוא איתנו. הם אמרו שמי שלא תבוא, יבואו חיילים לקחת אותה מהבית ויעשו צרות לה ולכל המישפחה."

על מה שקרה אחר־כך סיפרה אינתיצאר בת ה־15:

נסענו, אני ועוד שלוש חברות שלי, באוטובוס לבניין המושל ברמאללה. הגענו בשעה תשע בערך. השומר בשער רשם את השמות שלנו ואמר לנו לחכות בחצר. ישבנו בסככה ליד השער וחיכינו. היינו שתי תלמידות הגרות בג'לזון, ושתיים הגרות בביתין.

חיכינו בקור כמה שעות, מבלי שמישהו ידבר איתנו. לא נתנו לנו שום דבר לאכול ולשתות, ולא הרשו לנו לזוז מהמקום. בשעה שלוש וחצי קראו לשתי הנערות הגרות בביתין, אחת אחרי השניה. הן נכנסו לבניין ויצאו, כל אחת אחרי כמה דקות.

אני הייתי השלישית בתור. קראו לי פנימה והכניסו אותי לחדר של קצין, שלבש מדים. בצד היתה דלת פתוחה, וחדר עם מזכירות. אני עמדתי לפני השולחן שלו והוא התחיל לשאול אותי שאלות. זאת היתה הפעם הראשונה שהייתי בבניין של המושל, ולא ידעתי בכלל בשביל מה קראו לי.

הקצין שאל אותי איפה הייתי אתמול, ומה עשיתי. הוא רצה לדעת אם חברות הלומדות איתי השתתפו בהפגנה ושרפו צמיגים. אמרתי לו שלא הייתי בהפגנה, ואני לא יודעת מי השתתף ומי לא. הוא קרא לאחת מהמזכירות מהחדר השני. הם אמרו לי להוריד את המעיל והמזכירה לקחה מקל מעץ והרביצה לי איתו ב־רגליים.

היא הרביצה בכוח ואני צעקתי. הקצין אמר לי שגם אני השתתפתי בהפגנה. התחננתי שיעזבו אותי ונשבעתי שבכלל לא השתתפתי. אז היא אמר לי: „את משקרת, אתם עושים הפגנות כל הזמן." והמזכירה כל הזמן המשיכה לתת לי מכות עם המקל על הרגליים. היו לי כאבים חזקים ובכיתי. ביקשתי שיעזבו אותי. אבל

תלמידות בנות 14 ממחנה פליטים מתארות כיצד הוכו, לדבריהן, בעת החקירה במימשל

הם לא הפסיקו. הוא כל הזמן שאל שאלות והיא, אחרי כל שאלה, הרביצה לי.

ככה זה נמשך הרבה זמן. בגלל המכות, אני לא זוכרת כמה. אולי יותר משעה, אולי שעתיים. אחרי שזה נגמר הם נתנו לי עוד לחכות בחוץ עד שבע בערב, ואחרי זה אמרו לי ללכת הביתה ולחזור ביום הראשון, בשעה שמונה בבוקר.

אני לא יודעת את השמות המלאים שלהם, אבל ממה שהם דיברו ביניהם הבנתי שלקצין קוראים אהרון ולמזכירה קוראים ז'קלין. אהרון הוא שמן עם שפם. הוא שחרחר, והגובה שלו בינוני. הוא בן 35 בערך. ז'קלין היא נמוכה כמוני, ויש לה שיער שחור מתולתל. היא רזה ולבושה סוודר ומיכנסיים אזרחיים. העור שלה בהיר והגיל בערך 22. אם אני אראה אותם שוב אוכל לזהות אותם.

„אללה יעניש אותם..."

ב דרך הביתה לג'לזון בקושי יכולתי ללכת. כשהגעתי הורדתי את המיכנסיים וראינו, אמא שלי ואני, שכל הרגליים שלי כחולות. בלילה לא יכולתי לישון מרוב כאבים.

ביום הראשון בבוקר חזרתי לשם עוד פעם. לא רציתי ללכת, אבל הם הזהירו אותי שאם לא אבוא יבואו אלי הביתה ויקחו גם את ההורים שלי. אבא שלי אמר לי שיותר טוב שאני אלך, ואללה ישמור עלי.

ביום הראשון הם הרביצו לי מכות עוד יותר חזקות מאשר ביום החמישי. הרגליים שלי היו כבר כחולות, וזה כאב עוד יותר. כל הזמן שאלו אותי את אותן השאלות,

נחקרת וופיקה חסן עבדאללה
סטירות בפנים

ואני אמרתי שאני לא יודעת כלום. הם הרביצו לי עוד ועוד. נתנו לי גם סטירות בפנים ואמרו, שחברות שלי סיפרו שאני מארגנת את ההפגנות. בכיתי ונשבעתי שזה לא נכון, אבל הם לא האמינו לי. בסוף לא יכולתי יותר. אמרתי להם שיהרגו אותי, כדי שלא אצטרך לסבול יותר את הכאבים.

הם החזיקו אותי שוב עד שבע בערב, ואמרו לי לבוא מחר בבוקר, עם אבא שלי. אמרו לי שאם אבא שלי לא יבוא,

(המשך בעמוד 40)

„קצין במרים חקר אותי, ובחורה הרביצה לי במקל," טענה נערה בת 14 ממחנה הפליטים ג'לזון. „הקצין רצה לדעת אם השתתפתי בהפגנה ואם שרפתי צמיגים. הבחורה הרביצה לי כל הזמן וצעקה: „תעני לו! תעני לו!"

עדויות על השיטות הנקוטות בידי חוקרי המימשל הצבאי כבר פורסמו בעבר, אחרי המאורעות באוניברסיטת בירזית (העולם הזה 2179). היו אלה, בעיקר, עדויות על שימוש באלימות נגד סטודנטים ותושבים אחרים בגדה*. לאחרונה הגיעו

* בשבוע שעבר הכחיש סגן־שר־הביטחון, מרדכי ציפורי, עדויות אלה בתשובה לשאילתה של ח"כ אורי אבנרי.

נכדו של מאיר וייסגאל נכלא מפני שסירב לשרת בשטחים המוחזקים - וחבריו מצהירים: „נלך בעיקבותיו!"

המצפון של אמיר

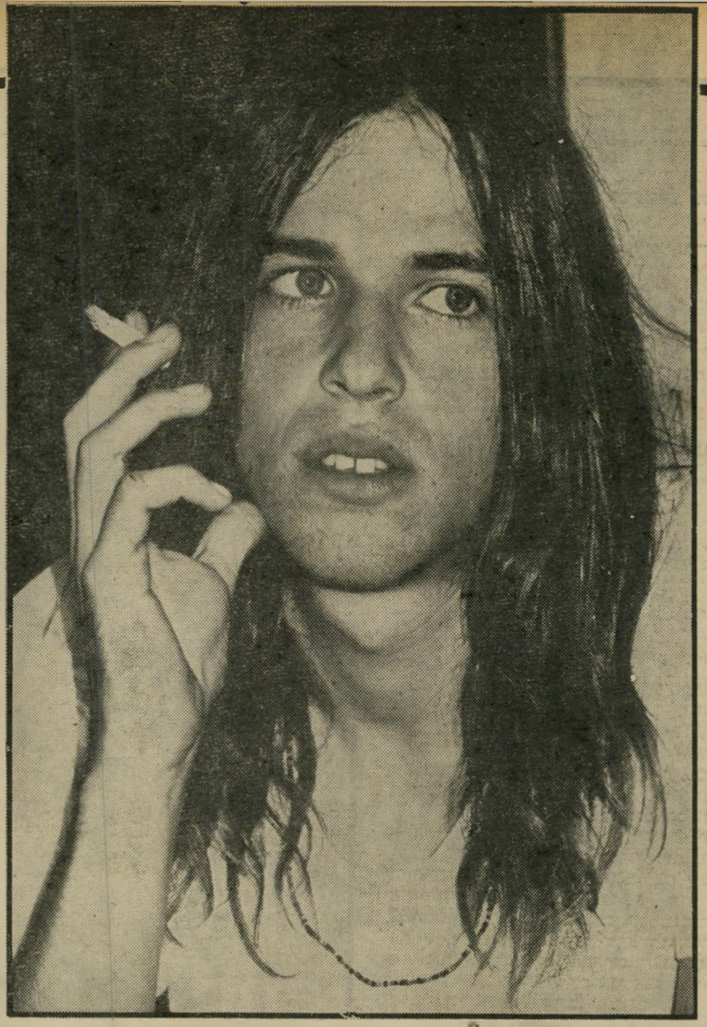

„אני מסרב לעלות!" הכריז החייל דני אמיר, כאשר נצטווה לעלות על המשאית שיצאה לבסיס הטירונים בבית־אל, ליד רמאללה. „אינני מוכן לעבור את גבולות הקו הירוק!" מפקדיו הזהירו אותו, וכאשר התמיד בסירובו — נלקח למישפט ונידון ל־35 ימי־מחבוש.

לאירוע זה קדם מיכתב שנשלח ב־25 ביולי 1979 אל שר־הביטחון. נאמר בו:

„מר עזר וייצמן הנכבד, שלום וברכה. אנו, 27 תלמידי תיכון, מסיימי כיתות י"א וי"ב, מתכבדים להודיע לך, כי חתמנו על הודעה משותפת, שבה נאמר:

„,מתוך התנגדותנו לכיבוש ולדיכוי העם הפלסטיני באשר הוא שם — אנו, החתומים מטה, בהיקראנו לשרות צבאי, נסרב לשרת בשטחים הכבושים. אנו בטוחים, כי בסירובנו זה אנו תורמים לשלום בין העם היהודי בישראל לעם הערבי הפלסטיני.'

„,אנו חושבים, כי הכיבוש משמעותו שילטון על עם אחר ושלילת זכויותיו; נוכחות צה"ל בשטחים הכבושים משמעותה דיכוי מתמיד, כריית תהום־איבה בין ישראלים לפלסטינים — בין נוער ישראלי לנוער פלסטיני, וחיסול סיכויי השלום בין שני העמים; שרותנו בשטחים שנכבשו ב־יוני 1967 משמעותו השתתפות פעילה ב־ביצוע מדיניות מכוונת של דיכוי, נתינת יד למדיניות המובילה אותנו למילחמה נוספת, השלמה עם הכיבוש.

„,לא נשלים עם הכיבוש, ההופך אותנו למדכאים ואת הפלסטינים למדוכאים. הסרות מעבר לגבולות הקו הירוק נוגד את החלטנו לא לשרת בשטחים הכבושים.

„,מפאת חשיבותו הציבורית של העניין החלטנו לתת פומבי למיכתבנו.'

„בשם החתומים: גדי אלגזי ואורון אדר."

היה זה מעין שטר־התחייבות. ארבעה חודשים מאוחר יותר הגיע מועד פירעונו. דני אמיר, בן ה־18, היה הראשון מבין חברי הקבוצה שהתגייס. בהגיעו ל־בסיס הקליטה והמיון, ב־29 בנובמבר, הודיע לממונים עליו במקום, כי כחייל אינו מתכוון לעבור את גבולות הקו הירוק.

כעבור שלושה ימים נדרש לעבור את הקו הירוק, לצורך אימונים בבסיס טירונים. כאשר סירב, נדון ונכלא.

חבריו לקבוצה של דני יצאו מייד בפעולות־מחאה, למען שיחרורו. הם חילקו כרוזים, יצאו בהודעות לעיתונות ונשאו שלטים שאמרו: „אנו תובעים — ישוחרר מייד דני אמיר!!! תוכר הזכות לא לשרת בשטחים הכבושים!!!" היו גם גילויי תמיכה בציבור, שהתבטאו בפירסום מודעות־הזדהות בעיתונים ומיכתבים למערכות. המלחין־המנצח ליאונרד ברנשטיין שלח, אחרי מאסרו של דני, מיברק־תמיכה והזדהות.

„אנחנו כולנו עם דני!" אמר גיא פילבסקי, בן־אחיו של ח"כ מאיר פעיל, העומד להתגייס ב־4 בפברואר בשנה הבאה. „נעשה כל מה שביכולתנו לשיחרורו, אך הדבר תלוי בהלך־הרוח בציבור. אם תהיה היענות בציבור לקריאתנו להצטרף למאבק למענו, עשוי הדבר להשפיע על שילטונות־הצבא לשחררו מהכלא."

אורון אדר וגדי אלגזי עומדים להתגייס שניהם באותו יום, יחד עם גיא. „דני היה הראשון," אמרו. „אנחנו נלך כולנו בעיקבותיו. אם ידרשו מאיתנו לשרת בשטחים הכבושים, נסרב. דני פחד מהכלא כמונו, אבל הלך נחוש בהחלטתו."

„לא אוכל לפזר הפגנה"

בוצת ה־27 צמחה מתוך „חוג הנוער השמאלי הפתוח", שהתארגן לפני שנתיים. פעילותו של החוג התבטאה בעבר בחלוקת כרוזים בבתי־ספר, ומאוחר יותר באירגון „הוועד לביטול בחינות הבגרות". סביב סיסמה זו התרכזו אז כמאה צעירים, אך החוג הוא בעיקרו רעיוני, והוא כולל קבוצה מצומצמת יותר של כ־20 חברים.

את הרעיון לסרב לשרת בשטחים העלה גדי. „היה ברור לי שאני, באופן אישי, אסרב לשרת בשטחים," סיפר. „לא הייתי הראשון. היו מיקרים בודדים לפני. החידוש שלי היה בהתארגנות יחד. העליתי את הרעיון באחת השיחות של החוג. חלק גדול מהנוכחים תמך בו ומיעוט התנגד, מסיבות שונות."

אורון היה בין אותם שקיבלו את הרעיון. „היה ברור לי שמה שאני מחפיל, אי־אפשר להפסיק באמצע," אמר. „הייתי צריך לבחון עד כמה אני שלם עם הצעד. כשהיה לי ברור, עמדתי מאחרי זה. הספקות שלי היו על הצעד עצמו, ולא על הרעיון שמאחריו. דיעותי בנושא זה מגובשות."

הרעיון התבשל במשך כמה שבועות, עד שהתארגנה הקבוצה ויצאה בעצומה. „רציתי להימנע משגיאות של קבוצות שקדמו לנו," סיפר גיא. „ידענו על מיקרים שבהם חתמו על עצומה ולא רק שלא קיימו אותה, אלא אף התכחשו אחר־כך לעצם החתימה. לכן פנינו רק לחברים שלנו או לחברים של חברים, שידענו כי הם עומדים לסרב לשרת בשטחים, כל אחד בנפרד. הצענו להם לעשות זאת יחד, במאורגן.

„לבסוף התמו רוב חברי החוג, ועוד כמה חברים מבחוץ. עד היום איש מהם

עם סבא

מאיר וייסגאל, ידידו ועתרו של חיים וייצמן ונשיא **מכון וייצמן למדע**. הסבא לא הסכים עם דעותיו הפוליטיות של הנכד. בתמונה נראה דני עם סבו במסיבת יום־הולדת ה־80, שערך לכבודו נשיא המדינה אפרים קציר.

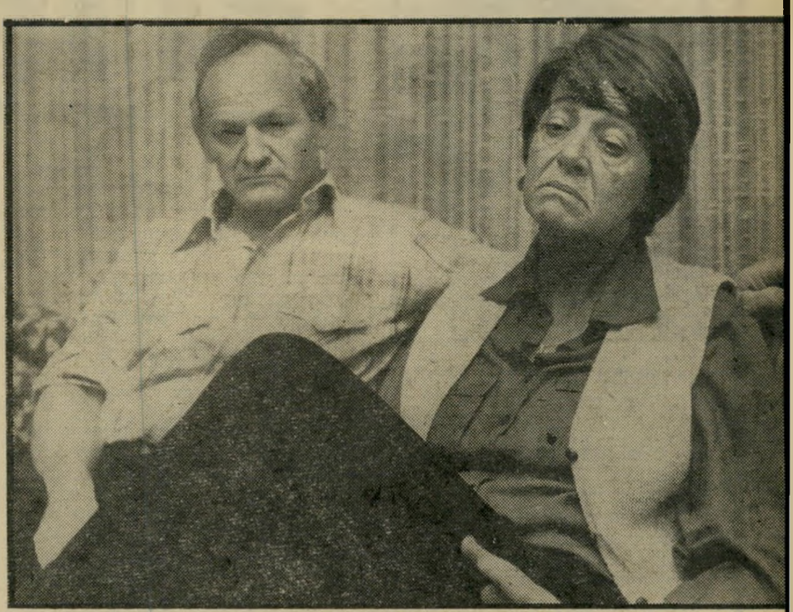

ההורים אמו של דני אמיר, חיה, היא ילידת ארצות־הברית שעלתה ארצה ב־1950. היא עורכת כתבי־עת באנגלית. אביו, שמואל, הוא יליד גרמניה שעלה ארצה בגיל 13. מיקצועו — חוקר חקלאי. מישפחת אמיר גרה בכפר־שמריהו.

המפגין דני אמיר וחבריו בהפגנה למען שיחרורם של נערים תושבי הגדה־המערבית, שנעצרו בעת המאורעות באוניברסיטת בירזית.

לא התכחש לחתימה, וכולם עומדים מאחרי החלטתם שלא לשרת בשטחים. אני יודע שכולם עושים זאת באופן חופשי, ולא בגלל שהתחייבו מראש."

הקבוצה כוללת תלמידים ותלמידות מ־תל־אביב, מראשון־לציון, מפתח־תיקווה, מבת־ים, מבאר־שבע, ממעגן־מיכאל וממקו־מות אחרים. חברי הקבוצה שהתראיינו מדגישים כי הם מדברים בשם עצמם ולכל אחד מחבריהם מניעים משלו להצטרפותו לצעדם.

„במשך 12 השנים האחרונות ניסו להפוך את הכיבוש לעובדה קיימת," מסביר אר־רון. „בחורים צעירים, המתנגדים כמונו לאמצעי־דיכוי, הלכו לשרת בשטחים, כי הציגו להם את הכיבוש כמצב זמני, ש־ביטחון־המדינה מצדיק אותו. אבל הלכה למעשה כל הפעולות שנעשו היו בכיוון של סיפוח־השטחים, והדיכוי רק שירת מטרה זו."

„אני יודע שרבים אינם מסכימים עם הצעד שלנו, כי בשבילם החוק ומילוי אחר פקודות צה"ל הם דברים קדושים," מסביר גיא. „להם אני אומר: המפקדים והפקודות עצמן הן כיום פוליטיים. מדי־ניות צה"ל מבטאת כיום דיעות של חלק מסויים מתוך הקשת הפוליטית. לכן, היום יותר מתמיד, צריך אדם לשמור על השלמות

(המשך בעמוד 46)

שוער דני שיחק כשוער בקבוצת הנוער של מכבי־הרצליה. הוא הפסיק לשחק בשל בעיות רפואיות.

העם

השחיתות החדשה

איפה הימים הטובים, כאשר השחיתות נמדדה בכמה אלפי דולרים?

„כדאי היה להיות ידיד של בגין!" קבע בסיגנון לגלגני בעל־טור בעיתון־הערב הבריטי הנפוץ איווינינג סטאנדארד. הוא התכוון לעיסקה התמוהה, שבה הפך ליאון טאמאן, קרובו של ידיד אחר של מנחם בגין, נסים גאון, למתווך בעיסקי־נפט בין ישראל ומצריים.

העיתון הבריטי מציין שטאמאן הוא בעיקר יצואן של תרופות מבריטניה לעולם השלישי, ולא עסק מעולם בעיסקי־נפט. מכאן המסקנה.

באותו זמן רועש וגועש עולם־העסקים הישראלי סביב עיסקה, הקשורה בשמו של ידיד אחר של מנחם בגין, יעקב מרידור, מי שקדם לו בתפקיד מפקד האירגון־הצב־אי־הלאומי *.

בתיווכו של מרידור נמסרה עיסקה של קרוב ל־15 מיליארד לירות לחברות־בניין אירופיות, שבהן שמורים מקומות של כבוד ליורדים מישראל ולדמויות יהודיות שונות. סביב העניין התפתחה קטטה־רבתי בין דויד לוי, שר־השיכון, ובין הבונים הישראליים וח"כים מן האופוזיציה, הטו־ענים כי לחברות האירופיות אין מיומנות בשטח זה, וכי לעיסקה כולה יש מניעים בלתי־עיסקיים.

באותו שבוע נתגלה כי שר־החקלאות, אריק שרון, גרם לשואה בחקלאות הישר־ראלית, שהיתה פעם פאר המשק הלאומי. לדברי החקלאים, מזניח שרון נושא זה, אינו מתעניין בו, ומשקיע את מיטב זמנו בתכנים פוליטיים ובענייני התנחלויות. אך באותה שעה מוצא אריק זמן לטפל בחוותו הפרטית, אחד המיפעלים החקלאיים הגדולים ביותר בארץ, הממשיכה להיות בבעלותו ובניהולו.

גם בעיית העסקים האישיים של הצמרת החדשה של מישרד־האוצר לא נפתרה. מדי פעם מתפרסמות ידיעות האומרות כי איש זה או אחר בצמרת זו עדיין קשור בחברות־השקעה, שריווחיהן מושפעים, כמובן, מכל החלטה של האוצר. מצב כזה לא יתכן בשום מדינה דמוקרטית, ולוא רק ביגלל החשש שמא יחשוד מישהו שראשי האוצר מנצלים את המידע שבר־שותם כדי להפיק מכך רווחים פרטיים.

פעם נפל ראש־ממשלה בישראל ביגלל חשבון קטן של דולרים בחו"ל. זה היה לפני פחות משלוש שנים.

הממשלה

„אינסו אותנו!"

לא הפלה ולא אונס, אלא מעשה של זנות

„תחילה דיברו על הפלה, ועכשיו מדב־רים על אונס," העירה חברת־הכנסת אסתר הרליץ.

למעשה לא היה זה גם אונס. המונח המקובל למעשה הוא זנות.

שני העותמות. במרכז הפרשה עמדו כמה חברי־הכנסת, שהצליחו במשך זמן רב ליהנות משני העולמות: גם לתמוך בקואליציה המבוססת על כפייה דתית חסרת־תקדים, וגם להופיע בעיני הציבור כליברלים יפי־נפש, המתנגדים לכפייה.

היה זה מישחק בלתי־מוסרי מעיקרו. כי כל חברי־הכנסת של הקואליציה — החל בשמואל תמיר וכלה בתלמידו־אויבו, אהוד אולמרט — הצטרפו לקואליציה ה־קיימת על־סמך הסכם מפורש עם אגודת־ישראל, שכלל את ביטול הסעיף 5 בחוק־ההפלות (הפלות מטעמים סוציאליים).

מי שהצטרף לקואליציה בתנאים אלה, העמיד את עצמו מראש לפני הברירה: להפר חוזה כתוב או להצביע בעד איסור־ההפלות. לגבי אדם ליברלי, שני הדברים הם בלתי־מוסריים בעליל.

* מרידור קיבל את התפקיד אחרי הריגתו של דויד („ב"ח") רזיאל, המפקד הקודם, בפעולה מטעם המודיעין הבריטי נגד המרד הלאומני הפרו־גרמני בעיראק. הוא מסר את התפקיד לבגין, אחרי שזה הגיע לארץ והשתחרר משירות הצבא הפולני.

Oil's well that ends well for Begin's friend

IT PAYS to be friends with Menachem Begin. I can reveal that in a remarkable deal Leon Tamman, a British friend of the Israeli Prime Minister, is to be an unlikely beneficiary of the recent hand-back of the Egyptian oil fields in the Gulf of Suez.

previously restricted his activities to marketing pharmaceutical goods to the third world, and Elsenberg, who has a hand in electronics, the oil venture is a new one

So it seems perhaps a trifle curious that they should be chosen to handle a deal for the flow of oil to Israel that has been

קטע ב„איווינינג סטאנדארד"
„כדאי להיות ידיד של מנחם בגין..."

אך כל חברי הקואליציה שמחו להצטרף אליה, ליהנות מחלוקת־שלל ולקטוף את סירותיה.

מישחק כפול. במשך שנתיים וחצי, ובעיקר במשך השבועות האחרונים, יכלו „הסרבנים" לשחק מישחק־כפול. הם הור־פיעו בכל הזדמנות כמי שמעדיפים את המצפון על פני אינטרס אישי, וכמי שמצ־ביעים נגד התיקון, תוך גבורה אישית עילאית.

זה היה אפשרי, כל עוד היו בטוחים שהתיקון יעבור גם בלי קולותיהם, או שאגודת־ישראל תוותר על פרעון השטר.

השבוע התבדו שתי תיקוות אלה. הגיע רגע האמת — פשוטו כמשמעו.

היו שהסיקו מכך מסקנה פשוטה וגלו־ייה. ח"כ יצחק ברמן, איש המיפלגה הלי־ברלית, שהוא אדם הגון, הודיע שיצביע בעד התיקון, למרות שהוא מתנגד לו, ביגלל מחוייבותו המיפלגתית והקואליצ־יונית.

אך היצאנים הפוליטיים לא היו מסוגלים לכך. הם רצו להמשיך במישחק. ולכן המציאו לעצמם תפקיד חדש הנאנסים־מרצון. הם התחננו: „אינסו אותנו!"

תכסים זול. אהוד אולמרט וחבר מר־עיו התכנסו, החליטו לפנות אל ראש־הממשלה בבקשה מוזרה מאין כמוה: ש־יכריח אותם להצביע נגד רצונם המוצהר. השיטה: להחיל על הצבעה זו את תקנת חוק־המעבר, שהומצאה על־ידי דויד בן־גוריון, ושמנחם בגין התנגד לה בחריפות בלתי־מרוסנת. הסעיף קובע שניתן להפוך הצבעה מסויימת להצבעת־אימון, ולכפות על כל חברי הקואליציה להצביע בעדה.

התכסיס עצמו מפוקפק ביותר. בן־גור־יון לא המציא את התיקון כדי להטיל את מרותו על חברי סיעתו שלו. לשם כך היו לו מכשירים אחרים. התיקון בא לה־טיל מרות על השותפים־הזוטרים לקוא־ליציה, ובעיקר הדתיים. אין בחוק־המעבר דבר המחייב את חברי סיעת־השילטון העיקרית להצביע בעד הממשלה, כיחידים.

אבל מידת האמת המישפטית של תכסיס זה אינה חשובה. הוא נועד רק לספק תירוץ לתעלולנים של הליכוד להפר את הבטחותיהם לציבור. ולשם כך הוא מספיק.

יחסים מרחביים

השוטר של המרחב

בגין רצה זכות בתפקיד — אך סאדאת זכה במיכרז

איש לא הודה בכך בגלוי, אך המאורעות באיראן מילאו את לב הצמרת הישראלית בירושלים בשימחה עזה.

גרמה לכך ההכרה כי תעלוליו של האייתולה רוח־אללה חומייני ואנשיו, חוטפי הדיפלומטים האמריקאיים, יגבירו את המגמות הניציות בארצות־הברית. כי־יום, עמדה ניצית ותמיכה בישראל הן מילים נרדפות.

אך חשוב יותר: אנשי־ההסברה הישר־ראליים היו בטוחים כי סוף־סוף ניתן להם לשכנע את הציבור האמריקאי בצידקת טענתם העיקרית: שישראל היא המיבצר האמריקאי הבטוח היחידי במרחב. רק ישר־ראל יכולה לפעול כשוטר של אמריקה במיזרח התיכון, ולכן כדאי לאמריקאים, לטובתם שלהם עצמם, לספק לישראל כסף ונשק בכמויות בלתי־מוגבלות.

צה"ל לא יוזמן. השבוי נתברר כי האמריקאים קלטו רק את מחצית המסר — והסיקו מסקנה שונה לגמרי.

ממשלת־ישראל נדהמה לשמוע, כי אר־צות־הברית עומדת לבצע עיסקת־נשק כבי־רה לטובת מצריים — קרוב לאלף טאנקים. קרוב למאה מטוסי־קרב מעולים. ה־סיבה הרשמית: להחליף את הנשק ה־סובייטי שבידי הצבא המצרי.

המטרה האמיתית היא להפוך את מצ־ריים לשוטר האמריקאי בשתי זירות: ב־מרחב המוסלמי וברחבי אפריקה.

המצרים ביקשו לקבל מינוי זה מזמן.

הם הגיבו בליגלוג עדין על יומרתה של ממשלת־ישראל למלא תפקיד זה. אמר ב־שעתו מדינאי מצרי בכיר בקאהיר לחברי כנסת ישראלי: „אם תפרוץ מחר מהפכה בכווייט — מי יוכל לחוש לעזרת השילטון הקיים? האם יזמין השייח' את הצבא ה־ישראלי? הרי זה מגוחך! רק הצבאי המיצרי יוכל למלא את השליחות הזאת."

וזה נכון. כמובן, באותה המידה בסעו־דיה ובעומאן, בקטר ובאמירויות הערביות המאוחדות. זה נכון גם לגבי התערבות אפשרית נגד המישטר הפרו־סובייטי בד־רום־תימן, בחבש המארכסיסטית, ובעיקר בלוב של מועמר קד'אפי.

שיניים חורקות. מכל הבחינות ה־אלה, חימוש הצבאי המיצרי והפיכתו לכוח־התערבות מאומן ויעיל הוא אינטרס אמריקאי ממדרגה ראשונה.

זה היה ברור גם בעבר. אבל הלובי הישראלי החזק הצליח למנוע, או לפחות לעכב, את התגברותה המהירה של מגמה זו. ואילו עכשיו, אחרי שהשלום היש־ראלי־מצרי נכנס להילוך מתקדם, עם מסי־רת שדות־הנפט, קשה לישראל לטעון נגדה.

המסביר הישראלי המצוי באמריקה יע־מוד עתה לפני ברירה קשה ביותר: האם להתנגד לאספקת נשק אמריקאי למצריים, שהיא בת־בריתה של ישראל — או לש־תוק.

יחסי ישראל־מצריים הגיעו עתה לשלב עדין ביותר. מצריים עומדת לשלם את התשלום המעשי הראשון שלה למען הש־לום, על־ידי כינון השגרירות בישראל. משום כך בטוחים האמריקאים כי ממשלת־ישראל תצטרך, לבלום את פיה, אם כי תוך חריקת שיניים צורמת.

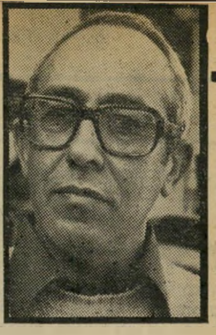

יעקב שרת / האיש מן המאדים

בגין ישנו!

זה לא נכון שבגין איננו. אומנם לפעמים נדמה שהוא איננו, אבל עובדה — פה ושם הוא מופיע, פה ושם הוא גם מדבר. אומרים, שפה ושם הוא גם מחליט.

אז דעו לכם, אזרחים יקרים, שבימים טרופים אלה, כשחשרת-עבים מתקדרת סביבנו מחוץ, ומבית נחשוף בשרנו היהודי לחיתוך — יש לנו ראש-ממשלה. מנחם בגין ולא אחר.

יש כזה. וזאת הבעייה.

גענואלד!

איכפת לי בכלל, איך ייגמר חוק ההפלות? הלא אם זה יקרה לבתי, לא יימצא לה בשוק הגיניקולוגים מנתח מהימן?

ובכל זאת איכפת לי. איכפת מאד.

„רוצחים!" „רוצחי עוברים!" הם אומרים.

ואני אומר לכם: „אתם הרוצחים!"

מי שהופך אשה, המגרדת מתוך רחמה ריקמה, או עוקרת ממנו עובר שלא ראה אור-עולם, שהוא גוף הקשור בגופה ואין לו חיות בלעדיה, לרוצחת — הוא הרוצח. כן, רוצח נפש אשה בישראל.

מי שטוען בשם מישהו או משהו, כי עובר-בבטן-אמו אינו שייך לה, אלא שייך לחברה, היכולה לחוקק חוקים הקובעים את שייכותו לה, לחברה, בעודו בבטן, עד כדי כך שהפסקת התפתחותו פירושה רצח — הוא הרוצח. הוא רוצח את קדושת הפרטיות.

גרוע מזה. מי שאוסר על שימוש באמצעי-מניעה, ומונע מתוך הכרה הפצת מידע על קיומם ועל אופן הפעלתם — הוא הוא הרוצח, הוא המסייע הראשון ב„עבירה".

אתה מקשיב ואינך מסוגל להאמין למה שמשמיעים עלינו דוברי גוש-חומיינים: תיכנון מישפחה? לא. אמצעי מניעה? לא. וגם הפלות לא?

דרך אגב, בהפלות זה ייגמר? נניח ששוטרי גוש-חומיינים יאתרו במחשב הסוד שלהם כל אשה הרה, כל גיניקולוג, ויכלאו כל מפיל וכל מפילה, זה יהיה הכל?

האמנם לא אסרה תורתנו הקדושה לשחת זרע ארצה? עד מתי, אני שואל, יכול העם היהודי להרשות לעצמו ביזבוז משחית שכזה של זרע יהודי? אמנם, מן הניסיון הפרטי שלי אני יכול לגלות לכם, שבניגוד למסופר בבראשית על הח' אונן, לי — לא קרה כלום. אבל זה לא משנה את העובדה של היות החטא הזה רווח בכל שדרות האוכלוסיה, וכדי ביזיון, ביזבוז וקצף!

את התורה אי-אפשר להחזיק בשני קצוות! החוק אוסר להפיל? יאסור החוק גם לאונן.

כן, אנחנו נגיע גם לזה, ומעניין מה תעשה אז הכנסת.

מדינת (אגודת) ישראל

קודם דופקים על השולחן, אחר-כך מפילים תחת השולחן.

נוסח ישראל

נוסח ישראל

הרצח הזה באפקה העלה אותי על פסים פסיכו-סוציולוגיים.

יש רצח ויש רצח. זאת אומרת כל רצח הוא רצח, על זה אין ויכוח, אבל יש רצח שמתבשל בתת-ההכרה, ויש רצח שמתבשל בהכרה. רוב מעשי הרצח שמקורם בתת-הכרה נשארים שם. אני מודה ומתוודה, שבאחת ממגירות מוחי מונחת רשימה של מוצאים להורג (באפריקה הם עושים זאת קצת אחרת — תוקעים סיכות בבובות דמויות-אוייב), ולפעמים אני תוקע בהם סיכות ברשימות שלי; זה בערך אותו דבר, אם כי אפשר שהאפריקאים מתוחכמים יותר ועזי-פורקן יותר.

אבל העיקר הוא שרצח ממש, מהסוג התת-הכרתי — הרצח הספונטאני — המתבצע לרוב בתוך חוג מישפחתי או חמולתי, הוא רצח בלתי-נמנע (שכן מי יחזנו מראש?), ואני משער ששיעורו בחברה נתונה אינו משתנה. לא אתפלא אם שיעור זה זהה, פחות או יותר, בכל החברות האנושיות.

רצח המתבשל בהכרה זה דבר אחר לגמרי. זהו רצח המתבצע לא בתוך חוג מישפחה, אלא מטעם ועל-ידי „מישפחה" — מישפחת ה„מאפיה" למיניה.

ואני פונה פה אל הקרימינולוגים שלנו: האומנם יהיה נכון להניח, כי הרצח הפלילי, היזום — הפשע הקיצוני ביותר שאפשר להעלות בדעת בתוך חברה — מעיד על-ידי עצם איכותו הקיצונית על כמות מסויימת, מינימלית של פושעים, שהיא מעין תנאי מוקדם להיווצרות פירמידה פלילית שחודה — הרצח?

האם תוכלו לפתח מודל, אשר לפי מיספר מקרי-רצח מתוכננים ושכיחותם ייקבע בדיוק את מיספרם הכללי של כל הפושעים בחברה נתונה? אם כן, הרי חיש מהר נדע מה מיספרם בישראל בכל שלב ושלב!

ועכשיו יש לי רעיון לסוציולוגים שלנו: הסתגרו נא לזמן-מה במיכל-חשיבה, חשבו ושקללו, וקיבעו דבר פשוט: מה צריך להיות שיעורם של פושעים בחברה נתונה — ואותי מעניינת הפעם החברה הישראלית — בכדי שהיא פשוט תחדל לתפקד. ברור שהיא לא תתפקד אם השיעור יהיה 100%, 99%, 80%, 75%, ...?!?

כן, כן, איפה עורק-החיים של חברה נחתך לחלוטין על-ידי אחוז פושעיה למיניהם?

ומה נותר לנו, ההדיוטות? לקחת את העקומה הראשונה, זו המתווה את כמות הפושעים המתרבים והולכים בישראל, ולהשליך אותה על העקומה השנייה, המראה באיזו רגע תחדל חברתנו לתפקד מרוב פושעים.

ואז נדע כמה זמן נותר לנו להתניע את מכוניתינו בשלווה.

קו הגנה

את הפסוק הזה מצאתי בעיתון ישראלי שעוד לא הספיק להצהיב:

„שכם היא לוע הר הגעש של התסיסה הלאומנית בארץ-ישראל. נוכח פרשת בסאם שפעה חשוב כיום ישוב יהודי ליד שכם יותר מאשר בעבר. קו ההגנה הראשון של תל-אביב מתחיל בשכם."

אם זה עניין של אמונה, כי אז אין עם מי לדבר. אבל למי שהגיון סם חיים לו, אני מודיע חגיגית:

(א) אם מדובר בסדר-גודל של „לוע הר-געש" (פעיל, יש לשער) וב„תסיסה", כי אז בוודאי מדובר בתופעה לאומית. נקרא לילד בשמו הנכון, ולא בשם גנאי.

(ב) הסייסמוגרפאי שלי מדווח לי, כי לפי סולם ריכטר לתסיסות הרי-געש לאומיים, התסיסה בשכם לפני פרשת בסאם שכעה היתה מבוישת מאד בהשוואה לזו שאחרי הפרשה הנ"ל. „קווי מוקד הרעש האחרון — כך דווח לי שחור על גבי לבן — מתמקדים אומנם בשומרון, אבל בנקודה מסויימת מחוץ לשכם. אנשי, שיצאו לשם, גילו, שהמקום מאוכלס על-ידי קבוצה יהודית לאומנית (הסייסמוגראף התסיסתי המשוכלל שלנו מוסיף „נוץ' למונח „לאומי' כל אימת שמדובר בקבוצת מיעוט, שכן הוא מודד אותה לפי מיספר ולא לפי קולניות)."

(ג) מכאן — לפי ההגיון, לא לפי האמונה — שייתכן מאד (שימו לב כמה אני מסוייג וזהיר) כי נוכח פרשת בסאם שכעה חשוב ישוב יהודי ליד שכם לפחות מאשר בעבר.

(ד) קו ההגנה הראשון של תל-אביב מתחיל לא בשכם, אלא בליבו של כל ישראלי באשר הוא, והוא יהיה חזק יותר ככל שתמימות-הדעים לגבי גבולות ישראל תהיה נרחבת יותר. ספק רב, אם תמימות-דעים זאת תהיה עם קו הגנה ראשון בשכם דווקא, ומכל מקום הדבר טעון הוכחה.

(ה) כן טעונה הוכחה עצם הקביעה, שקו ההגנה הראשון צריך להתחיל דווקא בלוע הר געש. בעיון ראשון, לגמרי לא ברור לי מדוע קו ההגנה הראשון של תל-אביב לא צריך לעבור בין סלע-אדום—קיר-מואב—גרש—אדרעי, למשל.

● יעקוב שרת, בנו של ראש-הממשלה השני של מדינת-ישראל, כותב עתה טור קבוע ב„העולם הזה".

האם הם מכים?

(המשך מעמוד 37)

זה יהיה הסוף של המישפחה שלנו. באתי הביתה, סיפרתי להורים שלי הכל והראיתי להם את הרגליים שלי, שנהיו נפוחות לגמרי. באו אלינו גם הרבה אנשים לראות את שעשו לי.

עד כאן סיפורה של אינתיצאר.

למחרת היום הלך אביה של אינתיצאר חוסני יחד עימה לבניין המושל. „היא לא היתה יכולה ללכת, והייתי צריך להחזיק אותה על הידיים כל הזמן," סיפר. „אצל המושל חקרו אותי, ואחרי שהזהירו אותי ואיימו עלי לקחו ממני את תעודת-הזהות, אמרו לי לבוא מחר.

„למחרת באתי עוד פעם, ונתנו לי בחזרה את התעודה. אמרו לי שהפעם זה היה רק אזהרה, אבל אם עוד פעם יהיו בעיות עם הבת שלי, הם יקחו ממני את התעודה לתמיד, ואז לא אוכל לעבוד ולהתפרנס."

חוסני הוא פליט משנת 48'. בידיו תעודות של מחלקת רישום-המקרקעין, בת-קופת המנדאט הבריטי, המאשרות כי 68 דונם בעיר לוד שייכות למישפחתו. „היום יושבים בבית שלי יהודים," אמר. „אם יתנו לי, אני מוכן לעזוב את הכל כאן, בג'ילזון, וללכת חזרה עם המישפחה לבית שלנו. עכשיו, ברגע זה ממש, אני מוכן לחזור ללוד."

וופיקיה חסן עבדאללה, בת ה-14, היא שכנתה של אינתיצאר. בשעה

אבי-הנערה שייח'-קאסם •
פחד מהעתיד

שצוות העולם הזה ביקר בביתה של אינתיצאר, חזרה וופיקה מחקירה בבניין המושל ברמאללה. פניה היו נפוחות, ועיניה דלגו דמעות.

סיפרה וופיקה: „קיבלתי אתמול הזמנה לבוא לחקירה. חיכיתי בחוץ עד שקראו לי. הקצין, שקוראים לו אהרון, שאל אותי שאלות על אנשים שהבעירו צמיגים. בחורה בשם ז'קלין נתנה לי כל הזמן סטירות בפנים. הקצין שאל והיא הרביצה וצעקה עלי כל הזמן שאענה.

„היום נתנו לי עוד פעם מכות. ז'קלין לא היתה. בחורה אחרת הרביצה. גם לכל הילדות האחרות הרביצו. אני ראיתי את הפנים שלהן. החזיקו אותי גם הפעם עד הלילה, ואמרו לי לבוא גם מחר. אני מפחדת לחזור לשם, אבל הם אמרו שישלחו חיילים הביתה, אם לא אבוא. אני אלך גם מחר!"

אביה של וופיקה היה אחוז כעס למראה פניה החבולות של בתו. הוא השתולל, ושכניו מיהרו להרגיעו. במצבו לא היה אפשרי לקיים עימו ראיון.

בסך-הכל נחקרו, ולדבריהן הוכו, שמונה תלמידות ממחנה-הפליטים ג'ילזון: אינתיצאר חוסני שייח'-קאסם, וופיקה חסן עבדאללה, מרים סעיד, ווסה עבדאללה פארוק, וופיקה מוחמד, סבח מוחמד, עדין חסין ואינתיצאר ע'אסן.

הוברר כי נחקרו גם שלושה תלמידים, בני אותם הגילים, ממחנה-ג'ילזון. לדברי אישים בגדה, נחקרו בדרכים דומות כמאה תלמידים בגדה כולה.

יוסי הימן

* מחזיק בידיו תעודה של ממשלת המנדאט המאשרת את בעלותו על אדמות בלוד.

ג'ינס Wrangler אמיתי, בגזרה המפורסמת
בתפירה המשובחת ובצבע הנכון, מיובא כעת לארץ
ישירות מחברת "BLUE BELL" יצרני Wrangler.

מכנסיים משגעים, חולצות מרהיבות וז'קטים אופנתיים
מג'ינס וקורדרוי, להשיג בחנויות המובחרות
המורשות למכור Wrangler.

יצרני Wrangler מברכים
את חברת "אמריקן ספורטסוואר" בע"מ
לפתיחת הסוכנות הבלעדית ליבוא והפצה
של Wrangler בישראל.

"אמריקן ספורטסוואר" בע"מ, יבואנים ומפיצים מורשים של רנגלר בישראל
ת"א, דרך פתח-תקוה 23 טל.613240

Wrangler®

הדרך היפה לזכות במחמאה

רוזי. נעל שמזמינה שמפנ

להשיג בחנויות המובחרות. המפעל: ת"א, בן אביגדור 20.

Rosi

לאמנות המבט העתידי

96-11111

רחל מרחלת על כל העולם

נתיב שונה לטלי נתיב

הייתי יכולה לספר לכם את הסיפור הבא בסגנון הוליוודי. איך כוכבת־קולנוע יש־ראלית מחליטה לעזוב את בעלה הבמאי ולהתמסר לקאריירה שלה ואולי גם לאיזה גבר מקסים. אך מי שמכיר את **טלי נתיב**, הג׳ינג׳ית הדינמית, ששיחקה את התפקיד הראשי בפרשת וינצ׳ל, סירטו של **אברהם הפנר**, יודע שהיא והוליוד אינם הול־כים יד ביד. טלי, שהיתה עיתונאית ו־שיחקה בסרט אחד בלבד, מעדיפה את הש־קט, ובורחת מכל מיני זרקורים המנסים להאיר עליה.

טלי היתה נשואה במשך תשע שנים לבמאי הטלוויזיה הלימודית, **דובי נתיב**. היום נמצאים השניים בהליכי גירושין. לא שהוא מצא חתיכה אחרת או שהיא מצאה את אביר חלומותיה. הם פשוט מסיימים נישואין שלא עלו יפה. טלי נישארת עם בתם בת ה־4, וכדי להתפרנס ולפרנס התחילה לעבוד במישרד ליחסי ציבור. עדיין לא זרמו אליה הצעות מפתות מה־קולנוע, אך אלה עשויות לבוא בעתיד.

עם זאת שהיא שקטה ומתרחקת מחיי הזוהר של תל־אביב, מצאה לה חבר חדש **יהודה פלאקוביץ**, שהוא בעל מיפעל האופנה ספקו. הם אינם נראים במוקדי הבילויים המקובלים בעיר, וטלי, למרות שיהודה הוא רווק מבוקש וחתיך נאה לכל הדיעות, איננה מנפנפת בו לעיני כולם. הג׳ינג׳ית בת ה־34 מעדיפה את השקט.

יותר גרוע מבילעם

אתם בוודאי זוכרים את הסיפור של **בילעם** שהיה מזמן. האיש הלך עם ה־חמור שלו בשביל לקלל, ופיתאום מצא את עצמו, ככה בלי שאף אחד הרגיש, כשהוא מברך.

אז אני לא יודעת מי יותר גרוע, בילעם או אני, אבל לפני שבועיים יצא לי בדיוק ההיפך. אני מתכוננת לסיפור על כתבת ידיעות אחרונות **עמליה ארגמן**, שכפי שסיפרתי לכם עומדת להינשא לעי־תונאי מהרדיו, הד״ר **אהרון ברנע**.

כל הכוונה שלי בסיפור הזה היתה ש־אתם תשמחו יחד עם עמליה ואהרון בר־נע, אבל אני לא יודעת איך זה פיתאום קרה לי.

אז במיסגרת הזו לא יכולתי להתאפק ולספר לכם קצת מהעבר של עמליה. בין השאר סיפרתי לכם איך בעלה, שהוא גם עורך עיתון, קצת היכה אותה והמישטרה לא טמנה ידה בצלחת.

אז מלבד זה שהעניין לא קשור לחתו־נה של עמליה, זה גם לא נכון. אחת מהציפורים הקטנות שלוחשות לי דברים, שברה כפי הנראה כנף, או יותר נכון מקור, ומסרה לי אינפורמציה לא־נכונה.

אז מה אני יכולה לעשות חוץ מאשר לבקש סליחה מעמליה ארגמן, ובעיקר מבעלה־לשעבר. ציפור בריאה לחשה לי השבוע, כי בין השניים שררו יחסים טובים והוגנים בשעה שהיו נשואים, וגם לאחר שהתגרשו, בעיקבות אסון־דרכים שבו נדרס למוות בנם, בן השלוש.

וביניתיים, לא נותר לי אלא לאחל כל טוב לעמליה ולאהרון ברנע ולבעל לשעב־בר, שבינתיים כבר נשא לאשה צעירה מקסימה, והוא אב לבן חמוד.

שימחת גירושין

מה עושים בני־אדם כאשר הם מתגר־שים? יש כאלה היושבים ובוכים ויש כאלה שמסתובבים כל־כך עליזים שבא להם לשתף את כל העולם בשימחת־הגי־רושין שנפלה עליהם. אחת עליזה שכזו היא דריה מצקין בת ה־30. סוף סוף הגיע הגט המיוחל שלה וכדי שאף אחד לא

יורם לאור
הוא עזב את הבית —

ישכח עובדה חשובה זו — ערכה מסיבת גירושין השבוע, כשכל העיר נמצאת שם, או לפחות ככה נדמה היה לי.

דריה נולדה עם כפית של זהב בפיה. בתו של שלום מצקין, מבעלי רשת חנויות הבגדים, מה שנקרא בחורה מסודרת. כמו כל בחורה מסודרת למדה באנגליה ובאמ־ריקה שנים אחדות וחזרה עם תואר ראשון בלימודי התיאטרון, אך לא השתלבה ב־עסקי־השעשועים. למרות שהתארסה לרופא אמריקאי, פגשה כאן בחור צעיר בשם **יו־רם לאור**, שלמד כלכלה, אך עוסק בייבוא

דריה מצקין
— היא חזרה לתיאטרון

אופניים. דריה ויורם התאהבו, הרופא ה־אמריקאי ניזנח, והשניים נישאו.

עד כאן הכל טוב ויפה. אך אחרי תשע שנות נישואין ושני ילדים, קם השובב יום אחד ועזב את הבית לטובת חתיכה אחרת. כאן התחילו הצרות. דריה לא כל כך אהבה את זה. כל פעם שהוא יצא לבלות עם חברתו טיפלה היא במקרר, ומה שיצא מהעניין זה תוספת של 43 קילוגרמים מיותרים בהחלט. הדיכאון שי־גע אותה, ומזמן הפרידה עד קבלת הגט עברה דריה תקופה קשה מאד.

לעזרתה נזעקו זוג ידידיה **ג׳סי נחייסי** וחברתו **מירי אלוני**. מרגע ששניים אלה עברו להתגורר עימה בדירה נירגעה דריה, ויש לה תוכניות חדשות. ג׳סי כותב מחזה והיא מתכוננת לשחק בו תפקיד ראשי. בינתיים היא עובדת כמזכירה של **אייבי נתן** בקול השלום, מבלה כמה שפא־שר יותר, ומחפשת רופא. „אני אוהבת רופאים ואפילו מצטערת שלא התחתנתי עם האמריקאי ההוא,״ מודה הגרושה ה־טריה. אז לתשומת־לב כל הרופאים הקור־אים את המדור שלי — דריה פנויה ו־מחפשת אתכם.

מסוסטלוביץ׳ משוש תבל

אני מכירה לפחות מישהו אחד במדינה שלא שמח בשמחתה של קבוצת הכדורסל של הפועל תל־אביב, כאשר נוצחה לפני שבועיים בידי קבוצת ראדניצקי היוגוסלבית בהפרש זעום ביותר, שהבטיח לה עליה לשלב הבא של משחקי גביע קוראץ׳, זוהי **עיתונאית** ידועה, שלא הייתם חושדים בה שיש לה איזה קשר לספורט.

ואומנם, אם תשאלו אותה על כדורסל, היא לא תוכל להגיד מה ההבדל בין ריב־אונד לפאול טכני. לעומת זאת, במה שהיא כן מבינה, זה בגברים. בקיצור, בעת ש־קבוצת ראדניצקי הגיעה לארץ, הזדמן לאותה עיתונאית לגלות את פלאי ה־כדורסל בדמותו של **זאדי מסוסטי־לוביץ׳**, שחקן ראדניצקי המתנשא לגובה של 202 סנ־טימטר.

מסוסטלוביץ

קודם כל ניסתה אותה עיתונאית ל־שכנע את מסוסטי־לוביץ׳, זה שהוא בעצם יהודי, וכי שמו מעיד על כך, שכן זהו שיבוש של הביטוי משוש תבל. אחר־כך היא ניס־תה לחזר אחריו ולהיכנס עמו לשיחה. אבל הנושא המשותף היחיד שהיא מצאה איתו היה המרשל טיטו. היא שאלה אותו, למשל, מה שלום טיטו? והענק היוגוסלבי התגלה כמי ששולט דיו בשפה האנגלית כדי לענות לה: „Tito is a big man״.

בקיצור, בסטייל הזה, נמשך הפלירט ביניהם עד הלילה, שעה שמשוש תבל הציע לעיתונאית להמשיך את השיחה ה־מרתקת בחדרו שבמלון מרינה. היא ענתה לו שאין לה כל התנגדות עקרונית לכך, אבל יש לה בעל וילדים, והיא לא עושה דברים כאלה באותה עיר שהם גרים בה.

אז היוגוסלבי היה מספיק חכם להבין את הרמז ולהזמין אותה אליו ליוגוסלביה, לאחד המישחקים הבאים שלהם במיסגרת גביע קוראץ׳. ואז באה הפועל תל־אביב ולא מפסידה במספיק נקודות כדי לאפשר לראדניצקי לעלות לשלב הבא. ואף אחד מהכדורסלנים העולזים של הפועל תל־אביב אינו חושב על כך שהם אולי הרוויחו סיבוב, אבל קילקלו רומן נחמד, שעשוי היה להתפתח בין השניים.

שיא החוצפה

כשהיינו צעירים ויפים היינו משתע־שעים בכל מיני מישחקי הגדרות, כמו „מה זה שיא הסבלנות?״ או „מה זה שיא החוצפה?״

בטח גם אתם.

אז אם הייתה לכם עד עכשיו הגדרה לשיא החוצפה, אני בטוחה שאתם הולכים לשנות אותה, בעיקבות הסיפור הבא.

יש בעיר הזאת זוג אחד, שיגעון. מה זה שיגעון? שיגעון זאת לא מילה. כאלה שאוהבים על־באמת, ואפילו כשהם שונ־אים, אז הם בעצם אוהבים. אני מתכוננת לצמד **מיקי ובני אמדורסקי**.

בני, המוכר כדוד השמן מצמד הדודאים, עשה בשנים האחרונות הסבה מיקצועית ומזמר־צמרת הפך למיסעדן־צמרת. במיס־עדתו היפואית, החצר, הוא מגיש מאכ־לים בסיגנון צרפתי ובהגשה אישית, תע־נוג לחך ולנשמה. מאשתו מיקי הוא אומנם התגרש, אבל לא יכול היה להיפרד.

לא רק שהשניים נשארו ידידים טובים, אלא שאחרי כל מה שעבר עליהם, הם נשארו אוהבים. הם אפילו יוצאים ביחד ומבלים ערבים משותפים ביחד. זה שלכל אחד מהם יש דירה משלו, עסק משלו וחיים משלו, זה רק מוסיף כנראה לחיים המשותפים שלהם. זה דווקא עושה את החיים למעניינים — אחרי שזוג כזה מבלה ערב רומנטי בצוותא, בדירה שלו או שלה, הם נפרדים, ואחד מהם חוזר לדירה אחרת.

עד כמה שבני הוא מלא התחשבות ב־מיקי תוכלו ללמוד מהעובדה, שלמרות שאין לה עליו כל זכות בעלות, הוא לא רוצה לצער אותה ולפתות בפניה אין הוא מפלרטט עם נערות אחרות. אבל פעם אירע לו תקר. הוא הזמין למיסעדה שלו איזו חתיכה, לבילוי של ערב, ובדיוק אז טילפנה מיקי והודיעה שהיא באה לבקר אותו.

מה עשה בני? הוא חיפש במהירות מוצא מהסבך העתיד להיווצר. הוא מצא במקום את ידידו, הצייר **שלמה צפריר**, ש־לפחות פעם בשבוע בא לסעוד אצלו בגפו. בני מיהר אל צפריר וביקש ממנו לעשות לו טובה. הוא הסביר את המצב העדין אליו נקלע, והפציר בו לארח ליד שולחנו את הנערה שהזמין. זאת היתה הצעה ש־צפריר לא יכול היה לסרב לה.

צפריר אירח את נערתו של בני, סעד עימה ליד שולחן אחד והסיח את דעתה מבני, בעת שהגיעה מיקי למקום. מה לא עושים בשביל חבר?

אבל גם הדברים הטובים נגמרים. צפריר והנערה שליד שולחנו סיימו לאכול וה־מלצר הגיש להם, כמנה אחרונה, את ה־חשבון. ועכשיו, תחזיקו את עצמכם. אתם לא תאמינו: החשבון כלל סיכום מלא של כל מה שאכל צפריר וגם של כל מה ש־אכלה ידידתו של בני, שצפריר התבקש לארח אותה ליד שולחנו.

בני טען, כי הוא בסך הכל ביקש למתוח את צפריר, אבל על פי הגירסה שהגיעה לאוזני שילם צפריר את החשבון במלואו, ומאז הוא לא עושה יותר טובות לחברים, אפילו אם מדובר בבילוי בחברת הנערות שלהם.

(המשך מעמוד 39)

המוסרית שלו. בשבילי זה אומר לא לשרת בשטחים."

"כלל שנקבע במישפטי־נירנברג, ושנת־קבל על־ידי בית־המישפט בישראל, אומר: פקודה שדגל שחור מתנוסס עליה, אסור לחייל לבצע אותה," מסביר גדי. "בשבילי חל כלל זה על השרות בשטחים. שרות כזה פוגע בריבונותו של עם אחר, תוך שימוש באמצעי־דיכוי. וכל זאת למען מטרה פוליטית, שאני מתנגד לה: סיפוח השטחים למדינת־ישראל."

"מבחינה אישית אני לא מסוגל להשתתף בפעולות דיכוי נגד עם אחר," אומר גיא. "אני יודע שאני לא אוכל לפזר הפגנה, שאני עצמי הייתי רוצה להשתתף בה. אולי אפילו אגן עליהם. אני לא רוצה להגיע למצב זה. מילבד זאת, סוערים," סיפרה חיה, אמו של דני, בתו של וייסגאל. "אבל אבי הבין שלבחור צעיר יכולות להיות דיעות אחרות. היתה לו עוד נכדה בצרפת, שהיא פעילה מאד באירגונים שמאלניים."

"את דיעותיו ספג דני בבית," סיפר האב, שמואל, יליד גרמניה העוסק במחקר חקלאי. "גם שלושת אחיו, שכולם גדולים ממנו, תומכים בו מבחינה פוליטית. כשדני בא וסיפר לנו על ההחלטה שלו, עמדנו מאחוריו. דיעותיו מגובשות והוא יודע מה שהוא עושה. בכך אני בטוח. לא חשבתי גם שתהיה לי השפעה על מה שהוא הולך לעשות. אמרנו לו שנתמוך בכל מה שהוא יחליט."

"לא האמנו שזה יגיע לבית־סוהר," מסבירה האם, ילידת ארצות־הברית, העורכת כתבי־עת באנגלית. "חשבתי שיאפשרו לו, בסופו של דבר, שלא לשרת בשטחים. אני לא מבינה מדוע לא יכלו ללכת לקראתו ולאפשר לו לעבור טירונות בתוך גבולות הקו הירוק.

"אמרו שלא יקימו בסיס מיוחד בשבילו. אבל אני יודעת שיש כזה.. דיברתי עם המפקד שלו בצבא. הוא נימק את זה בכך, שבסיס הטירונים בתוך הקו הירוק לא מתאים למסלול־האימונים של דני.

"ביקרתי אצל דני פעמיים, כשהיה עצור בבסיס־הקליטה־והמיון. מאז שהעבירו אותו לכלא צבאי, אין לנו שום קשר איתו. אמרו לנו שיהיה אפשר לבקר אותו רק אחרי שלושה שבועות. אנחנו לא שומעים ממנו דבר, ואנחנו מודאגים.

"לדני יש בעיות בגב. הפרופיל הרפואי שלו הוא 45. עד כמה שאני מבינה, אילו רצה, יכול היה להשתחרר מהצבא מטעמי־בריאות. אבל דני רצה לשרת. בתיק שלו רשום שיש לו נתוני־קצונה. הוא ביקש להיות מדריך־נוער בעיירות־פיתוח. אמרו לו, נראה. בינתיים סיווגו אותו כפקיד.

"אני בטוחה שדני יכול לתרום הרבה בצבא. הוא תמיד מתלהב ממה שהוא עושה. אני יודעת שלצבא יש פיתרון לבעיה שהוא מעורר. יכולים להציג אותו כפסיכי, ולשחרר אותו. אנחנו לא רוצים שזה יוצג כדבר פסיכי. בכל הצבאות במדינות הנאורות מאפשרים ליוצאי־דופן למלא שירות שאינו בא בעימות עם מצפונם. אצלנו זה קיים רק באופן סלקטיבי, לבעלי מצפון דתי. בבעלי מצפון חילוני לא מכירים כאן.

"מה שמאפיין את דני, מלבד ההכרה הפוליטית שלו, זה חוש־ההומור המפותח שלו. מילבד זאת הוא מתעניין במוסיקה ובאומנות מודרנית. השטח שלו בספורט זה כדורגל. הוא היה שוער במכבי־הרצליה־נוער. נואייבה היא האהבה הדגולה שלו. הוא היה נוסע לשם הרבה. לפני הגיוס הוא עשה גם טיול לאירופה, כמו ביטניק."

בספר המחזור

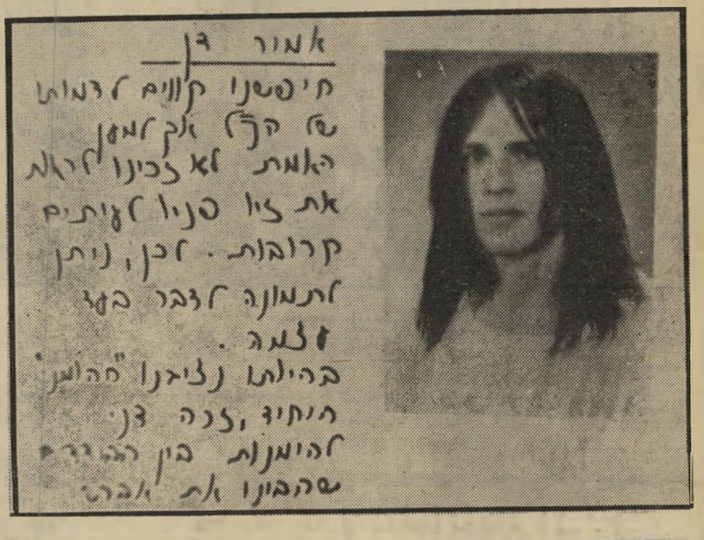

פעילותו הפוליטית של דני גרמה להעדרויות רבות מבית־הספר. כאשר היה מופיע, הפליג בוויכוחים עם המורה לספרות, אברשה. בתמונה: קווים לדמותו, מתוך ספר המחזור לבוגרי תיכון־חדש.

"מיברשת עם צבע — על המפקד"

דניו של דני מודעים לעובדה, כי ישנם עוד 26 צעירים, שהודיעו, כי הם מתכוונים ללכת בעיקבות בנם. "להורים שלהם אני יכול להגיד, כי יש תיסכול בקרב הצעירים," אומר אביו של דני. "יש כאלה שעוזבים את הארץ, ויש כאלה שמוכנים להתמודד ולא לשקוע באדישות. מבחינה זו המעשה הזה הוא דוגמה לנעשה ערים, ולא צריך לראות אותם כחרגים. להיפך, יש להם תודעה ציבורית. אני מקווה שהמעשה שלהם יביא לשינוי בהתייחסות, ויוביל לתודעה ציבורית חיובית."

מיכתב ששלח דני לחבריו מבית־המעצר בבסיס הקליטה ממחיש את חוש־ההומור שבו ניחן, ואת האופן שבו הוא עובר את תקופת־המחבוש. בין השאר כתב דני: "ברק, קקה, רפי, נגה, עופר, דן, אריאל, גיא, אורון, שימחה, שוקי, מיקי, קוקי, תיקי, נוקי וכו'.

מחכוונים לכלא

חבריו לקבוצת ה־27 של דני אמיר הודיעו, אחרי מעצרו, כי ייילכו בעיקבותיו, למרות מדיניות היד הקשה שננקטה נגדו. בתמונה (מימין לשמאל): אורון אדר, גיא פילבסקי וגדי אלגזי.

"אני אומר — בכל זאת הזמן עובר. מסיקה אומר, בכלא יש פיתגם: אין גבר שיכול לעצור את הזמן, אבל יש מניאק שיכול להאריך אותו... המישפט שעשו לי היה מדהים. שפטו אותי רב־סמל־ראשון ורב־סרן, שנכנסו למונולוגים מרתקים על גבולות הארץ. הרב־סרן סיפר על מחקר שהוא עורך בקשר לגבולות בזמן דויד המלך, מהפרת עד נחל מצרים.

"...וזטות — צ'ארלי קיבל 10 בגלל שזרק מיברשת עם צבע על המפקד. מסיקה סירב לעבור משריון לגולני. חמישה עצרים על גניבת מיזרון, והשאר על נפקדות. יש פה אחד שרצה לראות רופא. ולא נתנו לו. ישר בלע 13 אבנים, ושם עוד כמה בכיס — מה שבטוח בטוח..."

חבריו של דני אמיר, נכדו של מאיר וייסגאל, שסירב לעבור את גבולות "הקו הירוק" ונדון ל־35 ימי מחבוש, מצהירים: נלך בעקבותיו.

הצעד שלנו עשוי לתת תמונה מדוייקת על איך שאנחנו רואים את פני הדברים. אינני מוכן לשתף פעולה כדי לשלול באמצעי־דיכוי את זכותו של עם אחר להגדרה עצמית. לדעתי אנו מאבדים כך את הבסיס המוסרי שלנו עצמנו.

"אני בעד נסיגה מהשטחים הכבושים, ופתיחה במשא־ומתן לשלום עם כל גורם פלסטיני שהוא, כולל אש"ף. רק כך נוכל להגיע לשלום כולל ואמיתי באיזור כולו. אם, לעומת זאת, יימשך הכיבוש, יביא הדבר למילחמה נוספת, שאנחנו עשויים להיות הקורבנות שלה."

"דמנו, דם הנופלים"

דני אמיר, תושב כפר־שמריהו, הוא מצד אמו נכדו של מאיר וייסגאל, ידידו ועוזרו של חיים וייצמן, ונשיא מכון וייצמן למדע. בתשל"ח זכה דני בתואר "צעיר השנה" מטעם העולם הזה, בעיקבות מיכתב לראש־הממשלה, מנחם בגין, שחיבר. מיכתב זה זיעזע את המדינה בסוף ינואר 1978. בין השאר נאמר בו: "אנו קוראים לראש־הממשלה לנהוג בדרך הנכונה, לחתום על הסכם־שלום מלא, שבמיסגרתו תיסוג ישראל מהשטחים הכבושים ויובטחו זכויותיהם הלאומיות של כל העמים באיזור, כולל העם הפלסטיני, ותוכר זכותו להגדרה עצמית. אם לא ינהג ראש־הממשלה בדרך זו, יהיו ידיו מגואלות בדמנו, דם הנופלים!"

דני חיבר את המיכתב כאשר למד בכיתה י"א של בית־ספר תיכון חדש בתל־אביב. תוך יום נאספו כמאה חתימות של תלמידי שמיניות ושביעיות. המיכתב נשלח לראש־הממשלה, הועבר גם לרדיו ולטלוויזיה. סיגונו הבוטה עורר ויכוח ציבורי חריף.

אמיר וחבריו לא יכלו לשער מראש שהם יוצרים כדור־שלג. עם פירסום המיכתב החלה יוזמה של קציני־מילואים, שפירסמה כעבור חודש מיכתב־תמיכה. המעשה הידהד בעולם, וכך נוצרה תנועה המונית ספונטנית, הנקראת מאז "שלום עכשיו!"

סבו של דני לא לקח חלק בגיבוש דעותיו הפוליטיות. "היו ביניהם ויכוחים

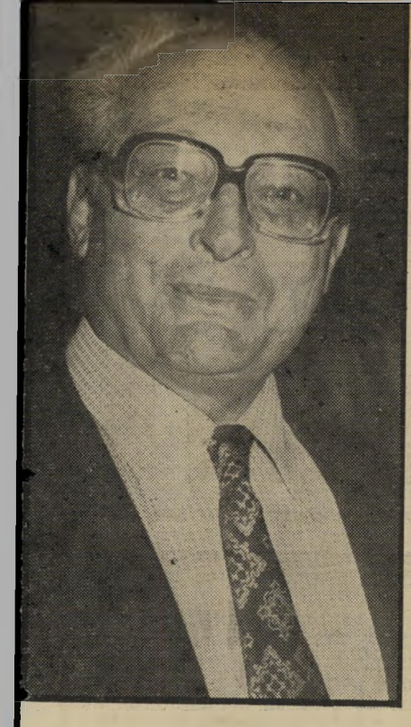

ראש־עיר פלד

לדווח בלי להעליב

"ראש הממשלה, מנחם בגין, חולה בגופו ושבור בנפשו... ממשלת־ישראל הנוכחית נכשלה כישלון חרוץ ועלולה להביא לחורבן ישראל. אני איש שיח מתהלך בתחושה שאנו עומדים על סף חורבן שלישי," דברים אלה, שאמר בשבת האחרונה ראש עיריית רמת־גן הד"ר (למישפטים) ישראל פלד, יצרו את פרשת השבוע בגלל הפרשיות, הביזיונות והסערות, שהממשלה נאלצת לעמוד בהן.

הסערה התחוללה הפעם בשני מישורים. הדברים שאמר הד"ר פלד חידשו את הוויכוח הציבורי על מצב בריאותו של ראש־הממשלה. אישיותו של האיש שהשמיע אותם, מהדמויות הבולטות של החסיבה הליברלית בליכוד, העתיקה את מוקד הסערה מהתחום הרפואי לתחום הפוליטי, שם נראה היה כאילו עומד לפרוץ מרד נגד מנהיגותו של בגין, ולא רק מסעמים רפואיים.

עירני חייכן ומבריק

דיווח במישור הרפואי נראה כפארסה אחת. אין אף אישיות ציבורית פוליטית אחת, שלא הביעה בשנה האחרונה בפורום זה או אחר את דאגתה ממצב בריאותו של בגין. העובדה שמי שאמור לנווט את המדינה, בין המשברים המסוכנים הפוקדים אותה, הוא אדם חולה־לב, שהחלים מהתקף־לב קשים ושטף־דם במוח, אינה הופכת אותו למנהיג האידיאלי מבחינת החוסן הגופני, למרות הודעותיו המרגיעות של רופאו האישי, הפרופסור מאיר גוטסמן. זה טען השבוע שוב כי בגין בריא פיזית ונפשית ומסוגל בהחלט לתפקד כראש־ממשלה.

מבחינת הבדיקות הרפואיות הפורמליות אין, לפחות במועד זה, כל מימצא שיצביע על ליקוי משמעותי בבריאותו של בגין. לחץ־הדם שלו, הדופק ורישומי האלקטרוקרדיוגראם, אינם שונים מאלה של לפני שנה או שנתיים. הרופאים המתעקשים על כך שבגין הוא בריא, אינם מעוותים את האמת, לפחות לא מבחינה פורמלית.

אבל כל מי שנמצא במגע אישי עם מנחם בגין, אינו יכול להתעלם מהשינוי המשמעותי שחל באיש. או ליתר דיוק: מהשינויים הקיצוניים המתחוללים בו מתקופה לתקופה.

יש ימים ושבועות, שבהם מנחם בגין מתנהג ונראה כאריה. הוא עירני וחיכני, מבריק ומתלוצץ. הוא איש שיחה שופע רעיונות ומשרה על סביבתו אווירה של סמכות אבהית. אחר־כך יכול לבוא פרק זמן, המתמשך אף הוא שבועות, בהן מתנהג בגין בצורה הפוכה לחלוטין. הוא מסתגר בתוך עצמו, עושה על פניו הבעה של קיפאון ומסוגל שלא להוציא מפיו במשך שעות אפילו מילה אחת. גם צבע עורו ומראהו משתנים מעת לעת.

אפשר לפגוע בגורלה של המדינה, אבל אסור לפגוע בחדמיתו המלאכותית של ראש־הממשלה

החולה המדומה

כל חברי הכנסת, העוקבים אחרי מנחם בגין במליאת הכנסת, שם הוא מרבה לשבת שעות ליד שולחן־הממשלה, אינם יכולים להתעלם מהעובדה שאין זה אותו מנחם בגין שהכירו. הפרלמנטר התוסס לשעבר, שלא היה מניח לאף קריאת־תגר המותרסת נגדו לחלוף ללא קריאת־ביניים, הפך אדיש ושתקן. רק לעיתים רחוקות הוא זורק קריאת־ביניים חיוורת לחלל האולם.

„בגין נולד מחדש!"

לפני כחודש, בעת שמנחם בגין היה אורח הכבוד במסיבה שנערכה במישכן הכנסת לרגל פתיחת מיבצע מדל־יות־הזהב של קורת־גג, יכלו מאות הקרואים לראות אותו שם, עומד במשך זמן ממושך, לוחץ ידיים עם אנשים ואינו מחליף מילה עם אף אחד מהם.

ואולי אין עדות טובה יותר לשינויים הקיצוניים האלה מאשר עדותו של הּ תועמלן הראשי של בגין, סופרו המדיני של מעריב יוסף חריף. בשבוע שעבר הופתע חריף כל כך מעירנותו ופעילותו של בגין בעיקבות פתרון שלושה משברים ממשלתיים, עד שביישר לקוראיו בצהלה, כי „בגין נולד מחדש — עירני, חייכני ונמרץ, כמו באותם הימים הטובים."

היתה זו עדות גלויה כי עד לכתיבת דברים אלה היה מצבו של בגין שונה. ואומנם, בגלל הפירסומים הרבים על מצב בריאותו של בגין, מוצא לנכון כל מי שּ פוגש בו, לבחון אותו ואת התנהגותו ולהביע דיעה איך התרשם ממצב בריאותו ומצב רוחו.

עסקני חרות עצמם אינם נמנעים מלשוחח ביניהם לבין עצמם בנושא זה, שחל טאבו חמור על הדיון בו בפומבי. הם אף מתלוצצים, כי ניתן לדעת על מצב בריאותו של בגין על פי התנהגותו של יו"ר סיעת חרות, ח"כ חיים קאופמן. „כשקאופמן הולך מאושש וזקוף, כאילו תפס מניגות — זה סימן שמצבו של בגין גרוע. כשקאופמן הולך חפוי ראש — סימן שבגין בריא ונתן לו על הראש."

הצהרתו של פלד נפלה פשוט בעיתוי לא נכון, בתקופה בה יכולים כל מקור ביו של בגין לטעון בתוקף שהוא בריא ומתפקד כהלכה. זה נכון אולי לשבועיים שלושה האחרונים. אילו היתה אותה הצהרה מושמעת לפני חודש, למשל, ספק אם היו יכולים להכחישה באותו תוקף. אז בקושי עמד בגין על הרגליים. עד כמה שהדבר פאתטי וטראגי אין מה לעשות נגד חוקי הביולוגיה. כל אדם שעבר התקף־לב ושטף־דם במוח שוב אינו יכול להיות כשם שהיה קודם, גם אם בריאותו תקינה.

ראשי הליברלים שיפמן, אריך וילהט
להתקומם בלי קשר

„גיבורים נגד חלשים"

הּ תקוממות כללית, כביכול, זו של הליברלים לא היתה כמובן מימושה של תוכנית סודית למרד. היא היתה בסך הכל ביטוי לתיסכול הגובר והולך במיפלגה זו נוכח הרחקתה הטוטאלית מעמדות־השפעה וחוסר ההתחשבות בה מצד מנחם בגין, למרות הכרזותיו הבומבאסטיות על נאמנות, ידידות וחברות.

ההכרה, כי אי־אפשר להמשיך כך יותר, חדרה בדרך זו או אחרת כמעט אל כל נציגי הליברלים. העובדה כי כמה מהם היו מוכנים לפני שבועיים להפיל את הממשלה בעניין חוק ההפלות, נובעת אף היא מתיסכול עמוק זה. רק החשש שבחירות חדשות לא יחזירו רבים מהם לכנסת, מדביק אותם עדיין אל אנשי חרות.

על רקע זה גברה ההכרה, כי המוצא שיאפשר לאכול את העוגה וגם לשמור אותה שלמה, הוא להמשיך את שילטון הליכוד אבל בהנהגה אחרת, כזו של עזר וייצמן, למשל.

בליכוד החלוצצו השבוע, כי בגין בעצם מעמיד פנים ועושה את עצמו חולה. „אין זה נאה להיות גיבור נגד חלשים," אמרו, „וכל זמן שחושבים שהוא חולה לא יעזו להדיחו. זה לא יפה, לא תרבותי ולא מקובל להתנהג ככה אל חולים."

האור הירוק ליוזמה כזאת מצד הליברלים ניתן על־ידי פירוש לא נכון של מה שהתרחש בתוך חרות לאחרונה. במרכז חרות נערך עימות גלוי בין שני מחנות, סביב בחירתו של יו"ר מוכירות חדש.

ההתמודדות היתה בין מחנה השרים וייצמן וולי לבין מחנה יצחק שמיר. ידם של אנשי וייצמן היתה על העליונה. באופן מפתיע הם קיבלו תמיכה מצד אנשי מנחם בגין. מועמדם, יורם אריזור, נבחר.

ניצחון זה התפרש כאילו גם מנחם בגין סומך ידו על מינוי עזר וייצמן כיורשו, כאשר יחליט לפרוש מתפקיד ראש־הממשלה. הליברלים החליטו להחיש את התחליך, ולזרז את פרישתו של בגין.

הגישושים שעשו הליברלים, המישלחות ששלחו, והמגעים שניהלו, הבהירו להם כי בשעה זו אין כל סיכוי להמליך את וייצמן במקום בגין. גם מחנה וייצמן מיהר להפגין נאמנות לבגין מתוך ידיעה שלמרות שסמכותו נפגעה והשפעתו נחלשה, הרי עצם המיתוס המגולם בדמותו דיו כדי לחסל אותם, אם יוחשדו בנתינת יד לקשר של הדחה.

הסערה שחולל פלד לא נגרמה רק משום שהפר את הכלל, המקובל מתוך אינטרסים אנוכיים גם על מנהיגי האופוזיציה — שבריאותו של אדם שייכת לתחום צינעת־הפרט, גם אם מדובר בבריאותו של מנהיג לאומי. לפני חודשיים, למשל, טען ח"כ המפד"ל דויד גלאס, את אותם הדברים בדיוק. גם הוא זעק בפומבי, כי מרמים את העם ואין מגלים לו את האמת על מצב בריאותו של בגין, וכי הוא עצמו נחרד מהתנהגותו ותגובותיו של ראש־הממשלה בפגישות שהיו לו עמו.

אז גוועו דבריו של גלאס כמעט ללא הד. מקורביו של ראש־הממשלה, חסידיו ואנשי מיפלגתו, פשוט התעלמו מהם, משום שהם ידעו עד כמה הדברים נכונים. אבל הם לא יכלו עדיין להשתחרר מהתפיסה האבסורדית שדיון פומבי על מחלות מנהיגים בזוי וגרוע יותר מדיבור על ענייני מין, למשל.

מישקל היתר שיוחס לדבריו של פלד, שאינו ח"כ וגם לא דמות פוליטית בזירה הממלכתית, נבע מכך שהם נראו כחלק מהתקוממות החטיבה הליברלית בליכוד וכביטוי לקשר הנרקם להדיח את מנחם בגין ולהקים ממשלת ליכוד חדשה בהנהגתו של עזר וייצמן.

למראית־עין נדמה היה שהכל מתוכנן ומתואם.

ישראל פלד הטיל לחלל את עניין בריאותו של בגין. באותו זמן אירגן מנהיג מוניציפאלי אחר של הליברלים, ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, שביתת־אזהרה של עובדי העיריה שכוונה נגד הממשלה. ואילו מנהיג הליברלים, שמחה ארליך, שהפך תקיף יותר בביקורתו על הממשלה מאשר האופוזיציה של המערך, איים, כי לא ייבהל לפרק את הקואליציה, גם אם יביא הדבר להחזרת המערך לשילטון.

בגין עם עזר וייצמן ליד שולחן הממשלה
לרשת בלי הדחה

במדינה

עיתונות

שימלת השבת של חנה'לה

עורכת „דבר" תזכה בזוג נעליים בזכות התערבות על גורל אילון־מורה ופתחה ויכוח ציבורי על מלתחתה

עורכת דבר, חנה זמר, מפורסמת יותר בזכות עטה השנון מאשר בזכות מלתחתה. אף על פי כן שימשה מלתחתה של חנה זמר נושא לפולמוס עיתונאי שהתנהל ביום השישי שעבר במדורי המיכתבים של היומונים הארץ ודבר.

הארץ פירסם במדור המיכתבים שלו מיכתב של זמר, שנכתב בתגובה לכתבה של הכתב לענייני מיפלגות של העיתון, אמנון ברזילי. ברזילי טען, כי חנה זמר כבר תופרת לעצמה חליפה של שר בממשלת המערך הבאה.

הגיבה על כך עורכת דבר במיכתב ה־

עורכת זמר
לא ברצינות בחמית

הומוריסטי הבא: „אדם כבר אינו יכול ללכת לחייט במדינה הזאת, מבלי שיבלשו אחריו. שאם לא כן, כיצד ידע עמיתי אמנון ברזילי כי אני בין אלה התופרות חליפה? אכן, אני מודה, תופרים לי חליפה: פלאנל אפור, חצאית פפיטה.

„עד כאן צדק הכותב. אך מניין לו המסקנה, כי זה לצורך פוליטי, וכי אני ממתינה לשעת הכושר וההזדמנות הראשונה לזנק לצמרת המיפלגה...' האם כל־כך מעטה הערכת עמיתי את המיקצוע שלנו? שלי לא. מכל מקום, לוא טרח לברר איתי, הייתי ודאי משיבה לו מה שאני אומרת לחברי: בפחות מראש־ממשלה אין אפילו מה לדבר... אגב, החליפה תהיה מוכנה בעוד שבועיים."

וח"המחירים נוסף דן. ללא כל תיאום, מכוח המיקרה העיוור בלבד, התפרסם באותו יום עצמו, גם בדבר, מיכתב העוסק במלתחתה של חנה זמר. היה זה מיכתבו של כתב מעריב, אורי דן, שביקש להגיב על רשימה שכתבה בדבר שבה ציינה, כי כאשר יפגו אנשי אילון־מורה את ישובם, תוכל לרכוש לעצמה את זוג הנעליים שחשקה בהן, העולות כמה אלפי לירות. אז יהיה בידה הכסף, כתוצאה מהתערבות שהתערבה.

כתב על כך אורי דן: „כן, גב' זמר מוכנה למכור את אילון־מורה בעבור זוג נעליים. עד לשם ירד מדד המצפון הלאומי שלה בוויכוח סביב נושא כה חיוני בחיי האומה. הבה נראה מה מדינת ישראל מוכנה לעשות עבור הגרדרובד של הגב' זמר:

- פינוי הגולן — זוג ערדליים.
- פינוי ביקעת הירדן — זוג מגפיים.
- פינוי תל־אביב (יפו) — מערכת בגדים תחתונים.
- פינוי עזה — בגד־ים.
- פינוי ירושלים — כרטיס טיסה (לכיוון אחד) לניו־יורק ותלוש קניות בבלומינגדייל.

„האם אין סל־קניות זה הולם את סל־הערכים של הגב' זמר?

מאחר שתקוותי היא שבבוא היום תהיה אילון־מורה עיר ואם בישראל, תצטרך הגברת זמר למצוא לה מקורות אחרים למימון הוצאות הנעלתה וביגודה. עד היום, יש לציין, היא עשתה זאת לגמרי לא רע. אם תצטרך להמתין רק לתוצאות התערבויותיה המוזרות — עלולה עורכת דבר, חלילה, להתהלך בבלויים, ברבות הימים."

רצינות בחמית. על מיכתב זה הגיבה חנה זמר בהערה: „אני משתתפת בצערו של אורי דן על שאנשי אילון־מורה החליטו אחרי הכל לנהוג דווקא בהתאם להתערבויותי, שאינן מוזרות כל כך בעיני מי שקרא את המשך רשימתי — ואותן, מטעמים מובנים, בחר אורי דן שלא לצטט. על מחירי המלתחה לא אגיב, כדי לא להחליש את הרושם של דברי אורי דן."

המהדורה החדשה של שימלת השבת של חנה'לה היתה עשויה להיות משעשעת, לולא היו אנשים שלא קיבלו את העניין בהומור שהמתווכחים ניסו לשוות לו.

הסבירה חנה זמר: „רציתי להגיב על תפירת החליפה הפוליטית, אבל לא רציתי לעשות זאת ברצינות בהמית: סוף סוף אני לא פוליטיקאית. לכן שמתי את הדגש על החליפה הפוליטית ואני בטוחה שאנשים הבינו זאת. זה באשר למכתב בהארץ.

„אשר למכתבו של אורי דן — נתתי לו מקום כבוד בגיליון־שבת של דבר ובמיסגרת, למרות שתקף אותי. זאת משום שרציתי לחשוף את השיטה הנפסדת לרמוז כי מי שאינו רוצה ב„אילון מורה אינגנו מעוניין במדינת ישראל."

דרכי אדם

הבט אחורה בחיוך

הפצצה המצרית הרסה את ציוריו של המורה אבל לא את זכרונותיו

שעות הערב של כל יום ראשון בשבוע. היו מוקדשות בבית־ספר הערב לציור

צייר פרי
עלייה בשחייה

בבודפשט, לציור אקט. לא היו דוגמניות־עירום קבועות שהיו יושבות לפני התלמידים. היה זה מתפקידו של המורה למצוא את המועמדת לתפקיד זה.

זאת לא היתה בעייה. באקדמיה הגבוהה לציור של בודפשט ניתן היה למצוא תמיד תלמידות, שהיו מוכנות לשבת או לעמוד בעירום מול חבריהן מבית־ספר הערב לציור.

יום אחד אירעה תקלה. הסטודנטית לציור שהזמין המורה מהאקדמיה, לא הגיעה. 24 התלמידים ניצבו לפני כני־הציור שלהם, מכחוליהם בידיהם, מבלי שיהיה להם מודל לציור.

המורה לא נואש. הוא מיהר לרחוב האורות האדומים של בודפשט. הבית ברחוב „אל תשכחני" 29, היה ידוע בכל העיר

(המשך בעמוד 50)

ליוצאים לחופשות חורף במועדון הים התיכון (CLUB MED.)

מועדון „חופשות החורף בישראל" מארגן טיסות מוזלות לאירופה בחודש ינואר.

שלח ללא דיחוי:

- **תאריך יציאה הנוח לך.**
- **תאריך חזרה.**
- **אתר חופשה עדיף.**

לת.ד. 2377 ת"א עבור: חופשת חורף מוזלת. חסכון מעל 2,000 ל"י לזוג.

שימו לב!! שימו לב!!

כותבי שירה ופרוזה!

רוצה שפרי עטך יופיע בספר פרטי או בקובץ? אם כן, מהרו ושלחו את החומר ל:

„סער" — הוצאה לאור, ת.ד. 26243 תל־אביב.

המתאימים יוזמנו למערכת!!

אתה והלירה

מאת יגאל לביב

החלב של השר הורביץ ורווחי התעשיינים

„אם אני מייקר חלב לילדים, לא אשלם שלושה מיליון לחודש לטייס, אל על", הכריז בשבוע שעבר בפאתוס שר־האוצר, **יגאל הורביץ**. המראיין כה התרשם, שלא שם לב כי אותו השר, ה־מייקר את החלב לילדים, אינו מהסס לתת השנה במתנה לתעשיינים 21.7 מיליארד לירות בהקלות מס־הכנסה. סכום זה, לכל הדיעות, גדול פי שלושה מהקצבות הסובסידיות למוצרי־מזון, ש־השר חתך באכזריות.

בהתאם למיסמך שהוכן בימים אלה במינהל הכנסות־המדינה, תיהנה התע־שיה מהקלות במס־הכנסה בשנת 1979 בסכום המדהים של 21.7 מיליארד לי־רות, שייבוא בעיקר מהקילת־מלאי (11 מיליארד לירות. הקילת־מלאי היא ה־אפשרות לקזז את מחצית תוספת שווי־המלאי, שמקורה באינפלציה, מן ההכנ־סות השוטפות). שני מקורות נוספים ל־הקלות המס הם ביטול מס־המעסיקים והמילווה הצמוד לו, וכן מהקלות ב־חוק־לעידוד־התעשייה.

הקלות המס, הניתנות השנה לתע־שיה, הן בהיקף כזה, עד שלפי מיסמך שהוגש על־ידי האוצר לוועדת גבאי, ה־דנה במיסוי האינפלציוני, יהיה סך מס־ההכנסה נטו, שתשלם כלל התעשיה השנה, פחות מחצי מיליארד לירות! (על מיסמך זה הגיב נשיא התעשיינים, **אברהם שביט**, בכנסו מסיבת־עיתונ־אים, שבה הראה להם שיש עשרה מיפעלי־תעשיה, המשלמים יותר ממיל־יארד לירות מס־הכנסה, והעיתונאים ה־תמימים שוכנעו ופירסמו כי דבר זה מפריך את המיסמך. שביט ידע כי אין קל מהונאת עיתונאים כלכליים, הנוטים לבלוע כל כזב שתעשיין מוסר להם. הוא לא אמר להם כי הוא מציג תשלו־מי־מס של עשרה מיפעלים, בעוד ה־מיסמך סיכם את סך תשלומי המס של כלל התעשיה, אשר חלקים נכבדים מ־מנה יראו השנה הפסדים ולא רווחים, כך שהמיסמך הוא הנטו הנשאר אחרי ניכוי המס המשולם מסך ההפסדים ה־מוכרים לצורכי מס!)

אגב, כדאי לשים לב לכך שמישטר ארליך־הורביץ העביר את מתן ההקלות לתעשיה מהטבות הניתנות בעת הקמת התעשיה, על־ידי אשראי מכוון ומעו־קים, להקלות במס הניתנות על הפי־רות. אם קודם לכן היה תמריץ להקמת תעשיות חדשות, עתה התמריץ הוא ל־הוצאת הרווחים מן התעשיה החוצה. המסקנה היא, שכאשר הורביץ מדבר על הקטנת האשראי, צריך לשאול למי הוא מקטין אותו. בשבוע הראשון של דצמבר הזרימה הממשלה למשק שני מיליארד לירות, ואין כל הבדל בין חודש זה ל־קודמים לו. לתעשיינים נותנים 21.7 מיליארד. לחקלאים נתנו השבוע 1.2 מיליארד כדחיית תשלומים, כדי שלא להרוס את המושבניקים.

אולם לילדי־השכונות אין חלב.

שפל במכירת עיתונים

ירידה חדה במכירות עיתונים מורג־שת בחודש האחרון, ולדברי מפיצים היא מגיעה לרבע מכלל התפוצה.

ביגלל השפל הונהגו שינויים וצימצו־מים בכמה עיתונים. הנהלת „דבר" הח־ליטה להפוך את „אומר" לשבועון, ב־מקום יומון. „הארץ" מבקש להפסיק את עבודתם של שישה עיתונאים לא־קבועים. „מעריב" שינה את מערכתו, מינה את **מנחם תלמי** כעורך „ימים ולילות" במקום **משה זק"ק**, ומסר ל־**עידו דיסנצ'יק** את עריכת החדשות, שהיתה בידי **שמואל שניצר**. הנהלת „מעריב" החליטה גם כי **שלום רוזנ־פלד** ימשיך לכהן כעורך במשך שנתיים נוספות ויוחלף על־ידי הדור החדש, ולא על־ידי ז'ק שניצר. החלטות אלה מקו־רן בירידה במכירות „מעריב". השינויים שהונהגו ב„מעריב" לאחרונה כבר שיפ־רו את תדמית העיתון, ונעצרה הירידה במכירות.

שמח־הפקר במכס

כמה יבואנים גילו כי בבואם לשחרר מיטען מן המכס, כדי להעבירו למחסן־ערובה, הם יכולים להעביר את המיטען מן המכס בלוד למחסן הערובה במשך 24 שעות.

במשך זמן זה ניתן לעשות במיטען הכל, כמו להחליף חלקים, לבדוק אם המיטען משביע רצון ועוד. אחרי ש־נעשו השינויים הדרושים, כמו החלפת מקלטי־טלוויזיה בצבע בשחור־לבן, יכול הייבואן להודיע כי אינו רוצה לשחרר את הסחורה, המוחזרת לשולח.

המאפיה הישראלית בורחת מלוס־אנג'לס לישראל

מקורות מהימנים בקליפורניה מסרו, כי כמה עשרות ישראלים, שהיו פעילים בעולם הפשע שם, החלו מוכרים בקדח־תנות את רכושם, כדי לשוב לישראל ב־מהירות. אין הם נמלטים מאימת סוכני האף־בי־איי או מישטרת קליפורניה. הם נמלטים מגורם מסוכן יותר: הפשע ה־מאורגן האמריקאי, שהחליט כי הפוש־עים הישראליים מהווים מיטרד שיש לסלקו.

המאפיה האמריקאית אינה מודאגת מהתחרות של הישראלים, שרובם חוב־בים, והעוסקים בשולי הפשע. אולם ה־פירסום שגרמו הפשעים האחרונים של המאפיה הישראלית, ובעיקר רצח־הזוועה של בני־הזוג ראובן, גרמו למיקוד תשו־מת־הלב האמריקאית בנעשה בפשיעה בקליפורניה. התעניינות זו של אמצעי־התיקשורת מכריחה גם את כוחות החוק לפעול, ותהליך זה מפריע לפעולה השק־טה של הפשע המאורגן האמריקאי.

כדי לסלק את הישראלים מקליפור־ניה, הגיעו לקליפורניה כמה מראשי ה־פשע ממיאמי, והחלו בפעולות שתוך זמן קצר שיכנעו את הישראלים כי מוטב להם לעזוב את אמריקה ומהר.

דואר בין־לאומי פרטי

עד כה היו בארץ כמה שירותי־שליחים, ששימשו תחליף לדואר לאותם שרצו להבטיח מישלוח מהיר של דברי־דואר בישראל. עתה החלה לפעול גם חברה המתחרה בדואר הבינלאומי.

חברת „מעיין" מייצגת את החברה הבינלאומית „צ'וס קורייר", והיא מעבירה כל דבר־דואר מישראל לכל מקום בעולם תוך 48 שעות. החברה עובדת בעיקר למען עיתונאי־חוץ וגורמי־תיקשורת.

הייצוא המדומה של שרשרות־הזהב

ממשלת ארצות־הברית העניקה ל־ישראל פטור ממכס של 12% המוטל על כל יבואני תכשיטי־הזהב לארצות־הברית. המיכסה של ישראל היא 40 מיליון דו־לר לשנה, ועתה מנסים פקידי ממשלת־ישראל להגדיל את המיכסה ל־70 מיל־יון דולר לשנה.

מרבית התכשיטים המייוצאים הם שרשרות־זהב, מוצר פשוט הנעשה במכו־נה פשוטה, הממוקמת בדרך כלל ב־עיירת־פיתוח, כדי לקבל מענקים וחט־בות.

חקירה שעשתה לאחרונה מחלקת־החקירות של המכס גילתה, כי חלק ניכר מייצוא זה הוא פיקטיבי. מסתבר כי יצרן־שרשרות ישראלי שולח את תוצרתו דרך איטליה. שם מחליפים את הסחורה הישראלית באיטלקית, שיש לה שם טוב יותר, והיא עשוייה טוב יותר, אך אין לה הפטור ממכס שיש לישראלית. השרשרות האיטלקיות נשל־חות לאמריקה כאילו הן ישראליות, נה־נות מהנחת המס. השרשרות הישראליות מותכות לזהב, ונשלחות חזרה למיפעל בישראל, הופכות שוב לשרשרות ונשל־חות שוב לאיטליה. כך עושה אותה כמות של זהב את דרכה הלוך ושוב, כאשר הייצוא האיטלקי תופח. היצרן הישראלי המדומה מקבל מן האיטלקי את חלקו בהפרשי־המכס, וכולם שבעים רצון.

האם יש לשלם מכס על דמי־שירות?

ויכוח עקרוני בין הנהלת־המכס ל־„סלון מרכזי" על השאלה אם דמי־שירות הם חלק ממחיר מקלט־טלוויזיה מיובא הסתיים לאחרונה בפשרה. „סלון מרכזי" עשה הסכם עם „תדיראן", ה־מייצאת מקלטי־טלוויזיה „סאבא", ש־לפיו רכש 500 מכשירים תמורת 1100 מרק האחד, ועוד 1500 לירות דמי־שירות וביטוח. „סלון מרכזי" שילם גם תוספת של 5% הרמה, החלה על יבו־אן בייבוא אישי.

הנהלת המכס טענה כי התשלום תמורת ביטוח הוא חלק ממחיר המכ־שיר, וגם עליו חלים מסי־היבוא. תוך כדי הוויכוח ירד מחיר המכשיר המיובא ל־900 מרק. עתה חתמו המכס ו„סלון מרכזי" על פשרה, שלפיה ישלם הסלון מסים על 200 מכשירים לפי 1250 מרק (כולל דמי השירות), ואילו על יתרת 300 המכשירים ישלם לפי 900 מרק בלבד.

איך להרוויח את מחצית מס־הרכוש?

ידוע כי לא כדאי לעכב תשלומים למס־הכנסה, כיוון שמשלמים על הקרן הצמדה וריבית. אולם כדאי גם כדאי לעכב תשלומים למס־רכוש, בדרך ה־באה.

נניח כי קיבלת הודעה שעליך לשלם 20 אלף לירות מס רכוש. אתה מגיש השגה, וטוען, כי עליך לשלם רק 1000 לירות, ומשלם אותם. אחרי שלושה חוד־שים מודיעים לך כי דחו את השגתך. אתה מערער לפני ועדת־ערר, ועוברים עוד כמה חודשים עד שמודיעים לך, במיקרה הגרוע, כי דחו את הערר, ו־עליך לשלם מייד 19 אלף לירות.

אתה משלם את הסכום לפחות חצי שנה מאוחר יותר, כאשר ערכו הוא בקושי מחציתו. אפשרות זו קיימת, כיוון שלא ניתן לחייב בהצמדה וריבית תש־לומי מס־רכוש, המתעכבים ביגלל השגות וערעים.

מהרו לערער!

וראי"ט: „רגעים" במקום הראשון בהכנסות

סרטה של **מיכל בת־אדם**, „רג־עים", המוצג באמריקה בשם „איץ' אדאר", הוא בבירור הסרט הפופולארי ביותר, והכניס יותר מ־18 אלף דולר בפתיחת ההקרנה בשדרה השלישית ב־מנהטן — כתב יומון־הבידור „וראייטי". הסרט מוצג עתה בחמישה בתי־קולנוע, ובינואר יוקרן בעוד 35 בתי־קולנוע.

„רגעים" מופץ באמריקה על־ידי חב־רת **קובי ייגר ודן פומרנץ**, שהוצי־אה כבר 50 אלף דולר על פירסום, ו־המוציאה עתה עוד 200 אלף דולר ל־קראת ההקרנה בכל היבשת. מצפים ל־הכנסה בקופות של מיליון דולר, מזה 300 אלף דולר למפיק **משה מיזרחי**, שייצג את המשקיע **הנרי אוחנה** מ־צרפת (70%), והיתר לחברה הישרא־לית „בין השוורות". הסרט מיוצג בלע־דית בכל העולם על־ידי חברת „ישראם" של **אלכס מסיס**, שטיפלה בהפקתו, במימונו ובהפצתו. „ישראם" קיבלה עתה את הייצוג הבילעדי של הסרט „אויבים טבעיים", עם **לואיז פלט־שר**, המוצג כמו „רגעים" בשדרה השלי־שית במנהטן. „ישראם" קיבלה בילעד־יות להפצת סרט נוסף, של הבמאית ה־צרפתיה **נלי קפלן**. כן מפיצה „ישר־אם" את סרטו החדש של **אוטו פר־מינג'ר**, „הגורם האנושי", לפי ספרו של **גראהם גרין**. סרט נוסף של משה מיזרחי, עם **סימון סניורה**, בשם „שלחתי מיכתב לאהובתי", מצולם עתה בצרפת, ואף הוא מייוצג על־ידי „יש־ראם".

הבנקים בסכנת מחסור־בטחונות

הבנקים מצאו עצמם חסרי ביטחונות מספיקים של הלקוחות. הביטחונות ש־ניתנו בעבר היו טובים לאשראי הקודם. עתה גדל האשראי בכל שלושה חודשים ברבע, ביגלל הריבית, ולכך נוספות ה־כמויות האדירות של המחאות שלא נפרעות. הבנק מוצא עצמו עם אשראי גדל וביטחונות קפואים, שאינם מכסים את האשראי.

גורם חשוב אחר לגידול האשראי הוא שעד לפני חודשיים לקחו לקוחות רבים אשראי במטבע זר, וירידת שער הלירה מול הדולר מגדילה לאחרונה אף היא את האשראי במידה ניכרת, בלי גידול בביטחונות.

„לאומי" ו„דיסקונט", מודאגים ב־מיוחד בגלל המצב הקשה של החקל־אות. שני בנקים אלה מממנים את מר־בית הפעילות של החקלאות במדינה, והם ייפגעו ראשונים עם כל משבר ב־ענף זה.

ניצב טיומקין מגיב

בתגובה על הידיעה שפורסמה במדור זה בשבוע שעבר („היועץ המישפטי למש־שלה בודק תלונת עורך־דין נגד מישטרת תל־אביב, בתיק חקירת בעלי מיגדל־שלום"), מסר ניצב משה טיומקין, מפקד מישטרת תל־אביב, את הדברים הבאים:

● התיק פ"א/16452 של מרחב היר־קון נמצא בפרקליטות מאז ה־3 בספ־טמבר 1979 — חודש לפני הגשת תלו־נתו של עורך־הדין יורם שפטל.

● אין שחר לטענה כי התיק היה אי־פעם בטיפולי. בתקופה הנדונה הייתי חו־דש בחו"ל, וקראתי על כל העניין לרא־שונה ב„העולם הזה".

● עם כל הכבוד למתלונן, מר אריה ליפסון, העובדה היא שבינתיים האדם הידידי בפרשה שנשפט ושהורשע זה הוא עצמו.

(המשך מעמוד 48)

כבית־הבושת המעולה ביותר. המורה פנה אל שוערת הבית בשאלה: „מיהי הבחורה היפה ביותר המתגוררת אצלך?" היא היפנתה אותו אל אחת מבערותיה, ג'ינג'ית יפהפיה.

המורה לציור התדפק על דלת חדרה. „כמה את לוקחת לשעה?" שאל את היצ־אנית שפתחה בפניו את הדלת. כשנקבה את שכרה, הודיע לה, כי ישלם לה כפליים, בתנאי שתבוא עימו לבית־הספר לציור. „מה אני צריכה לעשות?" שאלה היצ־אנית.

„להתפשט ולעמוד ארבע שעות," הסביר לה המורה.

„או, זה לא!" אמרה הגברת, „אני לא מתפשטת בפני עשרים וארבעה אנשים." אחרי מאמצי שיכנוע רבים היא הס־כימה להיות מודל, אבל התפשטה בחצי גופה העליון בלבד.

עלייה בכנרים. ציוריה של אותה גב־קנית הונגריה אינם שמורים עוד עם פרי רוזנפלד בן ה־67, בוגר האקדמיה לציור של בודפשט. כי ב־1939 הוא עלה לארץ כשרק בגד־ים בגופו.

הוא עשה זאת בצורה מקורית. לא היה בידיו אישור עלייה. הוא קפץ מאוניה יוונית, שעגנה בנמל חיפה, בעת ששהתה את דרכה לאלכסנדריה. אחרי שלוש וחצי שעות שחייה הגיע רועד מקור, כשבגד־ים בילבד לגופו, לחוף בקירבת תל־אביב.

הצייר, המוכר יותר כמאייר וקאריקטו־ריסט, איבד את אוסף הציורים שלו בפעם השנייה ב־1948, במילחמת העצמאות.

הפצצה האחרונה שהטילו מטוסים מצ־ריים מעל שמיה של תל־אביב פגעה בדי־רתו של פרי בפינת הרחובות בן־יהודה וארלוזורוב. כל עבודות הציור שנשמרו בדירה הושמדו.

אבל את מה שהצליח לאסוף מאז, הוא עומד להציג בשבוע הבא בתערוכה רט־רוספקטיבית, שתמחיש כי בשלושים ה־שנים האחרונות עסק פרי גם בביטוי אמ־נותי, מילבד הביטוי ההומוריסטי שלו.

תנועות

הקרב על גדות הירדן

הבית"רים החליטו לשנות את סימם, אבל ראשי בית"ר הוכו בחלם

אילו היה מנחם בגין מודיע כי הוא כופר בזכות ההיסטורית של עם ישראל על יהודה ושומרון, לא היה מזעזע את ותיקי ה־תנועה הרוויזיוניסטית כל כך, כמו הידיעה על הכוונה לנתץ את כל הסמלים החיצו־ניים של בית"ר.

בשבוע שעבר הקדישו אמצעי־התיקשו־רת פירסומים רבים להחלטה שהתקבלה, כביכול, בהנהגת בית"ר, לשנות כמה מ־ערכי היסוד של התנועה: לבטל את ה־מדים הצבאיים, להחליף את סמל בית"ר, הכולל את שתי גדות הירדן, ולהקים בפעם הראשונה ישוב במתכונת הקיבוץ.

יו"ר ההנהגה הארצית של בית"ר, שלמה גרביץ, אף הופיע בטלוויזיה והסביר את המניעים שהביאו להצעות המהפכניות, ה־עשויות לקרב את בית"ר הימנית לתנו־עות־הנוער של הציונות הסוציאליסטית.

אולם ההתרגשות סביב המהפכה היתה ככל הנראה מוקדמת מדי. ותיקי בית"ר המזועזעים מיהרו לבדוק מה קרה לתנועת הנוער של ז'בוטינסקי. העובדות שגילו היו מדהימות למדי. מסתבר כי גרביץ, ש־שמונה לתפקיד ראש ההנהגה הארצית של בית"ר רק לפני מיספר חודשים, כינס נע־רים בני 15—14, חילק אותם לוועדות ו־הטיל עליהם משימות בקשר להצעות ל־שינוי תדמית בית"ר.

הנערים, רובם מושפעים מהלכי הרוח של הנוער בבתי־הספר, הסתייגו מהתל־בושת הצבאית של בית"ר, מגינוני־הטכס הצבאיים של פעולותיה ומסמליה הריקים מתוכן. החלטותיהם היו בבחינת המלצות, שאינן מחייבות איש.

כאשר הגיעו הדברים לידיעת ההנהגה העולמית של בית"ר היא מיהרה לדחות אותם על הסף. כל ההצעות הן בגדר המ־לצות אישיות חריגות ובלתי־מקובלות, טענו ראשי התנועה. את גרביץ האשימו ברצון לחולל סנסציה כדי לעורר תשומת־לב. „הוא רוצה להיות מועמד לכנסת ה־באה," אמרו, „אולי השומר־הצעיר יכניסו אותו, לא בית"ר."

מי היה מעוניין לשכור רוצח מיקצועי בינלאומי כדי להרוג את איש־העסקים במכונת־תופת מתוחכמת?

מוות בנתקום „חיים חדשים"

דויד שולמן •
ייצוא ללוס־אנג'לס

„היתה שריפה אחת קטנה, שהיתה קשורה לגניבת בדים, והשריפה העיקרית שהיתה שם, זה היה הבניין הישן, שנגמר לחלוטין, ואין לנו שום ידיעה.

„אני יכול לומר שכאשר הדבר הזה קרה, אם אני יכול לספר זאת, איבד שול־מן תוך שלושה שבועות כ־15 קילו ממיש־קלו. הוא היה בטיפול רפואי, הוא היה מדוכא ביותר." דברים אלה אמר איש־מפתח בעדות שטרם פורסמה, על פרשת השריפה ברחיטי מרס. האיש הוא איש־עסקים, המנהל את עיסקי דויד שולמן. הוא בן עירו ומקורב אליו ביותר. עדותו המפורטת מאפשרת להציץ מעט אל הנע־שה מאחרי הפרגוד של רצח שולמן.

בעדות של שולמן בבית־המישפט הוא הכחיש בכל תוקף כאילו השריפות, שהיו במיפעלו, היו מכוונות, והתעקש כי הן פרצו באופן מיקרי. הוא הכחיש בכל תוקף כאילו ניסה מישהו לאיים עליו. שולמן אז, ובני־מישפחתו בהודעותיהם השבוע התעקשו על הכחשה טוטאלית מזו.

תמונה שונה

אולם מעדותו של אותו איש־עסקים הצטיירה תמונה שונה. כשם שהוא תי־אר את המשבר שעבר על שולמן בעת ה־שריפה הגדולה, שהשמידה את כל מיפעלו, כך הוא תיאר את הסחיטה האפשרית: „שולמן סיפר על איש אחד, שאמר: תר־אה, קרו אצלך שריפות, אנחנו יכולים לשמור, תשלם סכומים ואנחנו נשמור עליך. נעשה שמירה בלילות, כי אנחנו גרים בסביבה."

• לידו: עורך־הדין גבי כהן.

השופטת שאלה: „הוא אמר לך את שמו של האיש הזה?"

תשובת העד: „לא. הוא אמר לי הרצל. לא יודע בדיוק, הוא אמר שיכול להיות. אני הבנתי, אני לא רוצה לומר כאן בצורה מסקנית שנאמרו המילים בצורה מפורשת, אבל אני הבנתי שהיתה מחש־בה שכאילו הרצל רצה להציע את עצמו כשומר־לילה. היה רוצה לקבל בשביל זה שכר..."

שאלה: „מתי אדון שולמן הפסיד מ־מישקלו 15 קילו?"

העד: „זה היה כשהבניין נשרף, בשנת 1974. זה היה כשהבניין נשרף. היה ביטוח גדול."

קטעים אלה מעדותו של איש העסקים מראים בעליל כי קיימת אפשרות סבירה שאיימו על שולמן על רקע כלשהו, וכי ההצתה קשורה באיומים אלה. העובדה כי היה ביטוח גדול על הבית מזימה אפשרות כי אובדן מישקלו, והדיכאון שלקה בו, קשורים בנזק כספי שגרמה לו השריפה. נראה כי משהו אחר, שהיה קשור בשריי־פה זו, הביא לכך שאדם בריא איבד 15 קילו ממישקלו, וכל מי שניסה להוריד מישקל יודע מה פירוש אובדן־מישקל כזה.

אין להבין את רצח שולמן מבלי לדעת את עסקיו. שולמן נרצח על־ידי הטמנת פצצה מתוחכמת ביותר במכונית, שחנתה לפני ביתו באפקה, כיוון שמותו גרם רווח גדול לרוצחים — או מפני שמותו היה הכרחי למניעת הפסד גדול לרוצחים.

שותפות והתרחבות

דויד שולמן נולד בשנת 1921 בבו־קוויגה ברומניה. ב־1946 עלה ארצה

מחלק־העיתונים יצחק ונטורה
איומים

ב־1950 נשא לאשה את רחל, פתח בשות־פות עם יעקוב רוזנברג, עסק לרהיטים, שנקרא רהיטי קארו. השותפים הקימו ב־1960 את רהיטי מרס, ברחוב הרצל 158, על מיגרש שרכשו. ב־1964 רכשו מיגרש סמוך, וצירפו לשותפות את בנק אלרן. בשנת 1969 פורקה השותפות. אלרן יצא, רוזנברג נשאר בעל קארו, ושולמן בעל מרס. שולמן החליט להרחיב את הבניין של מרס הישן.

ב־1972 החליט שולמן לבנות מיבנה גדול על המיגרש בן 6.8 הדונמים שרכש ברחוב הרצל 160, והתקשר עם חברת הבנייה פז מגיבעתיים, בעיסקת אחוזים, שלפיה תבנה את הבית תמורת אחוזים משטח הבנייה. פז החלה בבנייה, רכשה חומרים והחלה בעבודות־קרקע. ואז פרצה מילחמת יום־הכיפורים.

ב־5 במאי 1974 פרצה שריפה גדולה בבית מרס ובעיקבותיה נעצר הרצל עוזר כחשוד ושוחרר. במחצית השניה של 1974 הודיע שולמן לחברת פז כי ברצונו לבטל את החוזה עימה, ובמאי 1975 נחתם חוזה עם אחת מחברות הבנייה של בצלאל מיז־רחי, שתחליף את פז ותיבנה את הבית.

הזדמנות פז

ב עדות שי שולמן בבית־המישפט, וכן בהודעות לעיתונות של בני־המישפחה בימים אלה, נמסר כאילו חברת פז נכנסה לקשיים, בגלל מילחמת יום־הכיפורים ולא לש.ב.ג. גדל היקף ההזמנות לרהיטי־בתי־מלון מחברת מרס למלונות של בצלאל מיזרחי. שולמן היה היבואן הראשי של רהיטים מרומניה, וסיפק את הריהוט למר־בית המלונות בארץ, תוך התחרות עם יבואנים אחרים. רשת גני שולמית של מיזרחי הקימה בשנים אלה שלושה בתי־מלון גדולים, והזמינה כמויות גדולות של ציוד בחברה של שולמן.

אינפורמציה מודיעינית

ב ראיון ב„ידיעות אחרונות", ביום השישי שעבר, אמר מפכ"ל המישט־רה, חיים תבורי, את הדברים הבאים:

שאלה: „השמועות אומרות כי בידי המישטרה היה מידע מודיעיני כי דויד שולמן המנוח היה נתון לסחיטה שיטתית של העולם התחתון. מדוע לא נמסר מידע זה בבית־המישפט, בעת הדיון בתביעת בצלאל מיזרחי נגד הארץ, מישפט שבמה־לכו העיד שולמן וטען כי איש לא ניסה מעולם לסחוט ממנו או לאיים עליו?"

תשובה: „לפי מיטב ידיעתי, לא הת־לונן דויד שולמן המנוח אף פעם במיש־טרה כי הוא נתון לסחיטה. ככלל, אין למישטרה שום אפשרות לספק לבית־ה־מישפט ראיות רק על סמך אינפורמציה מודיעינית גרידא, שלא נמצאו לה תימו־כין עובדתיים."

המפכ"ל אישר כי היה בידי המישטרה מידע מודיעיני. מידע כזה שימש בסיס לקטע במיסמך־ה־11 הידוע, שהוגש ל־בית־המישפט. במיסמך נאמר כי דויד שולמן היה נתון לסחיטה מתמדת.

מה הוא אותו מידע מודיעיני, שהגיע בשעתו למישטרה, ואשר עתה החלו לח־קור אותו שוב?

אחרי השריפה במאי 1974, עת היה שולמן שבור ומדוכא ואיבד 15 קילו ממישקלו, ניסה צוות המודיעין המיוחד של המישטרה לברר את מניעיה. ראש הצוות, יעקב נחמיאס, שפרש בינתיים מן המישטרה, ניסה להגיע אל דויד שולמן ולדובב אותו. התברר כי שולמן הוא אדם סגור, שסירב למסור כל מידע. לבסוף אותר אדם הקרוב ביותר לשולמן, ואשר שולמן נתן בו אמון מלא, ואיש זה פנה לשולמן בשם יעקב נחמיאס והבטיח לו כי בכל מה שיגיד לא ייעשה שימוש בלי אישור מפורש של שולמן.

מסכת של סחיטה

עד וכמן סיפר לנחמיאס, והדברים רשו־מים בדו"ח המצוי ברשותו של נחמי־אס, כדי שלא להסגיר את הידיד, כי מזה חודשים מנסה איש מסויים לסחוט אותו, וכי מופעלים עליו אימים רבים, שאותם פירט. עתה, אחרי השריפה, הוא ראה כי אין לו מנוס אלא להיכנע. הוא פנה לראש העיריה, שלמה להט, כי יעזור לו, וכן לשר־השיכון אברהם עופר המנוח. התוצאה היתה הרמת ידיים וכניעה לסוחטים.

יום לפני הרצח אמר שולמן לרואה־החשבון שלו, ישראל בראון, כי עתה סוף־סוף יתחיל בחיים חדשים. מישפט זה נחקר ביסודיות על־ידי המישטרה.

תחילה בדקו אם התכוון להגר מן הארץ. שולמן הקים לפני חצי שנה חברה בלוס־אנג'לס בשם מרס קליפורניה, בשותפות עם ישראלי בשם פרד שטרן, שבה הועסק בנו של שולמן. החברה התפתחה יפה, אולם בפגישות בין שטרן לשולמן, לפני כחודשיים, באירופה, לא נרמז כלל מצידו כי בדעתו לעבור ללוס־אנג'לס.

שולמן היה בעת מותו במצב כלכלי איתן, כפי שהעידו חשבונות־הבנק שלו. היו לו עודפי־כספים בסכום גדול מאד, דבר המזים את ההנחה כי בדברו על „חיים חדשים" התכוון לקבלת 75 מיליון הלירות ברוטו (בניכוי מס־הכנסה, כ־40 מיליון נטו) עבור מכירת הבניין לבנק דיסקונט.

איומים על עד הראייה

ע ד כמה מסוכנים הרוצחים ניתן ללמוד מן העובדה הבאה: בעיתונות פורסם לאחר הרצח שמו של מחלק־עיתו־נים, שראה דמות חשודה לפני פיצוץ המכונית של שולמן. עוד באותו יום הגי־עו איומים מפורשים למחלק־העיתונים. בעדותו לאחר מכן לא יכול היה המחלק לזהות איש.

הכסף הוא המניע העיקרי לרצח שולמן. כסף שעלולים להפסיד או להרוויח הרוצ־חים. חקירת חשבונות הבנק שלו ושל שותפיו יכולה אולי להביא לתוצאות. כשם שאמר המקור החשאי של חוקרי פרשת־ווטרגייט, „גרון עמוק", לצמד העיתונאים: „לכו בעיקבות הכסף!"

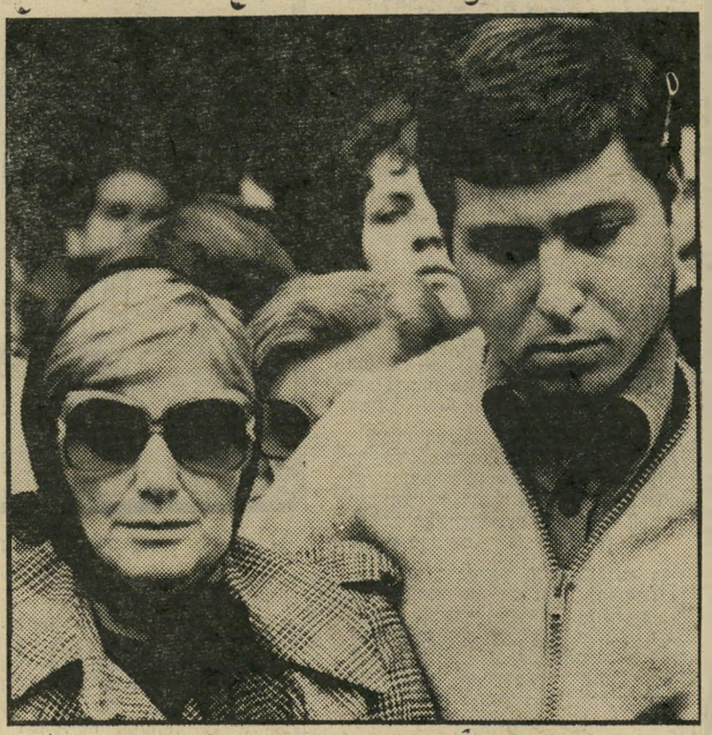

האלמנה רחל שולמן והבן אזון בהלוויה
הכחשות

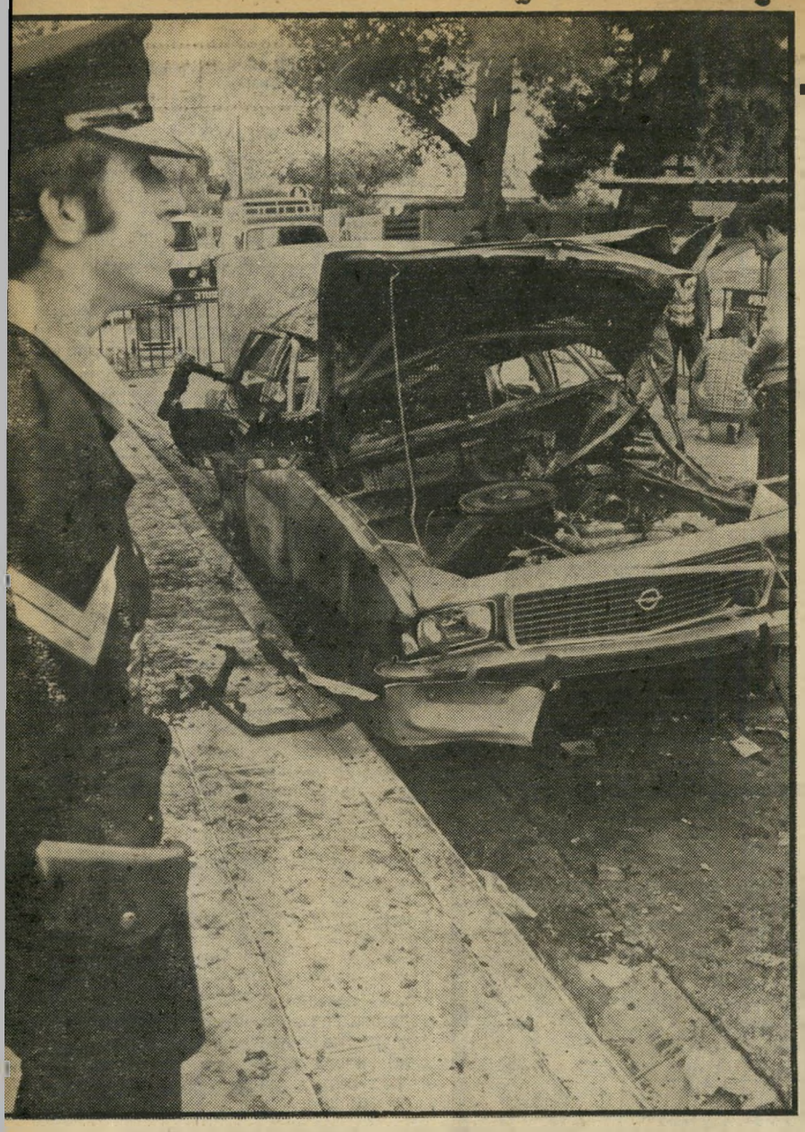

שוטר ליד המכונית המפוצצת
טיסה בבוקר

היתה יכולה לסיים את העבודה, ואז בצל־אל מיזרחי, שבא לנחם את שולמן אחרי השריפה ושמע על הבעיות שיש לו לגבי הבניין, הציע את סיועו.

בעדות של איש־העסקים מצטיירת תמו־נה שונה. העד אמר כי התקיימה בוררות בין פז לבין מרס לפני עורך־הדין יצחק טוניק. מרס טענה בבוררות כי פז אינה מסוגלת להמשיך, ועליה להפסיק את החו־זה. פז התנגדה לכך, ואמרה שאם רוצים להפסיק את החוזה, יש לשלם לה פיצויים. בתשובה לשאלות אמר העד, כי הטענה של אי־היכולת לסיים את העבודה ביגלל המילחמה הועלתה על־ידי מרס, ולא על־ידי פז. פז טענה בבוררות שהיא יכולה להמשיך את העבודה, ושולמו לה פיצויים במאות אלפי לירות.

לפי ההסכם עם חברת הבניה ש.ב.ג., היה צריך שולמן לקבל 40% מהנכס הגמור. אולם כעבור זמן מה הסכים להק־טין את חלקו ל־32% בילבד.

באוגוסט 1979 קנה בנק דיסקונט את הנכס הניבנה בסכום של 236 מיליון לי־רות. מזה צריך שולמן לקבל 75 מיליון לירות. שאר הכסף יגיע לקבלנים.

יתכן כי כתוצאה מההתקשרות בין מרס

העובדה המרכזית בפרשה היא הייחוד שבה: ביצוע הרצח על־ידי מכונת־תופת מתוחכמת, מן הסוג שמעולם לא השתמשו בו בעולם התחתון בארץ, והמזכירה את שיטת־הביצוע של שרותי־בין (למשל: הריגת דובר הפידאיון בביירות. הסופר ע'אסן כנפני) או אנשי הפשע המאורגן בעולם.

ההנחה היא כי איש־הביצוע הובא במ־יוחד מחו"ל, כמו בספר־המתח יומו של התן.

בין הנחת מכונת־התופת ובין פיצוצה עברו כשעתיים. לפי הנחת המישטרה, ובאותו זמן עזבו את הארץ ארבע טיסות לאירופה. איש־הביצוע יכול היה להסתלק בדרך זו.

משום כך חייבים החוקרים לקחת בחש־בון קשר בינלאומי. אחד מכיווני המח־שבה: מכיוון שהרהיטים של מרס ייוצאו לכל העולם, וגם לחנותו של שולמן עצמו בלוס־אנג'לס, עלולה היתה כנופייה כל־שהי להשתמש במישלוחים להברחת סמים לארצות־הברית, בלי ידיעתו.

אם מישלוח כזה אבד בדרך, או אם הועבר לכנופייה יריבה, עשוי היה הצד הנפגע להגיב במעשה־נקמה נגד שולמן. דברים מסוג זה כבר היו בעולם, גם בארץ.

לאחרונה מתנהלת בקליפורניה מילחמת־רציחות על רקע של סמים, שבה מעורבים גם אנשי העולם התחתון הישראלי. אין זה מן הנמנע כי פרשת־שולמן היא תוצאה של מילחמה זו.

אם אכן נודע לשולמן משהו על הס־תבכות מסוג זה עם כוחות מסוכנים מאין כמוהם, ואם התכוון לחלץ את עצמו מכל קשר עימה, הרי דבריו על התחלה של „חיים חדשים" מקבלים משמעות סבירה.

דבר כזה גם יכול להסביר מדוע הובא מחו"ל רוצח מאומן, בעל שיטות מתוחכ־מות ביותר, כדי לחסלו. רצח כזה עולה בהון־תועפות, ורק על רקע של עיסקות־סמים ניתן להסביר פעולה כזאת.

שולמן לא מצא חיים חדשים. הוא מצא את המוות.

יגאל לביב ■

(המשך מעמוד 30)

הקשיב בשקט ובדריכות בלתי־רגילים ל־סיפור־המעשה, ועל פני רוב הח"כים מכל הסיעות, וביכללם אנשי־הליכוד הסבירים, ראיתי הבעה של הסכמה למסקנתי: ש־היתה כאן הצטברות של מעשי־שטות.

(במהלך נאומי התערב מנחם בגין והזכיר שגם אני הוקעתי, בוויכוח הקודם, את דבריו של אל־שכעה. הסברתי כי דיברתי אז על סמך הגירסה התמציתית של דיברי אל־שכעה, שקיבלתי מידי מקור־ביו. גירסה זו היתה אמנם הרבה יותר מתונה מידיעת־השקר שפורסמה בעיתון, אך היא היתה גם פחות מתונה מן התמליל המלא, שפורסם לאחר־מכן בידי צה"ל. הזכרתי שלא הוקעתי את אשר אמר אל־שכעה, אלא את אשר לא אמר: שהוא מסתייג מהריגת נשים וילדים מכל צד).

פרק 5:

אינתרמצו ספאל'יניסטי

ב שעה שהדברים התגלגלו בצד הישראלי, אירעו דברים רבים גם בצד הפלסטיני.

כדי להבין את משמעותם, יש להתעלם מן הפיטפוטים הפרימיטיביים של דוברים ישראליים שונים על „אש"ף", כאילו היה זה גוף מונוליטי אחיד.

באש"ף יש כיום לפחות שלושה זרמים עיקריים:

● **מחנה־השלום המוצהר,** שנציגו הבולט ביותר (אך לא היחידי) הוא עיצאם סארטאווי;

● **הזרם המרכזי,** בהנהגת יאסר עראפאת, השואף למדינה בגדה וברצועה, אך המהסס עדיין מלהצהיר פומבית על נכונותו להכיר בתמורה לכך בישראל (אף שהדברים נאמרים בבירור בשיחות בלתי־פומביות);

● **הזרם של חזית־הסירוב,** המתנגד לכל שלום, והנתמך על־ידי מדינות כמו סוריה, עיראק, לוב ועוד.

בגדה יש זרם רביעי, שאינו מייצג בצמרת אש"ף: הקומוניסטים, זוהי המיפלגה המתחרתית היחידה בגדה שהיא מאורגנת היטב, עוד מימי ירדן, ומשום־כך יש לה השפעה מעבר לכוחה המיספרי. ראשי־העיריות זקוקים לה בימי בחירות.

להלכה, הקומוניסטים הם כוח מתון, מפני שהם דוגלים — כברית־המועצות — בדו־קיום של מדינת־ישראל ומדינה פלסטינית.

אך בפועל זהו כוח קיצוני, מפני שברית־המועצות התקשרה, מטעמים טאקטיים, עם המדינות הערביות היותר־קיצוניות, לשם מילחמה בהסכמי קמפ־דייוויד ובשלום שאינו נותן לה דריסת־רגל. הקומוניסטים משרתים, כמובן, את האינטרסים של מוסקווה, ועל רקע זה יש שיתוף־פעולה אמיץ מאד בין הקומוניסטים בגדה ורק"ח.

על רקע זה התפתחה פרשה מוזרה מאד — מעין פרשה־בתוך־פרשה, שנגעה לי אישית.

ביום הראשון של הסערה סביב אל־שכעה, מיהרה אליו עורכת־הדין פליציה לאנגר, והזהירה אותו מפני סכנה של גירוש והחתימה אותו על יפוי־כוח. היא גם השיגה מבית־המישפט את צו־המניעה הזמני.

זריזות זו היתה בהחלט ראוייה לתוקרה, ומישפחת אל־שכעה היתה אסירת־תודה לה, ובצדק.

אולם ככל שהתברר כי לחכי־רעת בית־המישפט העליון עשוייה לחיות השפעה מכרעת על תוצאות הפרשה, גברה בקב רבים אי־נוחות מסויימת.

פליציה לאנגר, שהיא פעילה מרכזית של רק"ח, ושהתפרסמה בעולם כמי שמפרסמת האשמות רבות על עינויים בבתי־הסוהר הישראליים, אינה נחשבת כאחד המישפטנים המזהירים ביותר של ישראל. ואילו אל־שכעה, כך הסתבר, זקוק להגנה מישפטית מעולה ביותר, אם רצונו לזכות בבית־המישפט העליון. מה גם ש־ראשי מערכת־הביטחון אמרו, בשיחות פרטיות, שאל־שכעה אכן יגורש אם בית־המישפט לא יבטל את צו־הגירוש.

כמה מראשי הציבור בגדה, ובעיקר המישפטנים שביניהם, החלו מפציריס ב־מישפחת אל־שכעה למסור את הנהגת המערכת המישפטית בידי הצוות של אליאס חורי ואמנון זיכרוני, שעורר התפעלות כללית בעת שהשיג את הניצחון המישפטי המזהיר בפרשת אילון־מורה. כמה מהם — וביניהם מישפטן בכיר מאד בגדה — שאלו אותי בשיחות פרטיות לדעתי על כך, אמרתי בכנות שדעתי כדעתם. הכוונה לא היתה להדיח את לאנגר, אלא ליטול מידיה את התפקיד המרכזי.

לא עשיתי כל פירסום לדעתי זו, ולא רמזתי עליה גם בשבועון זה או בכנסת.

בפגישת־אקראי במיסדרון הכנסת שוחחתי עם חברי־הכנסת מאיר וילנר ותוביק טובי, ואמרתי להם, שלדעתי יהיה זה עוול לשכעה אם לא יזכה להגנה המישפטית הטובה ביותר, ואם ניהול המערכת המישפטית לא יעבור לידי מישפטן מן הדרג העליון, שיוכל להשפיע בנימוקיו על השופטים. הסברתי להם את הסיבות לכך בפרוטרוט, ואין צורך לחזור עליהן כאן. הזכרתי לא רק את שמו של ידידי אמנון זיכרוני, אלא גם את שמותיהם של כמה עורכי־דין אחרים, שאינם מזוהים באופן פוליטי.

הדבר לא הפריע לי להושיט לפליציה לאנגר את כל הסיוע שיכולתי להושיט. כך העברתי לה, על פי בקשתה, תצהיר עבור בית־המישפט הגבוה לצדק, שבו פירטתי שיחות שהיו לי עם אל־שכעה בעבר, שבהן הביע תמיכה בעניין השלום.

אולם ככל שעברו הימים, וחתקרבה החכרעה, נוכחתי לדעת בתמיהה גוברת כי פליציה לאנגר לוחמת בקביאה פצועה על זכותה לנהל את המערכת המישפטית.

היא היתה מוכנה לשתף בה עורכי־דין אחרים כיועצים פאסיביים, אך לא להניח להם לנהל את המערכה ולטעון בבית־המישפט. ומובן ששום עורך־דין חשוב לא היה מוכן להופיע במישפט, שבו לאנגר היא הטוענת היחידה או העיקרית.*

אי־הנוחות גברה כאשר נערכה בבית־המישפט העליון הישיבה הראשונה בפרשה זו, שבה החליטו השופטים שכלל אין מקום לפנות אליהם, מבלי שהעניין הובא קודם לכן לפני ועדת־הערר הצבאית. בישיבה נכחו כל הח"כים של רק"ח.

היו שחלקו על טיעוניה וסיגנונה של פליציה לאנגר בישיבה זו, ואלה פנו שוב אל מישפחת אל־שכעה בהצעה למסור את הבכורה המישפטית לזיכרוני ולחורי. אשתו של אל־שכעה השיבה כי אינה יכולה להחליף את לאנגר, מאחר שזו היתה הראשונה שחשה לעזרת בעלה. הגיב על כך אחד מראשי שכם: „זוהי גישה אצילה, אך לא נבונה."

אט־אט גבר בי הרושם שאין זה כלל ויכוח מישפטי, וכי לא תוצאת המערכה המישפטית עומדת בראש סולם־העדיפויות של הקומוניסטים. בעזרת פליציה לאנגר, הם השתלטו על פרשת אל־שכעה, ועמדו להפיק ממנה הון פוליטי מרחיק־לכת, בניסיונם להשתלט על אוכלוסיית הגדה כולה.

ואכן, ההמשך הוכיח זאת. לפתע, כמו על פי פקודה של מיפקדה, החלה נגרי מערכת־הסתה, שהזכירה את ימי־הזוהר של הסטאליניזם.

מאחר שלא היה נוח לקומוניסטים להתקיף במישרין את ראשי־הציבור בגדה, שהתנגדו להגנתה של לאנגר (ואולי גם לניסיונות ההשתלטות של הקומוניסטים בגדה), בחרו בי כבכתובת.

התחיל בכך הביטאון הקומוניסטי בגדה, אל־טליעה, תחת הכותרת „ספסרות מוזרה של ח"כ". נאמר בכתבה: „בשבוע האחרון קיים ח"כ של"י אורי אבנרי מגעים אינטנסיביים עם ראשי־עיריות ואחרים (בגדה), כדי לשכנע אותם להחליף את הפרקליטה הנוכחית של אל־שכעה, פליציה לאנגר, בעורך־דין מחברי מיפלגתו... חבל שיש לאורי אבנרי תומכים בגדה המערבית התומכים בניסיונותיו."

הטענה עצמה היא, כמובן, שקר גס, על פי הסיגנון הסטאליניסטי המקובל. לא פניתי לאיש, אלא הבעתי את דעתי הכנה באוזני מי שפנו אלי ושאלו אותי. לעניין זה אין חשיבות לעובדה שאמנון זיכרוני הוא חבר מיפלגה זו או אחרת. בגדה הפך גיבור ביגלל כישוריו המישפטיים, שהביאו את הניצחון ההיסטורי במישפט אילון־מורה.

אחרי תרועת־החצוצרה של העיתון הקומוניסטי בגדה, הצטרף כל המחנה הקומוניסטי להילולא. אל־איתיחאד החיפאי פתח בהתקפה פרועה עלי. הביטאון העיקרי של רק"ח דיבר על „נסיון מכוער (שלי) לסכסך ולהסית", כל מיני גופים פיקטיביים של רק"ח — ביניהם אחד הקרוי „הליגה לזכויות האדם והאזרח" — פירסמו הודעות בגנות „התנהגותו המקקארתיסטית של ח"כ אורי אבנרי".

קאריקטורה אמריקאית על פרשת שכעה („וושינגטון פוסט")
כל העולם, וגם ארצות־הברית ומצריים

אילו שלטה רק"ח בישראל, בוודאי הייתי כבר בדרכי למחנה־עבדים בסיביר או למוסד לחולי־נפש. בישראל יכולים אנשים גם, למרבה המזל, לחייך למראה קאריקטורה זו של הסטאליניזם.

אבל אין מנוס מהסקת מסקנה: מי שסבר כי מאז ימי עליית־הרוסים אין השתנו הקומוניסטים הישראליים, טועה. דרוך להם על יבלת, אפילו בתום־לב, והנה לפניך המכונה הבולשביקית הישנה במלוא הפעולה הדורסנית.

פרק 6: הסוף

ל תכן שהיתה לפרשה־בתוך־פרשה זו תוצאה בלתי־צפויה — שמנעה את הצורך להעמיד במיבחן את כישוריה של הגברת לאנגר.

אם קיווה מישהו בצמרת המימסד כי בית־המישפט העליון יחלץ אותו מן הצורך לבטל את צו־הגירוש, ויעשה זאת במקומו, הרי דמותה של פליציה לאנגר בבית־המישפט עירערה אמונה זו. היה קיים חשש רב שמא בית־המישפט יסרב להתערב.

משום כך היה ברור כי האפשרות הסבוחה האחרונה ירדת מן העץ הגבוה היא בוועדת־הערר הצבאית. לא היה זה נעים — שחרי החלטה של הוועדה לא יכלה להתפרש אלא כנסיגה של שיקולות־הביטחון, ושל הממשלה כולה, מכך מה שאמרו עד כה.

לשם כך היה דרוש אומץ־לב לא־מעט. למרבה המזל, יש לעזר וייצמן אומץ־לב מסוג זה, והפעם זכה, כנראה, בתמיכתו של מנחם בגין.

במשך כמה ימים קדחתניים, נעשו נסיונות למצוא פשרה. עורך־הדין אליאס חורי, שהוא ערבי ישראלי, הוכנס לתמונה על־ידי כמה מראשי־העיריות בגדה, וניהל שיחות עם פרקליט־המדינה גברי־אל בך. התגבש רעיון של פשרה. ראשי־העיריות הסכימו לה בשיחות פרטיות. אך כאשר התכנסו כולם יחד, עמדו מול קוראיציה של הקומוניסטים ואנשי חזית־הסירוב, ואיש לא העז לעמוד על ההצעה. היא נדחתה פה אחד, וחורי הוצא מן העניין.

מישרד־הביטחון רמז כי הוא מוכן לפשרה שעל פיה לא יגורש אל־שכעה, ויחזור למועצת־העיריה, אך לא נתקבלה על־ידי ראשי־העיריות, שמעמדם הלך ונתחזק מדי יום.

היה ברור כי אין מנוס מהכרעה ברורה: להחזיר את אל־שכעה לתפקידו, או להסתכן במשבר ממדרגה ראשונה, שיביא לעימות ישיר בין ישראל ובין דעת־הקהל העולמית כולה, וגם עם ממשלות ארצות־הברית ומצריים, ולמסירת הגדה המערבית להנהגה מחבלנית של חזית־הסירוב והקומוניסטים.

מוד צירוף זה של סכנות, הוחזר אל־שכעה לתפקידו — מבלי שנכנע בצורה כלשהי, ומבלי שקיבל על עצמו התחייבות פומבית כלשהי. כל ראשי־העיריות האחרות חזרו אף הם לתפקידיהם.

בשביל הפלסטינים היה זה ניצחון חדמשמעי. צירוף מעשי־האיוולת, שהחל עם שיחתו של האלוף דני מט, נסתיים לא רק בהתמוטטות הפרשה עצמה, אלא גם בשינוי מרחיק־לכת בגדה.

קשה היה להתעלם מן העובדה, שמכל הגורמים המדיניים בישראל, היתה של"י התנועה היחידה (מילבד רק"ח) שהתייצבה לימין אל־שכעה ושנאבקה נגד גירושו.

מעתה יש בגדה הנהגה לאומית מוכרת ומאוחדת. הנהגה זו התרחקה עתה מן הזרם המרכזי של אש"ף, בהנהגת תנועת־פתח, וזזה במידה ניכרת לעבר חזית־הסירוב. ברגע זה קשה לדעת אם זוהי תזוזה זמנית, או שהמגמות כולה לכודה עתה בידי הקואליציה הקיצונית — דבר העשוי להשפיע גם על יחסי־הכוחות באש"ף בבירות.

על כגון אלה אמר המדינאי חצרפתי כוזיו דה־לה־מרת, בהגיבו על אחד ממעשיו של נפוליון: „זה גרוע מפשע! זה מישגה!"

---

* כאשר אחד מראשי רק"ח עצמה, הנס לברכט, הואשם בריגול, החליטה רק"ח להוציא את ההגנה מידי פליציה לאנגר, ולמסרה בידי אמנון זיכרוני. האיש זוכה.

* על הכלוב כתוב „אוטונומיה לגדה המערבית", ועל המחצלת: „ברוכים הבאים, פלסטינים".

נס חנוכה...
המתנה הכפולה בהנחות מפליגות!

הורים יקרים! במבצע מיוחד אתם מקבלים עבור ילדיכם 2 מתנות במחיר של מתנה אחת!

מערכת עם 5 בובות

+

הרובש אחת ממערכות אלה: "לגו 912" "אוניברסל" למתקדמים. "לגו 232" - לבנות. / "לגו 182" - רכבת נוסעים עם מנוע. "לגו 855" - "לגו הנדסי" משאית מנוף. / "לגו 853" - "לגו הנדסי" מכונית מירוץ. / "לגו 928" - ספינת חלל ממערכות "לגו חלל".

מקבל במתנה מערכת חמישיית PLAY BIG - המשחק שכבש את העולם. בובות טפוסיות המניעות ידיים ורגליים ומשנות הבעותיהן.

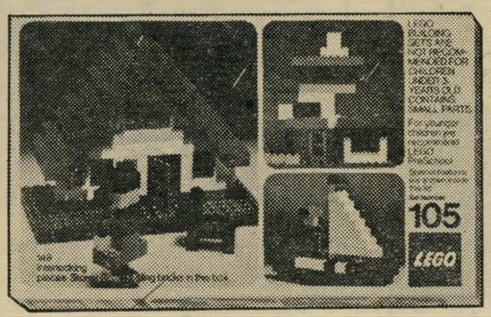

"לגו 105" — מערכת בסיסית

+

הליקופטר ענק של "פישר פרייס" - דגם 305

שי מיוחד!
חוברת **משחקי האח** המעניקה עשרות שעות של משחקים שונים ומגוונים, המפתחים את הדמיון — ניתנת בשי חנוכה לכל קונה של אחד ממשחקי "לגו" האחרים.
דרוש את השי ממוכר הצעצועים שלך!

מבצע הנחות "לגו 50" ו"לגו 1589" "רחוב הפלאות" נמשך! (בשל עיכובים שהיו באספקה מחו"ל).

המפיצים:
"סוכנויות קופמן" בע"מ,
חשמונאים 105 תל-אביב.

LEGO נותן יותר מ-

איך נראות דוגמניות הצמרת בבגדים וב"לעדיהם - תצוגה של תחתונים מאפשרת מחקר השוואתי

הציצה לעולם התחתון

שלוש הגראציות שרית דמיר, מיכל אדר ותמי בן־עמי, כולן דוג־מניות ידועות ומבוקשות ביותר הנימנות על ליגה א' של הדוגמניות. כולן רזות וחטובות. הן לא היססו לחשוף את גופן בתמונה מקורית זו.

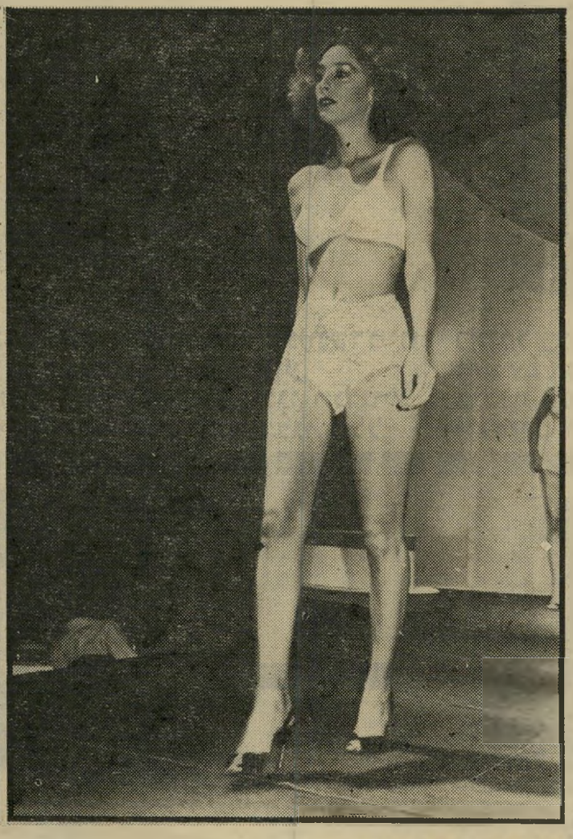

סמדר דרור קצת מלאה יותר מן האחרות, נשואה ואם לילדים. עם בייבי דול ועם שימלה רקומה.

נערת הזהב מיכל אדר, דיילת ודוגמנית ותיקה, לבית־המישפט, אחרי שידידה, קברניט **אל־על** עקיבא פרסמן נשפט על הברחת זהב. היא השיגה באחרונה צו המתיר לה לחדש את טיסותיה כדיילת. בתמונה עם לבנים, כפי שצולמה בעת תצוגת האופנה, ועם מעיל־פרווה מהודר בתמונת פירסומת שדיגמנה.

תצוגת־אופנה של חזיות כיום, דו־מה לתערוכת מוצגים ארכיאולוגיים, או כאילו היו עורכים תצוגת חגורות־צניעות מימי־הביניים. דווקא בתקופה ש־רוב הנשים הצעירות ויתרו על הפריט הלא־חשוב שנקרא חזיה, החליטה חברת טריומף אינטרנשיונל להראות מה חדש אצלם בשטח החזיות, התחתונים, המחכו־חים והקומבינזונים.

במלון הילטון בתל־אביב, שבו נערכה תצוגת־האופנה המקורית הזו, צעדו דוג־מניות־הצמרת של תל־אביב כשאין לגופן אלא חזיות ומחוכים שהיו בוודאי הול־מים יותר את הסבתות שלהן. אין מראה משובב יותר מאשר אשה צעירה בבגד הדוק ללא חזיה ותחתונים. מי אינו אוהב להתרענן במראה מעין זה?

אך בעלי החנויות המוכרים לבני־נשים מילאו את האולם, ובלהיטות רבה עקבו אחר מיצעד החתיכות החשופות על הב־מה, שהתנועעו לקצב מוסיקת דיסקו. את מי זה מעניין שהחזיות והתחתונים עשו־יים השנה מבד כותנה? כדי להוסיף קצת פילפל לכל־החזיות והתחתונים בצבע לבן, הוסיפה החברה המייצרת כמה לבנים ב־צבע שחור, שלפני עשרים שנה נחשבו סכסיים במיוחד. כיום, המראה המשוחרר

צביה גליצקי בת 22, דוגמנית צעירה העובדת במיקצוע רק חצי שנה. בתצוגה התגלתה כחטובה ביותר ועתידה בעולם הדוג־מנות מובטח בוודאי. בתמונה עם תחתוני ביקיני וחזיה, ובלבוש חורפי מלא.

הנערה של אולסי

כות ובגוף דקיק, מתגוררת עם חברה, כוכב הכדורסל אולסי פרי. תמי מחלקת את זמנה בין תצוגות־אופנה לצפיה במישחקי הכדורסל של ידידה־האמריקאי. בתמונה למעלה, תמי בעת תצוגת האופנה, בתמונה משמאל בלבוש מלא, מפגינה גם כישרון ריקוד.

תמי בן־עמי, המצטיינת ברגליים חטובות וארו־

של האשה מושך הרבה יותר. גם אם היא עטופה בסוודר עבה עדיין קל להבחין בה, כאשר איננה כבולה בחזיה או במחוך.

חברות המייצרות חזיות מנסות לא לפגר אחר הקידמה, שהביאה לשיחרור הנשים מן החזיות, והתחילו לייצר חזיות מבדים רכים, כשהם מנסים למכור אותן בעזרת פירסומים כמו „ללכת עם ולהרגיש בלי". מי מתרגש כיום מחזיות מלבד, או לי, נערות בגימנסיה שזו להן חוויה מרגשת ללבוש חזיה ראשונה? בתצוגת־האופנה הציגו הדוגמניות קודם כל חזיות ראשונות כאלה. הן צעדו במיכנסי ג'ינס ובחזיה. אחר־כך צעדו בתחתונים רגילים ולבנים, ולבסוף הראו את תחתוני הבי־קיני. התעוזה לא היתה רבה בתחתונים. מי שחיפשה באמת תחתוני מינימום לא יכלה למצוא אותם בתצוגה זו. נשים מל־אות חזו במחוכים שעוזרים להסתיר את הבטן ואת הירכיים המלאות. ואם בכל זה לא היה די, אז גם בגדי־השינה בסגנון הבייבי־דול נראו בתצוגה זו. בצבעים לא ניכר מעוף ודמיון רב, שכן רוב הלבנים היו בלבן ומעטים בשחור.

תצוגות־האופנה כיום הן מתוחכמות ב־יותר. יש חברות המשקיעות מחשבה רבה בתצוגה. הן מבויימות כיום עם מוסיקת־רקע משובחת, עם תאורה מעניינת ואפי־לו עם במות מסתובבות. דוגמניות שוב־בות מעזות אפילו לרקוד תוך כדי תצוגה.

גם בתצוגה זו הושקעה מחשבה. את מלאכת הבימוי עשתה דליה שפלן, שהיא מנחה מבוקשת ביותר בתצוגות־אופנה וגם במאית שלהן. דליה רצתה מאד שה־תצוגה לא תגלוש לוולגריות ואומנם הצ־ליחה לביים אותה בטעם רב. הדוגמניות לא הגזימו בתנועות מיותרות. דליה הח־ליטה לשתף גם גבר בין מערכה למער־כה. הגבר הוא הפנטומימאי ז'וליאן שגרן, שלבש בגדי־ם משנות השלושים וחליפה שחורה, והילך בין הדוגמניות.

אך האטרקציה בכל זאת היתה לחזות

אחי זבקו

(משמאל) שהיא דוגמנית ושחקנית קול־נוע, שהוכיחה כישרון מישחק רב בסירטה האחרון **פרשת וינצ'ל**, שם גילמה את דמותה של צלמת־עיתון, בתמונה עם תחתוני ביקיני, ולידה הדוגמנית טלי גולדברג בתח־תוני ביקיני ובחזיה. משמאל, אתי מדגמנת לבוש חורף. את התצוגה הלא שיגרתית ערכה חברת **טריומף אינטרנשיונל**.

בדוגמניות מבוקשות ביותר שהעזו לצעוד בחזיות ובתחתונים ולרהאות את כל מה שהן מצליחות להסתיר בדרך־כלל בביג־דיהן. אפילו בגדי־ם אינם חושפים את האשה כמו לבנים. העולם הזה החליט לתת הזדמנות לקוראיו לשפוט איך הוא מעדיף את הדוגמניות — בבגדים אופנתיים או בתחתונים־וחזיות. בתמונות נראית כל דוגמנית בתצוגה מהעבר, כשהיא לבושה, ובתצוגה הזו כשהיא בבגדיה האינטימיים ביותר.

אחדות מבין הדוגמניות הוותיקות בארץ לא הסכימו להשתתף בתצוגה זו. הן אינן חושפות את עצמן. לכן הצטיינה התצוגה הפעם בדוגמניות־צמרת צעירות, חלקן ידועות ביותר, אך גם חדשות וטריות ב־מיקצוע העזו ודיגמנו הפעם. לצד הדוג־מניות הדקיקות צעדו גם כמה מלאות יו־תר. הצלם שנראה בסביבה הטריד כמה צעירות, הן בכל זאת רגישות לחשיפה פומבית זו. אך התוצאה היתה מוצלחת ביותר. אף אחת לא ביישה את הפירמה.

תחיה אדר

קולנוע

במאים

חלך עם פולנסקי

„זה הסרט המבוגר הראשון שלי. נמאס כבר לשחק באבסורד, בסוריאליזם, בנס־יונות קולנועיים. אנחנו חיים בסוריאליזם ובאבסורדים גם בלי הקולנוע. צריך לשוב אל הרגשות הבסיסיים, לדבר על אהבה, על אושר ועל הגורל.״ את הדברים הללו אמר הילד הרע של הקולנוע, האיש שכמו נולד להקים שערוריות, ואת מה שהחמיץ בחייו, הוא משלים בסרטיו. הכוונה היא, כמובן, לרומן פולנסקי, המדבר על סירטו החדש, טס.

כבר קשה לקרוא לו ילד, שכן הבחור הוא כבר בשנה ה־46 לחייו. אך למראה קומתו הנמוכה (כמעט הציעו לו לגלם את הגמד בתוף הפח), מבטו הקונדסי, שערו הפרוע ופרשיותיו, המפרנסות את טורי הרכילות כמעט בקביעות, קשה להשלים עם העובדה שאכן מדובר במבוגר. הצל־פותיו והתחצפויותיו בפני עיתונאים מז־כירות הרבה יותר גימנזיסט המבקש להר־גיז מאשר איש שקול, מתון ומיושב בדע־תו. כאשר שאלו אותו פעם, אחרי שעשה את מקבת מדוע בחר דווקא בנושא הזה, הוא ענה מבלי להניד עפעף: „משום ש־כל עיבודי שקספיר לקולנוע עד עכשיו אינם שווים פרוטה.״ כאשר מישהו אחר שאל אותו מה שינה במחזה, הוא התריס: „לך תקרא ותיראה בעצמך.״

„אינני מחפש שערוריות״. צלילו־תיו של פולנסקי, בכל הסרטים שהוא עשה, אל החלקים היותר אפלים של ה־חרדה האנושית, השילוב המדהים של אס־תטיקה מושלמת וראיית־עולם חולנית, מיזוג התרבות הפולנית, האופי היהודי והברק הצרפתי (הוא נולד להורים יהו־דים פולנים בפאריס, עבר את המילחמה במקום מיסתור שעה שהוריו נכחדו במח־נה־ריכוז), כל אלה יחד מרכיבים איש־יות מרתקת שרק מעטות כמותה ידע ה־קולנוע בתולדותיו הקצרים. סרטיו יכו־לים להיות מזהירים וקודרים כמו סכין בים, מטרידים את המנוחה, כמו ללא מוצא, מיסתוריים ואפלים כמו תינוקה של רוזמארי, מבריקים וארסיים כמו צ׳יינה טאון או סרקסטיים כמו סליחה, אתה נר־שך את צווארי. אבל הם יכולים להיות גם חולניים לשמם, בחיוך, כמו מה או בזעם, כמו הדייר. דבר אחד אפשר לומר על כו־לם: הצופה לעולם אינו יוצא מהם אדיש. אין ספק שהצופה, כשהוא בא לראות סרט של פולנסקי, מצוייד מראש בדעה קדומה. הרי אי־אפשר לשכוח כי זה האיש הנושא על כתפיו את זכרונות אימי ה־שואה, אבל גם את זכרונות חיי ההוללות ופריקת העול, זה האיש שרעייתו נרצחה באכזריות על־ידי כנופיית מאנסון, ואילו הוא עצמו הסתלק אחר־כך מארצות־הברית כדי לא לעמוד לדין על פיתוי קטינה, שכמסתבר לא היתה קטנה כל־כך, ולא נזקקה במיוחד לפיתויים כדי להיכנס ל־מיטה. מי ששמע את הפרשיות הללו, הולך לסרט של פולנסקי ומצפה לסצנות קיצו־ניות, לדברים חריגים, לאלימות, מין, ו־הפרעות נפשיות במנות גדושות.

לו, אישית, העניין נמאס במיקצת. אולי גם הגיל עושה את שלו. „איני מחפש שערוריות ואיני רודף אסונות. דברים כאלה קורים מבלי שיבקשו אותם. אלא שאני, כמסתבר, אישיות ציבורית, וזה הופך אותי טרף מותר לצייד, שכל עי־תונאי רשאי לכוון עליו את עטו ולכתוב עליו כאוות נפשו. יש עיתונאים השונאים אותי ותוקפים אותי, ועלי לומר שיש להם סיבה לכך. כי אני שונא אותם ובז להם באותה המידה.״

„שיגידו כי בכו.״ האומנם זה כך, או שמא אין זה אלא תעלול פירסומת? קל לראות שאם האפשרות השנייה היא הנכונה, התעלול עובד. עובדה, כותבים עליו בכל מקום. כמויות הדיו שנשפכו בעיתונות הצרפתית בפרט, והעולמית בכלל, מאז החל בצילומי טס, היו מספי־קות להוצאה מורחבת של האנציקלופדיה העברית. זהו הסרט היקר ביותר שנעשה עד היום בצרפת (עולה כ־11 מיליון דו־לר), הכנתו נמשכה יותר משנה, ובזמן הזה הספיקו שבועוני החדשות והרכילות להפוך את נאסטסיה קינסקי, השחקנית ה־ראשית של פולנסקי, שהיתה כמעט אל־מונית קודם לכן, לנערה המצולמת ביו־תר באירופה, ואת הסרט לנושא הסקר־נות העיקרי של השנה.

„זה סרט לכל הקהל,״ הכריז פולנסקי, כאשר רואיין לקראת הבכורה. „היום כבר לא עושים סרטים כאלה, סרטים לקהל שהלך לראות בזמנו את חלף עם הרוח. כל מה שאפשר לראות היום זה סרטים משלושה סוגים: הצגות ראווה ליל־דים או למבוגרים מפגרים, מלודרמות דביליות וסרטים אינטלקטואליים לבתי־הקולנוע ה־נסיים של הרובע הלאטיני. טס הוא סרט שונה, סרט שייגע ללב כל מי שיראה אותו. שלא יגידו לי כמה הסרט יפה, זה

שחקנית נאסטסיה קינסקי, גיבורת הסרט „טס״
צעירה מאד, יפה מאד, מוכשרת מאד

שחקנית נאסטסייה קינסקי ובמאי רומן פולנסקי
„סרט שנולד מידידות והתלהבות של אמת״

כריסטופר לי ושרון טייט ב„אתה נושך את צווארי״
„סרטים מיסתוריים ואפלים, ארסיים או סרקסטיים״

פרנצ׳סקה אנים וג׳ון פינץ׳ ב„מקבת״ של פולנסקי
„כל עיבודי שקספיר עד היום — לא שווים פרוטה״

לא מעניין... שיגידו כי בכו בסרט. אני תמיד מתבייש להזיל דימעה בקולנוע. אבל למרבה הצער זה קורה לי לעיתים רחוקות מדי."

אם הזכיר פולנסקי את חלף עם הרוח אין זה מיקרה. דויד או. סלזניק, המפיק של אותו הסרט, המהווה עדיין אבן־דרך בתולדות הקולנוע, טען בשעתו שיש שני סיפורים בעולם שהוא משתוקק לעשות יותר מכל, חלף עם הרוח ופס בארבוריל. את הראשון עשה, והוא אף החל בהכנות לשני, אבל לא מצא שחקנית מתאימה לדמות נערה בת 16, הנופלת קרבן לפי־תויו של בן־אצולה, באנגליה של המאה הקודמת, וגישאת בסופו של דבר לאדם המאוהב בה למרות שהיא אינה אוהבת אותו.

סלזניק הרהר לרגע באפשרות להפקיד את התפקיד הראשי בידי מי שהיתה אז רעייתו, ג'ניפר ג'ונס, אבל הוא הודה ל־אחר מכן, שלמרות היותה בשנות העשרים, היא כבר היתה מבוגרת מדי לתפקיד.

צעירה ובשרה. „זה סיפור האהבה היפה ביותר שקראתי בימי חיי," טוען פולנסקי, אשר גילה את סיפרו של תומאס הארדי, מגדולי הסופרים של אנגליה ב־מאה ה־19, כאשר הוצע התפקיד לאשתו, שרון טייט. אחרי מותה הטראגי, בוטלה כל התוכנית, אבל הרעיון לא הירפה מ־פולנסקי.

כאשר הגיע לאירופה, כפליט, אחרי שערוריית הקטינה בארצות־הברית, שעה שנציים מן הסרטים שתיכנן לעשות בוטלו בגלל הפירסומת העויינת שבה זכה, הרגיש פולנסקי שהוא זקוק בדחיפות לעבוד, לאו דווקא לפרנסה, אלא יותר כדי לשמור על שפיות דעתו. הבמאי קלוד ברי, שהוא גם מפיק, חזר והעלה באוזניו את הרעיון של טס.

„ללא שחקנית מתאימה, צעירה מאד, יפה מאד ובשלה מבחינה ריגשית, אין טעם לכל הסרט," ציין פולנסקי מהתחלה. אלא שהוא ידע בדיוק במי הוא חפץ. לפני ארבע שנים, כאשר ערך כתבה על נערות בנות עשרה באירופה, עבור יר־חון האופנה וויג, פגש בבתו של שחקן הקולנוע הפולני־גרמני קלאוס קינסקי, נאסטסיה. כבר אז היו מאחוריה סרט אימים אחד, שעשתה בגיל 14, וסרט טלוויזיה. אחר־כך הזמין אותה הבמאי הגרמני, וים ונדרס, להופיע בגירסתו המודרנית לוילהלם מייסטר של גיתה, אחר־כך הפקיד בידיה הבמאי האיטלקי, ברטו לאטואדה, תפקיד של בת ומאהבת גם יחד, לצד מארצ'לו מאסטרויאני. אבל כל אלה היו בחינת תרגילים מוקדמים בהשוואה למעמסה של תפקיד ראשי ב־סרט שלם, גדול ומרהיב, כמו טס, על כתפיה. כדי ללמוד אנגלית היא בילתה ששה חודשים בארצות־הברית, ולמדה אצל לי שטראסברג. אלא שכל זה לא היה עדיין די לפולנסקי. לפני התחלת הצילומים הוא שלח אותה לבלות כמה שבועות בדורסט, האיזור שבו מתרחש הרומן של האהדי, כדי ללמוד את מינהגי המקום, שהוא עדיין אחד האיזורים הכפריים הציוריים באנגליה, ובמיוחד כדי ללמוד את מיבטא המקום.

עזרה מאמריקה. למרות שמדובר בסרט צרפתי, שצילומיו נערכו בבריטניה ובנורמנדיה, זה יהיה סרט אנגלי ביסודו, שישמור על רוחו של הארדי ועל שפתו, באדיקות רבה. לצידה של נאסטאסיה מו־פיע פיטר פירת, הצעיר הבלונדי המקור־זל שהיה לסנסציה משני צידי האוקיאנוס, על הבמה ובקולנוע, באקווס. את הסרט התחיל לצלם אחד מגדולי הצלמים של בריטניה, ג'פרי אנסוורת (צלם אודיסיאה בחלל וסופרמן), שנפטר באמצע העבודה, ואת העבודה סיים אחד מגדולי הצלמים של צרפת, ג'יסלן קלוקה.

על אף הרושם כי מדובר בהפקה על טהרת האירופיות, זהו בכל זאת גם סרט אמריקאי. כאשר קלוד ברי התחיל לחפש את המימון הדרוש לשיחזור המדוקדק של התקופה, הוא לא התקשה למצוא את ה־מיליונים הראשונים, בקופה של חברת הסרטים הגדולה בצרפת, גומון. אולם משהחלו הוצאות הסרט להאמיר, נאלץ ברי להתחיל במחול השדים, שהוא כנראה מנת חלקו של כל מי שמפיק סרט עבור פולנסקי.. ואז הגיעה העזרה מצידו השני של האוקיאנוס. פרנסיס פורד קופולה ו־ג'ורג' לוקאס, ידידיו של פולנסקי שהם כיום בין הקולנוענים העשירים בעולם, הודות לסנדק, אמריקן גראפיטי ומלחמת הכוכבים, התגייסו למאמץ. הם השקיעו כספים, וההפקה הסתיימה בכי טוב. לא פלא שפולנסקי קובע: „אני יכול לומר שטס הוא סרט שנולד כתוצאה מידידות ומהתלהבות של אמת."

מארצ'לו מאסטרויאני וסידני רום ב„מה"
הצופה לעולם לא יצא אדיש

בדאי לראות

שוב ושוב

הנער (בן־יהודה, תל־אביב, ארצות־הברית) — קצת מוזר לכתוב היום ביקורת על סרט של צ'ארלי צ'אפלין. מה אפשר לכתוב עליו שלא נכתב עדיין, ואיזה חידוש יהיה בהכרזה נוספת שהוא היה גאון, אחד המעטים של האמנות במאה שלנו.

אח הנער הוא עשה בשנת 1921, וזהו סירטו הארוך הראשון — הוא נמשך כשעה. יש הרואים בסרט את אחד המאפיינים ביותר של צ'אפלין, הן משום שיש בו שיווי־משקל עדין ביותר, שאינו מופר אף פעם, בין הפאתוס לבין ההומור, והן משום שיש בסרט חלקים ניכרים, המזכירים את ילדותו בתנאים הקשים והאכזריים של פרברי העוני בניו־יורק.

אשה חסרת פרנסה, מפקירה את תינוקה לידי הגורל. התינוק נחטף, מושלך לאשפתות, ולבסוף מתגלגל לידיו של קבצן (צ'אפלין) המחליט לגדל אותו בעצמו, אחרי שאינו מצליח להיפטר ממנו.

החיים המשותפים בחוסר־כל, הארוחות שבהן הדמיון תופס חלק גדול יותר מן המזון, הפרנסות המאולתרות — הילד שובר שמשות וצ'ארלי הזגג בא להציע את שירותיו כזגג — והעימות עם שוטרים, יש בהם את כל אותו עושר של המצאות קומיות שבהן הפך צ'אפלין את האדם הקטן לגיבור הגדול ביותר של הקולנוע.

מעמדים אחרים, כמו חלום גן־העדן, הם דוגמה ומופת לפיוט קולנועי, ואילו מעמד שבו עובדים־סוציאלים מנסים להפריד בין צ'אפלין לבין הילד הקטן כדי להעבירו לבית־יתומים מסודר, היא אחת המזעזעות וקורעות הלב שצולמו אי־פעם.

אל הווירטואוזיות המושלמת של צ'אפלין, מתאים את עצמו ג'קי קוגן, אולי האטוט המוכשר ביותר שידע הקול־נוע, ילד שהוא שובב או מיסכן, עליז או אומלל, תמיד משכנע ואמיתי, לא מפגין את הצגת ההתחנחנות המקובלת על ילדים בגילו. בקיצור: מומלץ.

צ'ארלי צ'אפלין: בין פאתוס להומור

בית־בושת

במצפון נקי

המלאך ג'ק (פאר, תל־אביב, ארצות־הברית) — זהו סירטו הטוב ביותר של פיטר בוגדאנוביץ' מאז הצגת הקולנוע האחרונה. גם הפעם הוא מרבה לצטט אווירה ודמויות מסרטים עברו.

גיבור הסרט הוא אמריקאי המתגורר בסינגפור בשם ג'ק פלאוארס. הוא מתפרנס קצת כמתווך וקצת כסרסור. הכל מכירים אותו והוא מכיר את כולם. הוא דמות אהודה, קצת מפוקפקת, מאותם ברנשים הצועדים עם רגל אחת בעולם־התחתון, אבל אינם עובדים אף פעם את הגבול עד הסוף.

חלומו הגדול של ג'ק הוא להקים בית־בושת אידיאלי, כזה שהכל יהיו בו מאושרים, ובדרך מופלאה כלשהי, הוא מצליח להגשים את מבוקשו. אלא שהעולם אינו מוכן לקבל אידיאלים מתנשמים, והסרט ממשיך והורס לא רק את המוסד הסגור המופלג, אלא גם את שאיפתו של ג'ק לעשות כסף ולהישאר במצפון נקי.

יש בסרט משהו מן האידיאליזם שהיה פעם אמת־המידה העיקרית של גיבורי הקולנוע האמריקאי, מריק בליין בקזבלנקה ועד לפיליפ מארלו בשלום לך יקירתי. הגבר היודע לשמור על עצמו, ומתעקש לשמור על טוהר מידותיו בתוך חברה שנמצאת בתהליך של ריקבון והתפוררות. הפעם בגירסה פחות קשוחה אבל בהחלט לא פחות מעניינת. הגבור הראשי ושלל הטיפוסים סביבו מרתקים, משום שאפילו בחולשותיהם ונבזותם, הם שומרים על ממד אנושי.

מה שמשכנע פחות, הוא הסיפור: לעיתים נראה כי כל מטרתו היא להציג את הדמויות באור הרצוי לבוגדאנוביץ', לעורר את אמון הצופה בזכות עצמו. אבל במיקרה זה, אפשר לסלוח: אולי הדרך שעובר הסרט בהדרכת בוגדאנוביץ' אינה משכנעת כל כך, אבל אפשר בהחלט להמליץ על המראות שלצד הדרך.

בוגדאנוביץ' וגאזארה: בין ריקבון לאנושיות

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב — **הבריחה מאלקטרז, צייד הצבאים, נישואיה של מריה בראון, שיעור.**

ירושלים — **הסינדרום הסיני, שיעור, דירה לשניים.**

חיפה — **אוכפים זוהטים, הסינדרום הסיני, הבריחה מאלקטרז, שיעור, רציחות קטנות של אשפי מיטבח גדולים.**

תל־אביב

**** **נישואיה של מריה ברון** (מוזיאון, גרמניה) — קורותיה של גרמניה הפדרלית מסוף מילחמת־העולם השנייה ועד לתחילת הבום הכלכלי, כפי שזה משתקף בחייה של אשה הנישאת ערב סיום המלחמה. סרט מרתק של ריינר ורנר פאסבינדר.

שידור

צל"ש

● לכתב מחלקת־החדשות לענייני חק־לאות, **עוזי בירמן**, עבור כתבתו ב־השבוע יומן אירועים על הרס החקלאות בישראל. מילבד תיאורים מזעזעים של עופות מתים, חממות עזובות וחקלאים הפורשים מהענף והעוברים לעיר, היה בכתבה זו כתב־אישום חריף ביותר כנגד שר־החקלאות, **אריק שרון**, מבלי ש־

כתב בירמן
יותר מנאומים

בירמן קרא לשר אפילו פעם אחת בשמו. כתבתו של בירמן הראתה את השואה שממית שילטון־הליכוד על המדינה יותר מאשר אלף נאומים חוצבי־להבות.

● ל**אחוד יערי**, על פירסום הכתבה על המשא־ומתן החשאי בין ישראל ו־ירדן, בתיווך אמריקאי, על חלוקתם מח־דש של מימי הירמוך (השבוע יומן אירו־עים). היה זה לא רק סקופ בינלאומי, אלא גם חומר־הסברה ערוך־היטב על בעייה שאינה מוכרת אף לציבור הישראלי הנאור.

צל"ג

● לעורך־הדין **אפריים לחב**, ה־אחראי לסקירת השבועונים מן העולם בשבת (מובן שקול ישראל אינו משדר סקירת השבועונים הישראליים, כי הדבר היה מכריח אותו, חלילה, לפרסם את דברי העולם הזה.) להב כופה דרך־קבע את השקפותיו האישיות הבאנאליות, שהן ברמה של מאמר ראשי בעיתון־ערב, על החומר שהוא עורך, שופך קיתונות של בוז על מי שאינו מקבל את הגירסה ה־אורתודוכסית של ממשלת־ישראל, נותן זכות־קדימה גם לביטאונים מגוחכים, ה־תומכים בעמדה הממשלתית. מדי פעם נמצאת לו קריינית הקוראת את החומר שלו, כשהיא מוסיפה בקולה, רווי הבוז או ההתלהבות, פרשנות אינפנטילית נוס־פת לדברים, ברוח העורך.

מאחרי המסך

שינויים במחלקת־החדשות

מנהל מחלקת־החדשות **חיים יבין** הח־ליט על אירגון־מחדש מלא במחלקת־

מנהל תוכניות פתאי
לא להראות למנהל

החדשות, כדי להשיג, לדבריו, יותר תפו־קה ממערכת זו. **יאיר אלוני**, מי שהיה ממונה על דסק־הספנים, קיבל תפקיד חדש של מנהל כל ההפקות המייוחדות של מחלקת־החדשות. דסק־הספנים פורק.

הדסק הצבאי הפך לדסק ביטחוני. ראש־הדסק, הכתב הצבאי **עמירם ניר**, יהיה ממונה עתה גם על נושאי משטרה. הכתב לענייני משטרה בירושלים, **דן סממה**, והכתב לענייני משטרה בתל־אביב, **איתן אורן**, הועברו לאחריותו של ניר.

גם הדסק המדיני התרחב. **יגאל גורן**, הכתב לענייני התיישבות, יהיה עתה תחת מרותו של ראש הדסק המדיני, **אלימלך רם**, וכן גם הכתב בעל ה־תפקיד הבלתי־מוגדר, **מנשה רז**.

הדסק הכלכלי, בראשותו של **אלישע שפיגלמן**, קיבל תוספת כוח־אדם. תחת שפיגלמן יעבדו עתה גם **עוזי בירמן**, הכתב לענייני חקלאות, ו**חנן עזרן**, ה־כתב לענייני תחבורה.

חברי הוועד ונעלבו

מדי שבוע, בתום ישיבת הוועד המנהל של רשות־השידור, מוסר דובר הרשות, **משה עמירב**, דו"ח לעיתונאים על מה שאירע בישיבה. אולם בשבוע שעבר לא מסר עמירב את כל מה שאירע בישיבת הוועד־המנהל. הוא קיבל הוראה מיושב־ראש הוועד המנהל, הפרופסור **ראובן ירון**, לצנזר את הדיווח שלו.

ואכן, לירון היה על מה להתבייש. ב־ישיבה תקף ירון בצעקות שלושה מחב־רי הוועד, **דניאל בלוך**, **ניסים אל־מוג** ו**צבי** ("הזי") **זינדר**, על שהסכימו

מנהל הפקות אזוני
מינוי ואירגון־מחדש

להצעת אגודת־העיתונאים בירושלים שאל הוועד־המנהל יצטרפו שני נציגי־ציבור, בעת שהוא ישב כוועדת־מיכרזים לבחי־רת מנהל הטלוויזיה.

זינדר כבש ראשו באדמה, ולא הגיב על התנפלות ירון עליו. בלוך ואלמוג החליטו כי אין זה תפקידם לספוג על־בונות מירון, ועזבו את הישיבה.

סגנו של ירון, **אריאל וינשטיין**, מיהר אחריהם וביקש מהם לחזור, כשהוא מבטיח כי ירון ירסן עצמו בהמשך הישי־בה. השניים חזרו לישיבה ואז נפל עליהם הפגז. ירון הודיע, כי הוא יפנה אל שר־החינוך, **זבולון המר**, הממונה על ביצוע חוק־רשות־השידור, וידרוש ממנו לשנות את החוק כך שאי־אפשר יהיה לצרף אנ־שי־חוץ לוועדת־המיכרזים.

איש אינו יודע אם אכן ביקש ירון מ־המר לשנות את החוק, אולם ידוע, כי הם ניפגשו למחרת היום, על פי יוזמתו של ירון.

שעה אחת מאוחר יותר

לפני כשלושה חודשים פוטר מנחה התוכנית שעה אחת קודם, **יגאל עילם**. לטענת מנכ"ל רשות־השידור, **יוסף** ("טומי") **לפיד**, פוטר עילם משום שלא היה עובד קבוע של הרשות, וכדי לפנות מקום לעובד הקבוע, **אלי ניסן**, שחזר לארץ אחרי שהיה כתב הרשות בוושינגטון.

playtex

טמפוני פלייטקס מתאימים עצמם אלייך

טמפוני פלייטקס "נפתחים" בעדינות כפרח, ומתאימים עצמם למבנה האנטומי הפנימי המיוחד לך. טמפוני פלייטקס מקבלים צורת פרח, ובכך עוזרים למניעת הכתמת הבגדים ומונעים יצירת מצבים מביכים. לבחירתך טמפונים עם דיאודורנט או ללא דיאודורנט.

טמפוני Playtex עם המוליך העדין.

אבנת | קרמון | שיפרין | נעמן

קמיל שמפו לשיער בלונדיני

קמיל שמפו המיוחד לבלונדיניות ולבהירי שיער הינו מוצר נוסף במשפחת מוצרי הקמיל של מעבדות ד"ר פישר
קמיל שמפו טבעי מכיל אזולן המופק מפרחי הקמומילה
הוא מעמיק את גוון השיער ושומר על צבעו הטבעי מוסיף לו ברק ורכות.

זה טבעי.

Kamil
shampoo

קמיל שמפו טבעי... יש לו טבע לפנק
מוצר של ד"ר פישר

בינתיים לא הצליח ניסן להעלות אפילו תוכנית אחת של שעה אחת קודם, יורשתה של השעה השלישית. כשנשאל על כך לפיד השבוע, השיב: „ניסן עובד במרץ רב על התוכנית הראשונה שלו.״

נוהל למתים

כאשר נפטר בשבוע שעבר עסקן־המפד״ל **בנימין שחור**, סירב מנהל מחלקת־החדשות, **חיים יבין**, לשדר את הידיעה על מותו. רק אחרי מאמצי־שיכ־נוע רבים שודרה הידיעה.

בעיקבות תקרית זו החליט הוועד־המנ־הל להקים ועדה מיוחדת לקביעת נוהלים לשידור הודעות על אח״מים שנפטרו.

הריב מוצע שידורים

הריב בטלוויזיה הערבית, בין מנהל ה־

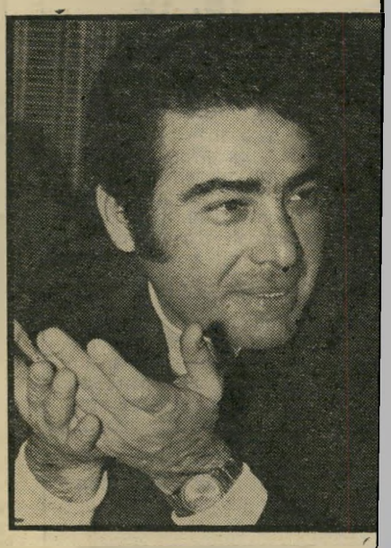

עורך תוכנית ניסן
עבודה קשה וממושכת

יו״ר ירון, שר המר ויו״ר ויינשטיין
להעליב וללכת לשר

טלוויזיה **יוסף בראל** לבין מנהל מחלקת־התוכניות שלה, **סיום פתאל**, הביא ה־שבוע לביטול כמה שידורים שבהם הוש־קע כסף רב.

פתאל מכין כבר במשך יותר מארבע שנים סידרה בת יותר מ־20 תוכניות על אישים בישראל, בשם דיוקן. הוא הועיד את התוכנית הראשונה לשידור השבוע, אולם סירב להראות אותה למנהלו, ואף סירב לאמר לו מי האישים עליהם נעשו דיוקנאות.

בראל סירב לאשר את השידור מבלי לראות אותו מראש, והתוכנית לא שודרה.

לדברי בראל, לא יתכן שמנהל־הטל־ויזיה לא יוכל לצפות קודם לכן בחומר המשודר בטלוויזיה שלו, וגם לא יידע מי נושא השידור. בראל גם טוען, כי מאחר והחלו לצלם את הסידרה לפני ארבע שנים, יתכן וחלו שינויים אצל האישים המופיעים בה, ויש לעדכנם.

תוכנית אחרת שלא אושרה לשידור היא התוכנית לילדים, סיפורי חליל. **אורית הוז** הכינה עבור פתאל סידרה בת 21 פרקים, הנסובה סביב בעל חנות אשר ילדים באים לחנותו והוא מספר להם אג־דות. בראל ביקש לראות את התוכניות לפני שהן משודרות, אך פתאל סירב, ובר־אל עיכב את השידור.

לגבי מערכת־היחסים ביניהם הציע בראל לפתאל, כי יבחר בורר מחוץ ל־רשות־השידור, אשר יקבע מי האשם ב־מערכת־יחסים זו. מי שהבורר יקבע, כי הוא האשם, יצטרך לעזוב את הטלוויזיה. פתאל הסכים, אולם לאחר מכן התחרט, והמצב נשאר כמו שהיה, כאשר הסובלים הם צופי הטלוויזיה.

טלוויזיה פרטית בנתניה

אחרי מאבקים מישפטיים, שבהם הח־ליטו בתי־המישפט שלא לאפשר ליזמים פרטיים בנתניה לשדר שידורי טלוויזיה פרטית קווית, התברר למנכ״ל רשות השי־דור, **יוסף** („טומי״) **לפיד**, כי בנתניה מחוברים למעלה מ־20 אלף בתי־אב ל־תחנה פרטית, המשדרת מדי יום ביומו, במשך ארבע שעות, סרטים ותוכניות קנו־יות.

לפיד פנה בתחילת השבוע אל שר־התיקשורת, **יצחק מודעי**, ודרש ממנו שמישרד־התיקשורת יפסיק תחרות זו בטלוויזיה הכללית. מודעי טען, כי לא ידע שתחנה כזו מופעלת בנתניה, ותב־טיח ללפיד לחסל את התופעה.

בינתיים החליטו אנשי כל־בו־טק להת־לבש על הטלוויזיה הפיראטית בנתניה. צוות של כל־בו־טק שהה יותר משבוע ב־נתניה, וצפה בשידורים, אך לא הצליח לגלות את המשדר, שגודלו כגודל מקלט־טלוויזיה פשוט.

חדשות לחרשים

החל באחד במארס הקרוב תשודר מדי יום ביומו מהדורת חדשות לחרשים־אילי־מים, בפתיחת השידורים בעברית, בשעה 8.00 בערב.

המהדורה תימשך שלוש דקות, וכות־רותיה יהיו של מהדורת מבט, שתשודר שעה אחת מאוחר יותר.

תסיסה נמשכת ברדיו

רכז הכתבים בחטיבת־החדשות ברדיו, **חנן נווה**, התפטר מתפקידו וחזר לת־יות עורך מהדורות חדשות. נווה התפטר אחרי שהתברר לו סופית שאין מנהל־הרדיו, **גידעון לב־ארי**, מוכן לתת לו להיות מנהל חטיבת־החדשות, תחת **עמום גורן**, שהתפטר בעיקבות פרשת „מיסמך פאפי״. במקומו של נווה מונה **איתן אלמוג**.

לב־ארי מפעיל עתה לחצים כבדים על כתב הטלוויזיה **יורם רונן** לחזור לרדיו ולקבל עליו את תפקיד מנהל חטיבת־החדשות. ביניהם לא הסכים לכך רונן, הטוען שלמרות שאין הוא מאושר בטל־וויזיה, אין הוא מוכן להיכנס לתפקיד שמציע לו לב־ארי, משום שזה „להכניס ראש בריא למיטה חולה..״

מועמד אחר, שצץ, הוא כתב הרדיו והטלוויזיה לשעבר בגרמניה, **מיכאל קרפין**. קרפין רוצה בתפקיד, והתחיל להקים לעצמו לובי של אישים בכירים ברדיו, במפד״ל ובכנסת. אחד מנימוקיו של קרפין, לכך שהוא ראוי לקבל את התפקיד: הוא „מסורתי״.

שוה כל מחיר

כך חושבים מיליונים ברחבי העולם. כך תחשוב גם אתה כשתיהנה בכוהם מהטעם היחיד בסוגו של קנט. טעם עדין ומשובח – שילוב של תערובת טבק מעולה ופילטר „מיקרוניט״ המפורסם.

קנט-אתה יכול לנשן בשקט

קשר פרסומאים

רהיטי „וורדו״ – מחמאה לתרבות הדיור

חדרי-שינה,
מערכות-ישיבה,
חדרי-ילדים
ופינות-אוכל

מתוצרתנו וגם
מסקנדינביה, איטליה
בלגיה, הולנד,
אנגליה

פתוח בכל יום עד 8 בערב
ובמוצאי שבת עד 10 בערב
רמת גן, רח׳ ז׳בוטינסקי 22

וורדו תרבות הדיור

אל תוותרו על ביקור ב„וורדו״

יום רביעי

12.12

● **עד אדונים ומשרתים (8.00).** הרומנים של המחזור השני של מישפחת בלאמי. הייזל מכירה טייס צעיר במסיבת־התה שהיא ערכת לקציניים הפצועים, והשניים מרגישים את ה"תיק" המפורסם. הוא מזמין אותה לצאת איתו לשיט והיא נעניית ברצון וגם נהנת מאד. כאשר הטייס מגלה כי מוצאה של הייזל אינו ממישפחה אצילה, והיא בת למישפחה ממעמד מקביל לשלו, הוא הופך חופשי יותר ביחסיו איתה. בפעם השניה שהם יוצאים חוזרת הייזל הביתה רק בשש בבוקר. למטה, במדור המשרתים, מגנה הדסון את התנהגותה של הייזל אך רוז נחלצת להגנתה. בינתיים לא טומן ג'ימס את ידו בצלחת. הוא נפגש בצרפת עם ג'ורג'ינה, המשרתת שם בבית־חולים־שדה, והיא מגלה לו את אהבתה.

● **מישחקים אסורים (10.05).** סרט שאסור להתמיין, אפילו אם כבר ראיתם אותו לפני 15 שנה. עולם של ילדים בתוך המילחמה. הוריה של פולט בת החמש, השחקנית־ילדה בריג'יט פוסי, נהרגו. היא מוצאת מיקלט בכפר קטן, הרחק משדה הקרב, שם היא פוגשת את מישל בן ה־עשר, הילד־שחקן ג'ורג' פוג'י. למרות שהמילחמה עצמה לא הגיעה לכפר, היא מצוייה עמוק עמוק בנפשם של הילדים. בדמיונות הילדות שלהם הם משחקים מישחקי־מוות, כפי שעושים המבוגרים. בהתרגשות, אימה וכבוד הם קוברים ציפורים וחיות מתות, גונבים צלבים מבית־הקברות של הכפר כדי לקשט את הקברים הפרטיים שלהם.

יום חמישי

13.12

● **מיקדש דת הזן (9.35).** מיקדש האייהייג'י בן 730 שנה הוא אחד המיקדשים היפאניים של כת הסוטו, אחד השלוחות של כת הזן. המיקדש יפאנית אף ריאיינו כמה מהם.

● **בועות (11.15).** לא תאמינו מה קורה במרתף שבו נעלמו כל בני המישפחה. בין יוניס לדאץ', זה שהיה עם צ'סטר בכלא, מתפתח רומן. ג'ודי בא להתייעץ עם אמא שלו, את מי להעדיף, את קרול הנמצאת בהריון ממנו או את דניס בו מאוהב ג'ודי. קורין מתחתנת עם הכומר לשעבר, טים, אך אל החתונה מגיעה אורחת בלתי־צפויה.

יום שישי

14.12

● **קרוסידה לחנוכה (3.00).** חגיגה לילדים עם לביבות, סביבונים וקסמים, ועם חוה אלברשטיין, שלמה וישינסקי, חנן גולדבלט ואברמלה מור. המוסיקה של מתי כספי.

● **בשנות האלפיים (6.02).** איך רואה קורפרוזקציה מצרית־סורית את העולם בעוד 20 שנה? מדען צעיר מנסה ליצור חומר שיגמד את האנשים כדי שלא יזדקקו להרבה מזון בעולם מורעב. הוא מצליח לגמד את אחיו, ההופך, בגלל ממדיו, לרובין־הוד־זוטא ומנצל את המהפך שחל בחייו כדי לעבור על החוק ולעזור לעניים. אולם החומר הפלאי נשפך גם על המדען ועל אהובתו, ועתה יש שלושה גמדים. השחקנים הם חסאן יוסף, זוהיר רמזי וזיאד מולוי.

● **באה שבת (8.05).** הערב מארח הרב שמואל אביר דור הכהן את יפה ירקוני.

● **שאיפה בדי מיצרים (10.20).** מישרד־המישפטים משלים את החקירה בפריצה לווטרגייט ובתיקיהם של עוזרי הבית־הלבן האט וגורדון ליי־די. ג'ון דין ומורין נישאים סוף־סוף, וושינגטון פוסט יוצא בסקופ נוסף, על הקשר שבין הנשיא ריצ'ארד ניכסון לבין התאונה שבמהלכה נהרגה אשתו של האנט.

שבת

15.12

● **חידושים והמצאות (6.30).** שוב, שידור־חוזר ישן של חידושים. התוכנית מתארת רעיונות כיצד לחסוך אנרגיה ודלק בחיי היומיום. קבוצת תלמידים בריטית מציגה כמה רעיונות כיצד לחסוך דלק בנסיעה בעיר. מהנדסים מבריטניה מסבירים כיצד ניתן להשוך את המקרר לתנור, ומתכנן המטוסים ג'ון ספילמן מגלה כיצד אפשר להתקין את כנפי המטוס כך שהוא יחזור דלק רב.

● **בצאת השבת (8.00).** לאחר הדלקת נר שני של חנוכה, בקיבוץ אור הנר, מגישה הבמאית רחל בסון תוכנית שלמה על משמעות הנר במסורת ישראל. משתתפים בתוכנית אופירה גלוסקא, דני גולן, להקת האחים והאחיות יעקב גרינטע, יצחק גנוז והרבנית שולמית ירוסלבסקי.

● **המנצח שיר מיזמור (9.05).** עשור לפסטיבל־המזמור זמר־והפיזמון הישראלי, בסיגנון עדות המיזרח, משודר ישירות מבנייני האומה בירושלים. המישדר יתפוס את הערב כולו, מילבד הפסקה של 30 דקות בשעה 10.05. אז יוקרן מבט ספורט.

רצח האחות ג'ורג': רייד ווירק
יום שני, שעה 9.55

יום ראשון

16.12

● **סרטים מצויירים (9.30).** הטלוויזיה משדרת בחופש חנוכה גם בבוקר. מדי יום ביומו ישודרו בשעה 9.30 סרטים מצויירים במשך 20 דקות, כשבמרכז ניצב מיודענו פופאי.

● **קרקס רוסי (10.45).** במשך שנים רבות נחשב הקירקס הרוסי לטוב בעולם. לילדים ולאלה שאינם עובדים הזדמנות לחזות בתוכנית המוקדשת לו.

● **עוד להיט (8.05).** מוקדש הערב ללהיטים עבריים.

● **החכובות מרחוב ההפתעות (8.35).** מארחות

נגד הרוח: ירקון
יום ראשון שעה 10.55

הערב את לסלי אגמס, כוכבת שורשים ובשירות הבית הלבן.

● **נגד הרוח (10.55).** סידרה אוסטרלית חדשה ומצויינת על אסירים אירים שהוגלו לאוסטרליה על־ידי המדכאים הבריטים. כאשר השתחררו בנו את ביתם ביבשת הרחוקה. את הסידרה כתבה ברונווין בינס, אוסטרלית שהתגוררה בקירבת קאסל היל, שם שכנו בעבר מחנות האסירים. היא שמעה אגדות וסיפורים על אותה תקופה והחליטה לחקור אותה ולכתוב עליה תסריט לטלוויזיה. במרכז העלילה עומדת מרי מאלווין, בתו של איכר אירי התורם במאבק מתון נגד השילטון הבריטי. אולם מאהבה של מרי הוא מקיצוני המחתרת, וכאשר מחרימים את הפרה של אביה, מחליטים השניים לשחרר את הפרה מידי השילטונות. הם נתפסים, המאהב נורה ונהרג ומרי נשלחת לאוסטרליה. בתפקיד מרי מופיעה מרי לארקין, שחקנית איריית שקיבלה את התפקיד בעיקר בגלל מיבטאה. היא הופיעה בעבר בסיפורי וושקס, על פי סיפוריו הקרים של תומס הרדי, ובסידרה רומנס. את תפקיד ג'נתן גארט, ידידה של מרי באוסטרליה, מגלם השחקן האוסטרלי שהגיע ליבשת מאנגליה בהיותו ילד, ג'ון אינגליש.

יום שני

17.12

● **מובי דיק (10.15).** סרט אנימציה לילדים, על פי הספר המפורסם שהוסרט לקולנוע.

● **כוכב קטן (9.35).** סרט אנימציה של אחד מעורכי סרטי האנימציה של האירווין, דויד ("דודו") גבע. סיפור על אמן המצייר את יצירת חייו הנקראת "המוזה". יום אחד יורד כוכב משמיים ומפגיש את האמן עם גיבורת יצירתו, כי־אותה חיפש זמן רב ושבילי־עדיה אין הוא יכול לסיים את היצירה. הפגישה מולידה אכזבה והאמן מסיק כי הציור עדיף על החיים. בסרט מופיעים כמה מעובדי הטלוויזיה כי־שחקנים, ביניהם דיק קודור וחיה בנג'מין.

● **רצח האחות ג'ורג' (9.55).** ג'ון באקרידג', השחקנית ברייל רייד, מגלמת דמות של שחקנית המגלמת את האחות ג'ורג' בסידרת טלוויזיה אנגלית. כשהבמאי מחליט להרוג את דמותה בסידרה, היא מקוננת באוזני שותפתה לדירה, אליס מקנוט, השחקנית סוזנה יורק, על מר גורלה, משתכרת, מפחידה שתי נזירות, מנהל רשות־השידור, מרסי קרופט, השחקן קורל בראון, מגיע לדירתה כדי להרגיע אותה ולבקש את התנצלותה. ג'ון פורשת ממסיבה לכבודה, אחרי שלא הצליחה לשכנע את המפיקים שלא להרוג אותה ב־סידרה. היא חוזרת לביתה ומוצאת במיטתה את חברתה יחד עם מנהל־הרשת. היא חוזרת לאולפן והורסת אותו.

יום שלישי

18.12

● **פינוקיו (10.35).** סרט קולנוע באורך מלא בהשתתפות דני קיי.

● **למישפחה (7.00).** מדור הבישול ילמד כיצד להכין ספגטי איטלקי אמיתי. כאשר מגדלי הפרחים משמידים את תוצרתם, בעזרתו של אריק שרון, מציגה התוכנית סרט על תערוכת הפרחים הבינלאומית שנערכה בחולון. בפינת הבריאות יסביר הד"ר כמאל עדנאן כיצד לטפל בפיטריות בין אצבעות הרגליים. את התוכנית תחתומנה שתי תצוגות־אופנה. האחת רגילה, ובה תוצג קטיפה סרוגה, ואילו השנייה מוקדשת לבגדי־רכיבה והיא נערכה וצולמה בחוות סוסים.

● **חטף פתח (9.35).** הבלשן והסטיריקאי אבשלום קור יספר למאיר שלו על שיניו, בתו של מאיר ויזן, על איכר אירי התורם במאבק מתון נגד השילטון הבריטי. אולם מאהבה של מרי הוא מקיצוני המחתרת, וכאשר מחרימים את הפרה של אביה, מחליטים השניים לשחרר את הפרה מידי השילטונות. הם נתפסים, המאהב נורה ונהרג ומרי נשלחת לאוסטרליה. בתפקיד מרי מופיעה מרי לארקין, שחקנית איריית שקיבלה את התפקיד בעיקר בגלל מיבטאה. היא הופיעה בעבר בסיפורי וושקס, על פי סיפוריו הקרים של תומס הרדי, ובסידרה רומנס. את תפקיד ג'נתן גארט, ידידה של מרי באוסטרליה, מגלם השחקן האוסטרלי שהגיע ליבשת מאנגליה בהיותו ילד, ג'ון אינגליש.

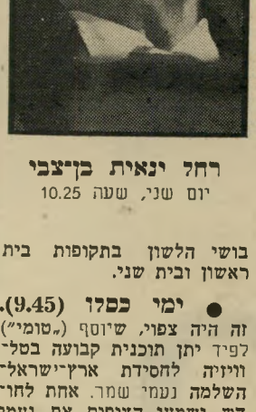

רחל ינאית בן־צבי
יום שני, שעה 10.25

בושי הלשון בתקופות בית ראשון ובית שני.

● **ימי כסדו (9.45).** זה היה צפור, שיוסף ("טומי") לפיד יתן תוכנית קבועה בטלוויזיה לחסידת ארץ־ישראל־השלמה נעמי שמר. אחת לחודש ישמעו הצופים את נעמי שמר מדברת, שרה, מנגנת ומלחינה. בתוכנית הראשונה של שמר יופיעו אסתר שמיר, אפי בן־ישראל, עודי חיטמן, אריק סיני, להקת־הומר של בית־אלפא בהדרכת רפי פסטון ואורה זיסנר, בליווי פסנתר של סאשה ארגוב. שמר גם הלחינה נעימה חדשה לשירו של שאול טשרניחובסקי אומרים ישנה ארץ.

● **רחל ינאית בן־צבי (10.25).** אשת נשיא המדינה השני, שנפטרה לפני חודש, אף היא חסידת ארץ־ישראל־השלמה. נעמי קפלנסקי מביאה ראיון עימה, שנערך במיסגרת הסידרה על הציונות. בן־צבי מספרת על עלייתה לארץ, על קונגרס אוגנדה ועל חברותה באירגון השומר.

פרחי כהונה במיקדש דת הזן
יום חמישי, שעה 9.35

גם אם את משתמשת בטמפון אחר נסי את או־בֶּה

נסי פעם אחת ותגיעי למסקנה שטמפון **או־בֶּה** הוא הטוב ביותר. עם טמפון **או־בֶּה** תרגישי בטוחה וחפשיה, בתקופת המחזור החדשי, יותר מאשר עם כל טמפון אחר.

ל־**או־בֶּה** שלושה גדלים בשלוש דרגות ספיגה: **מיני** - לבתולה ולנערה המתבגרת, **נורמל** - למרבית הנשים, **אקסטרה** - לנשים עם דימום רב.

או־בֶּה בעל כושר הספיגה הטוב בעולם, מתרחב ואוטם בפני דימום וריח. **או־בֶּה** קטן, וקל להחדירו.

או־בֶּה אינו זקוק למוליכים: דחיפה קלה והוא בפנים. בלתי מורגש ונעלם מעיני כל. גדולתו של **או־בֶּה** בקטנותו. אפשר לשאת אותו בכיס הקטן של הג'ינס או בארנק הכסף.

נסי את או־בֶּה - אין טוב ממנו.

לכ' ענת עצמון
או־בה מח' ההסברה
ת.ד. 2115, חיפה

אבקש לשלוח אלי את חוברת ההדרכה + השי:
3 טמפונים בנרתיק

שם _____

כתובת _____

_____

גיל _____

□ משתמשת בטמפונים
□ לא משתמשת בטמפונים

o.b.

הטמפון הקטן שכבש את העולם

מעשה־רצח סנסציוני בעיירה הגלילית חשף שנתקבל לפני שבועיים בקלות־דעת

העד שלא בא לבית המשפט

נאשם דדון בבית־המשפט
„הבעל הוא קנאי, וכולם שומרי־מסורת...״

עדה רחי מזוז
„תעזבי את זה! זה מסוכן יותר מדי!״

ב חדר קטן במלון בלונדון ישב איש קטן ושחרחר. הוא החזיק בידו עיתון־ערב ישראלי, והליט את פניו בידיו. בדף האחורי של הצהרון היה דיווח שיגרתי של כתב העיתון על הרשעתו של תושב עיירת־פיתוח בגליל ברצח זקנה.

הגבר עצם את עיניו. „זה לא יתכן,״ הוא חשב, „הרי בלי עדותי בבית־המשפט אי־אפשר להרשיע אותו!״

„זה מסוכן מדי!״

ק שלושה ימים קודם לכן, ישב סגן התובע המחוזי של מחוז הצפון בחדרו ושאל ביאוש את קצין־המישטרה שלפניו: „מה אעשה? אם אתם לא מוצאים לי את מזוז, אין לי תיק! הרי הכל מתבסס על עדותו! איך זה קרה שהוא נעלם לכם?״

קצין־המישטרה ענה בהתגוננות: „אינני יודע. באנו להזמין אותו לשיחה איתך לפני המישפט, כפי שביקשת ואשתו מסרה שהוא לא היה בבית כבר שבוע.״

„חוץ מהעדות של מזוז יש לנו רק את האקדח בו נרצחה הזקנה, אבל זה לא מספיק. הוא ייצא זכאי, אתם מוכרחים למצוא את מזוז!״

קצין־המישטרה יצא בדרכו לעיירת־הפיתוח בגליל, לנסות שוב לאתר את מזוז. למחרת הביא אל התובע את רחל, אשתו של מזוז. היא סיפרה כי בעלה נעלם. הוא נראה נפחד מאד בשבועות האחרונים. ככל שהתקרב מועד־המישפט, כן הפך עצבני ומדוכא. כאשר ביקשה לשוחח עימו על המישפט, אמר לה: „תעזבי את זה! זה מסוכן יותר מדי!״ אולי היו איומים עליו. היא אינה יודעת. הוא לא סיפר לה דבר. אך מהתנהגותו הבינה שמשהו לא בסדר. שהוא נמצא בלחץ, ומפחד ממשהו.

התובע החליט להזמין את רחל להעיד בבית־המישפט. „כך,״ אמר לקצין־המישטרה, „נוכל להגיש את עדותו של מזוז במישטרה.״ לפי החוק החדש, שתיקן את פקודת־הראיות, אם שוכנע בית־המישפט כי אין אפשרות להביא עד לבית־המישפט מכיוון שלא ניתן למצאו, ואם שוכנע בית־המישפט שאמצעי פסול שימש כדי להגיא אותו מלהעיד, אפשר לקבל עדות שניתנה על־ידי עד זה במישטרה.

ביום־המישפט סיפר התובע לבית־המישפט, כי העד הראשי, מזוז, נעלם, ואין כל אפשרות למצאו. עד זה מסר במישטרה עדות המפלילה את הנאשם. נסיבות היעלמו של מזוז מעידות כי הופעל עליו לחץ פסול, והוא הופחד. אין לדעת אם ברח, מחמת הפחד, או שמא נרצח. אולם ברור שהנאשם וקרוביו הם אשר גרמו לפחד הזה בלב העד. „תופעה זו של הפחדת עדים, ועדים עוייגים, התרבתה לאחרונה עד כדי כך שהמחוקק מצא לה פיתרון בחוק, במיקרה זה אפשר להביא את עדותו של מזוז במישטרה, ובית־המישפט יכול לקבלה כעדות שניתנה לפניו.״

הסניגור התנגד לקבלת העדות, וטען כי גם עדותה של רחל, אשת מזוז, אין בה כדי לשכנע את בית־המישפט, כי מזוז נעלם בגלל אמצעי פסול שהופעל להניאו מעדותו. „הנאשם יושב במעצר מאז יום הרצח. אין לו קרובים או ידידים, היכולים לאיים על עדים. אם נעלם מזוז, בוודאי היו לו סיבות טובות. יתכן מאד כי עדות־השקר שנתן במישטרה היא אשר גרמה לו יסורי־מצפון,״ טען הסניגור בלהט.

בית־המישפט יצא להתייעצות. אחרי שעה קלה קרא נשיא ההרכב את החלטתו. בית־המישפט שוכנע מהנסיבות, כי נבצר ממזוז להעיד ביגלל אמצעים פסולים שנועדו להניאו מלמסור את עדותו בבית־המישפט. אי לכך, לפי החוק החדש סעיף 10 א' (ב), מקבל בית־המישפט את עדותו של מזוז במישטרה.

השוטר חלפון, שגבה את עדותו של מזוז, עלה על דוכן העדים. הוא נשבע, העיד כי מזוז מסר את עדותו מרצון חופשי, כי הוזהר ונחקר עליה, וכי חזר וקרא כל מילה בעדותו לפני שחתם עליה.

„נשדוד את הזקנה — חצי־חצי!״

ה נאשם, חיים דדון, גמוך־קומה וחיוור, ישב בעיניים מושפלות בעת שקרא חלפון את עדות מזוז.

„אני, דויד מזוז, המתגורר בעיירה שלומי, ביום חמישי, ה־11 בחודש מרס השנה, ישבתי בבית־הקפה של משה בשכונה. „חיים דדון, המוכר לי מזה שנים מהעיירה, בא לשבת לידי. הוא סיפר לי שהתארס סוף־סוף עם חברתו, סימי. אבל יש לו בעיות. אין לו כסף לדירה, ואם לא יצליח לקנות דירה, סימי תעזוב אותו.

„הוא שתה כמה כוסיות ערק, ואחר כך אמר כי לשימחה הזקנה, שגרה על הגיבעה, יש המון זהב בדירה. היא זקנה והיא בכלל לא צריכה אותו יותר.

„אם היה לי הזהב שלה, הייתי מסתדר בחיים.' ואז הוא שאל אותי מה דעתי שנלך ונשדוד את הזקנה. חצי־חצי.

„התפלאתי מאד על כך. כי אני יודע שדדון אין לו עבר פלילי. הוא בחור טוב ועובד בנגריה. אבל כנראה שהתחונה השפיעה עליו. אמרתי לו שאני גמרתי עם זה. פעם היו לי עניינים עם המישטרה, אבל זה היה מזמן. הפסקתי עם זה וחזרתי למוטב. אני לא מעוניין בשטויות. בכלל, חשבתי שהוא צוחק, וזה הערק שמדבר מגרונו.

„אני גר קרוב לגיבעה. בלילה שמעתי יריות. בערך בשעה ארבע. היה חושך וגשם, לבשתי מעיל־גשם מעל הפיג'מה ורצתי החוצה. ראיתי מישהו רזה ונמוך, רץ מהכיוון של הבית של שימחה. אבל היה חושך, ואני לא ראיתי את פניו.

„הוא לא עצר וברח ממני. ראיתי אותו זורק משהו על הארץ, התכופפתי וראיתי שזה אקדח. לא נגעתי, כי ידעתי שהמישטרה תרצה אותו.

„ואז הגיע השוטר חלפון ועוד אנשים, ואני הראיתי להם את האקדח, וסיפרתי להם מה שראיתי. האיש שברח היה נמוך ורזה כמו חיים דדון. אבל את הפנים שלו לא ראיתי, כי היה חושך.

„חתום — דויד מזוז.״

עדי התביעה הבאים היו אנשי־מישטרה, אשר זיהו את האקדח, לפי מיספרו, כאקדח שהחזיק הנאשם ברשיון. איש המחלקה־לזיהוי־פלילי זיהה את טביעות־האצבעות שנמצאו על האקדח כטביעותיו של חיים דדון.

אולם העדה החשובה ביותר היתה מזל מיזרחי. היא עלתה על דוכן העדים מאופרת ולבושה שימלה פרחונית. היא מכירה את דדון מהשכונה, אך מעולם לא היתה אהובתו. היא נשואה באושר, ואין לה עניינים עם גברים אחרים. את לילי־הרצח בילתה לבדה בביתה, כי

אקדח הרצח
„הראיתי להם את האקדח, וסיפרתי מה שראיתי...״

את הסכנה החמורה הממונה בחוק החדש,

על־ידי הכנסת בהצבעה מ׳קרית

בעלה היה במילואים. אף פעם לא בילתה לילה עם דדון, וודאי לא את לילי־הרצח.

מסתבר כי דדון העיד במישטרה שיש לו אליבי לליל־הרצח. כאשר נעצר מסר לשוטר שלא ביצע את הרצח, ואת הלילה בילה בבית הוריו. היה קל מאד לברר שזה שקר. שכנים, שישבו עד שעה מאוחרת וחזו עם הוריו בטלוויזיה, העידו שדדון לא היה שם, ולא ישן בבית הוריו.

כאשר ראה שנתגלה שיקרו, אמר דון בעדותו החדשה כי אמנם לא ישן בבית הוריו. את הלילה בילה בחברתה של אשה נשואה, מזל מיזרחי, שהיתה אהובתו עד שהתארס עם סימי. הוא חשש לגלות זאת למישטרה, פן יתנקם בה ובו בעלה של מזל. אבל כאשר ראה שחושדים בו ברצח, החליט לגלות את המקום שבו בילה את הלילה באמת, אך את הרצח לא ביצע.

שקרים ועלילת־שווא

דון עדה על דוכן העדים כעד־ההגנה היחידי. הוא היה שפוף וחיוור. קולו רעד ועיניו דמעו. הוא סיפר כי לא רצח ולא שדד את הזקנה. נכון, הוא הכיר אותה וידע על הזהב שבביתה, כמו שידעו כל אנשי העיירה. הוא מעולם לא אמר למזוז שהוא רוצה לשדוד אותה. הוא באמת זקוק לכסף עבור החתונה, אבל הוא לא ירצח לשם כך.

„אין לי עבר פלילי, אני עובד בנגריה ואין לי שום בעיות עם המישטרה.״

אין לו הסבר כיצד הגיע אקדחו לזירת הרצח, אבל כל אחד יכול היה לגנוב אותו מתוך הארון בחדרו, שבו היה מונח. אמנם שיקר באשר למקום־הימצאו באותו לילה, אבל הוא לא רצה לסבך את מזל ואת עצמו בצרות. בעלה קנאי, והם כולם שומרי־מסורת. הוא פשוט רצה להיפרד ממנה, ולא רצה לפגוע בסימי. היא בחורה טובה. אין הוא יודע היכן התכשיטים. הוא לא שדד אותם, ולא היה במקום־הרצח כלל.

התובע הדגיש בסיכומיו את שקריו של הנאשם, את האקדח וטביעות־האצבע שנמצאו עליו, המוסיפים את החיזוק לעדותו של מזוז, שנעלם מחשש להעיד בבית־המישפט.

הסניגור, שסיכם אחרון, הזכיר לבית־המישפט כי החוק החדש, המתיר הבאת עדותו של עד שנגבתה מחוץ לבית־המישפט, טרם נוסה במציאות. הוא ביקש מבית־המישפט להיזהר מעדותו של מזוז, שהוא בעל עבר פלילי, ואשר נעלם ללא הסבר. „מתקבל על הדעת שהוא נעלם ביגלל השקרים שסיפר בעדותו, ועלילות־השווא שטפל על הנאשם,״ אמר הסניגור בלהט.

אחרי שעות רבות של התלבטויות, נתן בית־המישפט את פסק־דינו. ברוב־דיעות מצא בית־המישפט את דדון אשם ברצח, תוך כדי ביצוע שוד. למרות הזהירות כלפי עדותו של מזוז, אשר לא נחקר בבית־המישפט, ואשר נעלם בנסיבות מיסתוריות, קיבל בית־המישפט את עדותו. דדון נידון למאסר עולם, העונש הקבוע בחוק לרצח.

דויד מזוז קרא את הידיעה שוב ושוב בחדר־המלון. הוא לא התכוון להכניס את הטמבל הזה, דדון, למאסר־עולם. אבל הוא היה מוכרח להציל את עצמו. הוא היה מוכרח להשיג קצת כסף ולהסתלק מהארץ. וזו היתה דרך נפלאה.

בפעם האחרונה שביקר אצל דדון סחב את אקדחו. הוא החזיק אותו בשקית ניילון. כאשר הלך לשדוד את הזקנה, היא התעוררה. הוא ידע שאם תראה אותו, תזהה אותו מיד, כי היא מכירה אותו מהשכונה. בידיו עטויות הכפפות לחץ על ההדק. הוא נמלט במהירות וזרק את האקדח בשלולית מים.

המישטרה קנתה את הסיפור על דדון בלי בעיות. אבל הוא חשש שאם יחקרו אותו בבית־המישפט, לא יוכל להמשיך לדבוק בגירסתו. עורכי־הדין החכמים האלה יכולים לבלבל אותו כהוגן. והוא, יש לו כבר עבר פלילי.

לכן לקח את התכשיטים וברח לו מהארץ. שתישאר שם רחל, המכוערת הזאת, הוא יתחיל את חייו החדשים, בחוץ־לארץ. אבל איך זה שהם הרשיעו אותו. הרי רק עדות בבית־מישפט יכולה להתקבל נגדו!

„איך זה יתכן? איך הם עשו לי את זה?״ שאל את עצמו מזוז בבית־המלון בלונדון, כאשר חיים דדון נכנס לבית־הסוהר, לרצות שם מאסר עולם.

■ ■ ■

דון סיפור בידיוני. הדברים לא היו ולא נבראו.

אך החל מהשבוע, זה יכול לקרות.

לפי החוק הקיים עד כה אין כל אפשרות להגיש לבית־המישפט את עדותו של מזוז בפני המישטרה. לכן תהיה התביעה נאלצת לבקש עיכוב־הליכים, או לבטל את התביעה נגד דדון, או, אם תמשיך בה במצב החוק הנוכחי — יצא דדון זכאי מחוסר־הוכחות.

אבל תוך ימים אחדים, עם פירסומו ברשומות, ייכנס התיקון לפקודת הראיות, אשר עבר שלוש הקריאות בכנסת ב־21 בנובמבר (ראה הנדון, העולם הזה 2205). אז יקרו הדברים כפי שתוארו בסיפור הדמיוני לעיל.

החוק נחקק אמנם כדי למנוע את התוצאות של זיכוי אשמים כאשר העדים הנפחדים מסרבים להעיד נגדם. יתכן שהחוק יפתור חלק מבעיות אלה, כמה עבריינים יורשעו על סמך עדויות שנתנו בפני אנשי־מישטרה. אבל החוק פותח פירצה רחבה להרשעת חפים־מפשע על־סמך עדויות כאלה.

מישפטנים חוששים כי דווקא בשטח המישפט עושה ישראל קפיצות נחשוניות, והופכת החלוצה לשיטות־מישפט בלתי־מקובלות. למרות שהמסורת המישפטית הישראלית משתרעת על שלושים שנה בילבד, הרי חוק כזה, כמו התיקון לפקודת הראיות, אינו קיים בכל ארץ אחרת. למרות המסורת המישפטית האנגלו־סכסית־הימים של אנגליה, היא לא פתרה את בעיית העדים העויינים בצורה כזו. ולמרות האלימות החוגגת ברחובותיה של ארצות־הברית, לא אצה זו להתגבר על עדים עויינים בדרכו של החוק הישראלי החדש.

אם כי הקידמה והחידושים הם באופנה, הרי המישפט, שהוא שמרני, בנוי על ניסיון־חיים של מאות שנים. כל שינוי בו, המנסה לפגוע בזכויות הנאשם, ולהעניק סמכויות נוספות למישטרה, זקוק ליותר מהיזהור אחד.

אמנם, עד היום התקומם הציבור נגד העוול של נאשמים חוגגים, חיוצאים זכאים, בעוד שעדים נפחדים מורשעים בעדות־שקר והולכים למאסר. אולם תוצאה זו היא כאין וכאפס לעומת התוצאה של חפים־מפשע, המורשעים על־סמך עדויות שנגבו במישטרה ללא ביקורת בית־המישפט. ואין דרך טובה יותר להדגים זאת מאשר סיפור בידיוני זה, המבוסס על מילותיו של החוק החדש.

בדוגמה זו לא השתמשנו במיקרים קיצוניים של גניבת עדות־שקר בלחץ על־ידי המישטרה, אלא סיפרנו מיקרה אפשרי של עלילת־שווא, שטופל אדם על חברו.

יש לקוות כי המציאות לא תאמת את הסיפור דלעיל בזמן הקרוב.

אילנה אלון ■

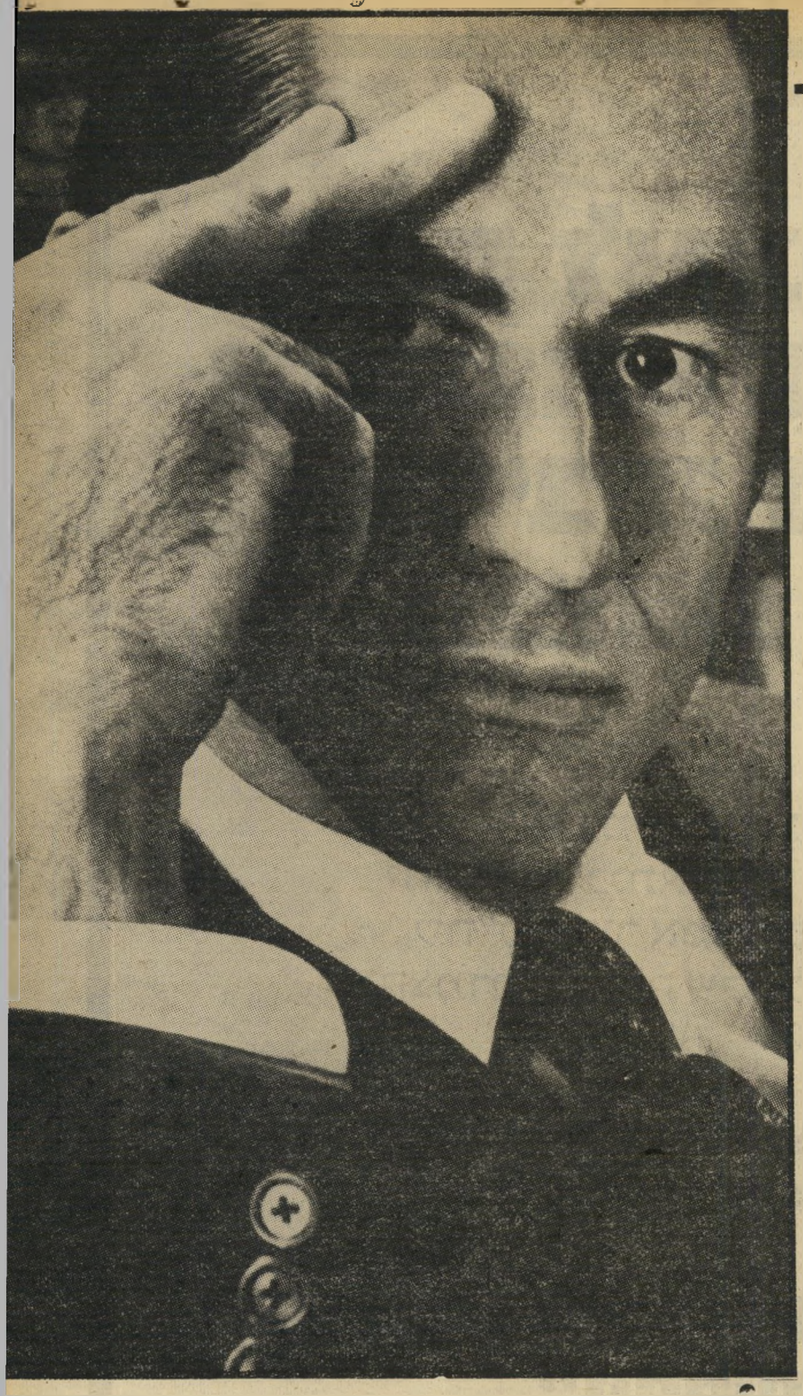

הער מזוז בלונדון

„היה חושך, ולא ראיתי את פניו...״

ערה מזי מיזרחי

„פן יתנקם הבעל בה ובו...״

הבטח לעצמך עוד היום משכנתא בלתי צמודה בריבית נמוכה עם טפחות 90.000

חוסך אשר במשך 12 שנים יפקיד עד — 66,000. ל"י
יהנה ממשכנתא בלתי צמודה עד — 132,000. ל"י
סה"כ יצבור אמצעים כספיים בתוספת ריבית,
והצמדה (בהנחה של עליית מדד בשעור 40% לשנה)
עד — 780,000. ל"י.

שני בני הזוג יוכלו לצרף שתי תוכניות חסכון ולצבור אמצעים כספיים עד — 1,560,000. ל"י.

הרשמו מיד לתוכנית החסכון לדירה "טפחות 90.000" כל עוד הדבר ניתן.

אל תסתפק בפחות - חסוך בבנק

טפחות

בנק משכנתאות לישראל בע"מ

ירושלים רח' הלני המלכה 9 ● רח' פארן 59, ככר דוד טנה. ● מרכז "כלל" רח' יפו 97 **תל-אביב** רח' החשמונאים 123. ● רח' פרישמן 42. **חיפה** רח' פל ים 9, בית ציס. ● **רח'** אחד העם 15 **באר שבע** רח' מצדה מרכז הנגב. **אשדוד** מרכז מסחרי ד', רח' מ. ח. שפירא. **נתניה** רח' הנוטע 16 (סמילנסקי 13) **נצרת-עילית** מרכז מסחרי חדש של שו"פ. **אילת** רח' האלמוגים 215/3

ברכה שוורץ מוכרת אפודות־מגן לכל העולם - והקניינים מתעניינים בה

חתיכה בשכפ"ץ

ב רכה (ביאטריס) שוורץ לא חלמה מעולם על קאריירה צבאית. היא לא שירתה בצבא, ולא מטעמי צניעות או דתיות. חיילים וקצינים לא היו מעולם הטיפוסים הנערצים עליה.

נערת־הזוהר הישראלית בת ה־25, שהפכה דוגמנית־העירום המצולמת המבוקשת ביותר בארץ, ניהלה את החיים הסוערים שלה הרחק מהחאקי, אמנים, זמרים, אנשי הבוהמה וחתיכי חוג־הסילון הבינלאומי היו החברה, שבה ניתן היה למצוא אותה.

למרות זאת, הפכה ברכה הבלונדית, בשבועות האחרונים, דמות האשה האידיאלית שחיילים רבים חולמים עליה, ולא רק בארץ. דמותה הפכה מוכרת בצבאות רבים בעולם. אם יש משהו משותף בין חיילי ניגריה, למשל, לבין חיילי ונצואלה או גרמניה־המערבית, מלבד תת־המיקלע עוזי שבו הם חמושים, הרי זו ברכה שוורץ.

היא משמשת נערת־החלומות — מה שנקרא פעם פין־אפ־גירל — לא רק לטייסים המדביקים את דיוקנה מעל למיטותיהם, אלא גם לקצינים בכירים, המקשטים בה את הקירות החשופים בלישכותיהם במטכ"לים של צבאות לא־מעטים ברחבי־העולם.

את הפופולריות הזאת בקרב חיילי העולם רכשה ברכה שוורץ בזכותה של כרזה מיסחרית אחת, שבה נידבה את פניה ואת גופה לקידום־המכירות של ציוד צבאי המיוצר בארץ.

נשק מקורי נוסף

ה מדובר הוא בכרזה של חאקי, המיועדת למכור לאגפי־האספנאות של מטכ"לי הצבאות השונים ציוד צבאי שיגרתי, שאינו מלהיב דימיון, כמו אוהלים, פריטי־חגור, תרמילים או אפודות־מגן מפני־רסיסים.

ברכה שוורץ מופיעה בכרזה כשהיא עוטה על חלק־גופה העליון החשוף אפודת־מגן (שכפ"ץ בעגה הצבאית — ראשי־תיבות של שיכבת־פיצוץ) בלתי־רכוסה, ושולפת בידה אקדח סטייל ג'יימס בונד.

זוהי כרזה יוצאת־דופן בשוק הבינלאומי של הנשק והציוד הצבאי, שם אין נעזרים, בדרך־כלל, בשירותיהן של נערות־זוהר ובמערומיהן, כדי לקדם מכירות.

דווקא משום כך היתה לכרזה זו השפעה יוצאת־דופן. מסתבר כי השילוב הזה של חתיכה ונשק עבד הפעם, כמו תמיד. אך יותר מזה: הופעתה של ברכה על רקע ציוד צבאי נתנה הצדקה לקצינים זוטרים ואלופים, שלא היו מעוזים לתלות תמונות של חתיכות במישרדיהם, לעשות זאת. הם יכולים תמיד לטעון נגד המקטרגים השמרניים שהם תלו את הכרזה בגלל האוהל או אפודת־המגן, ולא בגלל החתיכה.

אומר אלי דובב ממישרד־הפירסום דובר, שהפיק את הכרזה עבור מיפעל הציוד הצבאי עיט באשקלון: „הפלאקאט הזה הוא פנייה ישירה אל הקהל הספציפי של לקוחות המיפעל. כשרוצים למכור אפודת־מגן, צריך לחשוב על רעיון מקורי. מבין כל מוצרי המיפעל, בחרנו דווקא באפודת־המגן, משום שהיא המוצר היחידי שבאמצעותו ניתן להראות מה מסתתר מאחוריה, ועל מה היא מגינה. נראה שקלענו למטרה, כי הכרזות הפכו מבוקשות בכל העולם.

„בדרך כלל צריכים להתחנן ולבקש ‚תעשו לנו טובה, תתלו את הפלאקאט שלנו...' הפעם המצב הפוך: יש ביקוש לא־נורמלי לכרזות האלה."

עיט הוא מיפעל חדש יחסית. הוא הוקם בפברואר השנה בידי שני שותפים, אברהם זילברשץ וטוביה דויטש, שפרשו ממיפעל ייצור הציוד הצבאי חגור, והקימו מיפעל עצמאי משלהם. הם זכו בהצלחה. מוצרי המיפעל שלהם, המיוצרים במיפעל באשקלון ובבתי־סוהר על־ידי אסירים הם מקבלים שכר השווה לשכר הפועלים ב־מיפעל • נמכרים לצבאות רבים באירופה, אפריקה ומדינות אמריקה הדרומית והמרכזית. עד סוף חודש דצמבר השנה — אחרי עשרת חודשי קיום בילבד — הסתכם יצוא המיפעל בשני מיליון דולר.

כרזת הפירסום של ברכה עוצבה בידי הגראפיקאי גידעון שגיא וצולמה בידי איתמר צוקרמן. „הצלחת הכרזה," מסביר אלי דובב, „היא משום שחשבנו על הלקוח הפוטנציאלי שלנו — זה הישב במטות הצבאיים, במישרדי הנספחים הצבאיים ובמישרדי־הביטחון ברחבי העולם. מצאנו מה ימשוך את תשומת־ליבו. התייחסנו אליהם כאל חיילים, האוהבים לראות פה ושם משהו מרענן יותר. זוהי הסיבה לביקוש שנוצר לפלאקאט."

אבל הביקוש לא נוצר רק לכרזה, אלא גם לברכה עצמה. מסתבר שאל היצרנים התחילו להגיע מיכתבים ותישדורות שכללו, מילבד הזמנות, גם בקשות לדעת מיהי הנערה המופיעה בכרזה, ואם אפשר להתקשר עימה, למשל לשם אירגון סיבוב־הופעות בין לקוחות המיפעל.

כשהיפנו את הבקשות אל ברכה, והתעניינו לדעת אם תהיה מוכנה להיענות להם, השיבה: „למה לא? רק שיבואו!"

אז אחרי העוזים, המרגמות, מטוסי הקפיר וטנקי המרכבה, יש לישראל עוד נשק מקורי לייצא לעולם: ברכה שוורץ.

• שליש מהשכר נמסר לאסירים כדמי־כיס, שליש נשמר עבורם בתוכנית־חיסכון, ושליש הולך לקופת בית־הסוהר.

במדינה

מישפט

הצעקה האחרונה

מה מסתתר מאחרי הכיפות המכסות את ראשי הנאשמים?

האופנה האחרונה לנאשמים בבתי־המישפט היא חבישת כיפות לראש. כל נאשם המכבד את עצמו מתגאה בכיפה גדולה יותר וחדשה יותר מזו של חבריו.

הכיפות הרקומות שחובשים הנאשמים הגרוזינים במישפטי גמל־התעופה בן־גוריון נראות אמיתיות ורגילות לראשים שליהן הן מונחות. לעומתן, הכיפות הגדולות והמבהיקות שעל ראשיהם של נאשמים שונים, עדיין נושאות את ריח החנות שבה נקנו.

שמעיה אנג'ל, אשר חזר לפני זמן קצר מצרפת, ונעצר בנמל־התעופה כחשוד ברצח, הופיע בבית־המשפט כשלראשו כיפה ענקית. אימו סיפרה כי הוא חזר בתשובה, וכי הוא נוסע לכותל המערבי, כדי להתפלל. כאשר הופיע אנג'ל במערכת העולם הזה לראיון אישי, לא היתה הכיפה על ראשו.

כל הנאשמים במישפטים הקשורים לשוד בנק לאומי ברמת־אביב חובשים כיפות לראשיהם. שלושת הנאשמים בניסיון לי־הברחתם של הרצל אביטן וחבריו ממעצרם בבית־המישפט בתל־אביב, כולם חובשי כיפות. היחידי שהולך בגילוי־ראש, ואפילו השתמש לכיסוי ראשו בזמן השבועה בכיפה של בית־המישפט, הוא עד־המדינה במישפט זה — יוסף אפון.

אפשר רק להעלות השערות בדבר אופנה זו שפשטה בבתי־המישפט. האם כל הנאשמים חוזרים בתשובה כחרטה על מעשיהם, או שמא כל עוברי העבירות במדינה הם אנשים חובשי כיפות? ואולי חושבים הנאשמים כי השופטים יושפעו מגודל הכיפות שעל ראשיהם ויאמינו לדבריהם כי הם חפשים מפשע?

אלוהים פסל את ויקטוריה

אלוהים שנגלה לנאשם, פסל את השופטת מדון בעניינו. גם הסניגור משתף איתה פעולה כדי לרצות אותו

נמוך־קומה וחבוש־כיפה ניצב שלמה בן־שושן לפני השופט דב לוין. הוא ביקש לפטר את סניגורו, ולפסול את השופטת ויקטוריה אוסטרובסקי־כהן — מלדון במישפטו.

בן־שושן נאשם בשוד תכשיטי־זהב מהגברת שמחה אדרי, ביבנה. הזקנה בת ה־77, התעוררה בלילה, כאשר פורץ חיטט בחפציה. בעת שנמלט הדליקה את האור וזיהתה מיד את בן־שושן, שאותו היא מכירה מהשכונה.

מישפטו נקבע בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב, לפני השופטת אוסטרובסקי־כהן. ביגלל חומרת העבירה מינתה השופטת לנאשם סניגור — עורך־הדין יוסף בר־מור.

איום בהתפשטות. כימעט נגמרה מסכת עדי־התביעה, והנה החליט הנאשם כי אינו מוכן להישפט בפני שופטת זו. היא זוכרת אותו ממישפט קודם. אז, לפני חמש שנים, היתה השופטת פרקליטת מחוז־המרכז, והיא היתה התובעת במישפטו. לכן לא תוכל לעשות עימו מישפט־צדק.

סניגורו הגיש בקשה כזו לשופטת בשם מרשו, אך היא כתבה כי אינה זוכרת את הנאשם, ורואה עצמה מוסמכת להמשיך לדון בענייניו. אז החל הנאשם מתפרע. הוא איים כי יפשוט את בגדיו בבית־המישפט, אם השופטת לא תעביר את מישפטו לשופט אחר. הוא הפסיק לשתף פעולה עם עורך־הדין שלו, וטען כי גם זה רוצה לקבור אותו.

בן־שושן השתולל כל־כך, עד שהשופטת נאלצה לבקש מהשוטרים להוציא אותו מהאולם. הסניגור והתובעת טובה כהן היו חסרי אונים, ואז פנו לשופט דוב לוין כדי שינסה לישר את ההידורים.

אזהרה לכוחות־החושך. לפני ה־

בואו אל האוכל הטוב
בואו אל הטעם הטוב
ג'חנון • חילבה • מרווחת
דגים • ומאכלי גריל
בית רצון רח.בן יהודה 73, ת'א. טל:235607

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת
טלפון 227118 ,227117

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)

טופס לוטו

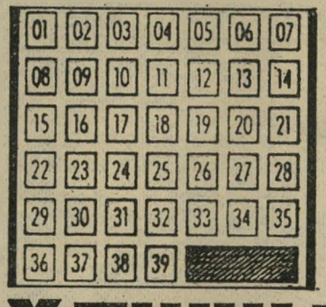

שש X שמונה נכונים

והכסף שלך

בלוטו המזל בא לקראתך

מפעל הפיס לקידום החינוך והבריאות

בעיות ולבטים
בחיי המין
מ א ת
חד"ר מרדכי זידמן
חוצאת רשפים

ערבי צעירים
במועדון 5
לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל־אביב,
טל' 297263

יום שלישי 18.12.79
שיחה עם:
רפיק חלבי
כתב הטלוויזיה
לענייני השטחים

המועדון פתוח בימי ג'
התוכניות מתחילות ב־9 בערב
המועדון פתוח משעה 8.30 בערב.

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
מומחים להדברת תיקנים (נזיקים), תוגעי עץ, חרקי ספרים וכנרים. בשמירה על בריאותך ורכושך.
רמת־גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75
ירושלים-664015 , אילת-059-3012

תן טרמפ לחייל

שופט לוין חזר בן־שושן על טענתו כי השופטת מגועה מלדון אותו, בגלל זכרונות העבר. אולם השופט לוין העיר כי גם הוא כבר הרשיע נאשמים בדין, ובמישפט שהיה לאחר מכן זיכה אותם. לכן אל לו לבן־שושן לחשוש. אך הנאשם חיוור־הפנים אמר לשופט כי אלוהים אמר לו שהשופט וה־סניגור עושים יד אחת נגדו כדי לרצוח אותו ולקבור אותו, והוא אינו מוכן לשתף איתם פעולה.

„אם אלוהים דיבר ואמר לפסול שופט, זה אומנם נימוק טוב," אמר השופט לוין, אשר התאמץ מאד שלא לחייך, והסביר ל־נאשם את האפשרויות העומדות בפניו. האחת היתה להמשיך בדיון לפני השופטת, כפי שהוחלט, ואם ימשיך הנאשם להשתולל יימשך המישפט בלעדיו.

האפשרות השנייה היא כי הנאשם יערער על החלטתה של השופטת, לפני נשיא בית־המישפט העליון. וכפי שזה יחליט, כך יהיה.

הסניגור קם וביקש מבית־המישפט ל־שחררו מתפקידו, כיוון שהנאשם מסרב לשתף עימו פעולה. הוא הראה לבית־המישפט מיכתב שקיבל באותו בוקר מה־נאשם. במיכתב זה הסביר בן־שושן לסניגורו, כי השופטת השדה, וכל מלאכי־החבלה האחרים הנלחמים נגדו, סופם יהיה גרוע. הוא איים כי זוהי הזהרתו האחרונה לכוחות החושך, ואם לא יענו לו, הוא ישמיד את הסניגור ואת השופטים כולם.

השופט דב לוין קרא את המיכתב, יעץ לסניגור להראות אותו למישטרה, וסרב להיענות לבקשתו ולשחררו מייצוגו של בן־שושן.

המישפט הוקפא, ותוך שבעה ימים הותר לבן־שושן לערער על החלטתה של השו־פטת לבית־המישפט העליון. אם לא יעתרו לו גם שם, יצטרך אולי לערער בפני בית־דין של מעלה.

שופטת אוסטרובסקי־כהן
להעביר או להתפשט

תעופה

קללת המזון

הכשר ושאר חירקות המוגשים במטוסים חונדרו כ„זכר כלתי־אכיל"

„מרבית חברות־התעופה הטסות מעל ל־אוקיינוס האטלנטי מתנהגות אל הנוסעים,

(המשך בעמוד 74)

„מי הרג את בני?" שואלת אם שכולה, שבנה יחידה נפטר בשעת מסע של טירונים בצבא

„אני בוכה כל יום לבית־הקברות. ניסן היה הבן היחידי שלי, אין לי בעל. אין לי עם מי לדבר. אין לי ראש לאנשים. רק דבר אחד אני רוצה לדעת — מה קרה לניסן? איך מת? למה מת?"

האם השכולה, אירית אליהו (39), שריכזה סביבה הרבה עובדי־אורח סקרנים, היתה ישובה השבוע על המידרכה ברחוב קפלן בתל־אביב, מול מישרד־הביטחון. על גדר הבית הסמוך הציבה כרזה גדולה, שמתוכה בלטו שאלותיה, באותיות של קידוש־לבנה: „מדוע נפטר הבן שלי?" ו„מי הרג את בני ניסן?"

כשהחלה את שביתת־השבת שלה, ביום הראשון שעבר, גילו פקידי מישרד־הביטחון אדישות. הם סברו, כנראה, שהשובתת תתייאש, מהעדר תשומת־לב ציבורית לעניינה, ותסתלק לביתה. אך חיש מהר התברר להם כי טעו. הקהל שהתרכז סביב השובתת וקרא את הכרזה שלידה, החל לסעור ולגעוש. היו כאלה שתמכו בתביעת האם השכולה, והיו כאלה שכעסו עליה וייעצו לה בנימוס להסתלק מהמקום, צעיר, שהציג עצמו כעולה־חדש מרוסיה, נעץ בשובתת מבט זועם והפטיר באוזני הסובבים: „אז מה אם נהרג לה בן בצבא, גם אני שרתתי בצבא..."

עוד נשים

אשה שנקלעה למקום, סיפרה לאירית, כי גם היא אם שכולה. „הבן היחידי שלי נהרג בתאונה בצבא," אמרה האשה, „אך אני סבלתי בשקט, בבית, ולא עשיתי מזה עניין ציבורי." ואז התערבה אשה נוספת, לאה גרופר שמה, וסיפרה את סיפורה: „בני נהרג בגבול הסורי, לפני שמונה שנים, מפגז ישיר שפגע במכוניתו. חיילים סורים ערפו את ראשו והעבירו אותו לסוריה. שגריר ישראל באו„ם, יוסף תקוע, תבע מהסורים, מעל בימת האו„ם, שיחזירו את הראש, אך לשווא. הבן שלי נקבר ככה, ולאף אחד לא היה אומץ לבוא ולספר לי מה בדיוק קרה. אילולא האסון, הייתי יכולה להיות כבר סבתא."

טירטורים ומישמעת־מים

לאה גרופר ניסתה לשכנע את אירית אליהו, שתחזור לביתה ותשלים עם המציאות המרה. אך לשווא. גם מישרד־הביטחון שלח החוצה היילת חינגית, שהפצירה באם השכולה לקפל את הכרזה וללכת הביתה. אך גם היא לא הצליחה.

אירית אליהו עמדה על דרישתה, לקבל לידיה את מימצאי החקירה על מותו של הבן, „לא יאוחר מהיום הרביעי השבוע". סיפרה האם השכולה:

„אני שובתת עד שאקבל תשובה על שאלותי. הבן שלי, ניסן, היה בן 18 כאשר מת, לפני ארבעה חודשים, בצבא. הוא התגייס לצבא בפרופיל 97, הכי גבוה, לכן אמשיך לשבות, עד שאקבל תשובה."

שכולות של הכביש

אם־שכולה אירית עם תמונת בנה
„טירטרו את ניסן —

לבד — במקום חדש

האם השכולה, אירית, עלתה לישראל מעיראק בעודה ילדה. היא נישאה בעפולה ושם נולדו שלושת ילדיה: התאומים ניסן ושרה, ואחותם יפה בת ה־16. לפני שבע שנים התגרשו בני הזוג אליהו, ואירית וילדיה עברו להתגורר ב„פתח־תיקווה. „כל הקרובים וידידי המישפחה נשארו בעפולה," סיפרה השבוע, „ואנחנו היינו לבד במקום החדש."

ניסן יצא לעבוד תיכף אחרי שסיים את בית־הספר היסודי, „כדי לעזור לפרנסה של המישפחה." הוא אהב לקנות בגדים, ללכת לסרטים ולבלות, אך תמיד היה מסור למישפחה — לאם ולאחיות, ולכלב שלו, סימבו, שאותו אהב מאד.

„רציתי שניסן ישרת על־יד הבית," סיפרה האם. „וגם ניסן רצה כך, כדי שיוכל לעזור בבית ולתמוך במישפחה בעבודה צדדית. אבל בצבא אמרו שהוא בריא ושאחותו התאומה יכולה לעבוד." כשהודיעו לאם על מותו של ניסן ביקשה לראות את הגופה. „רציתי להאמין שהוא לא התאבד..." הסבירה השבוע.

רק אחרי השיבעה, נקטה יוזמה ונסעה, בלווייית אחד משכניה, אל הבסיס הצבאי שבו שירת ניסן. ואז גילו לה, לדבריה, החברים של הבן, כי בבוקרו של יום המוות התלונן ניסן על כאבי־ראש ועל כאבים ברגליים, אך הרופא של היחידה לא הסכים לקבל אותו. חברים אחרים גילו לה, כי בתחילה חשב המפקד שהעניין לא רציני והוא אף בעט בניסן, בתיקווה לעוררו. אך ניסן איבד את הכרתו.

עתה תובעת האם השכולה חקירה מקיפה, שתענה על כל שאלותיה הסתומות.

גיזה רזין ■

אם־שכולה גרופר (מתכופפת) בשיחה עם אם־שכולה אליהו
— עד שנפל"

ועשה את הטירונות שלו בשיריון. החברים שלו סיפרו לי אחר־כך, כי בעת מסע רגלי מפרך, טירטרו את ניסן, עד שנפל, איבד את הכרתו ומת בבית־החולים. המפקדים של ניסן עשו מישמעת־מים, למרות שהנוהג הזה בוטל בצה„ל. אפילו אלונקה לא היתה כשניסן נפל, ואז גררו אותו.

„מאז המיקרה, ב־14 בספטמבר, ועד היום, לא קיבלתי מהצבא תשובה והסבר על הסיבות שהביאו לאסון. וזאת למרות הפניות שלי למישרד־הביטחון ולרמטכ„ל. מדוע לא הועמדו האחראים למותו של ניסן לדין? מדוע לא הסתיימה החקירה? מדוע גירשו אותי מהבסיס הצבאי כשהתחלתי לשאול שאלות על ניסן שלי?

„הבן שלי יצא למסע ארוך, למרות שהתלונן לפני המסע שאינו מרגיש טוב.

האם את פוחדת לגנוב את ההצגה?

אם אינך פוחדת לגנוב את ההצגה
ולגרום לגברים לעצור את נשימתם
ולנשים - להעיף בך מבטי קנאה,
לבשי סריגי הלן.
מיטב חדושי אופנת העולם בסריגי הלן.
בסריגי הלן את אופנתית, מרשימה ונערצת.

סריגי הלן

פרסום מלניק

מראה הדיסקו של

Maxi

ריסים ארוכים ארוכים לאורך 24 שעות ארוכות עם המסקרה של מקסי

מראה הדיסקו של מקסי בשפתון, סומק, מייק-אפ, מסקרה, צלליות, לק וסט-איפור משגע-"דיסקו-סט".

MAX FACTOR

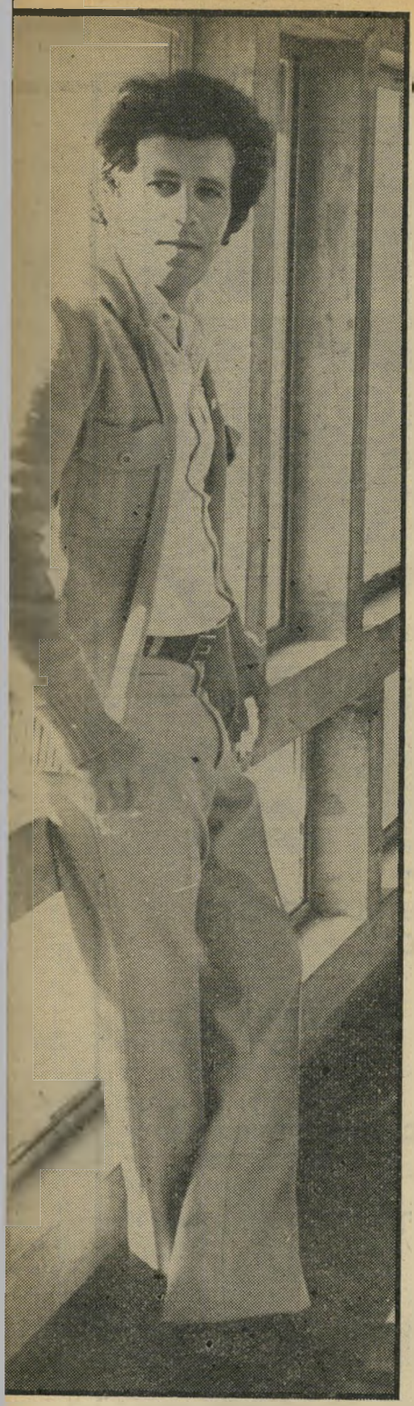

מיליונים הוצאו במירמה, והמרומה לקה בהתקף־לב.

העולם התחתון הישראלי מסדיר הלוואות לאוגנדה

מלך הנובלים היכה שנית

ב**יום החמישי** בשבוע שעבר נפגשו בשוק־הכרמל יהודה חזי, יאיר קולטון וגידעון גורדון.

חזי הודיע לקולטון כי צבי פאר חייב לו כספים, וכי פאר טען שברוך אהרון, שותפו של קולטון בכמה עסקות, חייב לו כספים על־חשבון עיסקה להונאת של חברת אשור למוצרי־בשר. הוא תבע את המגיע לו מקולטון.

זה, איש־עסקים מצליח ונוקשה, שעבר בחייו הסוערים דברים דומים, השיב לחזי כי השותפות בינו לבין אהרון לא כללה את עסקי חברת אשור, ואם חזי סבור כי אהרון חייב לו משהו, הוא מוזמן להתקשר אליו ללונדון.

חזי שוכנע, התקשר עם אהרון, אולם תוכן שיחה זו אינו ידוע. דבר אחד ברור: ברוך אהרון חזר בימים אלה ארצה, ועם שובו תיכנס הסתבכות עיסקת־הבשר של פאר עם חברת אשור לסיחרור נוסף.

אהרון חזר ארצה אחרי שהמישטרה, שהכריזה עליו כעל עבריין נמלט, נעצתה לפניית פרקליטו, אורי גורן, שהציע כי אהרון יחזור ארצה ויתייצב מייד לחקירה במישטרת חיפה. המישטרה הסכימה לבטל את הוראת המעצר, ואהרון חזר ארצה אחרי שאשתו חזרה לפניו.

הונאת יהודי דרום־אפריקה

ל**הודה חזי** ידוע כצעיר נוקשה, ולאחרונה התפרסם כחשוד מרכזי במעשה־שוד שהסעיר את המדינה. פרקליטו, שימחה זיו, הצליח לזכותו מחוסר הוכחות.

חזי מקורב לטוביה אושרי ולרחמים אהרוני, ושכר־הטירחה של שימחה זיו שולם על־ידי שני אלה.

גידעון גורדון עוסק שנים רבות בענף הבשר, והוא שותף באיטליזים אחדים וקשור עם צבי פאר בעיסקי־בשר ובעסקות אחרות.

פנייתו של חזי לקולטון, בשמו של פאר, לגביית כספים, היתה רק אחד הצדדים בפרשה, שרק מעט מזער ממנה התפרסם. המישטרה עצמה, העוקבת כל העת אחר גיבורי הפרשה, אינה בקיאה בכל המשמעויות שלה. להגיע אל הגירסה הנכונה — זוהי משימה כימעט בלתי־אפשרית, מאחר ששני הצדדים עושים את הכל כדי להסתיר כמה שיותר וכל צד מוסר גירסה הפוכה.

צבי פאר נחשב כאחד מרבי־הנוכלים של ישראל, כדמות המרכזית בהונאת יהודי דרום־אפריקה. הוא מבוקש על־ידי מישטרת גרמניה על הונאת־יהלומים־והמחאות גדולה, יחד עם נוכלים גרמנים, והיה גם הדמות המרכזית בפרשת יבוא מטילי־זהב מזויפים. בכל העסקות הללו פעל על דעתה של חבורת־הכרם בתל־אביב ובשותפות עימה, כאשר בפרשת מטילי־הזהב נתפס עימם בצאתו מביתו של רחמים אהרוני.

ברוך אהרון עסק שנים רבות בענף הבשר. הוא הסתבך לפני עשר שנים עם שותפו, אלברט צעירי, בהלוואות לפינחס אביבי, שלא החזירן. אהרון מכר את כל רכושו, ועמל כמה שנים בכל מלאכה, כדי לשלם את חובותיו ולחזור ולעמוד על רגליו. בתקופה זו התפתח כמה פעמים לעסקות עם צבי פאר.

פעם אחת, כשפאר עסק בהונאת יהודי דרום־אפריקה. נתפס אהרון על־ידי מישטרת יוהנסבורג, כשבידיו המחאה מזוייפת בסך 75 אלף דולר. הוא טען כי קיבל אותה בתום־לב, ושוחרר.

הוא פעל עם צבי פאר ואלברט ליאני בכמה עסקות בגרמניה, ומישטרת ארץ זו עדיין שוברת עליהן את הראש. ידי־דיו של אהרון טוענים כי בכל העסקות עם פאר הפסיד אהרון ונכוותה, וכי פאר חייב לו כספים רבים עד היום.

לפני כשנה, אחרי שהצליח להתאושש מחובותיו, נכנס אהרון לעיסקי־בשר כשרים. הוא הקים חברה עם איש־העסקים יאיר קולטון, שעסק בעיקר בעבודות־עפר ובעיבוד חקלאי. החברה התחילה להפיץ בשר־כבש קפוא, שהובא מאוסטרליה על־ידי חברת המשביע, שבה היו שותפים קבלן עבודות־העפר ברוך וילקר, אחיו עמי ובנימין גרופר (בן דודו של ח"כ פסח גרופר), יחד עם איל־ההון מכפר־שמריהו, מנו לולו. ללו קנה את המיבנה של מחבת טנא נוגה בכפר־שמריהו מיגאל הורביץ, בשותפות עם יוז'י קובו, בעל איטליז מקריית־אונו, ופתחו בה מיפעל לפירוק ועיבוד־בשר. ללו הוא בעל רשת טל־מרקט, שיש לה סניפים גם בסביון וכפר־שמריהו, וקובו הוא בעל־הזכיון לבשר ברשת זו.

התקף־לב במועד הפרעון

ק**ובון ואהרון** התחילו לשווק את בשר־הכבש בתקופה שבה היה לו ביקוש רב, וקיבלו מכמה איטליזים מיקדמות גדולות. כך קיבלו מברוך קופמן, בעל איטליז ברחוב בן־יהודה פינת בוגרשוב בתל־אביב חצי מיליון לירות כמיקדמה.

אולם תוך חודשיים הוצפה הארץ בבשר־כבש, והמחירים ירדו. כל השותפים בעיסקה הפסידו כארבעה מיליון לירות, כאשר קולטון ואהרון נשארו חייבים לו מנו ללו ולשותפיו 200 אלף לירות.

כדי לעמוד בהפסדים החדשים, נקט אהרון כמה פעולות. הוא היה שותף בשליש במיפעל לפירוק־בשר בבת־ים עם גזי חקק ואלברט צעירי. המיפעל היה מוכר לחברת וימפי.

אחרי הפסדים עזבה וימפי את המקום, ואהרון ושותפיו מכרו את המיפעל לחברת הבורקס סמי ובניו, ב־4.5 מיליון לירות. מזה נשאר לאהרון כמיליון ל"י.

אותה עת הציע לו צבי פאר ליעץ לו ברכישת חלקי־פנים של בשר מחברת אשור בחיפה. אשור עוסקת מזה שנים רבות בייבוא בשר מכל העולם, ובעליה הם אפריים אילין, ישראל ואגר, משה ורנר וקרול שוורץ, שנפטר בינתיים מהתקף־לב בגלל מעשה־ההונאה של פאר.

הוסכם כי אהרון יקבל עמלה של לירה לכל קילו, שהוא ימכור מן הבשר שפאר ירכוש מאשור. הוקמה חברה בשם מ. י. בע"מ, שבעליה הם צבי פאר וישראלי בשם משה יחזקאל, שהיה בעל בארים במחבורג ובדיסלדורף. יחזקאל עשה כמה מאות אלפי מרקים בגרמניה, ונראה כי החזיק בכספים של פאר במרקים.

פאר נסע בשם חברת מ. י. לחברת אשור, יחד עם ברוך אהרון ושותפו בעיסקי־בשר, מנחם גרינהאוז.

גרינהאוז הוא סוחר ותיק ומנוסה, ואשתו היא עורכת־דין ידועה. אהרון וגרינהאוז הקימו שותפות בשם מ. ג. סיטונאי בשר, שהיתה לה זכות לרכוש כל שבוע ממישרד־התעשיה 8.5 טון בשר קפוא ולשווקו. על זכות זו עשתה השותפות 50 אלף לירות לשבוע. השותפות גם רכשה שני־שלישים באיטליז ברחוב דנטה ביפו. גרינהאוז אוהב לחיות, אוכל דרך־קבע במיסעדת אצל כריסטיאן ביפו, ולובש רק דגמי־אופנה מובחרים.

ההזמנה הראשונה מחברת אשור היתה בסכום של 740 אלף לירות. ניתנה לאשור המחאה דחוייה לשבוע, בשם חברת מ. י. של פאר ויחזקאל.

לפי הודעת פאר במישטרה, ביום פיר־עון ההמחאה הפקיד אהרון בחשבון הבנק של החברה בסניף קופת עליה ברחוב רמב"ם את הכסף לכיסוי ההמחאה. הכסף היה תמורת מכירת חלקי־הפנים, שמסר פאר לאהרון לשיווק. למחרת הזמינה חברת מ. י. סחורה נוספת באשור, בסכום של 1.25 מיליון לירות, שילמו בהמחאה דחוייה לעשרה ימים, שבמהלכם הזמינו עוד סחורות, ומסרו המחאות בסך הכל על סך 3.5 מיליון לירות. לדברי פאר כל הבשר נמסר לשיווק לאהרון, שמכרו לסיטונאים רבים, בעיקר לקובו, וקיבל מהם תשלום בהמחאות דחויות. כאשר הגיע מועד פרעון ההמחאות שניתנו לאשור, הן לא כובדו. מנהל אשור, קרול שוורץ, התלונן במישטרה, ומחמת ההתרגשות לקה בהתקף־לב ונפטר.

משאית לחזירים

ב**עוד שפאר ואהרים** הונו את חברת אשור ב־3.5 מיליון לירות, התברר למנחם גרינהאוז, כי גם בשותפות שבינו לבין אהרון, יש דברים תמוהים.

לפי עדותו של גרינהאוז במישטרה, הוקמה השותפות במחצית אוגוסט 1979. שבוע אחרי שנפתח חשבון של השותפות בבנק אירגוד ברחוב סוקולוב בהרצליה, לקה גרינהאוז בהתקף ואושפז לחודשים בבית־חולים. בתקופה זו משך אהרון המחאות רבות, חלקן בעיסקי־בשר לגיטימיים, אולם חלקן, בסך כולל של 150 אלף לירות, לעסקים לא־ברורים. כספים שולמו לאנשים מסיבות לא־ברורות, וברור כי הכספים הוצאו שלא במיסגרת מהלך־העסקים התקין.

גרינהאוז ואהרון החליטו לפרק את השותפות, כאשר גרינהאוז לקח על עצמו את החובות בבנק, ואהרון ויתר על חלקו באיטליז שברחוב דנטה ביפו. אולם כאשר התפוצצה פרשת אשור נודע לגרינהאוז כי חלקו, וחלקו של אהרון, באיטליז נמכר למשה ישראלי, ב־800 אלף לירות, מזה 100 אלף במזומן והיתר בשבע המחאות חודשיות, וההמחאות לא הגיעו אליו. גרינהאוז תובע סכום זה מאהרון.

הסתבכות נוספת של גרינהאוז היא בסך נוסף של 700 אלף לירות, שנתן בהמחאות לצבי פאר על חשבון רכישות חלקי־פנים של בשר שלא קיבלו. ההמחאות נמסרו על־ידי פאר לגופים שונים, ביניהן חברת הנסיעות קופל, למימון נסיעות שלו ושל אהרון ואחרים לרחבי העולם. פאר הבטיח לאחרונה כי יחזיר המחאות אלה לגרינהאוז, אחרי שנשבע בעבר כי השתמידן, והתברר כי הן הוצגו לפירעון על־ידי קופל טורס.

גרינהאוז הוא בעל שם מצויין בענף הבשר, ונכנס לשותפות עם אהרון בגלל מחלתן, כיוון שסבר כי אהרון, כאיש חזק, יוכל לסייע לו בעסקים. הסתבכותו היתה הכרחית, מאחר שנכנס לעסקים עם פאר, ששמו הולך לפניו.

סמוך להתפוצצות הפרשה של הונאת אשור, נסעו ברוך אהרון ויאיר קולטון לניירובי, יחד עם קבלני העפר הירושלמיים האחים בראשי. הנוסעים החליטו להקים בקניה חברה לעבודות־עפר, שתתחרה בחברה המצליחה של גדי זאבי. הם הסתייעו באיש העסקים הידוע אלי אפרתי, שהשכיר את מישרדו לקולטון ואהרון ועסקיהם. הם רכשו ביחד משאית להובלת חזירים, במיליון ורבע לירות.

תוך ביקורם בקניה ובאוגנדה קשרו קשרים עם שרים בכירים, שביקשו מהם להשיג להם הלוואה בת 50 מיליון דולר. קולטון חזר לישראל ביגלל הסתבכות פרשת אשור, ואילו אהרון, וקבוצת אוגנדים טסו ללונדון לטפל בהלוואה עם האחים בראשי. אלי אפרתי, כאשר שמע על הפרשה, ניתק קשריו העיסקיים עם אהרון וקולטון.

ספק אם חזרתו של אהרון לישראל תשקיט את הרוחות. יותר מדי מיליונים חמקו בין האצבעות, וכל צד לקח לו גובים לשים יד על הכסף. כמה אנשים ישרים נקלעו למצב של כימעט פשיטת־רגל, ואולי מסיפור זה ילמדו הכל את נכונות הפיתגם האומר: מי שישן עם כלבים, מתעורר כשעל גופו פרעושים.

יגאל לביב

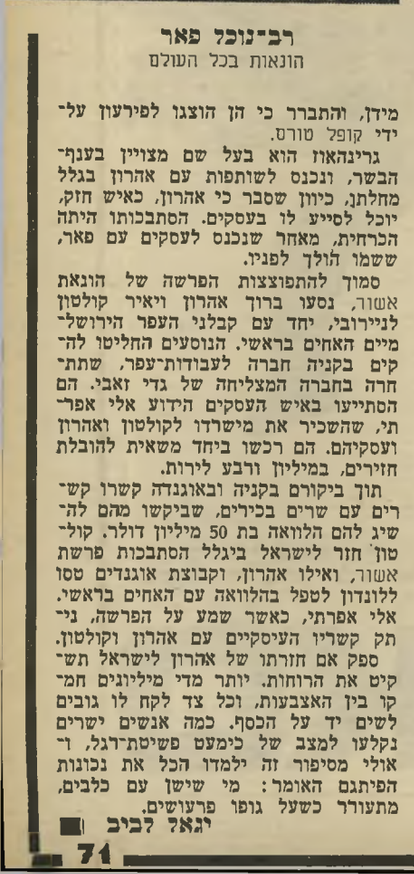

רב־נוכל פאר
הונאות בכל העולם

NIKKO FAITH APOLLON APOLLON FAITH NIKKO NIKKO FAITH

המירשם למסיבה מוצלחת- מוצלחת!!!

טייפ־דק קסטות
FAITH SX-101D

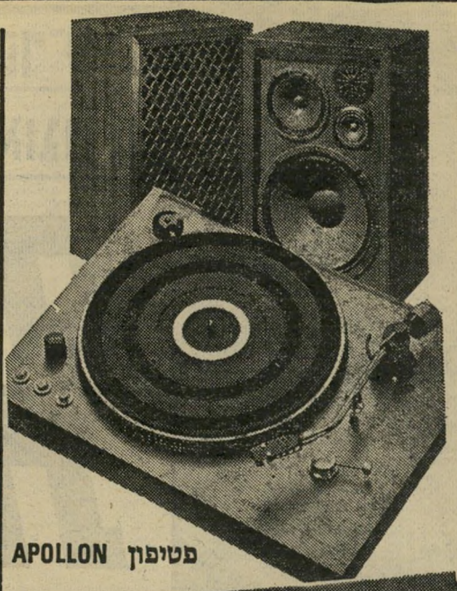

פטיפון APOLLON

טייפ־דק קסטות
* דגם-APOLLON CL-350
* דגם-ACD-35

—NIKKO 3035

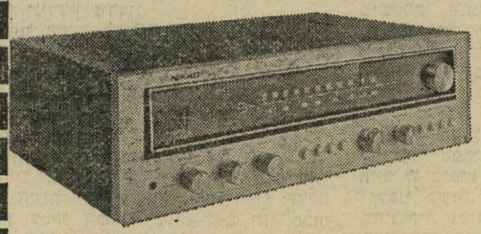

הרסיבר שלא רק נראה טוב — אלא נשמע הרבה יותר טוב! אין לו מתחרה במחיר ובוודאי לא בחידושים המיוחדים של קונצרן NIKKO יפאן.
עוצמה: 2×15W RMS, רגישות מקלט 2.0uV.
NIKKO 3035 — יחידת מוסיקה נהדרת.
דרוש שישמיעו לך אותה בכל חנות סטריאו מקצועית.

המוסיקה רועמת
התופים קורעים
רינה מזיזה ת׳תחת
דני את רגליו מרים
"ניקו " לא עייף אף פעם
"ניקו" מנגן בלי סוף
"דיסקו־ניקו" זה הטעם
"דיסקו־ניקו" עד אין סוף!

חשוב לכיס שלך!
בדוק והשווה את מחירי המכשירים עם המתחרים - לא תמצא עיסקה יותר טובה בסטריאו. נקודה.

פי.מל

מפיצים: צלולי גיתית בע"מ,
ירמיהו 46, תל־אביב, טל׳ 443121

DISCO NIKKO

„גרמות? מה פיתאום! אני מטומטם?"

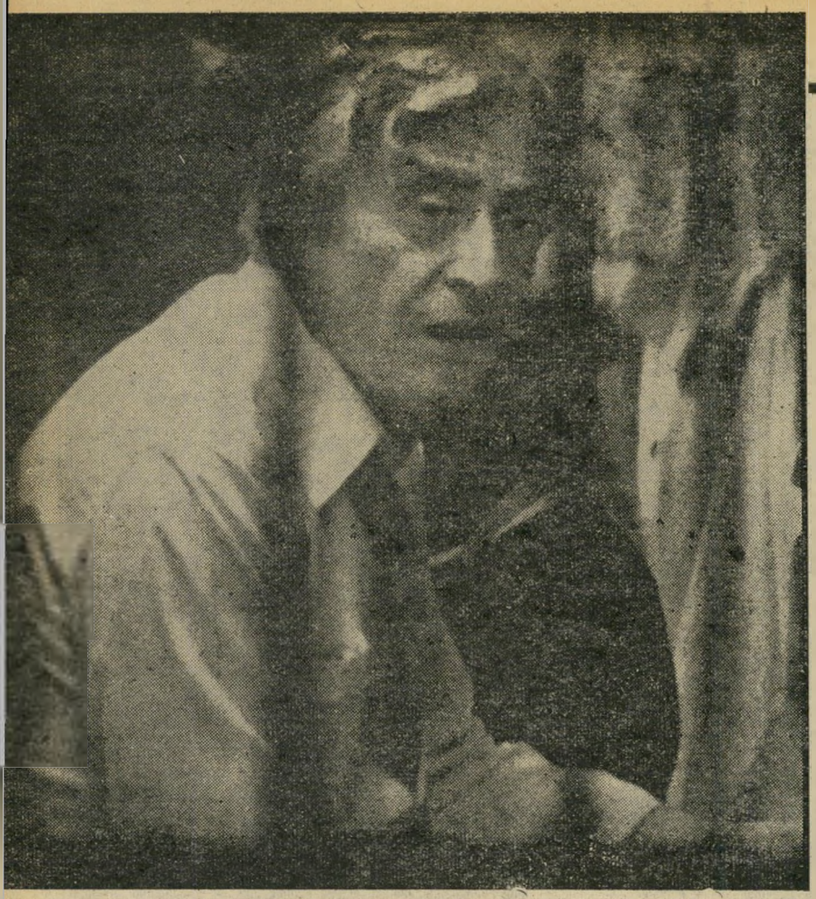

גיאורג זרדי־וינטנר כתל־אביב*
„מותר לחסוך על הכל, אך לא על עורכי־דין!"

הכותרת בשבועון הגרמני שטרן בישרה: „הגנב הגדול חזר — גיאורג וינטנר וכנופייתו רימו גרמנים עשירים במיליוני מארקים. הוא ברח לישראל. עכשיו חזר לגרמניה."

לא היתה זאת הפעם הראשונה שבה טיפל השבועון ב„גדול הרמאים בתולדות גרמניה החדשה, מאז ימי הרייך השלישי". לפני שנתיים הקדיש לו כתבה גדולה (העולם הזה 2065).

גיבור הפרשה למד את מקצועו בשוק־הרוכלים בבודפשט בהונגריה. בהיותו נער, במילחמת־העולם, התמחה במיקצוע מסוכן: הוא גנב ממיסעדות את מעיליהם של קציני הוורמאכט הגרמני, ומכר אותם. בכך פירנס את מישפחתו. אחרי המילחמה העביר את פעולתו לגרמניה, מכר שעונים זולים לפועלים תמימים ושטיחים פרסיים לעשירים. ללקוחות סיפר כי השטיחים, שאותם מחר במחירים מופקעים, באו מטירותיהם של אצילים הונגריים מיואשים, אשר ירשו אותם מאבות־אבותיהם.

וינטנר יחידה בגרמניה, בימי הזוהר
שמפניה ושלוש נשים בבית אחד

לשם כך עבר אצל אחד מדיידיו, שהיה באמת אציל הונגרי, קורס מוזרז במיגהגיו ובנימוסיו של העולם הגדול, וקנה לו כרטיס־כניסה לחברה הטובה של גרמניה.

משם עבר לעסקים טובים עוד יותר. הוא יעץ לחבריו החדשים היכן אפשר לעשות רווחים גדולים מבלי שמס־ההכנסה יידע על כך: במירוצי־סוסים. הוא טען כי יש לו קשרים עם בעלי־סוסים, הקובעים ביניהם מראש את תוצאות המירוצים. כך הוציא מאות אלפי מארקים מקליאמונה. כאשר נכשל הסוס שהלקוח התמים שם עליו את הונו, היה התירוץ: „מה אפשר לעשות? ברגע האחרון חלה הסוס בשפעת!"

תמונות שחורות

לפני 15 שנה נכשל וינטנר בפעם הראשונה, ונידון למאסר של שנה וחצי. הלקח שלו, המנחה אותו מאז: „מותר לחסוך על הכל, אך לא על עורכי־דין!" הוא לקח מאז את הטובים ביותר, לרוב חברי־פרלמנט בעלי השפעה פוליטית. כי בגרמניה, כמו בישראל, קיים סוג של עורכי־דין שהם חברי הפרלמנט, היודעים לנצל את מעמדם הפרלמנטרי כדי לעזור ללקוחות תמורת שכר־טירחה מפולפל.

עורך־הדין של וינטנר שיכנע את בית־המישפט כי המשך מאסרו יסכן את חייו, מכיוון שלקה בקיבה בימי ילדותו הקשה כפליט במילחמה. אחרי חודשיים וחצי של מאסר שוחרר.

אז עבר למיקצוע חדש: הוא מכר תמונות ישנות. הן לא היו מזוייפות, חלילה. הן היו אמיתיות לגמרי, אך לא נשאו שמות של ציירים יקרים. וינטנר קנה בכסף טוב חוות־דעת של מומחים, שקבעו כי התמונות צוירו בידי רמבראנט וציירים חשובים אחרים, ובכך העלו את המחירים לגבהים אגדתיים. כאשר רצה הקונה למכור את תמונתו היקרה והסתבר לו כי ערכה מועט, חשש ללכת למישטרה, מפני שהרי הוא עצמו קנה את התמונה כיצירת־מופת.

סמרטוטים מתל־אביב

מספר „שטרן": „גיאורג וינטנר ישב בינתיים בביתו היפה על שפת־ימה של תל־אביב, חי על שמפניה (גרמנית) ונשים (שלוש בבת אחת) ומוסיקה (היידן), וחלם על שיבתו לארץ המטומטמים שעל גדות הריין." בינתיים ישב שעות ארוכות בקפה רוזל בתל־אביב והפך איש־חברה.

הוא שאל את עורכי־דינו רבי־ההשפעה אם הוא יכול לחזור מבלי להסתכן, אך אלה — ביניהם אחד שהפך בינתיים נשיא בית־המישפט העליון בגרמניה, ושביקר אותו בישראל — השיבו לו שלא הגיע עדיין הזמן. הפשעים טרם התיישנו.

בינתיים הקים וינטנר, ששינה את שמו לוורדי, מיפעל של ג'ינס ברחוב דיזנגוף בתל־אביב. הוא מכר לגרמניה את תוצרתו. כיצד ירד מבדי־תמונות של רמבראנט (כביכול) לבדי־טכסטיל?

(המשך בעמוד 74)

---

* כפי שצולם על־ידי **העולם הזה** במיפעל־הג'ינס שלו ברחוב דיזנגוף. הוא צעק על הצלם: „הסתלק מפה!"

איש־החברה התל־אביבי, שהוגדר על־ידי שבועון גרמני כ„גדול הרמאים של גרמניה החדשה", חזר לגרמניה

עצי־המס שלו מסר את וינטנר למישטרה. החוקרים עטו על וינטנר. אולם הוא נעלם. נראה שקיבל אזהרה „מבפנים". הוא הגיע ביולי 1969 לישראל, כשבכיסו — לדברי שטרן — תישעה מיליוני מארקים. שותפיו וחבריו נדדו לכלא.

לועדי עובדים

שבוע ימים בישראל!

תל-אביב

„חיכל התרבות"
יום ב' 7.1.80
בשעות 7—9.45

„חיכל הספורט"
מוצ"ש 5.1.80 בשעה 9.30

כרטיסים: „הדרן", אבן גבירול 90
תיא טל. 248787, למוסדות: 248844 וביתר המשרדים ב־עיר. וכן בערים: נתניה, הרצליה, חולון, בת־ים, אשדוד, רחובות.

חיפה

קולנוע „ארמון"
יום ד' 2.1.80
בשעות 6.45—9.15 בערב
יום ו' 4.1.80
בשעות 8.00—10 בערב

כרטיסים: „גובה—ברגר", הרצל 32, טל. 665272 וב־משרדים: „גרבר", „מכבי" ו„קופת חיפה". **בנהריה:** „שרותי דוד", טל. 920330. **בעכו:** „שרותי שמעוני", טל. 910456.

ירושלים

„בניני האומה"
יום ה' 3.1.80 בשעות 9.15 בערב
כרטיסי הנחה למוסדות: „קלעים", שמאי 8, טל. 240896 ובמשרדים: „כרטיס־און", „כהנא" ו„בן־נאים".

איילת השחר „יד לראשונים"
יום ג' 8.1.80, בשעות: 7.00—9.30
כרטיסים פאיילת, השחר, טל. 37592. בצפת, חנות ספרים גרינבוים, טל. 30249. קריית שמונה, בר ששת, מכשירי כתיבה, טל. 40337.

עין גב אמפי כנרות 6.1.80 בשעה 9.30

PLAYBOY
November 1979
★ **SEX IN CINEMA**
★ **NORMAN MAILER:** A gripping study of Gary Gilmore
★ **MASTERS AND JOHNSON:** The Secrets of Incredible Sex
BRONFMAN'S AGENCY LTD.

ציוד בטחון בע"מ

משווקי תוצרת מגן גולדמן בע"מ
מציע לרגל הפתיחה:
כספות ביתיות, קופות פלדה, ארונות חסיני אש, תאים מיוחדים ליחלומנים. בתנאים ובמחירים מיוחדים „ציוד בטחון" בע"מ,
טלפון 244093
אבן גבירול 9, תל־אביב

פתרון
שתי מילים, אבל איזה?
1. חיית בית
2. משלוח־יד
3. אכילה גסה
4. חטיבת ביניים
5. שבירת קיפאון
6. נחש בריח.

לרמות? מה פיתאום?

(המשך מעמוד 73)

את ההסבר למד על גופו בעל רשת־החנויות הגרמנית גינתר גנקינגר. הוא רכש מחברת ריג'נט בתל־אביב 9500 פריטים של מיכנסיים, מיקטורנים וחצאיות ג'ינס. בעל החברה היה גיאורג ורדי־וינטנר, שגבר על מתחריו בעזרת מחירים נמוכים מאד ותקופת־אספקה קצרה מאד. אבל הוא שיכנע את הלקוח שלפי החוק הישראלי יש לשלם לו באקרדיטיב בלתי־חוזר. כלומר: ברגע שתגיע הסחורה לי־מכס הגרמני, משתלם המחיר אוטומטית.

הגרמני הסכים, וינטנר קיבל את הכסף, אך ברגע שנפתחו החבילות חשכו עיניו של הלקוח. החבילות הכילו, לדבריו, סמרטוטים. הכפתורים חסרו, התפרים היו פרוימים, הכיסים נתפרו באלכסון, החוטים היו לקויים, פריטים רבים מהסחורה היו אכולי־עובש.

הלקוח הגרמני הגיש תביעה על 86 אלף

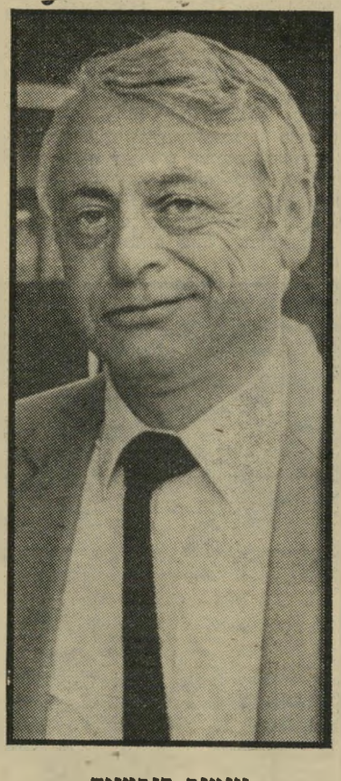

וינטנר בגרמניה
להפסיד בחיוך של אושר

מארקים (כימעט שני מיליון ל"י בערך הנוכחי). הוא זכה במישפט — אך לא ראה עד כה פרוטה.

שלושה מיליון בערב

כ**אשר הפסידו** שישה לקוחות אחרים את כספם בדרך זו, רצה עיתון מיקצועי גרמני להזהיר את הציבור. פרקליטיו הממולחים של וינטנר איימו בחביעת־נזיקין של מיליונים, והאזהרה לא פורסמה.

בינתיים התיישנו העבירות הקודמות, והדרך לשיבה היתה פנוייה. נותר חוב־מיסים בסך חמישה מיליון מארקים, אך פרקליטיו של וינטנר התפשרו על שני מיליונים. בסלחנות בלתי־רגילה ויתרו השילטונות גם על הריבית. עורכי־הדין היו שווים זהב.

ורדי־וינטנר חזר עתה לדיסלדורף. שם מצא אותו השבועון הגרמני, ואף ריאיין אותו. וינטנר סיפר להם שבא כדי לבלות במועדוני־הלילה הטובים ביותר בגרמניה, ולשתות את הבירה הטובה. האם ימשיך לרמות? „מה פיתאום? מה, אני מטומטם? כל זמן שאני לא משחק, יש לי די כסף!"

אבל וינטנר משחק שוב. לדברי עדי־ראייה, הפסיד „יורי היפה", כפי שהוא נקרא, בערב אחד במועדון בדיסלדורף סכום של 150 אלף מארקים (כימעט שלושה מיליון לירות) במישחקי־מזל.

במשך כל אותו ערב חייך באושר.

במדינה

(המשך מעמוד 67)

כאילו היו עדר בקר. הן מאכילות אותם בזבל ומאלצות אותם להשתמש בשירותים מזוהמים." קובע מומחה המזון הבריטי ה־נודע, אגון רוגיי.

רוגיי מפרסם מדי שנה מדריך למיסעדות בבריטניה הכולל, בין השאר, תיאור נאמן של רמת השירותים בחברות־התעופה. את המזון המוגש לנוסעים הטסים מבריטניה לארצות־הברית הוא מגדיר ב־קיצור כ„בלתי אכיל".

את הביקורת בחברות־התעופה ערך רוגיי בעזרת חמישה עוזרים, ששמו הלוך־ושוב בין בריטניה וארצות־הברית במשך כמה שבועות. הביקורת הקיפה לבסוף 14 חברות־תעופה נודעות, כללה בעיקר דיווח על מחלקות התיירים שבכל חברה.

בדירוג חברות־התעופה שפורסם עתה בבריטניה מופיעה דלתא במקום הראשון. במקום השלישי מופיעה החברה האמריקאית הנודעת T.W.A. במקום השישי: אייר אינדיה, חברת־התעופה ההודית, במקום השלושה־עשר: איראן אייר, חברת־התעופה האיראנית.

בתחתית הטבלה: אל־על.

חיוורים ורועדים. „רק מצב של חוסר־ברירה מסביר, כיצד יכולות חברות־התעופה להמשיך ולשרת את ציבור הנוסעים בזבל כזה," נאמר במדריך המזון של רוגיי. „התפיסה האנכרוניסטית, שלפיה יש להגיש לנוסע חתיכת־בשר או דג ושני מיני ירקות, חייבת לפנות מקומה לגישה מודרנית יותר. בישול המוני ואחר־כך הקפאה וחימום מחדש משחיתים את המזון. מדוע שהחברות לא תגשנה מזון קר ומשקה חם, מגוון מעטות יותר אך עם מזון מעולה יותר?"

כאשר דירג רוגיי את 14 החברות, קיבלה כל חברה מיספר מסויים של נקודות מתוך המירב האפשרי — 100 נקודות.

דלתא הצועדת בראש קיבלה רק 77 נקודות מתוך ה־100 האפשריות. אל־על, לעומתה, שהוצבה בתחתית הדירוג, קיבלה פחות מ־40 נקודות.

המומחה הבריטי העביר תחת שבט ביקורתו גם את הבדיקות הביטחוניות, הנערכות על גופם ובחפציהם של הנוסעים באל־על. את הבדיקות הגדיר כ„גסות" והוסיף: „הן הותירו את המבקרים שלנו חיוורים ורועדים." אפשר להבין את הצורך בבדיקות ביטחוניות, קובע רוגיי, אבל אין שום סיבה מדוע שתהיינה כה גסות ומשפילות.

הגיב על כך לי סילברמן, דובר אל־על בלונדון: „ביקורות הביטחון שלנו משמשות נושא לקינאה בהרבה חברות תעופה בעולם. חבל שלא כל חברות התעופה האחרות מקדישות תשומת־לב רבה לביטחון כפי שאנו עושים ב„אל־על."

באשר לטענות בדבר טיב המזון, השירות וניקיון השירותים באל־על, לא היתה בפי סילברמן כל תגובה.

דרכי חיים

סל המזונות

שתי כוסות לבן עזות
172 לירות, שתי כנות אוכלות בחמשת אלפים לירות לחודש

מבלי משים גילה השבוע השופט בנימין כהן, נשיא בית־המישפט המחוזי בתל־אביב, את דעתו על ההתייקרויות האחרונות.

במישפט שנסב על סכום המזונות, שעל אדם לשלם לאשתו ולשתי בנותיו, העיר השופט לעורכי־הדין, כי הסכום במחלוקת ירד לחמשת אלפים לירות לחודש, וכי סכום זעום כזה אינו מספיק, כדי להאכיל שתי בנות בריאות, בימים טרופים אלה.

בית־המישפט לחץ את עורך־הדין יוסף בן־מנשה, שייצג את האב, לוותר ולהתפשר עם נציג האשה. „זו בושה," אמר השופט, „שאדם אוהב אשה, ואפילו שונא אותה, אך הם עושים יחדיו שתי בנות, ואחר כך הוא משאיר אותה במצב כלכלי כזה.

„כנראה אין האב הולך לעולם למכולת, ואינו יודע את המחירים החדשים," אמר השופט בנימין כהן. „כאשר אני הולך לפעמים במקום אשתי לסופרמרקט, וקונה שני לבן ומשלם 172 לירות, אני מזדעזע."

עורכי־הדין קיבלו את הפשרה.

שתי אלים — אהבת איזה?...

מאת יניקולי

החלטנו לשתף אתכם בשימחה:
כרגיל, לפניכם ציורים המבטאים
בדרך משלהם ביטויים יומיומיים
ומקובלים בשפה.
אלא שהפעם עליכם להקדיש
מחשבה נוספת ולגלות בכוחות
עצמכם מהו הביטוי המסתתר
מאחורי כל ציור.

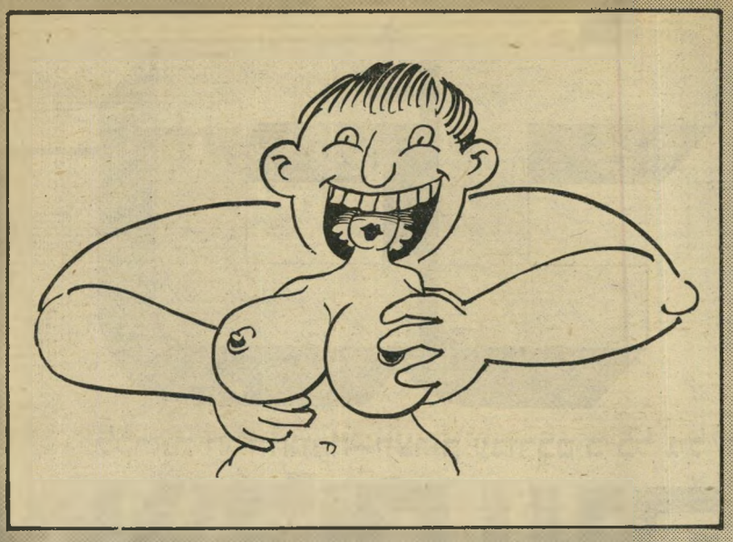

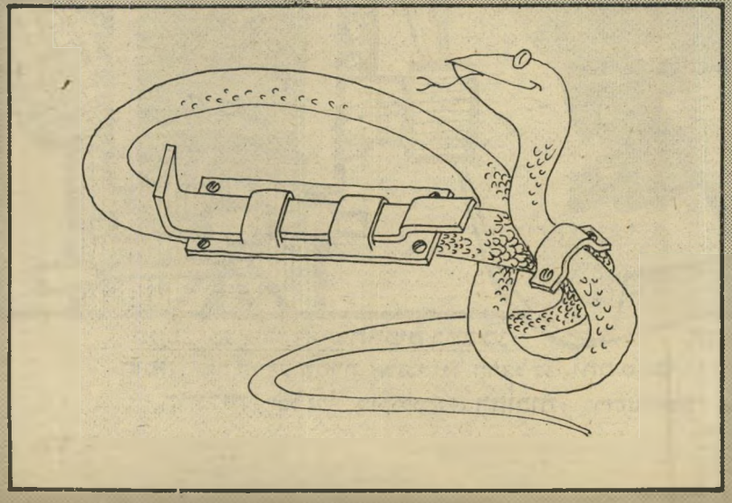

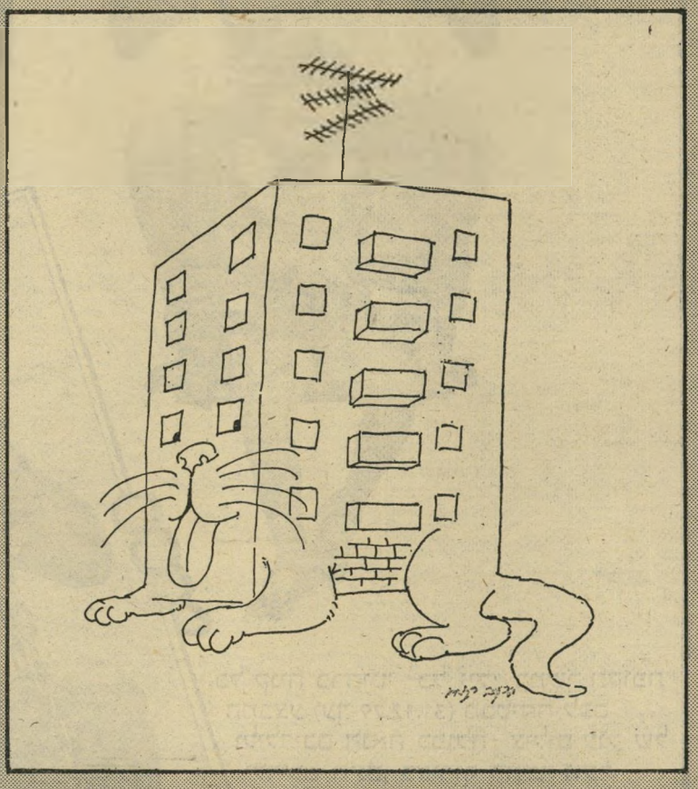

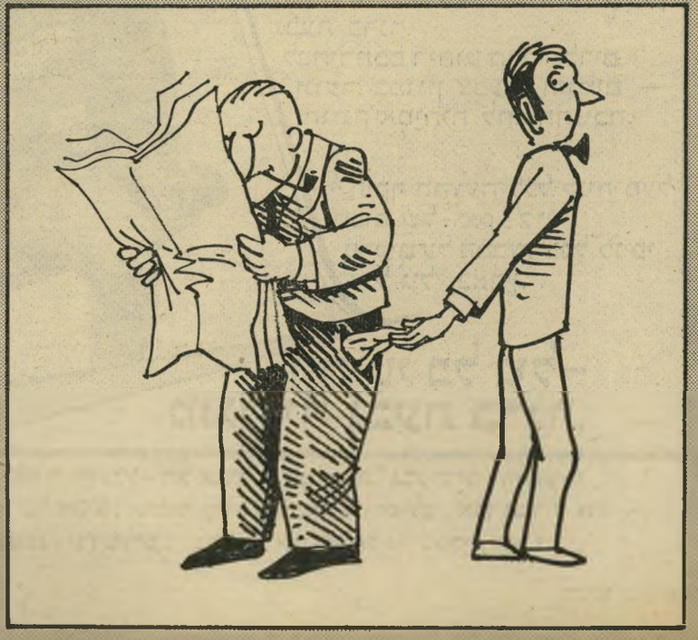

כל גיל

פרסום מיוחד

לקראת חג החנוכה – יוצרים עבורכם ב"כל גיל" את הרגע היפה ביותר!

צילום ענק 0.6מ' X 0.5מ' של ילדיכם חינם!

כל קניה ברהיטי "כל גיל" במשך תקופת המבצע (עד 31.12.79) מבטיחה לכם ולילדיכם הנאה כפולה: צילום ענק של ילדיכם חינם, בצירוף רהיטי נוער מעולים ממבחר הריהוט המודולארי של רהיטי "כל גיל"* מנגריית קיבוץ גבעת ברנר.
לבחירתכם ריהוט חדרי ילדים ונוער, במגוון צבעים ודגמים — חגיגה אמיתית לחג החנוכה.

* תוקף ההצעה לכל קניה מעל סכום של 5,000.- ל"י.
פרטים על המבצע בכל סניפי "כל גיל" בארץ.

רהיטי כל גיל – מנגריית גבעת ברנר.

סניפי "כל גיל" המשתתפים במבצע:
חיפה: בית הזורע שמרת, אלנבי 117. הרצל 32; יתר סניפי "כל גיל" – תל אביב: "רהיטי שם", בוגרשוב 26; "שילב", אבן גבירול 14;
הרצליה: "כל גיל", סוקולוב 99; רחובות: "רהיטי אלוף", אחד העם 22; ירושלים: "כל גיל", אבן ישראל 5; "ג'מבו", יואי 3;
תצוגה מרכזית וייעוץ – תל אביב: דיזנגוף 201; גבעתיים: וויצמן 10;

תערוכות

אמן, לא אלוהים

לתערוכתו החדשה של רפי לביא, במוזיאון תל־אביב לא תיערך פתיחה רישמית וחגיגית, כמקובל.

תערוכת־יחיד לאמן במוסיאון היוקרתי אומנם איננה מאורע של יום יום, אבל רפי לביא ממאן לסטות מהרגלו מזה שנים רבות. הוא לא בא ל„פתיחות". לפני כעשר שנים החליט רפי לביא, האמן והמורה, להדיר רגליו מפתיחות חגיגיות של תערוכות. מאז לא ביקר אלא בפתיחות תערוכותיהם של אביבה אורי, ושל יוסף זריצקי, ובתערוכות ספורות של אמנים צעירים. „אם ברצוני לפגוש חברים," טוען רפי, „מוטב להיפגש בביתם, ולא להפוך את פתיחת תערוכתם ל־אירוע חברתי, שבו הציורים המוצגים הם החלק הפחות מעניין בדבר."

אך פטור בלא כלום — אי־אפשר. לכן, הוחלט לקיים ערב סירטי־קולנוע של הצייר יאיר גרבוז, הגרי שלוניאק, יהודית לוין ורפי לביא. אמנים אלה קרובים לרפי ברוחם, וסרטים אלה משלהם, שכמותם כבר הוצגו בסינמטק, הם הצגת־בכורה שלהם, שתעניין בוודאי את קהל מבקרי המוסיאון.

הסרטים אינם סירטי עלילה רגילים, אלא תוצר של שימוש בשתי המדיות — קולנוע וציור — כשכל סרט עשוי בסיגנון הקרוב לדרך ציורו של האמן שיצרו.

נושא סירטו של רפי לביא הוא העיר תל־אביב. בסרט בולט שימוש נרחב בצבע הזורוד האהוב עליו, ופס־הקול המלווה אותו מבוסס על מוסיקה בת־זמננו.

בסירטו של יאיר גרבוז שולט יסוד סיפורי, כמו בעבודות האחרונות שהציג בגלרית הקיבוץ. המשותף לכל הסרטים הוא היותם עשויים בשיטת סופר 8, אך בתפישה השונה מקולנוע רגיל.

לא מקל־רועים. רפי לביא הוא דמות השנוייה מאד במחלוקת. יש שמעריצים את האמן והאדם ואת יצירתו, ויש שלועגים לו ומבטלים אותו. אולם, רפי לביא, בן הארבעים ושלוש, הפך כבר חלק מההיסטוריה של האמנות הישראלית בת־זמננו, אמן שציוריו נכללים באוספים הקבועים של כל המוסיאונים בארץ, ושל הגלריות היוקרתיות. רפי לביא, הוא ממשיכו הכימעט־בלעדי של זרם „המופשט הלירי", שכבש את הארץ בסערה, עם ציורי אריה ארוך המנות. רבים ניסו לחקות את סיגנונו של ארוך. רפי לביא הוא היחידי שהצליח להתמודד עם בעיות המופשט הלירי, וליצור כתב־יד אישי ומייוחד בציוריו, שכל המתבונן בהם אינו יכול לטעות בזהות יוצרם.

רפי לביא בועט ומורד במוסכמות של הציירים עצמם. ההילה והמיסתורין שנוטים הציירים ליצור סביבם, באמצעות לבוש מוזנח, שיער פרוע וחיי מישפחה לא סדירים, כל אלה רחוקים ממנו ושנואים עליו. הוא איש מישפחה חמים האוהב את ביתו. הרדיפה אחר הפירסומת, למען יצירת מיתוסים מזוייפים, שמטרתם קידום מכירות ליצירות האמן, שנואה עליו. ולכן הוא גם מתרחק מכל אירוע חברתי נוצץ. „לא מקל־רועים או איזה בגד משונה יקנו לצייר את היוקרה שאליה הוא שואף," טוען רפי.

חשנים הטובות. את דיעותיו על מבקרי האמנות בארץ איננו מסתיר. לדעתו, המוגבלות של רוב מבקרי־האמנות, שנובעת מכך שאינם ציירים או בעלי רקע אמנותי, מונעת מהם את האפשרות לבקר אמנות. כדי להצליח בביקורת, על המבקר, לדעת רפי, להיות גם אמן מצליח. בכלל, כל אוצרי האמנות והמבקרים אינם מסוגלים להעלות או להוריד אמן. האם מנהלו לשעבר של מוסיאון תל־אביב, חיים גמזו, הצליח להוריד את זריצקי או להעלות צייר אחר? כל אלה שנמצאים ליד האמנות, לדעתו של רפי, יכולים רק לעזור לעצם העניין בדיבור או בכתיבה, אך לא להשפיע על האמנות עצמה לרעה או לטובה. רק האמנים עצמם יכולים להשפיע. הוא נזכר בדברי יגאל תומרקין: „מי היה זוכר את דוכס פירנצה, לורנצו דה־מדיצ'י, לולא פסליו של מיכאלאנג'לו?"

תערוכת־היחיד של רפי לביא במוסיאון תל־אביב איננה תערוכה רטרוספקטיבית. אין זו תערוכה שתייצג את כל תקופות יצירתו לפי סדר כרונולי. שבועיים לפני התערוכה, עדיין לא ידע רפי אילו עבודות — מתוך שמונים העבודות שהוא בחר ושרה ברייטברג, האוצרת, עזרה לו למיין — תוצגנה. את המיון ערך לפי קנה־המידה האחד — היצירות הנחשבות בעניין כטובות ביותר. כשמיין את ציורו, הסתבר לו שישנן בחייו שנים טובות יותר וטובות פחות. ישנן יצירות שלו, כמו מתחילת שנות השישים, שהפכו ידועות, ונעשו מעין סמל אישי שלו, אך דווקא אותן, משום מה, בחר שלא להציג. השנים שלדעתו היו הטובות ביותר מבחינתו כאמן, הן 69'—68', שהן לגביו המבוא, והשנים 76'—75'. הוא עצמו אוהב רק את היצירות שיצר בגיל שלושים. בדרך־כלל, אוהב אמן להציג את יצירותיו האחרונות. רפי, בחר שלא להציג את יצירות השנתיים האחרונות, מפני שלדעתו הן חלשות.

הצוענים של סופיה

באחד מציוריו של נחום גלבוע, הקרקס, נראים הצוענים, שאותם הוא זוכר כמוסיקאים של שנות ילדותו, האשה השמנה ריטה, שהציגה את מישמניה לראווה, הלוליינים, הליצנים וכל שאר הדמויות שנטלו חלק בהופעות הקירקס בחג־הפסחא, שאותם אהב נחום בילדותו בסופיה. את כל אהבות הילדות, הוא מתאר בציורים מלאי נוסטלגיה, בתערוכה החדשה שלו בגלריה אוגרית. כיום מתבטאת הנוסטלגיה שלו בציורי ימים ומקומות שהיו וכימעט שאינם עוד בתל־אביב הקטנה. הצייר הבולגרי הפך נושא הדגל של הנוסטלגיה לארץ־ישראל הישנה.

את ציורו האוטוביוגרפי סופיה עיר הולדתי רכש כבר מוסיאון תל־אביב בתחילת העשור. כדי למנוע את הטירחה הרבה שבהשאלת הציור (כשרצה לצלמו לצורך סרט טלוויזיה, שנעשה עליו ועל אשתו), החליט נחום לצייר גירסה נוספת ומורחבת לציור, שלגביו הוא סיפור חייו. הגירסה החדשה, מוצגת בתערוכה.

המייוחד בתערוכה זו, הוא הופעת הבעל ואשתו יחדיו, בתערוכת ציור. רחל גלבוע, שחייה קשורים בחיי נחום מאז נישאו ב־1939, ליוותה אותו בדרכו האמנותית מראשיתה. רחל אהבה את הציור מילדות, אולם הקשיים שליוו את בני הזוג, מאז עלותם ארצה, מנעו אותה מלממש את חלומה.

רק באחרונה, משנישאה הבת, התחילה רחל להתבטא בציור. המורה שלה היה, כמובן, בעלה. הנושא הראשון שציירה היה ילדים שהסתובבו סביב מכוניתם של בני־הזוג גלבוע בשעה שרחל המתינה לנחום שיסיים לצייר בנוף. מתוך שיעמום, התחילה לרשום את דמויות הילדים ששיחקו ברחוב. זה היה ההתחלה.

השבת השחורה. את ילדותו עשה נחום בשכונת־עוני בסופיה, בבית שניצב מעל שוק־הפישפשים. המולת האנשים, סגנוניותם, הטיפוסים עשירי ההבעות, כל אלה תופסים חלק נכבד בציורי הימים ההם. את תחילת דרכו כצייר, זוכר נחום כמצטלבת עם שנותיו בפלמ"ח. כאשר נפלו הרשימות של אנשי הפלמ"ח לידי הבריטים, בשבת השחורה, נאלץ נחום פרץ להחליף את שם מישפחתו. מאז הוא נקרא נחום גלבוע. לאנשים שהחייאת העבר אומרת להם משהו, מזומנת חווייה ריגשית ואסטתית בתערוכת נחום גלבוע.

ציוריה של רחל גלבוע אינם נטמעים בציורי בעלה. בעוד שאצל נחום הציורים גדושים אנשים בנוסח ציורי בוש וברויגל, הרי שאצל רחל מעטות הדמויות, והיא מתרכזת יותר בציורי דיוקן בודדים, או בנופים, שגם אם הם דומים לאלה של בעלה, הרי סגנון העיבוד שונה.

* ציור של נחום גלבוע.

נחום ורחל גלבוע ליד הציור „קרקס" של נחום
זכרונות מהילדות בבולגריה

„צלם בשדרות רוטשילד"*
זכרונות מתל־אביב הקטנה

„נערה" של רחל גלבוע
נוף דומה בעיבוד שונה

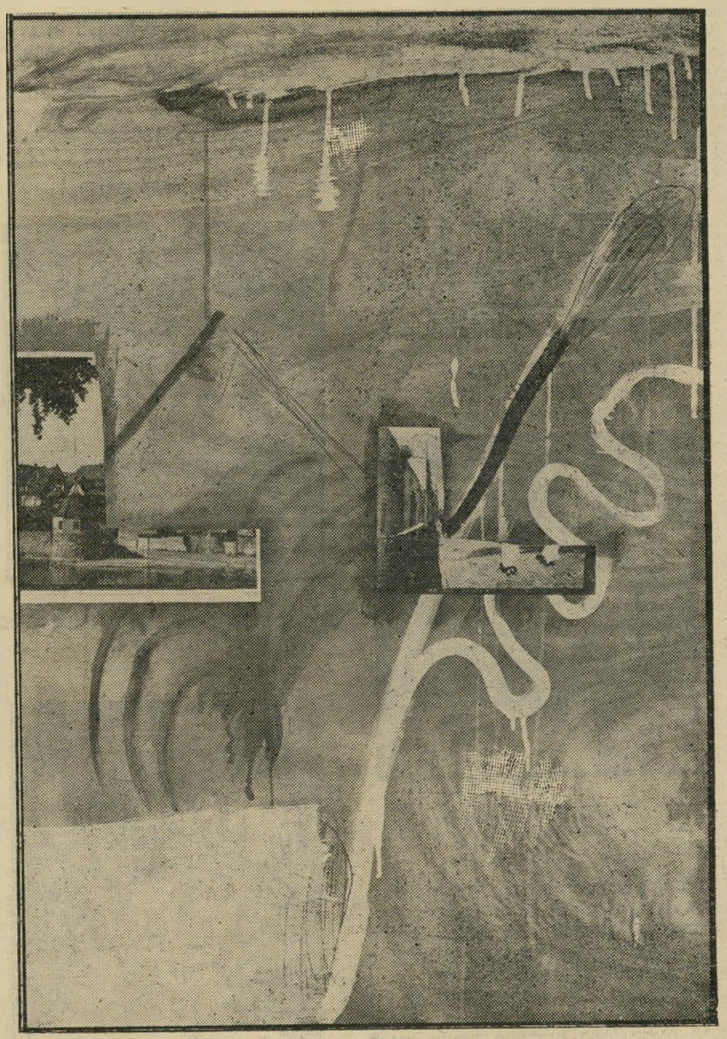

„חורף 80—79" של רפי לביא
בעיטה ומרידה במוסכמות

על המסלול

מעילי הפוך

מי אינו זוכר את שמיכות־הפוך, בעלות בד הסטין, שעשו לנו טוב בלילות החורף הקרים. אני מכירה הרבה שעדיין נהנים משמיכות אלה ושלא יחליפו אותן בעד שום הון שבעולם. לאנשים אלה יש בעייה. הם לא כל־כך רוצים לצאת מתחת לשמי־כות הללו בשעה שהשעון המעורר מטר־טר באכזריות בלתי־פוסקת ואינו נותן לישון.

דומני, שאחד מאותם אנשים הגה את הרע־יון הפשוט והנפלא, לייצר מעילים מאותו

רב מרופד בפוך
האופנאי וילי סמיט, ניו־יורק

החומר ומאותו הבד. כך אפשר יהיה להנות מהחום הנעים שנוצר בעזרת הפוך ולאו דווקא במיטה. תסכימו איתי שהרעיון גדול. וכך אפשר היום לקנות מעילים ספורטיביים ואפילו מיכנסיים מאותו החו־מר — פוך עטוף בבד סאטין. ולאלה שאי־נן רוצות להיפרד משמיכות הפוך בימי הגשם, יש גם מעילי גשם מרופדים ב־פוך ועטופים סאטין העמיד בפני מים.

אז אל תספרו לי שקשה לכן לקום בבוקר החורפי. ואם זה משנה לכן משהו, זהו הלהיט האחרון באופנה בארצות־הב־רית.

רומנטית בערב־ספורטיבית ביום

אין צורך לספר לאשה הדתית על ה־פיאה. זה חלק קבוע בין האביזרים השר־גים לשימוש יום־יומי. בעבר נהגו גם הנשים הלא־דתיות לגוון את תיסרוקתן עם

שני חלקים מכד מרופד
האופנאי גיל אמבו, ניו־יורק

חלקי פאה. אם זה קוקו או פוני מעל ל־מצח. לפתע החליטה מי שהחליטה, שמס־פיק עם הפיאות, וכל אחת שרצתה להיות אופנתית החביאה את הפיאה. והנה, השנה שוב חזרה הפיאה לאופנה. הנשים באירופה משתוללות עם חלקי שיער ומעצבות לרא־שן תיסרוקות מתסרוקות שונות ומשו־נות.

אחת ממעצבות הפיאות בעלת שם ער־למי, היא הגברת ג'ורג'י קליין מארצות־הברית. את הפיאות שבאמתחתה הציגה לפני נשות ישראל בימים אלה. השיער שממנו עשוייה הפיאה, הוא מטיב מעו־

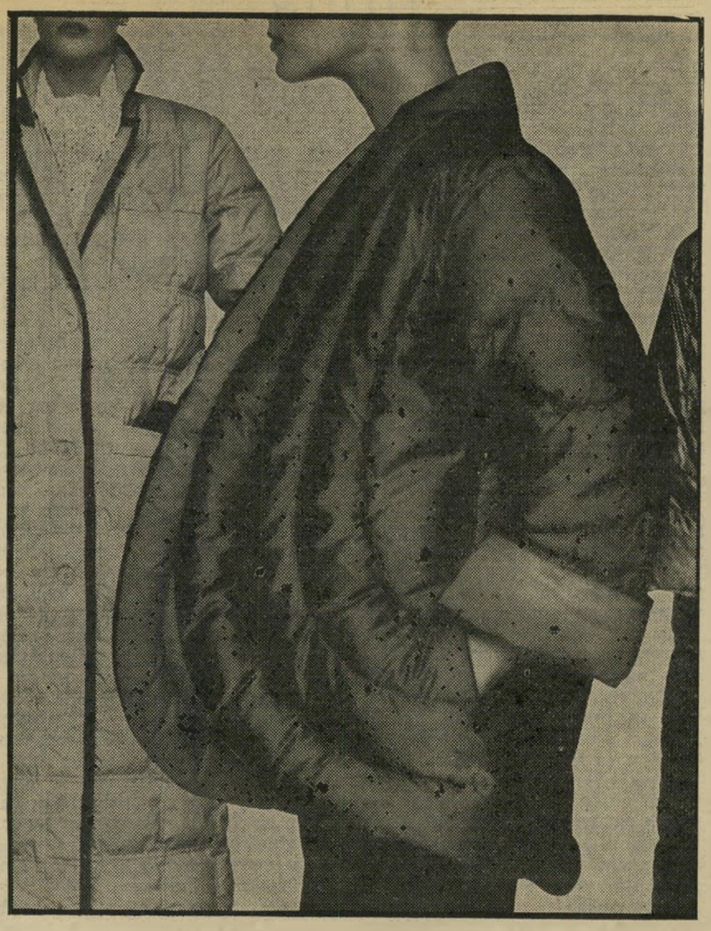

הפוך מרופד בכד סאטן מבריק
האופנאי האמריקאי האלסטון

לה ועשוי בעבודת־יד אומנותית, זה משוה לו מראה טבעי וקשה מאד להבחין בינו לבין שיער טבעי. הפיאות בעיצובים אופ־נתיים שונים. תיסרוקות קצרות בסגנון נערי, ספורטיבי, שיער באורך הכתפיים ותיסרוקות רומנטיות כשהשיער קלוע ל־צמות.

הטיפול בפיאה פשוט, ניתן לכבסה כפי

צמה כיונדית
חתיכה ניפרדת של פיאה

פיאה כסיגנון תיספורת ספורטיבית
שינוי חדמית

פיאה כסיגנון פארה
אותה גברת בשינוי אדרת

פיאה כסיגנון אלגנטי
לשעות הערב

שמכבסים בגד בעזרת חומר־כביסה עדין. אחרי הכביסה והייבוש יש להבריש את השיער, והתיסרוקת בעיצובה הראשוני מתקבלת שנית. צבעי הפיאות הם: חינה, שחור, בלונדי, חום בגוונים השונים. ה־מחירים נעים בין 1000 ל"י ל־2500 ל"י. ואם מישהו יתפרץ בבהלה ויאמר לך: ראיתי שערות מתכבסות בתוך מכונת ה־כביסה תוכלי להרגיע אותו ולומר — זו בסך הכל הפיאה שלי.

היבואן: ז'ק קובה, טל. 823341, 836727 — המכירה בסיטונות

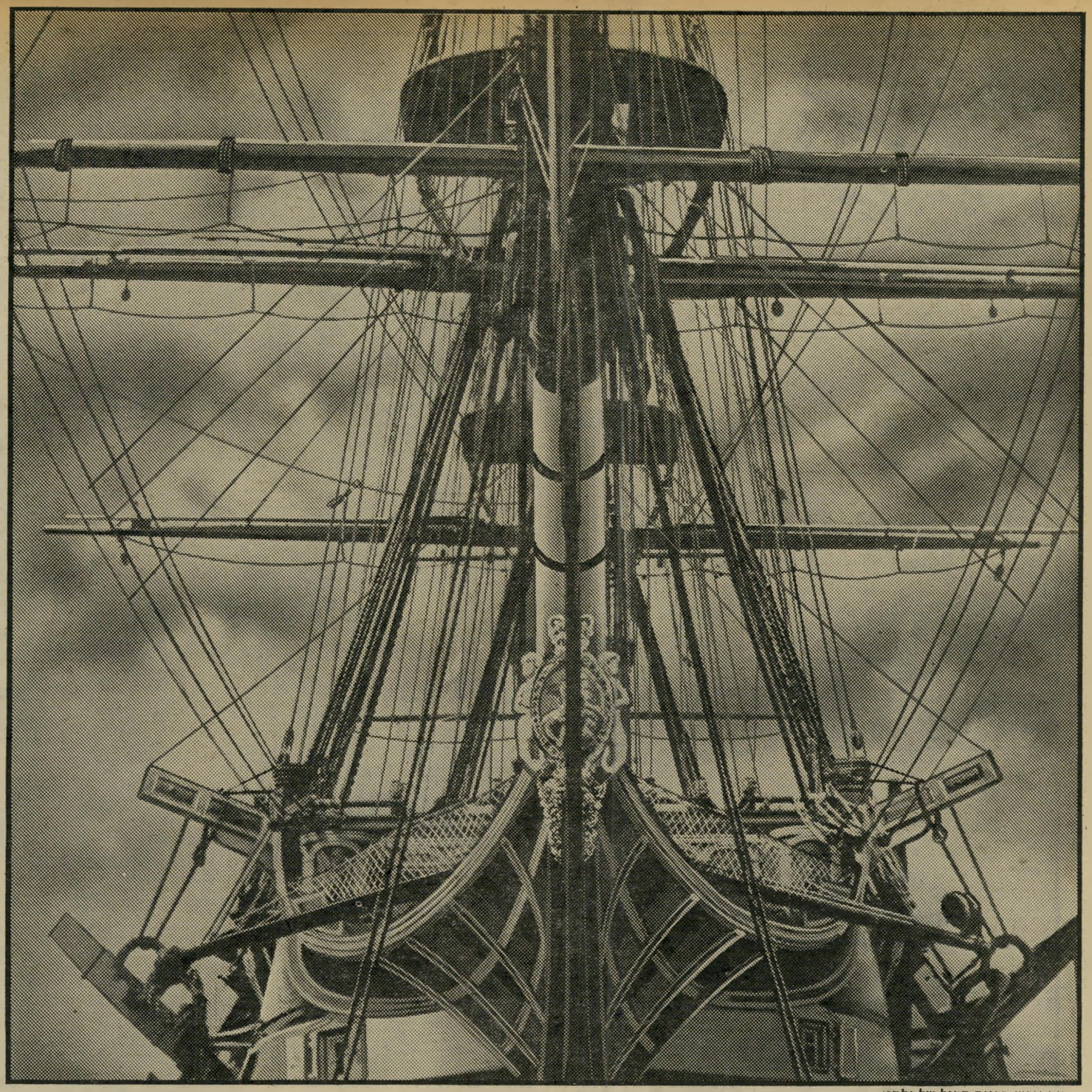

„ויקטורי" ספינת הדגל של נלסון

NELSON FILTER

Virginia

„ויקטורי" היתה הספינה המפורסמת ביותר בדורה. היא נבנתה בשנים 1759–1765 ושופצה פעמיים מחדש לפני קרב טרפלגר, שבו חיא שימשה כספינת הדגל של אדמירל נלסון.
בימיה הגדולים היא נשאה 102 תותחים. עתה היא ניצבת במלוא תפארתה בנמל פורטסמות' שבאנגליה.
כשאתה מעשן **נלסון פילטר וירג'יניה**, זה הספור שהיא מספרת לך. קח אחת....

נלסון פילטר וירג'יניה - הטעם הנועז של המרחבים הגדולים...

נמר של עיר

הספרות העברית מ„שדמות בית־לחם" ועד ל„פישקה

החיגר" ✶ ברג'ס, מקלין, פילבי - „החפרפרת" וגראהם גרין ✶

הקריה־של־מעלה ✶ תעלומת ריקי קלר

ביקורת

בהיוולד סיפרות

הסיפורת העברית החדשה — או החדישה — החלה דרכה במחצית המאה שעברה, ודומה כי הדור האחרון של סופרי העברית נוטה להתעלם ממייסדיה ומייציביה. באחרונה פירסם הפרופסור **דן מירון** את הראשון ממחזור עיוניו ברומנים מרכזיים, בעברית ובאידיש, שהשפיעו על התפתחות הז'אנר הרומניסטי בספרותנו החדשה על שתי לשונותיה. המחזור ראה אור תחת הכותרת בין חזון לאמת * והוא כולל עיון בחמישה מן הרומנים המוקדמים ביותר שנכתבו בעברית ובאידיש. ברור כי המחברים היו מודעים לכתיבה בז'אנר של הרומן, או של סיפור האהבים.

בספר זה בוחן מירון את אהבת ציון ואשמת שומרון מאת **אברהם מאפו**, את הרומן דאס שטערנטיכל של **ישראל אקסנפלד** ואת למדו היטב, האבות והבנים ופישקה החיגר של **ש. אברמוביץ**, הלא הוא **מנדלי מוכר־ספרים** (להלן מנדלי מו"ס).

מירון מפענח בדרכו, בעלת ההשלכות הסוציולוגיות, את שלב הזינוק הראשוני של שתי הספרויות המודרניות, בעברית ובאידיש. למעשה הוא דן בספרו במצב שניתן לכנותו: בהיוולד סיפורת. הוא משחזר ומאזכר את יצירתו של אברהם מאפו כאבן־מסד לספרותנו הנוכחית. אבן־מסד המכילה תיאורי־נוף ראשוניים, הזורים בחיי־כפר עבריים אידיאליים. אלא שדן מירון מתקומם כנגד הצבת ספריו של מאפו במדף ספרי־הילדים, תוך שהוא מוצא בהם חיוניות ספרותית מהמעלה הראשונה, שיש לה טעם „של קלסיקה...".

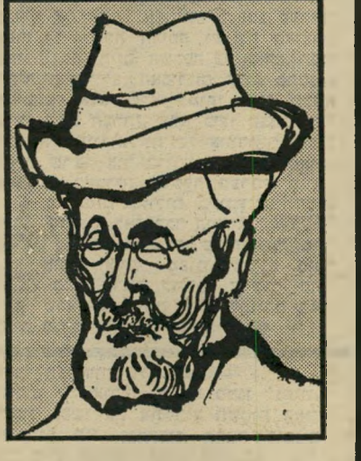

מנדלי מוכר־ספרים
הסופר המיקצועי הראשון

ומוסיף מירון כי „הסצינות בכללן, בכל הנאיביות המפולגת שלהן, ניצרות בי־צרור הזיכרון הספרותי ומשתמרות בו בשלימות..."

תיאורי הנוף בספריו של מאפו נלקחו, לדעת מירון, מהלכסיקון המקראי־גיאוגרפי של **שלמה לוויזון** מחקרי ארץ (שראה אור בשנת 1819). הוא משווה את תיאורי הלכסיקון עם תיאוריו של מאפו, שריגשו דור שלם של קוראים. שני גיבוריו של מאפו, **אמנון ותמר**, נפגשים להם, למשל, בשדות בית־לחם, שלדעת מירון „כמוהם כגן ניאו־קלאסי, אכלי... מיפגש דים־קרטי של טבע ותרבות. בכל שליט הקו הרך, המעודן, נשזל ההגזמה. בית־לחם עצמה ירשפת על „גבעון הדר' כמו בית־אחוזה המשקיף על גנו וכריכותיו. ממנה מתמשכים לכל כיוון הקווים העדינים של הגבעות והעמקים..." החידוש בהשקפתו הביקורתית של מירון הוא בכך, שהוא מסלק ממאפו ומהסופרים האחרים של המאה שעברה את מעטה החובבנות, ש־דורתו קודמים של מבקרים ניסו להעטות עליהם. הוא מעניק להם ממד של מיקוצויות תרבותית וקשיחות תרבותית.

ברור שדן מירון מצליח להעלות במחקרו־ספרו את מאפו מרמת הרקק המילולי שאליו הצליחו להשפיל סופר זה, וסופרים אחרים, במיסגרת תוכניות הלימודים של הספרות העברית בבתי־הספר. מירון חושף את הרב־ממדיות של יצירת מאפו, תוך שהוא בוחנה בכלי־הביקורת החדישים ביותר, מפרקה ומחברה מבלי שזו תצא ניזוקה, ובוחן את ההשפעות השונות עליה, ובעיקר השפעת **רנ"ק (ר' נחמן קרוכמאל)**. לא נפקדת בחינת לשונו של מאפו, ככותרת אחד הפרקים: „השגב הסגנוני של, אשמת שומרון': פאתוס השנינה". מירון מבאר את כפל לשונו של מחבר נשכח־מעט זה.

פרופסור דן מירון
קשיחות תרבותית

השטערנטיכל הוא שביס הפנינים, אותו קישור־מצח של מטפחת קטיפה רקומה בפנינים ובשאר אבנים טובות, שבגנות יש־ראל הכשרות והצנועות היו חובשות לראשן. זהו שם ספרו של **ישראל אקסנפלד**, סופר אידיש שהנציח בספרו את שביס הפנינים שקדם לפאה הנוכרית של בת־ישראל הכשרה. ספר זה נחשב לרומן הראשון בספרות האידיש החדשה. סיפור הבנוי כמוטיב־בריחה, שבעזרתו מוליך המחבר את החלקים השונים של העלילה, תוך הצגת גלריה מקיפה, מדהימה ונרחבת של תיאורי הווי יהודיים ותופעות היסטוריות ואתנוגרפיות שונות מתוך חיי היהודים בגיטו המיזרח־אירופי.

בפרק אקסנפלד ודיפו מציין מירון: „המספרים בהתכתבות משרים על הסיפור אווירה מיוחדת, ענינית־מזרחית, המכירה במידה רבה מאד את אווירת הרומנים של **דניאל דיפו**, שגם הם מימנם המבהק ביותר הוא תירגום של כל ערך ומעשה הנזכרים בהם לשווי־הערך הכספיים שלהם, עד כדי שיבוץ מבלאות של מיספרים..." למעשה מביא אקסנפלד בספרו ערכים קפיטאליסטיים ראשונים בספרות היהודית. בסיכום כותב מירון על כוונת המחבר: „היתה כולה מכוונת לגירוש הדיבוק' השביסי־חסידי מנוף־האומה ולהשכנת הרוח החיה של המפחר הרציונאלי בו תתיון. בעולם הערכים של אקסנפלד לא תיתכן כשרה מזו".

הפרק השלישי בספרו של מירון נושא את הכותרת בראשית הרומן העברי האקטואלי: הוא עוסק בלמדו היטב ובהאבות והבנים של מנדלי מו"ס, מענקי הספרות העברית, והסופר המיקצועי הראשון של הספרות העברית, שהקדיש כימעט את כל זמנו ועיתותיו לכתיבה. גישתו היתה מיקצועית לכל דבר, כמיכתבו לפטרונו הספרותי **א.ב. גוטלובר**: „ישמח לב אלופי ויגיל כבודו כי תלמידו עשה עפעכע בישראל, שאנשים סחרים יבואו לקנות ספרי המחברים החדשים בכפף מלא, ומעולם לא זכה הספר האקטי כי יכתב בו ספר מקנה כזה!"

הכרך הראשון של למדו היטב היווה מיתקפה ישירה על החסידים, בתערובת סיגנונית של בלטריסטיקה וסאטירה. הוא עורר חילוקי דיעות. מנדלי מו"ס תיאר את היהודים של דורו ללא כחל ושרק, כפי שהיו, והוא עשה זאת באהבה ובשינאה.

במחקרו עוסק דן מירון בדו־לשוניות של כתבי מנדלי מו"ס (שתירגם בעצמו את ספריו מאידיש לעברית), ובכלל זה בהשוואת הערכים בשני הנוסחים הלשוניים של כמה מסיפוריו, ובעיקר פישקה החיגר*. מירון ממיין את עולמו של מנדלי, המקיף בעלי בתים, קבצנים, גשומים, תאווה, אהבה, מין, ממון, שימחת עניים, תועלת תומרית.

דן מירון מוסיף בספרו נידבך בבניין ענק שאותו הוא מקים לתולדות הסיפורת העברית. זהו ספר שבכוחו לעורר את הקוראים לשוב ולעיין בעבר המופלא שבו גיששו ראשוני הסופרים של העברית החדשה.

החיים כמשל

„האדם הרביעי"

לעתים רחוקות משיקות התרחשויות תרבותיות עם המציאות. בחודשיים האחרונים השיקו התרחשויות כאלה עם המצאות של השירותים החשאיים הבריטיים. לפני כמה שבועות הציגה הטלויזיה הבריטית גירסה מצולמת של החפרפרת לג'ון לה־קארה. **אלק גינס** שיחק בתפקיד לוכד־החפרפרת ג'ורג' סמיילי. **אנדרו כוין** פירסם במקביל ספר בשם אקלים הבגידה שבו תאר את דיוקנו של האדם הרביעי בפרשת עריקת שלושת המרגלים הנודעים, **ברג'ס, מקלין ופילבי** לברית־המועצות. האדם הרביעי, המופיע בספר בשם הצופן מוריס, נחשף כעבור כמה ימים כ**אנתוני בלאנט** — אוצר האמנות של הארמון.

בזמנו ראה אור בעברית הספר החפרפרת, שעיסוקו בקבוצה אקדמית זו של סוכנים חשאיים קומוניסטים, שהושתלו בלב האריסטוקרטיה והאקדמיה הבריטים, באוכספורד. בחודש שעבר ראה אור תאומו הספרותי, המעולה ממנו, הלא הוא הגורם האנושי מאת הסופר המצויין **גראהם גרין***.

ספר זה הוא גילגול המשכי לספר קודם של גרין האיש שלנו בהוואנה, שכותרתו נועדה להציג את אנשי השירותים החשאיים הבריטיים, ומן הסתם את כל אלה המת־

גראהם גרין
זיווג של שתי בגידות

פרנסים מעיסוק זה, כעדה של אנשים ציניים וריאקציונים. הגורם האנושי הוא סיפור שיעבודו של איש השירות החשאי הבריטי, המוסר לסובייטים מידע שוטף על מישרדו, מאז שקומוניסט הציל את אשתו הצבעונית ממעצר בידי השילטונות הגזעניים של דרום־אפריקה.

גיבורו של גרין, **מוריס קאסל**, הוא אנטי־גיבור המציג את עבודת הריגול כאנטי־מתח וכעבודת ניירת. קאסל הוא בעל כל הכישורים הריגוליים, המתפקד עד לרגע שבו הוא מתאהב בשרה, האפריקאית. אהבה זו הופכת אותו לקומוניסט אדוק עד כדי כך, ש„הוא נשאר קומוניסט אחרי סטאלין, כשם שהקאתולים נשארו קאתולים אחרי בית בורג'יה..." לבסוף מתאר גרין את קאסל הנמלט למוסקבה בגפו, בעוד שאשתו הצבעונית נותרת בגפה...

גראהם גרין מצליח שוב להעלות בעטו את גיבורו האחד והיחיד, הלא הוא האדם ללא כחל ושרק, עם מעלותיו וחולשותיו. וכדרכו, הוא עושה זאת במיומנות ובאמנות מדהימים. דומה כי סיפור חשיפתו של האדם הרביעי בלונדון, בחודש שעבר, מחזק עוד יותר את אמינות ספרו זה של גראהם גרין, שהיה בנעוריו איש השירות החשאי הבריטי. גרין מזווג כאן שתי בגידות לבגידה אחת. הבגידה הראשונה היא הבגידה שלו בשירות החשאי הבריטי; הבגידה השנייה היא בגידתו בנצרות האנגליקנית (גרין הפך קאתולי), זוהי בגידה המשולה בעיני כמה מהבריטים לבגידה באנגליה, שאינה נופלת במאומה מבגידתם של הקומוניסטים. משתי הבגידות יוצא גרין כסופר, וידו על העליונה.

---

* דן מירון — בין חזון לאמת, ניצני הרומן העברי והיידי במאה ה־19; הוצאת מוסד ביאליק; 424 עמודים.

* פישקה החיגר תורגם בחלקו לעברית בידי ח"נ ביאליק, ורק מאוחר יותר תירגמו מאידיש מנדלי מו"ס.

* גראהם גרין — הגורם האנושי; עברית: ג'(נטילה) אריוך; הוצאת עם עובד; 275 עמודים (כריכה רכה).

(המשך מעמוד 81)

עיון

הרצון־הטוב

קארל לוטוס בקר (1873—1945) היה היסטוריון אמריקאי שהיה לעסוק ביחס שבין הביסוס הפילוסופי לזכויות האדם ובין המהפיכה האמריקאית, תוך כדי ניתוח מסויים של תקופת ההשכלה, ובעיקר המחשבה האירופית של המאה ה־18. באי־חור של לפחות שלושים שנה ראה אור בתירגום לעברית ספרו הקריה־של־מעלה בהגות המאה השמונה־עשרה*.

בפתח הפרק הראשון מובאה מגיתה, האומרת כי „**האמונות התפלות, כמוהן כ־הרבה שגיונות אחרים, מקפחות את כוחן בקלות רבה כשאין הן מחניפות ליוהרתנו אלא מפריעות לה**". בהמשך מציג קארל בקר את המיזוג של הנצרות המסורתית ועידן ההשכלה החילונית, כפי שהוא נראה בעיניו. הנחת היסוד שלו היא, שההיסטוריה האנושית היא תהליך המתקרב ב־הדרגה למימוש ערכי הטוב. עד כדי כך, שהוא תומך במהפיכה הרוסית כצעד של קירוב אותו טוב (כערך הומאני־שיוויוני־דמוקרטי) לעולמנו. לעומת מעלתו של ה־ספר, שהיא פשטותו, מצער לראות כי פשטות זו מסתרבלת בתרגומה לעברית בידי **אהרון אמיר** — סירבול שאינו לצורך. אלא שאמיר אינו מצליח לפגום ב־חוויה, שבכוחה לעורר מחשבות והגיגים רבים בלב כל קורא.

שאילתות

פגימשהו

לפני קרוב לעשרים שנה ראה אור בפאריס ספר פורנוגראפי מדהים ומרתק בשם סיפורה של או, שמחברו אנונימי. לדעת רבים נמנה המחבר על חברי האקדמיה הצרפתית של בני־האלמוות, אותה אקדמיה שסירבה לקבל לשורותיה את **אמיל זולה** ורבים אחרים, נודעים ודגולים.

והנה בשנים האחרונות ראו אור שלושה ספרים: קונצ'רטו לנער צורם ותיזמורת, דופקים ובאחרונה קובץ שירי־סיפורי בשם שטים פשוטים**, שעוררו את יצר הבלשות של כותב שורות אלה. בעזרת גראפולוג הוא גילה את שמו של הסופר בעזרת שם והפרופסור־לספרות, המסתתר בעזרת שם העט: **ריקי קלר**. אותו פרופסור ספר ביקש בכל לשון של בקשה שמדור זה יוסיף לשמור על עילום שמו של מחבר קונצ'רטו לנער צורם ותיזמורת.

בעוד ששני ספרי הפרוזה של אותו ריקי קלר היגם בעלי עוצמה תיאורית של מועקות הדור הצעיר בישראל, הרי שספרו שטים פשוטים הינו ניסיון שירי להתמודד עם נושאי ההתבגרות בארץ, ניסיון שמידותיו האקדמיות של ריקי קלר פגמו בו במקום שיועילו. על משמעות הכותרת שטים פשוטים כותב קלר: „**הם פשוטים גם / כמו שיר העושה עצמות / כליות ולב / ומוח / כלעדיו הכול פגוע ופגיע / כמו פג / כמו יין / וכאב / והאהבה / שהם כולם / איכשהו / לבולמשהו / ובעיקר ללישהו / שמימשהו / פשוטי־משהו / ופגים / אה / כן / פגימשהו.**" הקובץ שטים פשוטים עושה מאמץ להביא את מלל השפה המדוברת אל קודשי השירה העברית. ניתן ללמוד על כך מכותרות כמו: זכיתי בעור מן ההפקר, אתה גזעי, לבוא ולא לגמור, שיר־שירי־עגב למיטה חטופה, חלמתי שאני סגורה ובריג'יט וז'אקלין בעפולה. **המרכיב המסקרן** שבקובץ זה מצוי באיפול שהמחבר הטיל על עצמו.

* קרל לוטוס בקר — **הקריה־של־מעלה בהגות המאה השמונה־עשרה**; עברית: אהרן אמיר; הוצאת ספריית פועלים; 124 עמודים (כריכה קשה).

** כולם בהוצאת גת, ת.ד. 39489 תל־אביב.

עדות

ברלין

מוריס באורו אמר פעם על סיר **ישעיהו ברלין** ש„**אף על פי שכאדוננו וכסוקראטס הוא אינו מפרסם הרבה, הוא חושב ואומר הרבה ויש לו השפעה על זמננו.**" אשתקד הוענק לישעיהו ברלין פרס ירושלים, ובעברית ראה אור ספרו הקיפוד והשועל* שהוא מסה על השקפת טולסטוי על ההיסטוריה. במסה זו בוחן ברלין את האפילוג של מילחמה ושלום, שבו מסכם טולסטוי בנוסח מסאיי את פי־לוסופיית ההיסטוריה שלו. על ארבעה עמודים אלה אמר בזמנו מבקר רוסי נודע: „**גרם לנו מזלנו, שהמחבר אמן טוב יותר מאשר הוגה־דיעות.**"

מול עמדה זו, בשבחי אותם ארבעה עמודים, ניצב ישעיהו ברלין במסתו. בת־קופה שמאז מילחמת העולם השנייה הפכה המסה הקיפוד והשועל לקריאת־חובה בעולם המערבי. במהלכה מתמודד ברלין בדרכו עם אותה שורה של המשורר היווני **ארכילוכוס**: „**רבים הרבה יודע השועל, אך הקיפוד יודע דבר גדול אחד.**" ושורת שיר זו הופכת לכלי בידי ברלין שבעזרתו הוא מחלק את העולם כולו, בנוסח: שיקספיר הוא שועל ודאנטה קיפוד.

ברלין מבהיר במסתו, כי טולסטוי היה חצוי וקרוע בין כישרונותיו לברוא עולם — כסופר, לבין הבנת העולם — כחכם, והוא העדיף להיות קיפוד־חכם על שועל־סופר. ספרו של ברלין שהוא מסייגים ובעל משמעויות ישירות לכל תרבות ולכל העוסקים בתרבות, כולל ישעיהו ברלין עצמו.

לייב טולסטוי
על שועלים ועל קיפודים

הספר כולו נועד להבהיר לקוראים ש־ישעיהו ברלין הוא קיפוד־חכם, מאחר שאינו סופר. הקיפוד והשועל הוא התנ"ך של המבקרים, המחפשים להוכיח עליונותם על הסופרים והיוצרים.

בהתאם להשקפתם של ברלין וחסידיו המקומיים, הרי שתורתו פשוטה שבפשוטות. משהו בנוסח: **יורם ברונובסקי** הוא קיפוד־חכם, ואילו **פינחס שדה** הוא שועל־סופר. סביר להניח שקוראי ספר חכם זה מודעים לעובדה, כי החלוקה הזו אי־נה מדוייקת, והקיפודים־החכמים נועדו אך ורק לשמש גלגלים, שרתים ומסייעים לשועלים־הסופרים.

* ישעיהו ברלין — **הקיפוד והשועל**; עברית: יעקב שרת; הוצאת רשפים; 96 עמודים (כריכה רכה).

מיתוס

אופנת אורפז

אופנת אורפז הוא שמה של אחת מתעשיות בגדי הג'ינס לילדים, ושמה של מגיפה עכשווית בספרות הישראלית. כוונתי לאיבוד הפרופורציות המוחלט שנוצר בעת האחרונה בהערכתו של **יצחק אורפז** ומקומו של סופר זה במיכלול היצירה המתהווה בישראל.

שני ספרים של אורפז, האחד ישן והשני טרם פורסם, עשב פרא* ורחוב הטומז'א־נה**, מעידים כאלף עדים שעיסה מי־לולית זו, אופנה ספרותית זו, מצוייה בין מבקרים אך אינה מוצאת נתיבות לליבם ולכיסם של הקוראים.

יצחק אורפז הוא סופר בינוני שכל ספ־רות משופעת ברבים שכמותו. לקבוצת מכ־תירי הכתרים שבספרות העברית של סוף שנות ה־70' בא כמתנה משמיים, בשל ה־אידיש המתגננת שבין שורות העברית שלו**. מרוממים אותו מעם ומעבירים אותו על דעתו ועל מעמדו הריאלי בסי־פורת העברית.

באחד משיריו כותב **ג'ון אפדייק** על „**כאשר פגש מיפטר רולם במיפטר ויים**". ודומה שזה מה שקרה, כאשר ד"ר **מנחם**

יצחק אורפז
עיסה מילולית

פרי, עורכו של השנתון סימן קריאה, פגש ביצחק אורפז. הד"ר לספרות חיפש סופר עברי שהוא סופר־אידי־הכותב־בעברית, והוא מצא אותו בדמותו של אורפז. אור־פז קיבל את המסר והעביר מייד את כתי־בתו הסבה מיקצועית, לכיוון הגילופים, ה־נרות, השביסים וכל השאר. כשלנגד עי־ניו מפזזים להם שדים באידיש, שדים ש־הביאו את **יצחק בשוויס־זינגר** עד להיכל האקדמיה השוודית, שהעניקה לו את פרס נובל. אלא שהמרחק בין אורפז לבשוויס־זינגר הוא כמרחק השמש מן ה־ירח.

רחוב הטומז'אנה הוא בליל סיפורי נטול כל אמינות יצירתית או ערך ספרותי. דו־מה כי עצם כתיבתו מבטאת נסיגה מש־מעותית של סופר ישראלי, שכמו חדל להאמין בכוחה היצירתי של הישראליות, שבחיקה הוליד, בעבר הרחוק, ספר אמין מעל לבינוניות בשם עור בעד עור. אלא שבעייתו המרכזית של אורפז היא אי־נכונותם של חבריו, ידידיו ומו"ליו לומר לו את האמת, והיא שרחוב הטומז'אנה הוא ספר משעמם, מעין **אהרון אפל־פלד** במהדורה דלילה, מעין סחיש של סיפורת האידיש שנכרתה ואיננה עוד. קשה להאמין שבישראל של סוף שנות ה־70' כותב מישהו בלשון עברית שכזאת, לשון שכושר העמידות שלה אפסי.

טובתו של אורפז תובעת ממנו לנטוש, כל עוד נפשו בו, את רוח השטות האי־דישיסטית הזו, ולהעדיף תחתה רומנים בעלי רקע חברתי, נוסח עור בעד עור. לדעת כותב שורות אלה, עוד בעד עור עודנו גולת הכותרת של כתיבתו האמי־תית של אורפז.

יצחק אורפז אינו הסופר הבינוני היחידי שעצת מבקרים ודוקטורים־לספרות הפכה אותו לסופר גדול. אלא שאורפז הינו רק בראשית ההתדרדרות שלו, ובכוחו עדיין להיחלץ ממסלול הדעיכה הזה. על כל פנים, בטרם ישחר לנושא הבא של כתיבתו, מוטב שיציא מעט מביתו ויטה אוזן ללשון שבה משוחחים ברחוב, ויבחן את אמיגות כתיבתו באמצעות לשון זו.

* יצחק אורפז — **עשב פרא**; סיפורים; וצאת הקיבוץ המאוחד + קרן תל־אביב לספרות ולאמנות; 113 עמ' (כריכה רכה).

** יצחק אורפז — **רחוב הטומז'אנה**; הוצאת הקיבוץ־המאוחד; 129 עמודים (כריכה רכה).

*** אורפז הוא בעל רקע מיזרחי־אי־רופי, שאותו ניסה לחשוף בסיפורו **רחוב הטומז'אנה**.

בחטף

הטפילון

●● בפקין נערכה באחרונה תערוכה חסרת־תקדים של ציורים, פרי מיכחולם של ציירי־מחתרת. בתערוכה תמונות עירום רבות, שעוררו תמיהה וסקרנות רבה בסין הפוריטאנית ●● המשורר **דויד אבידן** פותח בימים אלה תערוכה תחת הסיסמה „האינפלציה דוהרת — אבל גם אנחנו". באחד מהסברי מניעיו להכנת התערוכה כותב המשורר: „באתי לעולם עם מערכת־דחפים קדם־לידתית לעשות כל דבר ולהתערב בכל עניין" ●● דוגמה לגישה הצנזוראלית הרווחת באחרונה בין כותלי

אהרון מגד
שמרטף הלשון העברית

מישרד החינוך והתרבות נתנה מנכ"לית המועצה־לתרבות־ולאמנות **לאה פורת**, שהורידה מעל לקרשי הבמה את ההצגה שהיא עצמה סיבסדה — רביו אלימות מאת **הל מיטלפונקט**. הסיבה: סירובו של צוות שחקני הפרוייקט לקצץ שני קטעים העוסקים בניצול חיילים ותלמי־דים, ובזנות שנחשפה כביכול בבית־ספר בחיפה ●● בקטלוג המכירות החודשי של יצירות אמנות, המתפרסם דרך קבע בירחון עולם האמנות, מתפרסמים מחירי ציורים של **יוסי ברגנר**, שהגיעו עד 35 אלף ליירות, ומחירו של ציור קינטי באק־רילק של **יעקב וכסלר**: 25 אלף ל"י ●● **חיים איזק**, מתרגם ומזכיר מערכת דבר, חידש במדורו מלים מלים את הוויכוח הציבורי על מילת האקדמיה שמרטף, לבייבי־סיטר. בתגובה שלח לו המחבר **אהרון מגד** מיכתב, שבו טען כי המילה שמרטף מזכירה לו את המילה סמארקאטש. הוא מציע, לכן, לשנות את שמרטף לטפלילית. הגיב על הצעה זו משורר ירושלמי בעל־שם: „הבלשן אהרון מגד, שהוא טפילון מטבעו, זקוק לטפלילית שתגן עליו מפני תפלותו" ●● לכסיקון מונחים ספרותיים מאת **עזריאל אוכמני** מגדיר את הערך אפוריזם כ„סטג ספרותי בפרוזה: אימרה חריפה ושנונה האוצרת בתוכה נסיון חיים, השקפה על האדם, תפי־סת־חיים וכיו"ב. האפוריזם קרוב בתבנית למיכתם, אלא שלא כמותו אינו מבטא נסיון חיים חברתי, אלא כולו טבוע בחו־תם האינדיווידואליות של אומרו..." ומכאן לקטע שראה אור בריבעון העתיד, שאותו מפרסמת בעברית ממשלת מערב־גרמניה: „500 מיכתמים לולוים בקובץ־אפוריזמים צנוע, שהוציא לא־מכבר הישראלי **אלעזר בניעץ** (בית ההוצאה של האגור, מינ־כן). אוסף חמישי מסוגו שכינס סופר זה..." כמה מרתק לגלות, שישנם סופ־רים ישראלים ששמם הולך לפניהם בגר־מניה בטרם שהגיע לישראל ●●

מאת דן טומר

כמו שהגדולים אוהבים.

בקולקציית החורף של אבילי
תמצאו השנה את כל מה שהקטנים והגדולים אוהבים...
הרכות הנשית, הצבעים האופנתיים, הגזרות המשגעות
ו"הגברברים" הקטנים...
כמו ש"הגברות" אוהבות.

"אופנת ילדים משגעת"

אבילי
אופנת ילדים של:
אלי מורגן

84 עמודים

כ"ב כסלו תש"ם, 12.12.1979 מיספר 2206 שנה 44 המחיר: 35.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

שולמן שילם

למי

למה

?

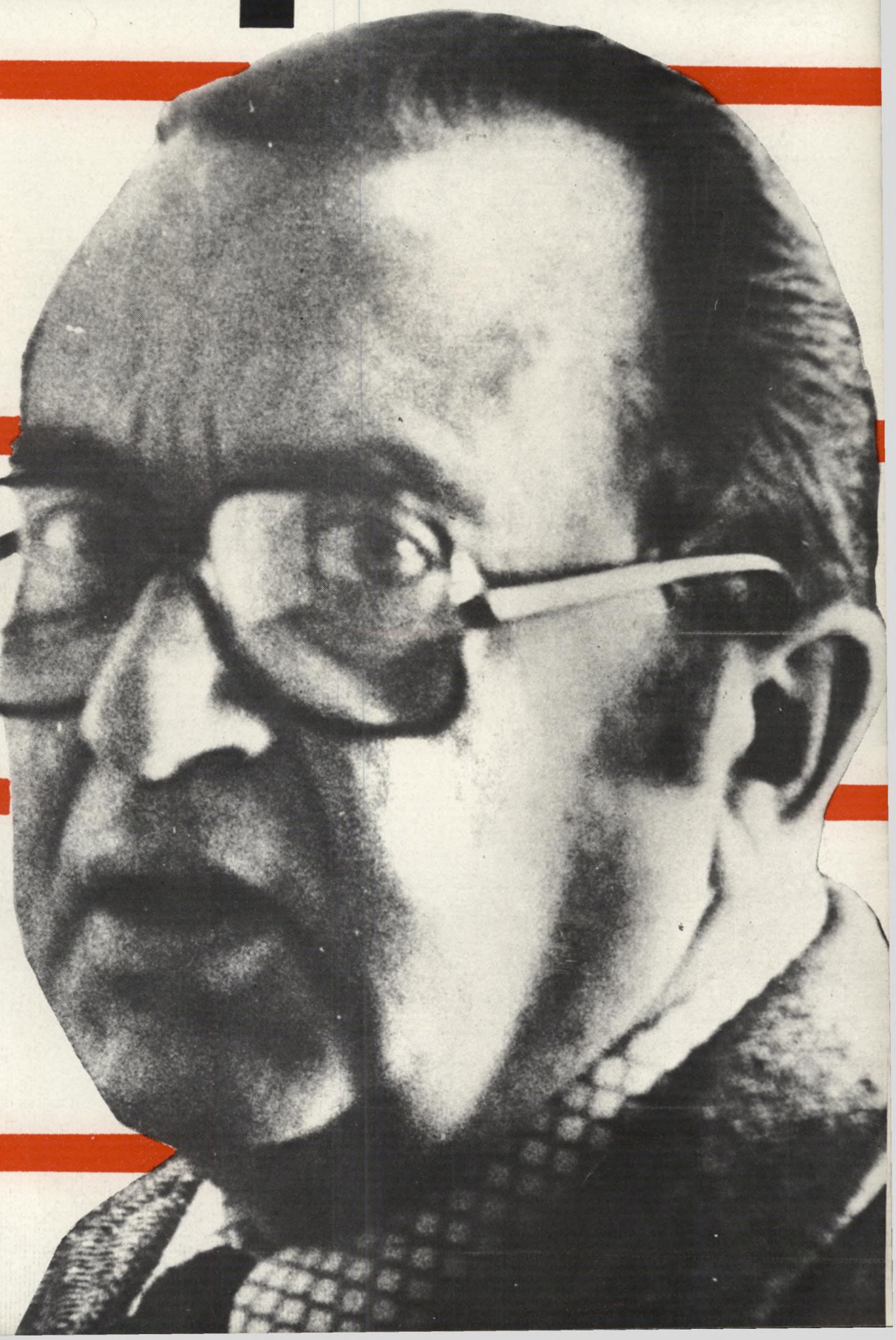

נרצח
דויד שולמן